

Laatste update 7 FEBRUARI 2021 - *Published in the Netherlands*

BLOG AMERIKAANSE PRESIDENTSVERKIEZINGEN 2020

Van december 2018 t/m 22 januari 2021 heb ik op www.hansschoots.nl een doorlopende blog bijgehouden over de Amerikaanse presidentsverkiezingen 2020. Daarvan hier een PDF-versie in 174 pagina's.

Hans Schoots is historicus en haalde zijn PhD aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is onafhankelijk onderzoeker en schrijver over nieuwste geschiedenis, cultuur en samenleving. Zie CV op www.hansschoots.nl

Volledig gebaseerd op Amerikaanse bronnen. Zie bronnenoverzicht achteraan.

NA DE INAUGURATIE

Joe Biden en Kamala Harris, zomer 2020

22-1-2021 – Het deed deugd om kort voor, tijdens en na de inauguratie van Joe Biden tot president van de Verenigde Staten ook in de Nederlandse pers enthousiasme en waardering voor Biden te horen.

Dat is wel eens anders geweest. We hebben enkele correspondenten en commentatoren die allang vakkundigheid aan inzicht paren, maar er was al die tijd een meerderheid onder onze Amerika-experts en journalisten die alleen maar in schampere bewoordingen over Biden kon spreken sinds hij zich in mei 2019 in de Democratische Partij kandidaat stelde voor het hoogste ambt.

Sinds die datum heeft hij, op een week of vier na, ononderbroken bovenaan gestaan bij de Democratische kiezers. Maar in Nederland gold hij bij velen als hooguit een soort noodzakelijk kwaad, want te rechts. Voor zover het al te vergelijken valt, is Biden in de Nederlandse verhoudingen ergens bij PvdA en D66 te situeren, met een vleug ChristenUnie, want Biden is een gelovig man. Opvallend is dat niet weinigen voor de VS een veel linkser recept aanbevelen, terwijl ze zelf in Nederland overwegend tot de PvdA- of D66-kiezers gerekend mogen worden. En dit ook nog terwijl de Amerikaanse kiezer over het geheel aanzienlijk meer behoudend is dan de Nederlandse.

Joe Biden is precies de juiste man voor de Verenigde Staten van nu, schreef commentator Paul Brill onlangs terecht in *NRC Handelsblad*. Zo denk ook ik er al lang over. En dan nog kunnen we alleen maar hopen dat Biden erin slaagt enigszins in contact te komen of te blijven met het deel van de bevolking dat niet op hem heeft gestemd. En met de Republikeinen die tot samenwerking bereid zijn. Het alternatief,

twee jaar regeren op basis van een meerderheid van 1 stem in de Senaat, zal de polarisatie zeker niet verminderen.

Twee jaar, want daarna zijn er verkiezingen voor het Huis van Afgevaardigden en een deel van de Senaat, waarbij de Democraten vrijwel zeker hun meerderheid verliezen, gewoon omdat het bijna altijd zo gaat, twee jaar na het aantreden van een nieuwe president. Als het niet in de Senaat is, dan wel in het Huis.

En twee jaar is aan de optimistische kant. In *The Trailer* geeft journalist David Weigel vandaag enkele voorbeelden van hoe dit korter zou kunnen worden. [*Aanvulling 27-1*: zo kan een senator met pensioen gaan, ernstig ziek worden of overlijden. Dan zijn voor zijn zetel nieuwe verkiezingen nodig. *Politico* noemde als voorbeeld de 80-jarige Democratische senator voor Vermont Patrick Leahy, die dezer dagen in het ziekenhuis werd opgenomen en herstelde, maar zogezegd een risicofactor blijft. De Republikeinen hebben overigens ook zulke twijfelgevallen].

Ik heb goede hoop dat president Bidens gezonde verstand zegeviert. Tot nu toe heb ik eigenlijk maar een enkele vraag bij de door hem sinds 20 januari afgekondigde maatregelen. Het betreft zijn route naar burgerschap voor 11 miljoen illegaal in het land wonende immigranten. Dat traject gaat acht jaar duren, dus overhaast gebeurt het niet, en meer menselijkheid is na de Trumpperiode zeker nodig. Het bekende argument geldt ook nog steeds: het zijn de mensen die het werk doen waar de meeste anderen geen zin in hebben.

Maar er is pas sprake van een evenwichtige immigratiepolitiek wanneer onder Biden ook de wetten daaromtrent daadwerkelijk worden gehandhaafd. Er wordt wel eens vergeten dat in de VS nu ongeveer 43,5 miljoen eerste generatie immigranten wonen, van wie driekwart legaal (cijfers per 2014, BBC/Pew Research – zie mijn blog onder 3-8-2019)[*Aanvulling 27-1-2021*: in 2017 was het aantal eerste generatie immigranten volgens Pew Research ca. 45,6 miljoen, van wie nog steeds driekwart legaal]. Het is bepaald niet zo dat je alleen illegaal het land in kunt.

Waarom weer dit onderwerp? Omdat de politieke verhoudingen in de VS ook in de komende jaren sterk zullen worden bepaald door de cultuurstrijd. Die opnieuw zal ontsporen wanneer radicaal/extreem rechts en -links erin slagen die in handen te krijgen.

EEN JAMMERLIJKE, SCHAAMTEVOLLE GEBEURTENIS

13-1-2021 – Nadat twee verschillende rechters deze week nog hadden uitgesproken dat de executie van Lisa Montgomery moest worden uitgesteld, besloot het Amerikaanse Hooggerechtshof alsnog dat zij ter dood kon worden gebracht. Dat is intussen gebeurd, in Terre Haute, Indiana. Nog gauw even voor 20 januari, de inauguratie van Joe Biden.

Er is geen twijfel over mogelijk dat Montgomery (ik wil haar gruwelijke misdaad niet eens beschrijven) een heel erg zwaar psychisch ziek iemand was. Waarmee haar executie zelfs volgens de Amerikaanse wet een moord is.* We hebben het over een jammerlijk gebeuren, waar een fatsoenlijk mens alleen maar schaamte over kan voelen.

De mate waarin geweld de hedendaagse Amerikaanse samenleving beheerst, wordt door deze gebeurtenis nog eens in het volle licht gesteld. Montgomery was de eerste vrouw die sinds 1953 in een federale gevangenis in de Verenigde Staten is geëxecuteerd. Waarom? Uit politiek opportunisme. Op besluit van Donald Trump zelf is afgelopen juli, vier maanden voor de presidentsverkiezingen, voor het eerst weer begonnen met het uitvoeren van terdoodveroordelingen in federale gevangnissen. Dat was voor het eerst in zeventien jaar en gebeurde met het oog op stemmenwinst. Na de verkiezingen ging het versterkt door, als een stuitende wrok over Trumps nederlaag. Lager kan een mens nauwelijks geraken.

Dit ook nog terwijl al vele jaren een afgetekende meerderheid in de VS de doodstraf afwijst. Zelf ben ik er niet eens onder alle omstandigheden tegen. Bij grote oorlogsmisdaden of massamoord kan de doodstraf mijns inziens wel degelijk gerechtvaardigd zijn.

Er is misschien niets nieuws onder de zon in Amerika, maar deze week dreigt de moed je toch weer in de schoenen te zinken. De idiote vanzelfsprekendheid waarmee velen in de VS met wapens rondlopen, het gemak waarmee ze worden gebruikt, de vibrerende haat, de agressie en de wraakzucht, het aantal gevangenen in het land (alleen China heeft er sinds de Oeigoeren meer) en de misselijke manier waarop ze worden behandeld, deels in particuliere gevangenissen, het roept allemaal een naargeestige onmenselijke sfeer op.

Amerika heeft veel mooie kanten, maar we moeten niet opkijken wanneer het aan zijn eigen zwarte kant ten onder gaat.

* Het Hooggerechtshof heeft zich ongetwijfeld laten leiden door formele rechtsregels (Montgomery's geestestoestand werd tijdens haar rechtzaak - nog - niet erkend) maar de morele autoriteit van het Hof is zwaar geschaad.

Lees ook **nbc news** (link is in deze PDF vervallen).

AFZETTING VAN TRUMP MAAKT WEINIG KANS

12-1-2021 - De Democraten, met name in het Huis van Afgevaardigden, bereiden een snelle impeachment(afzettings)procedure voor tegen president Donald Trump. Op 20 januari treedt Joe Biden aan als president, maar de Democraten proberen nog voor die datum een start met de procedure te maken.

De kans dat het tot afzetting komt is klein. De procedure kan ook na het einde van het presidentschap van Trump worden voortgezet, dus dat is het punt niet. De symbolwaarde, en eventueel de onmogelijkheid voor Trump om in 2024 aan de verkiezingen deel te nemen, spelen ook daarna een grote rol. Impeachment betekent overigens niet vanzelf dat Trump niet meer aan verkiezingen mag deelnemen. Na een afzetting is daarvoor nog een aparte stemming nodig, maar daarbij volstaat een eenvoudige meerderheid.

De kans dat er niets van komt is veruit het grootst. Voor afzetting is nu eenmaal die twee derde meerderheid in de Senaat nodig en dat betekent dat er daar 17 Republikeinen voor moeten stemmen. Op dit moment zijn die er zeker niet, en ook later is dat heel twijfelachtig.

De Republikeinse Partij is momenteel zwaar verdeeld tussen Trumpaanhangers en anderen. Wanneer de Trumpcritici met de Democraten meestemmen tegen Trump, riskeren ze een scheuring of het ineenstorten van hun partij. Daar zullen er maar weinig toe bereid zijn.

Wat evenmin helpt is dat diverse Democraten nog andere maatregelen voorstellen. Ze willen alle Republikeinen die in het Huis tegen het goedkeuren van de uitslag van de presidentsverkiezingen waren (dat was meer dan de helft) boycotten wanneer ze wetsvoorstellen indienen of onderschrijven. De Democraten hebben een meerderheid en kunnen daardoor behandeling van bepaalde voorstellen onmogelijk maken.

Republikeinen wezen erop dat in 2017 een aantal van 30 Democraten in het Huis de officiële uitslag afwees toen Trump won.

Door zulke Democratische strafmaatregelen - waarvan de vraag is of ze democratisch zijn - zullen de Republikeinse rijen zich alleen maar meer sluiten.

De Democraten zullen zich erbij neer moeten leggen dat veranderingen in de Republikeinse Partij een grotere kans maken naarmate zij zich er minder mee bemoeien.

Wat er nog allemaal gebeurt in de acht dagen tot de inauguratie van Joe Biden, blijft afwachten. Maar Biden zelf zal vooral benieuwd zijn hoe het daarna gaat.

Zal hij erin slagen in de traditionele eerste honderd dagen van zijn presidentschap een aantal van de door hem nagestreefde maatregelen en wetten te realiseren, eventueel met steun van Republikeinen?

Of zal zijn beleid worden ondergesneeuwd door voortgaande confrontaties in en buiten het Congres?

Bronnen: C-span, The Hill, Politico.

HET EINDE VAN HET TRUMPTIJDPERK

7-1-2021 – Zes januari 2021 zal de geschiedenis ingaan als het einde van het Trumptijdperk.

In de afgelopen maanden hadden al steeds meer Republikeinse kopstukken zich van president Donald Trump afgewend. Ze accepteerden zijn leugens over de 'gestolen' verkiezingen niet. De machtigste Republikein buiten het Witte Huis, Senaatsvoorzitter Mitch McConnell, erkende de overwinning van Joe Biden na een aantal weken, en verklaarde zich bereid met hem samen te werken. Het Hooggerechtshof, waarvan Trump zich verbeeldde dat hij het in zijn zak had, verwierp al diens klachten over verkiezingsfraude. Net als (het is bekend) ongeveer zestig rechters in het hele land. In vele staten waren de door Trump bekritiseerde verkiezingen geleid door nota bene Trumps eigen trouwe Republikeinse autoriteiten. Trumps minister van Justitie William Barr verklaarde in functie eveneens dat de verkiezingen zonder fraude waren verlopen. Van hoog tot laag stellen Republikeinen in de staat Georgia Trump verantwoordelijk voor het feit dat ze daar eergisteren twee beslissende senaatszetels hebben verloren.

Door de ongehoorde aanval op het Congres van gisteren, dus op de instellingen van de democratische rechtsstaat, is de invloed van Trump verder aan het afkalven. Trump zelf had zijn vicepresident al van zich vervreemd door van hem te verlangen dat hij de erkenning van Joe Biden in het Congres zou tegenhouden. Maar Mike Pence heeft zich in deze nauwkeurig aan zijn wettelijke plichten als vicepresident gehouden. En nog meer na de overval op het Congres. Hij zorgde er mede voor dat de beraadslagingen van Senaat en Huis van Afgevaardigden werden hervat en ongestoord verliepen nadat de orde buiten was hersteld.

Senator Lindsey Graham, een van de meest invloedrijke senatoren en een steunpilaar van Trump, verklaarde gisteravond in het Congres: 'Trump en ik, we hebben een hell of a journey gehad. Ik vind het vreselijk dat het zo is, maar ik kan alleen maar zeggen: reken niet meer op mij. Genoeg is genoeg... We moeten er een einde aan maken.'

Tom Cotton, de Republikeinse senator van het zwaar Republikeinse Arkansas, zei dat Trump 'moet ophouden de mensen te misleiden.'

Het is dan ook nogal wat. Een fysieke aanval op de instellingen van de democratische rechtsstaat is onaanvaardbaar en moet rigouzeus de kop in worden gedrukt, of hij nu afkomstig is van een ongeregelde bende van (groten)deels rechts-radicalen Trumpanhangers, of is geïnstigeerd door de president zelf. Ik heb gisteravond minstens twee nazivlaggen geteld onder de relmakers in en om het Capitool en er waren

vele geweldzoekers in quasi-militaire uitdossing te zien, het bekende rechts-radical uniform. Het maakt ook niet uit of het tegen de democratie gerichte geweld nu komt van de Proud Boys, Antifa of een extremistische vleugel binnen Black Lives Matter (zie hierover meermaals eerder op deze blog) het mag gewoon niet worden getolereerd.

Wat ook niet genoeg kan worden herhaald: extremistische minderheden van beide kanten proberen het altijd zo voor te stellen alsof de gematigde meerderheid moet kiezen tussen de twee uitersten.

Hoe zal het nu verder gaan? Donald Trump zal na zijn vertrek uit het Witte Huis nog lang op zijn onvoorspelbare manier aanwezig blijven in het maatschappelijke discours, maar de macht in de Republikeinse Partij is hij nu al grotendeels kwijt. Zijn militante aanhangers zullen zich blijven roeren, en we moeten vrezen dat de Verenigde Staten komende jaren nog rechtsextremistische terreuraanslagen gaan meemaken.

Het zijn ook niet alleen extremisten die tegen alles in blijven geloven dat boze krachten Trump zijn overwinning hebben ontnomen. Maar hun mening wordt nu door maximaal een derde van de Amerikaanse kiezers gedeeld, terwijl de Republikeinen die dat verhaal niet geloven, het steeds meer helemaal met Trump zullen hebben gehad.

Zolang hij zijn onzin over de gestolen verkiezing blijft herhalen, en dat zal hij, maakt hij geen kans meer om door een meerderheid serieus te worden genomen. De Republikeinse Partij weet dat ook, en zal dus niet toestaan dat Trump in 2024 presidentskandidaat wordt.

Wie dan wel? Vicepresidenten worden vaak halfautomatisch de volgende presidentskandidaat voor hun partij. Dat geldt zowel bij de Republikeinen als bij de Democraten. Wat niet betekent dat ze dan ook president worden.

Vicepresident Mike Pence is dus de logische Republikeinse kandidaat. Vier jaar trouw gebleven aan Trump, waardoor hij ook veel van diens aanhang zal aanspreken, aanzienlijk meer gewaardeerd dan Trump zelf door de streng christelijke richting, en hij weet een weliswaar saaie, maar betrouwbare indruk te maken. Daardoor is hij wellicht in staat ook genoeg rechtse Democraten over te halen. Zelf geloof ik er niet helemaal in, maar naamsbekendheid, ervaring in het Witte Huis en een oerdegelijk netwerk in Republikeinse kringen, kunnen het hem toch doen.

Er zijn verschillende andere bekende Republikeinen die zich zullen opwerpen. Welke, zullen we zien. Degene die ik het meest voor me zie is (nog steeds) Nikki Haley, de voormalig gouverneur van South Carolina en Trumps ambassadeur bij de Verenigde Naties. Vrouw met ouders met migratieachtergrond (India), geweldig populair in de Republikeinse Partij, wordt al jaren getipt als Trumps opvolger, 'fatsoenlijk rechts' (liet zelf de confederatievlag verwijderen van de overheidsgebouwen van South Carolina), werkte voor Trump en heeft nooit een conflict met hem gehad, maar heeft zich tijds teruggetrokken en is ver gebleven van zijn absurditeiten. Behoort niet tot de incrowd van Washington. Haley kan een Democratische kandidaat verslaan door haar persoonlijkheid, omdat ze de inmiddels spreekwoordelijke 'vrouwen uit de suburbs' naar de stembus kan krijgen en steun kan vinden bij diverse minderheden.

Terzijde: Donald Trump heeft bij de laatste verkiezingen ook procentueel meer stemmen van Hispanics en zwarte kiezers gekregen dan in 2016, en nog veel meer dan verwacht. De Democraten zullen hun strategie van een coalitie van minderheden moeten herzien. Hispanics en zwarte kiezers 'normaliseren', wat wil zeggen dat ze zich niet laten aanpraten dat ze van nature wel Democratisch moeten stemmen. De Republikeinen hebben, nadat Trump weg is, sterke argumenten om te beweren dat op hen stemmen juist een blijk van emancipatie is. Hispanics of zwarten beschouwen zichzelf namelijk meer dan voorheen

als zakenman, winkelier, beambte of wat ook, in plaats van als alleen maar 'Hispanic' of 'zwart'. Ze zien zich als deel van de Amerikaanse samenleving, niet primair als lid van een specifieke bevolkingsgroep.

Wie wordt de Democratische presidentskandidaat voor 2024? Joe Biden heeft gesuggereerd dat hij een overgangspresident wil zijn met slechts een termijn. Voor de Democraten zou het het beste zijn wanneer hij tegen die tijd op 81- en 82-jarige leeftijd nog in goede conditie is voor een nieuwe campagne.

De Democraat die in 2024 de grootste kans maakt om te winnen is immers Joe Biden, wanneer er in zijn eerste termijn geen politieke rampen gebeuren. De gebeurtenissen van gisteren in Washington hebben eens te meer laten zien dat er nu absoluut een president nodig is die in staat is over de kloof heen te reiken tussen Democraten en Republikeinen. Dat zal in 2024 bepaald niet anders zijn.

Mocht Biden tegen 2024 niet meer beschikbaar zijn, wat dan? Ook hier is de vicepresident de gedoodverfde kandidaat.

Hoe Kamala Harris het de komende jaren gaat doen, is lastig te voorspellen. De linkervleugel van haar partij ziet haar als het aanspreekpunt in het Witte Huis voor de uitgesproken linkse programmapunten. Maar of zij het zelf ook zo ziet is zeer de vraag. Harris was als minister van Justitie in Californië nogal van recht en orde. Zoals het hoort voor een justitieminister.

Maar ik heb haar al eens een sjieke stadse dame genoemd: anders dan Joe Biden is ze niet goed in het contact met gewone mensen, of ze nu zwart zijn of wit. Als dat zo blijft, heeft ze in 2024 een probleem.

Het is natuurlijk ook nog mogelijk dat Biden zijn termijn niet afmaakt en Harris al voor 2024 president wordt. Dan is haar positie sterker. Capabel genoeg is ze zeker, maar ook dan is er geen garantie voor herverkiezing.

Nu komt het moment waarop ik blij ben dat ik al jaren geen hoofdredacteur meer heb die me tegen kan houden ('niet speculeren').

Met de bekende honderd slagen om de arm – tegen die tijd kan er wel een grote oorlog voorbij zijn! – is dit mijn voorspelling voor de presidentsverkiezingen van 2024:

De Democratische kandidaat wordt (vice)president Kamala Harris; de Republikeinse kandidaat wordt Nikki Haley. Het wordt een nek-aan-nekrace die gewonnen wordt door Nikki Haley. Omdat Amerika niet zo veranderingsgezind is als velen beweren.

Disclaimer:

Juiste voorspellingen uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst. 😊

TRUMPS LAATSTE STUIPTREKKINGEN

6-1-2021, 21.15u, 22u NL-tijd – Wat hebben

- de demonstratie van Trumpaanhangers bij het Witte Huis, toegesproken door bijna voormalig president Donald Trump zelf,
- de bestorming van het Capitool door een groep verongelijkte raddraaiers,
- de verkiezingen van gisteren in Georgia, waar de Democraten twee senaatszetels wonnen, met elkaar gemeen?

Het zijn allemaal uitingen van de machteloosheid van het door een onbetwistbare meerderheid van de bevolking weggestemde Trumpkamp.

Ik zeg nadrukkelijk niet: 'van de Republikeinen'. 'Trump' en 'de Republikeinen' zijn na jaren van tweeenheid weer twee verschillende dingen.

Donald Trump heeft zeker nog een flinke aanhang binnen de Republikeinse Partij, maar er komen er daarnaast steeds meer, van helemaal bovenin de partij tot aan de basis aan toe, die niets meer met de bijna ex-president te maken willen hebben en hem een schandvlek van de natie beginnen te vinden. Het zal niet lang duren voordat dit een meerderheid is, wanneer dat niet nu al het geval is. De soms gewapende activisten die nu Washington onveilig maken, vertegenwoordigen ook in de Republikeinse Partij een minderheid.

Het moet gezegd: de stedelijke Democratische autoriteiten van Washington DC zijn te slap. Dit opgestookte volk had allang van Capitol Hill verwijderd moeten zijn.

Trump heeft op de gebeurtenissen van vandaag maandenlang systematisch aangestuurd. Vanaf het moment waarop hij lang voor de presidentsverkiezingen plaats vonden, beweerde dat, wanneer hij de verkiezingen verloor, dit bewees dat er fraude was gepleegd (indertijd in mijn blog bericht).*

Vandaag nog heeft hij met zijn toespraak tot de menigte rellen opgestookt, met een soort burgeroorlogje tot gevolg. Een nepburgeroorlog tenminste: Dit publiek moet gearresteerd en veroordeeld worden, waarna over gegaan zal worden tot de orde van de dag van een democratische rechtsstaat.

Ik ben naar verhouding een beetje genuanceerd over Trump geweest, maar nu is er maar een antwoord: Lock him up!

Ik concludeer: gisteren en vandaag is alvast een ding beslist over de presidentsverkiezingen van over vier jaar. Wie er zal winnen moet nog blijken, maar wie er zeker niet wint is Donald Trump.

[*Toevoeging 7-1-2021. Je zou het een verzachtende omstandigheid kunnen noemen: het soort redenering 'wanneer ik verlies, kan dat alleen maar komen door fraude,' is iets wat je vooral tegenkomt in de psychiatrie. Maar Trump ontleent er een op niets gebaseerde zekerheid aan die weer aanstekelijk werkt op de aanhang].

De gebeurtenissen van 6 januari 2021 op het Capitool noopten tot een verlenging van deze blog. Zie hierboven.

Door Trump opgestookte lieden bestormen op 6 januari 2021 het Capitool in Washington DC, dringen de zaal binnen waar het Huis van Afgevaardigden en de Senaat in vergadering bijeen zijn, richten vernielingen aan en bedreigen iedereen die hun niet aanstaat (foto Politico).

TOT BESLUIT

21-11-2020 – De nasleep van de presidentsverkiezingen van 3 november is nog niet voorbij, maar zal ondanks grotere of kleinere incidenten de loop van de geschiedenis niet echt meer veranderen: Joe Biden wordt bij leven en welzijn op 20 januari 2021 president van de Verenigde Staten. De grootste vraag is nog hoe de verkiezing van twee senatoren in Georgia op 5 januari afloopt. Die wordt bepalend voor wie de meerderheid in de Senaat krijgt. Worden beide senatoren Democraten, dan is het in de Senaat fifty-fifty en geeft vicepresident Kamala Harris de doorslag wanneer de stemmen staken.

Er zullen de komende jaren nog vele dingen in de Amerikaanse politiek gebeuren die ook voor ons van groot belang zijn, maar het is nu een goed moment om mijn blog over de Amerikaanse presidentsverkiezingen 2020 te beëindigen.

Het was een mooi avontuur, die bijna twee jaren. Ook al was het grotendeels vanachter een Nederlands beeldscherm. Mijn eerste (en naar later door corona bleek enige) verkiezingstrip naar de overkant van de oceaan ging naar South Carolina, in de verwachting dat daar in de voorverkiezingen beslist zou worden wie de Democratische presidentskandidaat werd. En in de overtuiging dat dit Biden zou zijn. Het is precies zo verlopen. Na zijn overwinning in wat de Palmetto State heet, is Bidens leidende positie binnen zijn partij nooit meer bedreigd geweest.

Deels noodgedwongen kwam ik erachter dat er enorm veel kanalen bestaan om ook vanuit Nederland dicht bij het Amerikaanse nieuws te komen. Er is echt wel wat meer dan de *Washington Post* en de *New York Times* voor wie beter op de hoogte wil zijn. Zo wordt alles wat politici van ook maar enig belang te berde brengen in extenso gefilmd en ongeknipt uitgezonden op videokanaal C-span. Wat zich ook in het Congres voordoet, het staat in het (internet)blad *The Hill*. Verschillende andere week- of maandbladen zijn ook erg goed geïnformeerd over wat er in Washington gebeurt. Verder zijn pro-Trump-media onontbeerlijk, bijvoorbeeld Fox News, de *Washington Times* en *National Review*.

Dan heb je nog David Weigel, werkzaam voor de *Washington Post*, maar met al twee jaar zijn eigen onafhankelijke bijna dagelijkse verkiezingsnieuwsbrief *The Trailer*. Weigel was wat mij betreft de beste verkiezingsjournalist van 2019-2020. Hij staat bekend als de meest op vliegvelden vertoevende reporter

van allemaal: omdat hij altijd op weg is naar de plek op de kaart waar op dat moment in die ene county de kiezers een beslissende stem gaan uitbrengen. Weigel weet bijna alles, van de basis af. En vergeet niet de lokale pers. Er zijn nog altijd op vele plekken lokale kranten en radio- en tv-zenders die een stuk dichterbij het nieuws zitten dan de landelijke pers en politici. Vele zijn vanuit Nederland te volgen.

De campagnes voor de Democratische voorverkiezingen gingen al begin 2019 van start, onder meer in de staat Iowa. Buiten de *Des Moines Register* en de lokale radio en televisie heb je er bijvoorbeeld *Iowa Starting Line*. Deze website bracht van alle kandidaten (aan Democratische kant werden het er rond de vijftientig) in kaart waar ze spraken, berichtten wat ze gezegd hadden en hoe ze werden ontvangen. Als je zulke media volgde, wist je een stuk minder dan David Weigel, maar misschien wel meer dan menige correspondent in Washington. De verrassende winnaar in Iowa werd Pete Buttigieg.

In Iowa dien je als kandidaat elk gehucht te bezoeken, anders lig je eruit. En geen kapsones. Daar zijn al kandidaten afgegaan omdat ze te dure schoenen aan hadden. Wat mij brengt op Kamala Harris. Zij had in een televisiedebat Biden scherp aangevallen, waarna ze sterk steeg in de peilingen. Ook in Iowa meldden zich nieuwe vrijwilligers voor haar.

Maar toen ze vervolgens naar de staat kwam – diverse van haar meetings waren helemaal op televisie of C-span te zien – zag je heel snel dat zij teveel een sjieke stadse dame was om aansluiting te vinden. Ondanks haar onmiskenbare competenties zakte ze vrij snel weer weg. Ik was dan ook niet verbaasd toen professor Kendra Stewart van het College of Charleston mij in haar werkkamer vertelde dat Harris in South Carolina onder de vele zwarte kiezers niet erg populair was. Stewart deed met focusgroepen onderzoek onder deze kiezers, dus ze had het uit de eerste hand. Biden is in dezelfde staat daarentegen razend populair onder Afrikaans-Amerikanen. Wat ik daarover vanuit Charleston in mijn *Vrij Nederland*-artikel schreef, is behoorlijk representatief gebleken voor heel South Carolina (en de rest van het zuiden van de VS).

Vanaf het begin is, op basis van wat ik waarnam, mijn beeld geweest dat de Democratische kiezers in meerderheid niet op een te linkse kandidaat zaten te wachten. En zo'n kandidaat dus ook Trump niet kon verslaan. Er was wel een zeer actieve linkervleugel, en Bernie Sanders en Elizabeth Warren hadden hun momenten, maar ik blijf ervan overtuigd dat zij slechts een minderheid van de kiezers konden winnen. Ze vertegenwoordigen ook een minderheid binnen de Democratische Partij. De linkervleugel heeft verschillende eigen tijdschriften en heeft, net als tegenwoordig elke politieke richting in de VS, haar eigen spelonken op het discussieplatform Reddit.

Intussen kon ik me aanvankelijk ook slecht voorstellen dat kiezers een oudere als Biden, Sanders of Warren – ook al 71 – wilden. Ik verwachtte toen nog dat het Kamala Harris zou worden. Toch waren de drie oudjes de best scorende Democratische kandidaten en vanaf South Carolina, eind februari 2020, was duidelijk dat het Biden werd. Ik ben zo vrij er toch nog even over op te scheppen dat ik op deze blog al in januari 2020 de verwachting heb uitgesproken dat Biden Democratisch presidentskandidaat zou worden en ook van Trump zou winnen.

Een thema in mijn blog waar ik ook nogal tevreden over ben, maar anderen juist niet, is die van het geweld tijdens bepaalde demonstraties tegen racisme en politiegeweld. Trefwoorden: Portland, Seattle, Kenosha. Tevens weer plaatsjes met lokale media.

Maandenlang was er op deze blog wel, maar in de (andere) Nederlandse media vrijwel niemand die zich kritisch uitsprak over bijvoorbeeld de al evenveel maanden lange gewelddadige belegering in Portland van een rechtbank, een politiebureau en een kantoor van de politievakbond. Op dat moment waren de demonstranten nog heilig.

De Amerikaanse politiebonden waren toen opvallend genoeg Democratisch georiënteerd. Het belangrijke nieuwsfeit dat deze bonden, die zich eerder openlijk voor Biden hadden uitgesproken, die steun introkken naar aanleiding van het tegen hen gerichte geweld, heb ik in de Nederlandse pers gemist. Biden had het radicale geweld wel afgewezen, maar er weinig mee gedaan. De opmerkelijke positie van de politiebonden paste niet bij het beeld dat ook in Nederlandse media domineerde, dat politiemensen nu eenmaal schurken waren. Tenzij ik me zwaar vergis, is het nieuws over de koerswijziging van de bonden in Nederland alleen op deze blog gemeld.

Wat later in de tijd zat Marieke de Vries (NOS) met haar reportage uit Kenosha wel bovenop het geweld van links en rechts.

Een paar maanden geleden heb ik naar de Amerikaanse gewoonte een van de kandidaten 'endorsed', mij achter hem/haar gesteld, hoe weinig belang dat verder ook had. Achter Joe Biden dus.

Anders dan vele anderen zie ik Joe Biden niet als een soort zwakgebod, alleen nuttig om Trump weg te krijgen. Ik zie hem als een politicus met grote verdiensten, die als van nature het lofwaardige tegendeel vormt van het extremisme van rechts en links. En die bovendien in staat is om, voor zover mogelijk, op een verstandige manier om te gaan met de extremistische realiteiten van de samenleving waarin hij president wordt. 'Moet worden,' had ik bijna geschreven. Hij is iemand die nu eens weigert tientallen miljoenen medeburgers voor rotte vis uit te schelden omdat ze niet onmiddellijk voldoen aan de diverse ongeremde emoties, dogmatische eisen en lakmoesproeven die op rechts en op links wet zijn.

Biden is een mooi voorbeeld van iemand die weet dat politiek ook *een vak* is. Geleid door maatschappelijke normen en waarden, maar in de wetenschap dat een rigide visie op de samenleving bij uitvoering altijd weer tot rivieren van bloed leidt. Overdreven? We komen nog maar net uit de duistere eeuw waarin de diverse drammerige ideologieën gezamenlijk ver over de honderd miljoen doden hebben veroorzaakt.

Zonder visie gaat het niet, maar een politicus die denkt de bestaande menselijke werkelijkheid te kunnen negeren en van bovenaf een abstract idee aan de samenleving te kunnen opleggen, brengt geen vooruitgang, maar veroorzaakt schade en is zelf oorzaak van achteruitgang.

Enfin, deze observaties naar aanleiding van Joe Biden...

Voor ik afsluit heb ik een leestip, niet over Amerika, maar over filosofie en politiek. Iedereen in ons land die meent zich politiek te moeten uiten, zou wat mij betreft het boek *Politicide: De moord op de politiek in de Franse filosofie* van Luuk van Middelaar moeten lezen.

In mijn eigen woorden komt het hierop neer: van eind jaren dertig tot eind jaren tachtig van de vorige eeuw hebben de grote spraakmakende intellectuelen van Parijs de misvatting verbreid dat hun filosofische gespeculeer de leidraad voor de politiek moest zijn, en dat concrete kennis van de werkelijkheid en inzicht in de mogelijkheden om die praktisch ten goede te veranderen niet belangrijk waren.

Deze denkwijze is door hele generaties van studenten, aankomende politici en mensen in de media overgenomen en heeft, schrijft Middelaar met recht, grote schade toegebracht aan de Franse samenleving. En wie denkt dat dit probleem zich alleen in Frankrijk voordoet, zit er ver naast.

In 2019 en voorjaar 2020 had deze blog dagelijks rond de 200 lezers. Daarna liep het snel op naar rond de 300, en in november waren er dagen dat tegen de 500 lezers mijn blog lazen.

Niet in de laatste plaats dank ik dan ook al die lezers voor hun interesse. En tegen een aantal van hen zeg ik: We'll meet again!

Het hoofdgebouw van College of Charleston (foto hs).

REPORTAGE UIT CHARLESTON, SOUTH CAROLINA

26-2-2020 - De toekomst van Joe Biden als Democratisch presidentskandidaat hangt af van zijn resultaat in South Carolina. Waarom deze staat zo belangrijk is in de voorverkiezingen, leest u in mijn reportage uit Charleston voor Vrij Nederland. Zie www.vn.nl

OVER DE DEMOCRATIE IN AMERIKA

14-11-2020 - Hoewel er hier en daar met angst en beven vooruit werd gekeken naar verkiezingsdag 3 november, gebeurde er op die dag bijna niets uitzonderlijks. In Washington waren winkels dichtgetimmerd voor het geval er rellen zouden uitbreken, en de leiding van de Republikeinse Partij verhuisde om dezelfde reden tijdelijk weg uit Washingtons stadscentrum. Maar er waren geen rellen die het noemen waard zijn, er waren geen plunderingen en niemand taalde naar het Republikeinse hoofdkwartier.

Er was ook weinig heisa rond stembureaus. Er waren bijna 150 miljoen zeer gemotiveerde kiezers, maar er klonk nauwelijks een wanklank. In Philadelphia en nog een paar steden riepen de aanhangers van Joe Biden en Donald Trump elkaar van een eindje verwensingen toe, met de politie er tussenin om alles in goede banen te leiden. De Proud Boys en Antifa zullen vast hun best hebben gedaan om stennis te maken, maar ze wisten niet tot het nieuws door te dringen. Ze vertegenwoordigen ook bijna niemand.

Hier en daar was een onbevoegde die een stembureau wilde komen controleren, anderen meenden onregelmatigheden te zien. Alle klachten komen voor de rechter die er uitspraak over zal doen. Een vermoedelijk niet geringe harde kern van Trumps aanhangers, aan de basis en in Washington, zal erbij

blijven dat er grootschalige fraude heeft plaatsgevonden. Men wil het geloven en of daar nu aanwijzingen voor zijn of niet, doet er al bijna niet meer toe.

De rest van de Republikeinen zal zich neerleggen bij wat de rechters zeggen. Naar verwachting zal de rechterlijke conclusie zijn dat er geen fraude van enige omvang is geweest. Maar het is essentieel voor de democratie dat dit ook daadwerkelijk wordt vastgesteld. En als er toch iets kwalijks wordt geconstateerd, moet het om diezelfde reden tot de bodem worden uitgezocht.

De vele berichten en beschouwingen in alleen al de Nederlandse media over een mogelijke 'coup' of een rechtse 'revolutie' doen nogal opgefokt aan. Een stuk erover stond bij *de Volkskrant* in de rubriek 'Best gelezen' een hele dag op nummer 1. Het is wel zeker dat Donald Trump en een aantal bondgenoten dwars zullen blijven doen tot 20 januari aan toe. Ze gaan niet meewerken aan een machtsoverdracht. Jammer dan. Op 20 januari zit Biden gewoon in het Witte Huis. De onheils waarschuwingen lijken mij vooral repetities van wat er voor 3 november werd geschreven.

Interessanter dan al deze opwinding is dan ook wat Biden gaat doen. Hij is druk bezig met de transitie: samenstellen van voorbereidingsteams op diverse gebieden die gaan uitmonden in beleidsvoornemens, de benoeming van de Witte Huisstaf, van ministers en van hoge ambtenaren.

Daar zijn nu al enkele belangwekkende dingen over te zeggen, zoals blijkt uit onder meer twee artikelen in het Democratisch georiënteerde blad *Politico* (12-11-2020), dat wel vaker over inside informatie beschikt.

Het team dat zich voor Biden met 'Wall Street' gaat bezighouden, bestaat uit mensen die een reputatie hebben op te houden in het tegengaan van de uitwassen van het geldkapitalisme. In bijna de hele Westerse wereld is het laissez-faire-kapitalisme weer op de terugtocht en ook in de VS kan meer regulering worden verwacht. Mooi zo.

Biden is ook bezig met zijn team voor Defensie, een terrein waarop traditioneel de samenwerking tussen Democraten en Republikeinen het sterkst is. Zelfs Trump waagde zich in zijn eerste jaar aan een partijloze defensie minister, Jim Mattis, en wees de eveneens partijloze Herbert McMaster aan als Nationaal Veiligheidsadviseur. Lang duurde het niet: Trump omringde zich al gauw met uitsluitend Republikeinen die zich onvoorwaardelijk aan hem overgaven en anders de laan uit vlogen. Trouw aan de president kwam voor de verdediging van het land.

Op dit moment is Biden voor de transitie in overleg met voormalige stafleden van Mattis, zo bericht *Politico*. Het is niet zo waarschijnlijk dat Mattis defensie minister zal worden – er zijn enkele voorspelde Democratische kandidaten – maar de knowhow van zijn staf, en t.z.t. van hemzelf, kan nog belangrijk worden. Te midden van de huidige schermutselingen tussen Republikeinen en Democraten, maar ook omdat de Verenigde Staten nog steeds de grootste wereldmacht zijn, met alle bekende risico's van dien, maar ook met de bijbehorende verantwoordelijkheden, van Litouwen tot de Zuid-Chinese Zee.

Tenslotte nog mijn eigen voorspelling: Bernie Sanders wordt minister van Arbeid. [*Latere aanvulling:* Sanders werd geen minister van Arbeid, maar kreeg een positie waarmee hij in feite veel meer invloed heeft. Hij werd voorzitter van de Senaatscommissie voor financiën. In die hoedanigheid kan hij zich bezig houden met vrijwel elk onderwerp dat door de Senaat moet.]

OOK VOLGENS RCP WINT BIDEN PENNSYLVANIA

12-11-2020 - Volgens RealClearPolitics wint Joe Biden de staat Pennsylvania (20 kiesmannen). Diverse media hadden Bidens winst in die staat al eerder voorspeld, maar zij gebruikten daarbij veel meer dan RCP zogeheten projecties. Die kunnen er bij erg kleine verschillen alsnog naast zitten. Met meer dan 99

procent van de stemmen in Pennsylvania geteld, heeft Biden ruim 53.000 stemmen meer dan Donald Trump. Alaska gaat naar Trump (3 kiesmannen), waardoor de RCP-score nu staat op 279 voor Biden en 217 voor Trump.

Drie staten zijn nog open. In Georgia eindigt Biden voorlopig met 14.000 stemmen meer, maar de staat heeft besloten tot een hertelling.

In North Carolina staat Trump nadat 97 procent is gesteld voor met 73.000 stemmen. Die staat gaat zo goed als zeker naar Trump.

In Arizona spant het er nog steeds om, hoewel Bidens overwinning daar afgelopen weekeinde al is uitgeroepen door een aantal televisienetwerken. Na 99 procent van de stemmen geteld ligt Biden er nu 11.000 stemmen voor. RCP vindt het niet genoeg om hem daar tot winnaar uit te roepen.

Aanvulling 13-11-2020: RCP heeft nu ook Arizona (11 kiesmannen) en Georgia (16)(dit behoudens hertelling) toegeschreven aan Joe Biden. Voor North Carolina (15) heeft het Donald Trump als winnaar uitgeroepen. De voorlopige eindstand is nu: **Biden 306, Trump 232.**

THIJS KLEINPASTE ZET DE ZAKEN OP HUN KOP

10-11-2020 – Thijs Kleinpaste is een promovendus aan de Georgetown University in Washington DC die dezer dagen een opiniestuk heeft in *NRC Handelsblad* (8-11). Voormalig CDA-politica Mirjam Sterk was dit weekeinde toevallig op de radio vanuit hetzelfde Washington. Zij woont daar momenteel en noemde de stad een grote Democratische bubbel. Meer dan negentig procent stemt er dan ook Democraten. Zou ik ook doen wanneer ik Amerikaan was, zoals de lezers van mijn blog weten. Maar, zoals ook bekend, wel met kanttekeningen. De kop boven Kleinpastes artikel luidt: 'Democraten zijn juist wel de partij van de arbeider.'

Maar dan gaat het mis. Hij heeft een volledig omgekeerd beeld van waar de discussie die hij bedoelt over gaat.

Over de tegenstanders schrijft hij: 'De stelling luidt, kort en goed, dat de Democraten door zich toe te leggen op progressieve 'bijzaken' die afleiden van de bekommernis om sociaaleconomische kernvragen ('Het is klasse, niet identiteit!') kiezers die op grond van hun economische belang gemobiliseerd zouden kunnen worden zijn afgehaakt.'

In de vakbonden zullen vast mensen bestaan die het zo bekijken, maar de kwestie waar het echt om gaat is een hele andere.

Een aanzienlijk deel van de arbeiders heeft anno 2020 opnieuw op Donald Trump gestemd, ook in arbeidersstaten als Ohio, Michigan, Pennsylvania en West Virginia. Daarbij spelen economische zaken een rol, zoals de ondergang van hun industrie, mede door concurrentie uit het buitenland. Dit onderwerp heeft Trump, net als niet te vergeten Bernie Sanders, tot campagnethema gemaakt. Tegenwoordig denken de Democraten er ongeveer net zo over als zij. Bovendien ben je bij de Democraten beter uit wanneer het om minimumloon, ziekteverzekering en vakorganisatie gaat.

Hoewel Trump tot aan corona wel werkgelegenheid heeft geschapen, was het minder dan zijn kiezers mochten verwachten. Van de grote (en dringende) infrastructurele projecten die Trump in 2016 beloofde, met honderdduizenden of zelfs miljoenen banen, heeft hij niets terecht gebracht. Ondanks het feit dat de Democraten bereid waren hem op dit punt te steunen in het Congres. Die infrastructurele investeringen zullen er eerder komen onder Joe Biden.

Maar de vraag die Kleinpaste had moeten stellen is: waarom stemmen zovelen, onder wie veel arbeiders, op Trump *hoewel hun economische belangen bij de Democraten veiliger zijn?*

Dan is het antwoord: omdat ze naast economische kwesties *andere zaken juist geen bijzaak vinden, maar minstens zo belangrijk of belangrijker*. Alleen: hoe?

Het is niet helemaal toevallig dat ik mijn blog in december 2018 ben begonnen met een rapport van het naar links leunende onderzoeksinstituut More in Common (van Britse oorsprong). Ze enquêteerden 8000 Amerikanen, waarbij onder meer bleek dat 80 procent de politiek correcte cultuur afwijst. Onder zwarte Amerikanen (75 procent) en Hispanics (87) verschilde het percentage nauwelijks van dat onder witte Amerikanen (79). Ook van de verklaarde Democraten vond 61 procent deze cultuur een serieus maatschappelijk probleem.

Misschien is het een van de verklaringen voor het feit dat er in 2020 procentueel meer Hispanics op Trump hebben gestemd dan in 2016. Wie weet willen ze politiek nu eens niet primair op hun etniciteit worden afgerekend. Een absurditeit was eind vorige week de verklaring van Maxine Waters, een Californisch lid van het Huis van Afgevaardigden. Zij is zelf Afrikaans-Amerikaans en deelde mee dat ze geen enkele zwarte kiezer ooit zal vergeven die op Trump heeft gestemd.

Voor arbeiders, noch voor anderen, zijn de door Kleinpaste veronderstelde bijzaken secundair. Het zijn juist hoofdzaken. Alleen kunnen zij zich niet vinden in de eenzijdige opvattingen erover bij een deel van de Democratische Partij. In de exit polls in de industriestaten noemden Trumpstemmers in 2016 als eerste reden voor hun keuze: immigratie. Het feit vaststellen is de eerste stap naar een oplossing.

Deze kiezers willen net als iedereen erkenning en waardering als mens, niet als economisch wezen.

Dat Trump de indruk wist te wekken dat hij dit begreep, en hun onvrede aanvoelde, in plaats van minachtend te spreken over 'deplorables' in 'fly-over states' was genoeg om hun stem te krijgen.

ADVOCaat VAN DE EH...

8-11-2020, *13u NL-tijd* – Mijn bewondering voor de website RealClearPolitics groeit. Temidden van alle stormen houden ze hun eigen koers. Voor iedereen die zich met Amerikaanse politiek bezig houdt, is 'RCP' een begrip. Het is een verzamelplaats van artikelen uit vele media van alle richtingen, er staat een dagelijks geactualiseerd overzicht van alle peilingen op en nu zijn de laatste uitslagen van de presidentsverkiezingen van 3 november er te vinden. Net als die van de verkiezingen van 3 november voor de Senaat, het Huis van Afgevaardigden en een aantal gouverneurs van de staten.

Wat is er op dit moment bijzonder aan RCP? Dat het meer dan een halve dag na de meeste televisienetwerken, van CNN tot en met Fox News, nog steeds geen uitspraak doet over wie de presidentsverkiezingen wint. Op RCP heeft Joe Biden 259 kiesmannen en Donald Trump heeft er 214.

Waarom deze terughoudendheid? RCP richt zich meer dan anderen naar de eindcijfers en naar beslissingen over de uitslagen die door de staten zelf zijn genomen. Zo heeft het geen winnaar uitgeroepen voor Arizona, Alaska, Georgia, North Carolina en Pennsylvania.

Verdere motieven hiervoor zijn lastig te achterhalen. Maar er zijn enkele overwegingen te bedenken. De belangrijkste: het Hooggerechtshof heeft Pennsylvania opdracht gegeven de stemmen die na 3 november zijn binnengekomen apart te houden met het oog op een (mogelijke) zaak hierover. Je kunt dus redeneren dat er pas een uitslag is wanneer over die zaak uitspraak is gedaan.

Het is wel zo dat het Hooggerechtshof in zulke kwesties vrijwel altijd terug verwijst naar de wetgeving en de rechters binnen de betreffende staat zelf, dus heel, heel waarschijnlijk blijft de huidige voorlopige uitslag van Pennsylvania overeind, maar toch.

De staat Georgia heeft tot hertelling besloten, zodat ook de uitslag daar als niet vaststaand kan worden gezien.

Alaska (3 kiesmannen) gaat zeker naar Trump, North Carolina (15) waarschijnlijk. In Arizona (11) staat Biden voor, maar er is volgens RCP geen definitieve zekerheid.

Laten we vervolgens even advocaat van de eh... spelen. Hoe theoretisch en onwaarschijnlijk het ook mag zijn, wanneer alles anders valt dan nu gedacht, kan het er zo uitzien: Alaska (3), North Carolina (15), Georgia (16) en Pennsylvania (20) gaan naar Trump. Dan staat hij op 266 kiesmannen. Vier tekort. Biden heeft in deze redenering pas gewonnen wanneer Arizona definitief naar hem gaat. Dan komt hij op precies 270 kiesmannen.

Hierover verder wanneer RCP nieuwe uitslagen bekend heeft gemaakt.

BIDEN WINT – OOK VOLGENS FOX NEWS

7-11-2020 – Associated Press constateert dat Joe Biden niet meer kan worden ingehaald in Nevada en Pennsylvania, zodat Biden nu ruim boven de vereiste 270 kiesmannen uitkomt. Ook het Republikeins gezinde Fox News sluit zich bij deze conclusie aan. Biden beschouwt zich nu dan ook als 'president-elect', zoals de officiële titel luidt tot de inauguratie in januari 2021.

Intussen wint Donald Trump met zekerheid Alaska (3 kiesmannen) en hoogstwaarschijnlijk North Carolina (15). Trump heeft van zijn kant verklaard dat hij Bidens verkiezing niet aanvaardt en met alle juridische middelen tegemoet zal treden. De kans dat de president hiermee iets aan de uitkomst zal kunnen veranderen is niet groot.

Hertellingen lopen gewoonlijk uit op verschillen van een paar honderd stemmen. Toen Trump in 2016 de staat Wisconsin won, werd er een hertelling aangevraagd door de 'derde' kandidaat, die van de marginale Green Party. Op ongeveer 2,8 miljoen stemmen was het verschil tussen de eerste en tweede telling zegge en schrijve 131. Even belangrijk: er is tot op heden nog in geen enkele staat een aanwijzing, niet in een Republikeins geleide en niet in een Democratisch geleide staat, dat de daar geldende wettige procedure niet is gevolgd.

Biden en vicepresident-elect Kamala Harris staan voor een immense taak, met de coronapandemie nog steeds razend, een wankele economie en een enorme verdeeldheid in het land. Maar zoals ik eergisteren

al schreef: als er iemand in staat is in de huidige omstandigheden president van alle Amerikanen te zijn, is het Joe Biden.

Naar het zich laat aanzien zullen de Republikeinen een kleine meerderheid in de Senaat behouden. We mogen verwachten dat president Biden waar mogelijk met de Republikeinen zal samenwerken om dingen gedaan te krijgen. Of dat lukt is natuurlijk een tweede. Maar gisteren al verklaarde de Republikeinse senator Lindsey Graham, een van Trumps trouwste bondgenoten, dat hij met Biden zou samenwerken als die won en al heel lang een uitstekende relatie met hem had.

De Democratische fractie in het Huis van Afgevaardigden heeft donderdag een interne – vermoedelijk virtuele – 'familiebijeenkomst' gehouden, waarvan *The Hill* een uitgebreid verslag kon publiceren. De sfeer was er bedrukt. In het Huis hebben gewaardeerde Democraten zetels verloren. In de Senaat was op een meerderheid gehoopt, maar kunnen ze er nu in het allergeunstigste geval twee zetels bij winnen (in januari in Georgia) waardoor beide partijen in de Senaat gelijk zouden komen te staan.

De overheersende opvatting tijdens de discussie in de Huis-fractie was dat het verlies aan zetels daar vooral kwam doordat de Republikeinen hun gematigde tegenstanders niettemin de vanaf links gepromote leus 'Defund the police' hadden weten op te plakken of als 'socialist' wisten voor te stellen.

Tenslotte mag ik even zelf tevreden zijn. Ik heb in januari van dit jaar – nog voor de Democratische voorverkiezingen – in deze blog als mijn overtuiging uitgesproken, en ben daar ook bij gebleven, dat Joe Biden de meeste kans had om de voorverkiezingen in eigen partij te winnen en vervolgens ook om de nieuwe president te worden. In spraakmakend Nederland waren er maar weinig die er ook zo over dachten.

Joe Biden (foto Greg Nash)

NEE, VOORAL GEEN OPTIMISME!

5 en 6-11-2020 – Op het moment van schrijven is er nog geen uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Joe Biden maakt nu de grotere kans, maar ook Donald Trump kan nog winnen. Hoe dan ook blijft staan wat ik gisteren onder 'Gedachten voorafgaand...' schreef.

Als er iemand in staat kan zijn president van alle Amerikanen te worden, is het Joe Biden. Vooral wanneer de Democraten zich er meer in gaan verdiepen hoe ze die andere helft van de bevolking tegemoet zullen treden. Om het scherp te stellen: hoe ze zich opnieuw kunnen verbinden met een van de grote achtergestelde minderheden van het land. Achtergesteld in economisch, maar ook in breder maatschappelijk opzicht.

Woensdagochtend heb ik Bidens verbindende eigenschappen op NPO Radio 1 door meer dan één spreker horen verklaren uit zijn gebreken, niet uit zijn verdiensten.

De term 'visieloosheid' viel, verder diverse aanduidingen die samengevat op karakterloosheid neerkomen. Wat mij hier vooral zorgen aan baart is de mate waarin het extreme discours al normaal is geworden: het midden is visieloos en karakterloos. Een omkering van waarden: de radicalen en extremisten aan beide zijden kunnen nuttig zijn om gebreken in de maatschappij te signaleren, maar worden een risico zodra ze de samenleving echt willen gaan leiden. Als het erop aankomt is het in een democratie het midden dat het werk doet. Biden is zijn hele leven al een zogeheten centrist in het Democratische kamp. Ik noem dat geen karakterloosheid, maar een verdienstelijke principevastheid.

De nauwelijks verholen afkeer of oordelende onverschilligheid ten aanzien van Biden is bij aardig wat mensen in Nederlands medialand echt opvallend. Biden wil een sterk verbeterde ziekteverzekering, een minimumloon van 15 dollar, uitgebreide milieuwetgeving, enzovoort. En is om wat te noemen al decennia lang sterk verbonden met de zwarte gemeenschap (in plaats van sinds afgelopen zomer...) en met de benarde arbeiders en de vakbonden. Maar Hilversum blijft er teleurgesteld over dat hij niet (nog) meer structurele verandering wil.

Dat het de Amerikanen zijn, die zulke structurele omwentelingen niet willen, weigert men eenvoudig ter kennis te nemen.

'De' Amerikanen, dat is in dit geval vrijwel de hele Republikeinse kant en dat is een duidelijke meerderheid van de Democratische aanhang. Dit laatste blijkt al sinds de campagnes voor de Democratische voorverkiezingen begin 2019 zijn begonnen. In deze blog zijn ze indertijd van nabij gevolgd.

Wat we ons ook moeten realiseren: de opkomst bij de presidentsverkiezingen van 3 november was de grootste in ruim een eeuw, maar dat kwam niet alleen door Democratische kiezers. Ook Trump heeft nu niet minder, maar aanzienlijk meer stemmen gekregen dan in 2016.

We worden her en der alvast gewaarschuwd voor teveel optimisme over een eventuele president Biden. Binnen de VS zelf zijn er inderdaad praktische redenen voor niet al te grootse verwachtingen: de Republikeinen houden vrijwel zeker de meerderheid in de Senaat, terwijl de Democratische meerderheid in het Huis van Afgevaardigden er niet groter op wordt.

Meer armslag heeft een president in de internationale politiek, dus ook Biden. Maar verwacht er niet teveel van ten aanzien van Europa, is nu al de waarschuwing van de Bidensceptici.

Inderdaad komt ons continent ook voor Biden niet op de eerste plaats, wat logisch is, aangezien Europa ook niet het belangrijkste is in de internationale verhoudingen. Behalve voor ons.

Vreemd is daarom de alvast geuite zorg dat ook Biden aan Europese landen de afgesproken bijdrage aan de NAVO zal vragen. Vreemd, omdat de enige reden daarvoor is dat de Europese landen *zich niet gewoon uit zichzelf aan hun verplichtingen houden!*

[Aanvulling: het woord bijdrage blijkt tot verwarring te leiden. Het gaat om investeringen die landen doen in hun *eigen* defensie.]

Die NAVO-verplichtingen zijn er al sinds 1949. In de naoorlogse wederopbouwperiode zijn ze grotendeels vervallen, omdat het continent op apegapen lag. Amerika betaalde. Maar ook daarna is er al een halve eeuw waarin die bijdragen in het Europese eigenbelang zijn. Na de Koude Oorlog zijn ze overigens

drastisch verlaagd. Dat Trump er op zijn manier op heeft gehamerd dat Europa eigen verantwoordelijkheden heeft, was een onmiskenbare verdienste.

De Europese combinatie van onmacht en onwil op defensiegebied is hardnekkig. In de jaren negentig moesten de Amerikanen nog een doorslaggevende rol spelen in het beëindigen van *onze* Balkanoorlog en toen enkele Europese landen zich in 2011 vanuit de lucht mengden in de burgeroorlog in Libië, een relatief eenvoudige onderneming, deden ze dat alleen nadat Barack Obama militaire steun op de achtergrond had beloofd.

Nee, vooral niet teveel optimisme. Stel je voor. Maar of dezer dagen Trump of Biden president wordt, maakt voor ons in Europa wel degelijk een wereld van verschil.

TRUMP v. BIDEN: GEDACHTEN VOORAFGAAND AAN DE DEFINITIEVE UITSLAG

4-11-2020, 10.30u NL-tijd - Donald Trump wint of het is kantje boord. Hoe de uitslag van de presidentsverkiezingen straks ook in detail uitvalt, er zijn mijns inziens nu al een paar conclusies te trekken over de maatschappelijke macht die Trump bijna per ongeluk vertegenwoordigt. Het is niet de massa die Trump volgt, maar veel meer een beweging die er al is, waarvan Trump de tijdelijke leider is. Dat er in de VS allang een richting is op de (radicaal) rechtse vleugel van de Republikeinse Partij, is geen nieuws. Die was er al voor Trump ten tonele verscheen.

Maar veel duidelijker dan voorheen is gisteren en vandaag gebleken hoe sterk, stabiel en blijvend die richting is. De vraag rijst nu of de Democratische nederlaag in 2016 wel aan Hillary Clinton heeft gelegen, of dat ook een ideale Democratische kandidaat tegen een enorme tegenwind was aangelopen. Velen in staten als Michigan, Pennsylvania, Wisconsin, keren zich af van veel meer dan Hillary.

We moeten ook Trump meer als een passant gaan zien, van wie de aanhang aanwezig blijft lang nadat hij is verdwenen. Wat is het karakter van deze rechtse beweging? Het is een vergissing te denken dat er twee varianten van zijn, een rechtse en een linkse. Trump heeft economische kwesties aan de orde gesteld zoals verlies van werk aan het buitenland, waar een deel van links zich zo bij kan aansluiten. Maar dat is niet de kern van de zaak.

Een veel sterkere en blijvende onderstroom lijkt mij de cultuurstrijd, de plaats in de samenleving van een groter deel van de bevolking dan men wenst te zien. Daar zijn al boeken over volgeschreven (Arlie Russell Hochschild, J.D. Vance, David Goodhart, et cetera). Reden waarom de linkervleugel van de Democratische Partij allesbehalve een alternatief is voor de meer gematigde Democraten waar Joe Biden toe behoort. Radicaal links wordt in die cultuurstrijd juist als de tegenpool gezien. Deels terecht.

De eerste vraag voor de Democratische Partij is na 4 november 2020 dan ook niet wat Joe Biden eventueel fout heeft gedaan, of wie het beter had gekund – misschien wel niemand – maar hoe er met het aanzienlijke deel van de bevolking wordt omgegaan dat (bijna?) twee keer Trump aan de macht wist te brengen, en daarna ook een andere voorbijganger zal vinden. Mensen van wie de Democraten vroeger meer dan nu de belangen verdedigden - en dat zijn niet alleen materiële belangen.

>> lees verder op de volgende pagina

VERKIEZINGSNACHT

In de nacht van 3 op 4 november zijn op deze blog **vanaf 00.45u** de uitslagen te volgen, voorzien van mijn commentaar.

Scroll naar beneden voor het uitslagenoverzicht in aantal kiesmannen

PAUZE

7.45u NL-tijd: Er zijn nu nog zeven staten onzeker: Arizona, Georgia, Michigan, Nevada, North Carolina, Pennsylvania en Wisconsin. Enkele zullen spoedig een uitslag hebben, bij andere kan het langer duren. Het is razend spannend. Beide kandidaten kunnen nog altijd winnen, maar ik geef Trump een wat grotere kans. Bij enkele staten lijkt Biden flink achter te lopen. Dat kan zo blijven, of wellicht komt het doordat de stemmen van 3 november (meer Republikeinen) eerst worden geteld en pas daarna die van eerdere dagen (meer Democraten).

6.50u NL-tijd: Tot nu toe ziet het er niet naar uit dat de Democraten een meerderheid in de Senaat weten te veroveren. Van de 26 betwiste zetels hebben ze er vooralsnog slechts een extra gewonnen, waar een winst van een zetel voor de Republikeinen tegenover staat, zodat de stand gelijk blijft. Er volgen wel nog meer senaatsuitslagen.

6.35u NL-tijd: Texas gaat naar Trump.

6.25u NL-tijd: Iowa gaat naar Trump, Minnesota gaat naar Biden.

6.15u NL-tijd: Ook de Republikeinen hebben een senaatszetel overgenomen. In Alabama versloeg Republikein Tommy Tuberville de zittende Democratische senator Doug Jones.

5.55u NL-tijd: Ohio gaat naar Trump met 53,4 tegen 45,2 procent.

5.15u NL-tijd: Stembureaus zijn om 5u dichtgegaan in California, Idaho, Oregon, Washington. Nog later: Alaska, Hawaii en enkele eilandengroepen in de Pacific.

5.10u NL-tijd. Trump wint Florida (51,3 tegen 47,8) en waarschijnlijk ook North Carolina (bij 98 procent geteld is de verhouding 50,1 tegen 48,7. New Hampshire gaat naar Biden.

4.25u NL-tijd: Er wordt overal nijver geteld, maar de tussenstanden hier opsommen laat ik achterwege: die cijfers fluctueren teveel. Hopelijk spoedig meer nieuws.

4.00u NL-tijd: Stembureaus dicht in twijfelstaten **Iowa** en **Nevada**. Verder in Montana, Utah.

3.40u NL-tijd: Van vele staten zijn de voorlopige uitslagen nu bekend, maar van de omstreden staten en de twijfelgevallen niet, al zijn de stembureaus er al even gesloten.

Het wachten is op omstreden staten Arizona, Florida, Michigan, Minnesota, Pennsylvania en Wisconsin.

Verder op de twijfelgevallen Georgia, Maine, New Hampshire, North Carolina, Ohio en Texas. In enkele andere wordt nog gestemd. Het belangrijkste moet nog komen!

3.20u NL-tijd: Met 94 procent van de stemmen geteld is de stand in Florida: Trump 51,2, Biden 47,9. Hele grote kans dat Florida naar Trump gaat. Een grote klapper, al kan Biden ook zonder Florida winnen.

3.15u NL-tijd: Associated Press verklaart dat de Democraten de meerderheid behouden in het Huis van Afgevaardigden. Ze krijgen er 5 zetels bij. [toevoeging 29-11-2020: de Democraten verloren tien zetels in het Huis en behielden een kleine meerderheid].

3.05u NL-tijd: De eerste wisseling van de wacht in de Senaat: Democraat John Hickenlooper verslaat zittend Republikeins senator Cory Gardner in Colorado.

3.00u NL-tijd: Stembureaus sluiten in de omstreden staten **Arizona, Michigan, Minnesota, Texas** en **Wisconsin**, ook in twijfelstaat **Colorado** en in Kansas, Louisiana, Nebraska, New Mexico, New York, North Dakota, South Dakota en Wyoming.

2.45u NL-tijd: Minder geslaagd was de verklaring van Nancy Pelosi op verkiezingsdag. De Democratische voorzitter van het Huis van Afgevaardigden stelde dat de benoeming van Amy Coney Barrett 'illegitiem' was. Ze werd geciteerd in The Hill. Een uitspraak die vermoedelijk bedoeld was om de laatste vrouwen uit de suburbs nog naar de stembus te krijgen. Maar waar is het niet. De benoeming van Barrett was volgens alle regels, ook als dat niet leuk is. Pelosi's verwijt dat Barrett vragen van de Senaat niet heeft beantwoord, houdt evenmin stand: Barrett heeft, zoals het hoort, niet geantwoord op vragen die in de toekomst mogelijk aan het Hooggerechtshof worden voorgelegd.

2.30u NL-tijd: Stembureaus dicht in Arkansas.

2.20u NL-tijd: Een oude en gewaardeerde bekende voor degenen die de Democratische voorverkiezingen hebben gevolgd. Senator Cory Booker is herkozen in New Jersey.

2.10u NL-tijd: De leiding van de Republikeinse Partij, de Republican National Committee, heeft zijn hoofdkwartier voor de verkiezingsnacht verplaatst van een overheidsgebouw in Washington DC naar een onbekende plaats. Als argument wordt gegeven mogelijke onrust in de stad naar aanleiding van de verkiezingsuitslagen. Winkels zijn dichtgetimmerd en er is meer politie op straat dan normaal. Dit aldus Fox News.

2.00u NL-tijd: Stembureaus sluiten in de omstreden staten **Florida** en **Pennsylvania**, in twijfelstaat **New Hampshire**, en in Alabama, Connecticut, Delaware, Illinois, Maine, Massachusetts, Maryland, Mississippi, Missouri, New Jersey, Oklahoma, Rhode Island, Tennessee, Washington DC.

1.30u NL-tijd: stembureaus dicht in de twijfelstaten **North Carolina** en **Ohio**, en verder in West Virginia. North Carolina heeft al verklaard langer nodig te hebben voor het tellen dan verwacht.

1.25u NL-tijd: Volgens de Associated Press 'projectie' gaat Virginia naar Joe Biden. Is 50 jaar een Republikeinse staat geweest.

1.00u NL-tijd: Op dit moment sluiten de laatste stembussen in de twijfelstaat **Georgia** en verder in Indiana, Kentucky, South Carolina en Vermont. Het wachten is op voorlopige eindslagen.

TIP: De Verenigde Staten zijn een democratie, dus noch Donald Trump, noch Joe Biden bepaalt wie er gewonnen heeft. Wie wel? De staten. Zie meer op deze blog onder: 'TECHNISCHE GEGEVENS' OVER 3 NOVEMBER.

00.35u NL-tijd: Dag lezers, we zijn er...

UITSLAGEN IN ALLE STATEN

Aanduidingen:

(tussen haakjes: het aantal kiesmannen)

(vet) = voorlopige uitslag

vet zonder haakjes = definitieve uitslag.

Stand per 20 november 2020

Wie 270 kiesmannen heeft wint.

Omstreden staten

Arizona (**11**) **Biden**

Florida (**29**) **Trump**

Michigan (**16**) **Biden**

Minnesota (**10**) **Biden**

Nebraska 2nd CD (**1**) **Biden**

Pennsylvania (**20**) **Biden**

Wisconsin (**10**) **Biden** (Trump vraagt hertelling)

Twijfelgevallen

Georgia (**16**) **Biden** (ook na hertelling)

Iowa (**6**) **Trump**

Nevada (**6**) **Biden**

New Hampshire (**4**) **Biden**

Maine 2nd (**1**) **Trump**

North Carolina (**15**) **Trump**

Ohio (**18**) **Trump**

Texas (**38**) **Trump**

De rest staat bij voorbaat zo goed als vast.

Voor Biden (212 kiesmannen):

California (**55**), Colorado (**9**), Connecticut (**7**), Delaware (**3**), Washington DC (**3**), Hawaii (**4**), Illinois

(20), Maine (2), Maine 1st CD (1), Maryland (10), Massachusetts (11), New Jersey (14), New Mexico (5), New York (29), Oregon (7), Rhode Island (4), Vermont (3), Virginia (13), Washington (12).

Voor Trump (123 kiesmannen):

Alaska (3), Alabama (9), Arkansas (6), Idaho (4), Indiana (11), Kansas (6), Kentucky (8), Louisiana (8), Mississippi (6), Missouri (10), Montana (3), Nebraska 1st (1), Nebraska 3rd (1), North Dakota (3), Oklahoma (7), South Carolina (9), South Dakota (3), Tennessee (11), Utah (6), West Virginia (5), Wyoming (3).

'TECHNISCHE GEGEVENS' BIJ 3 NOVEMBER

1-11-2020 – Er is op 3 november *geen landelijke overheidsorganisatie die de stemmen telt*. Het zijn de afzonderlijke staten die ieder hun officiële uitslag bekend maken. De naam Verenigde Staten moet ernstig worden genomen.

In de verkiezingsnacht en daarna zijn het *nieuwsorganisaties die alles bij elkaar optellen* voor het publiek.

De definitieve afrekening vindt pas later plaats. Eerst komen per staat de eigen *kiesmannen bijeen in de eigen hoofdsteden*, waar ze hun stem op een presidentskandidaat uitbrengen, op basis van de verkiezingsuitslag van 3 november. *Het Congres in Washington telt vervolgens de uitslagen van de kiesmannen* bij elkaar op en maakt *begin januari het landelijke resultaat* bekend.

Het tellen van de stemmen rond 3 november. De procedure is niet in elke staat hetzelfde. In sommige staten mogen vroege stemmen (post en stembureau) pas op 3 november zelf geteld worden, in andere is voordien al geteld zodat er snel een uitslag kan zijn. Helaas mag in enkele van de belangrijkste omstreden staten (Michigan, Pennsylvania, Wisconsin) pas op of kort voor 3 november met tellen worden begonnen. Die uitslagen kunnen dus op zich laten wachten.

In de nacht van 3 op 4 november en later worden de uitslagen uit de staten (en hun vele districten) bekend. Nieuwsorganisaties proberen die zo snel mogelijk openbaar te maken en te duiden. Persbureau *Associated Press* heeft al heel lang ervaring in het verzamelen van Amerikaanse verkiezingsdata. De andere specialist is *Addison Research*, een organisatie die werkt voor onder andere de televisienetwerken ABC, CBS, CNN en NBC. Fox News volgt Associated Press.

Niemand durft te voorspellen wanneer er een totaaluitslag is. Als het onverwacht snel gaat, zou op 4 november bekend kunnen zijn wie er president wordt. Maar het kan ook dagen later worden. Of weken, wanneer er juridische meningsverschillen ontstaan.

JOE BIDEN HEEFT NOG NIET GEWONNEN

30-10-2020, *22u NL-tijd* – In de Amerikaanse media wordt steeds meer op een overwinning van Joe Biden gerekend. Ook ik ga er hier al langer vanuit dat Biden de grootste kans op de winst heeft. Dat blijft zo. Maar de grootste kans is nog geen garantie voor een overwinning.

De afgelopen zes weken heb ik op basis van de op dat moment bekende cijfers (RealClearPolitics-gemiddelden) wekelijks de uitslag in aantal kiesmannen geschat. De winnaar heeft 270 kiesmannen nodig. Mijn cijfers waren achtereenvolgens: Biden wint met 278, 278, 278, 278, 307, 288, 278 kiesmannen. Ook vandaag kom ik uit op 278.* Een stabiel, maar ook klein en kwetsbaar overwicht.

Bij vele staten is de uitslag al zeker of zo goed als zeker. Waar het om draait is de interpretatie van de cijfers over de staten die omstreden of twijfelachtig zijn. Die staten volgen hier, met erachter het gemiddelde van de peilingen t/m vandaag.

Voorsprong voor Biden van meer dan 3,5 procent (de foutmarge) in:

Michigan (6,5 procent), Minnesota (4,7), Nevada (4,0), New Hampshire (ca. 9), Pennsylvania (4,3), Wisconsin (6,4).

Wanneer Biden naast de zekere staten ook deze staten wint, heeft hij 278 kiesmannen.

Trump en Biden staan gelijk of binnen de foutmarge in:

Arizona (precies gelijk), Florida (Biden 1,2 voor), Georgia (Biden 0,4 voor), Iowa (Biden 1,0 voor), North Carolina (Biden 1,2 voor), Ohio (precies gelijk), Texas (Trump 2,3 voor).

Biden heeft hier dus hele magere cijfers. Die van Trump zijn slechter, inderdaad. Maar mijn deels intuïtieve inschatting is dat van deze staten de meeste of zelfs alle uiteindelijk toch naar Trump gaan. Daar zijn drie argumenten voor: wie twijfelt zal toch maar voor het vertrouwde bestaande kiezen; een staat die traditioneel Republikeins is blijft bij twijfel Republikeins; ook wanneer slechts een kleine groep van Trumpstemmers zwijgt over zijn voorkeur (m.n. tegenover onderzoekers) kan dit in sommige staten net genoeg zijn voor Trump.

*Voor bijna alle staten geldt: winner takes all. Maar de staten Nebraska en Maine hebben een 'split vote', wat inhoudt dat ze hun stemmen eventueel over beide kandidaten verdelen. Ik heb ze hierboven buiten beschouwing gelaten, maar het betekent dat Biden zo bovenop de 278 nog wat kiesmannen krijgt, zodat hij op 280 tot 283 komt.

Ook in Fenway Park, het stadion van de Boston Red Sox, wordt vroeg gestemd (foto Tony Luong/ESPN)

DE US POST IS NIET ALTIJD OP TIJD, MAAR MEESTAL WEL

30-10-2020 – Het dagblad *USA Today* is een project begonnen om te zien hoe efficiënt de Amerikaanse postrijen enveloppen met ingevulde stemformulieren afleveren (die zitten in speciale verzegelde enveloppen).

Om te beginnen werden in diverse omstreken staten 62 van zulke enveloppen verzonden. Het belangrijkste nieuws: ze kwamen allemaal ongeschonden aan. 50 waren er binnen de norm van drie dagen, 12 hadden vier dagen of meer nodig, 5 daarvan deden er een week of langer over.

Nieuwe proefzendingen zijn onderweg.

ONGELOFELIJK AANTAL VROEGE STEMMEN - UPDATE

3-11-2020, 12.30u *NL-tijd* – In de Verenigde Staten groeit het aantal vroege stemmen voor de

presidentsverkiezingen. Ze worden uitgebracht bij al geopende stembureaus en via de post. Het totale aantal vroege stemmen, uitgebracht voorafgaande aan 3 november, is **99,6 miljoen** geworden.

Het totale aantal verwachte stemmers, 3 november meegerekend, is ongeveer 150 miljoen.

Vroeg stemmen in North Charleston (foto Post and Courier).

HOE KOM JE ERACHTER WAT ZE WILLEN IN PENNSYLVANIA?

27-10-2020 – Alle ogen zijn sinds kort gericht op Pennsylvania in het noordoosten van de VS. Het is een staat die grotendeels in de Rust Belt en het kolengebied van de Appalachen ligt, gebieden van verdwijnende kolen- en staalbedrijven. De sfeer van ooit is er prachtig in beeld gebracht in de filmklassieker *The Deer Hunter* (1978), die dan ook voornamelijk in plaatsen rond de industriestad Pittsburgh (PA) is opgenomen.

Nu is Pennsylvania een van de staten die Joe Biden vrijwel zeker moet winnen om Donald Trump te kunnen verslaan. Heel kort is de situatie zo: Minnesota, Wisconsin, Michigan en Pennsylvania zijn de omstreden staten waar Biden voor staat. Zijn gemiddelde voorsprong in deze staten is nu respectievelijk 6 / 5,5 / 9 / 4,8 procent. Wint Biden ze alle vier, dan wordt hij president, tenzij er in een andere staat iets heel onverwachts gebeurt. Maar bijvoorbeeld Florida en Texas mag hij zo normaal gesproken verliezen.

In Pennsylvania, de staat waar Biden in opgegroeid, is zijn voorsprong van deze vier staten het kleinst. En de Republikeinen hopen er voordeel te halen uit het feit dat Biden over de periode tot 2050 fossiele brandstoffen wil uitfaseren. Dit laatste is niets nieuws, maar Trump wist er een onderwerp van te maken in het laatste verkiezingsdebat. In Pennsylvania levert de winning van schaliegas veel arbeidsplaatsen op, voor mensen die weinig alternatieven lijken te hebben. Een periode van dertig jaar is een hele tijd, maar de vrees voor baanverlies speelt toch een rol, hoe vaak Biden ook zegt dat schaliegaswinning in de staat nog lang behouden zal blijven.

Wat gaat het voor de uitslag betekenen? Tientallen onderzoeksbureaus verdiepen zich in de omstreden staten in zulke vragen. Wie zijn de kiezers? Hoe is de leeftijdsopbouw, het opleidingsniveau, hoe groot zijn de minderheidsgroepen, hoe denken vrouwen en mannen erover, hoeveel zijn er stedelingen, wonen er in de suburbs of op het platteland, hoe zijn de verhoudingen per kiesdistrict, enzovoort.

Wanneer de cijfers van de zoveelste peiling in de media verschijnen, wordt meestal weinig aandacht geschonken aan de vele andere vragen die aan de kiezers zijn gesteld naast 'op wie gaat u stemmen?' Het wordt ook al gauw erg gecompliceerd. Hier enkele gegevens uit recente New York Times/Siena- en Morning Call/Muhlenberg-peilingen.

In de hoofdstad Philadelphia heeft Biden een steun van 73 procent, terwijl Hillary Clinton er in 2016 83 procent had. In de suburbs scoort Trump nu 9 procent lager dan vorige keer, maar Biden heeft in de peilingen maar 3 procent meer dan Clinton in 2016. Intussen staat Biden nu wel meer dan 10 procent voor bij de groep kiezers boven de 65, terwijl Trump daar vorige keer met 10 procent won. Trumps pogingen om zwarte en Hispanic kiezers te winnen hebben in Pennsylvania nauwelijks wat opgeleverd. Zijn meest trouwe aanhang zijn nu nog behoudende mensen van het platteland en mannen tussen 40 en 65.

De campagnestrategen kunnen in deze laatste dagen nog aan de slag met deze kennis, om op een bepaalde plaats of in een specifieke groep nog net die verschuiving te veroorzaken die het geheel in deze of gene richting doet kantelen. Elke stem telt!

DE STAND IN AANTAL KIESMANNEN PER 27 OKTOBER

27-10-2020, 22.00 NL – Over een week zijn de presidentsverkiezingen. Bij de huidige gemiddelden in de peilingen (volgens RCP) zou Joe Biden winnen met 278 kiesmannen. Biden en Donald Trump staan nu in Florida en Arizona weer gelijk (of op minder dan 3,5 procent: de foutmarge).

In de omstrede staten Michigan, Minnesota, Pennsylvania en Wisconsin staat Biden nu meer dan 3,5 procent voor. Dat zijn samen 56 kiesmannen. Nog even de rekensom: Biden heeft uit staten met een zekere of vrijwel zekere uitslag 222 kiesmannen, Trump krijgt er zo 163. Biden krijgt $222+56=278$ kiesmannen. 270 nodig om te winnen.

Biden zakt in Pennsylvania, maar zit er nog steeds op gemiddeld 3,8 procent voorsprong. In diverse andere omstrede staten die ik als 'gelijk' inschaal, staat Biden wel voor, maar dus binnen de foutmarge van 3,5 procent. Trump staat in Florida voor met gemiddeld 0,4 procent.

Meer uitleg op deze blog onder 25-9-2020.

HET DEBAT...

23-10-2020

Conclusie: Een meestal beschaafd debat. Biden zal er geen stem door verliezen, maar Trump heeft er misschien wel kiezers mee teruggewonnen die genoeg hadden van zijn agressieve en onberekenbare gedoe. Aan de andere kant zullen er Hispanic-kiezers zijn die Trump nu laten vallen.

04.40u – *Laatste vraag moderator: wat zou u zeggen tegen degenen die niet op u gestemd hebben op uw inauguratie? Trump: Succes brengt eenheid. Biden: ik zal een president van alle Amerikanen zijn. Geen angst, maar hoop. Decency, honor, respect en equal opportunities.*

04.30u – Trump: we lopen voorop op het gebied van klimaatverbetering, maar zonder banenverlies. Biden: klimaatverandering is een bedreiging voor de mensheid, we hebben een goed plan dat banen zal opleveren, niet verminderen. Trump: het is het plan van AOC plus drie. Biden: ons plan wordt door alle milieuorganisaties en vakbonden gesteund. Trump: ik weet meer van wind dan jij. (Bidens plan wijkt sterk af van AOC's Green New Deal).

04.20u – Biden: de drugswetgeving van de jaren 80 en 90 was een fout. Ik heb sindsdien geprobeerd die te herstellen. (De discussie begint onaangenaam te worden.) Trump: waarom deed je het niet toen je vicepresident was? Biden: Omdat er een Republikeins congres was.

04.15u – Trump: Biden heeft in 1994 een crime bill ten nadele van de zwarte bevolking gelanceerd. Biden: Trump vond hem niet streng genoeg. Trump: niemand heeft meer voor de zwarte gemeenschap gedaan dan Donald Trump. ... Ik ben de minst racistische persoon in deze zaal.

04.05u – Over immigratie. Biden: niet bendes maar hun ouders brachten deze kinderen naar de VS. Vraag moderator: de regering Obama was erg streng t.a.v. immigratie. Biden: we hebben dat te laat gecorrigeerd. We zullen de Dreamers (kinderen die al lang in het land zijn) verblijfsrecht geven en een weg naar burgerschap. Trump: alleen degenen met het laagste IQ houden zich aan de regels na het land te zijn binnengekomen. (Dit gaat hem stemmen onder Hispanics kosten.)

03.50u – Trump wil Obamacare via het Hooggerechtshof beëindigen, maar belooft dat mensen met chronische ziekten beschermd blijven en zegt dat Biden de zorg wil socialiseren. Biden zegt dat hij steeds voor behoud van privéverzekering is voor wie dat wil, maar dat iedereen recht op betaalbare zorg heeft.

03.45u – Biden: Het gaat niet om mijn familie of zijn familie, het gaat om jullie families, kiezers. Laten we het over jullie zorgen hebben.

03.30u – Inmenging in de verkiezingen door Rusland en Iran. Biden: ze willen dat ik niet wordt gekozen. Waarom zegt Trump nooit iets tegen Poetin en doet hij niets aan het kopteld dat Moskou op het hoofd van Amerikaanse soldaten in Afganistan heeft gezet. Trump: het is Biden die voortdurend geld binnenhaalt uit Moskou. Roddels over Hunter. Meeste bewezen onwaar.

03.25u – Trump noemde viroloog Fauci deze week nog een idioot. Nu verwijt hij alles wat hijzelf tegen Fauci's advies in heeft gedaan aan Fauci.

03.15u – Corona. Er wordt tot nu toe relatief normaal gesproken. De VS hadden 223.000 Coronadoden in negen maanden. Een ruime, stabiele meerderheid van de Amerikanen vindt dat Trump de pandemie slecht heeft aangepakt, maar hij weet het nu goed te brengen.

03.05 – Debat is begonnen.

De zes debatthema's zijn: Corona / national security (valt veel onder, b.v. immigratie, wapenwetgeving, gewelddadig radicalisme) / ras / leiderschap / familie / klimaatverandering.

02.45u - Republikeinse campagnespecialisten riepen Trump afgelopen dagen in het openbaar op zich te concentreren op politieke thema's – de problemen van de kiezers – en niet op scheldpartijen tegen Bidens zoon Hunter of andere afleiding.

02.30u - Afgelopen dinsdag liep Donald Trump middenin een interview met de CBS televisie weg omdat hij het 'biased' en vol van 'haat' vond. Vandaag noemde hij Kristen Welker, die straks moderator is in zijn debat met Joe Biden 'nog veel erger'. Het wordt nog gezellig.

02.10u - Ter relativering: op dit moment hebben al 47,8 miljoen Amerikanen bij stembureaus of via de post hun stem uitgebracht voor de presidentsverkiezingen. Dat is ongeveer een derde van het totaal aantal kiezers.

Bovenstaande opmerkingen zijn tijdens het debat online gezet.

LAATSTE DEBAT TUSSEN TRUMP EN BIDEN: DONDERDAG 22 OKTOBER

19-10-2020 – Het laatste televisiedebat voor de presidentsverkiezingen tussen Joe Biden en Donald Trump zal op donderdag 22 oktober worden gehouden in Nashville. Aanvang 21 uur aan de Amerikaanse oostkust, 03.00 uur 's nachts van donderdag op vrijdag Nederlandse tijd.

Het debat duurt anderhalf uur en is opgedeeld in zes onderdelen van 15 minuten, elk met een bepaald thema. De onderwerpen worden nog bekend gemaakt. Moderator is Kristen Welker van NBC News.

Meteen na afloop kunt u alhier mijn commentaar lezen. Vermoedelijk zijn hier ook tijdens de discussie al opmerkingen te vinden.

Kristen Welker is sinds 2011 Witte Huis correspondent voor NBC.

WAAROM JOE BIDEN?: BUITENLANDSE ZAKEN

21-10-2020 – Elke president van de Verenigde Staten speelt, graag of tegen wil en dank, een belangrijke rol in de internationale politiek. Op dat terrein heeft hij zelfs meer bewegingsvrijheid dan bij binnenlandse kwesties. Donald Trump wijkt op een vreemde manier af van verschillende eerdere Amerikaanse beleidslijnen. Hij verenigt een afkeer (?) van buitenlandse oorlogen met een handelswijze op internationaal terrein waardoor de Verenigde Staten er voor vriend en vijand onbetrouwbaarder op zijn geworden. Trump opereert het liefst vanuit de gril van het moment.

Veel theater rond Noord-Korea, maar geen enkel resultaat. De Koerden van de ene dag op de andere laten vallen, waarna anderen uit binnen- en buitenland moeten bijsturen. Een raketaanval waarbij de Iraanse generaal Soleimani wordt gedood, waarover maar weinigen zullen treuren, maar zonder een idee over hoe het verder moet in Irak en omgeving. Terugkeer van troepen uit Duitsland aankondigen, waarna die eenheden onder druk uiteindelijk toch niet worden teruggetrokken maar naar Polen worden verplaatst. Ga zo maar door.

Trump heeft een paar dingen redelijk gedaan. De versterkte band met Polen is voor de (militaire) verhoudingen in Europa van groot belang. Al moeten we vrezen dat zijn motief vooral is dat hij de Poolse regering sympathiek vindt. De verbeterde relatie tussen Israël, Bahrein en eventueel andere golfstaatjes is een diplomatieke prestatie (een van de weinige in drieënhalve jaar tijd), maar hoort bij een kwalijk afscheid van de tweestatenoplossing. Verder heeft Trump voor diplomatie weinig interesse getoond. Het State Department (ministerie van Buitenlandse Zaken) staat sinds zijn aantreden letterlijk half leeg. Maar internationale diplomatie en het deelnemen in internationale organisaties is – hoe gebrekkig ze ook mogen zijn – onontbeerlijk voor vreedzame betrekkingen, het oplossen van conflicten et cetera. Vanuit een positie van kracht, zeker, maar niettemin.

Typerend voor Joe Biden is het geval van de 'Arabische Lente' in Egypte. Als vicepresident onder Barack Obama was hij er niet voor de Egyptische president Mubarak te laten vallen. Obama liet zich wel door het enthousiasme meeslepen. In Nederland was zelfs *De Telegraaf* toen af en toe voor de revolutie. Wat gebeurde er?

Niet de minderheid van iPhone-zwaaiende demonstranten in Cairo waar wij ons in herkennen trok aan het langste eind. Mubarak werd afgezet, in vrije verkiezingen won de Moslim Broederschap met overmacht en vervolgens zagen veel eerdere revolutionairen zich genoodzaakt op generaal Al Sisi te stemmen, die geen steek beter is dan Mubarak. Zonder hoop en begeestering gaat het niet, maar deze gevoelens gaan nogal eens samen met blindheid voor het feit dat er ook iets *slechters* voor het verafschuwde heden in de plaats kan komen. Bij Biden niet.

Ik moet nog uitzoeken wat Biden precies van de interventie in Libië vond. Westerse landen steunden de opstand vanuit de lucht. Mijn mening: het was voor Europa, de Verenigde Staten en ook voor Libië zelf beter geweest wanneer Khadaffi was blijven zitten. Maar de burgeroorlog was er al voor de Westerse steun, en was waarschijnlijk ook zonder die verder gegaan.

Tweede geval. Biden was niet voor de raid op Osama Bin Ladens schuilplaats in Abbottabad, Pakistan. Obama zoals bekend wel, Hillary Clinton, toen minister van Buitenlandse Zaken, ook. Rightly so. Toch getuigt Bidens standpunt van inzicht. Pakistan is decennia lang een sterke bondgenoot van de Verenigde Staten en het Westen geweest. Onder Obama is de diplomatie doorkruist door allerlei droneaanvallen op de Taliban en anderen op Pakistaans grondgebied. Lastig te zeggen wat hiervan te rechtvaardigen was en wat niet.

De inbreuk op Pakistans soevereiniteit in Abbottabad hielp ook niet mee. In ieder geval was er onder Obama al veel kritiek vanuit het State Department op de verwaarlozing van de banden met Pakistan, en feit is dat dit land nu eerder als een bondgenoot van China moet worden beschouwd. Biden had denk ik ongelijk wat Bin Laden betreft, maar dat hij verder kijkt dan zijn neus lang is, mogen we in de internationale politiek rustig een gezegende eigenschap noemen.

Tenslotte kort over de geopolitieke verhoudingen. Republikeinen en Democraten zijn het erover eens dat de twee supermachten van dit moment China en de Verenigde Staten zijn en dat daar naar moet worden gehandeld. Obama had gelijk toen hij de verhoudingen in de Pacific wat betreft diplomatie, handel en defensie belangrijker maakte dan die in het Atlantische gebied.

Wat niet wegneemt dat Europa belangrijk blijft, en anders wel voor onszelf. Rusland is een mindere grootmacht, maar met veel assertiviteit. En een heel rijtje regionale machten strijdt om voorrang, met Turkije naast Rusland het dichtst bij Europa. Ons continent heeft een hele ring van grote en kleine (gewapende) conflicten en dreigingen om zich heen, waarvan er best eens eentje kan ontploffen.

Ik heb eerder bewust geschreven dat Biden zich, anders dan Trump maar ook anders dan sommige linkere Democraten, verantwoordelijk voelt voor *de Westerse gemeenschap*, die grotendeels georganiseerd is in de NAVO, maar mijns inziens meer is dan dat. Trumps voormalige Nationaal Veiligheidsadviseur John Bolton verklaarde deze week dat Trump de Verenigde Staten uit de NAVO terugtrekt wanneer hij een tweede termijn krijgt. Wanneer dat waar blijkt, wordt zijn verraad aan de Koerden kinderspel. Historisch lijkt het belang me te vergelijken met het pakt tussen Stalin en Hitler van 1939. Jawel, weer die oorlog.

Obama en Trump hebben van de Europese landen terecht meer inbreng in de defensiefinanciering geëist. Degenen die eruit concluderen dat Europa het militair dan wel zonder de VS af kan, leven in een fantasiewereld. Een van de grootste NAVO-machten aan onze kant van de Atlantische Oceaan is nog

altijd... Turkije. Tel uit de winst. Verder kunnen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk (brexit of niet) gewicht in de schaal leggen, maar bij Duitsland is de vraag al of het dat wel *wil*. Europa is bij grotere eventualiteiten niet behoorlijk in staat zich te verdedigen.

Biden is een bondgenoot van Europa, Trump niet.

Vicepresident Joe Biden bezoekt Ierland met een toestel van de Amerikaanse luchtmacht (2016, White House Photo).

DE STAND IN AANTAL KIESMANNEN PER 16 OKTOBER

16-10-2020, 22.00 NL – Over 18 dagen zijn de presidentsverkiezingen. Bij de huidige gemiddelden in de peilingen zou Joe Biden winnen met 288 kiesmannen. Na vorige week staan Biden en Donald Trump in Florida weer gelijk (of op minder dan 3,5 procent: de foutmarge). Nieuw is dat Biden deze week in Arizona meer dan 3,5 procent voor staat.

Nog even de rekensom: Biden heeft uit staten met een zekere of vrijwel zekere uitslag 222 kiesmannen, Trump krijgt er zo 163. In de omstreden staten Arizona, Michigan, Minnesota, Pennsylvania en Wisconsin staat Biden nu meer dan 3,5 procent voor. Dat zijn 66 kiesmannen. $222+66=288$ kiesmannen. 270 nodig om te winnen.

Meer uitleg op deze blog onder 25-9-2020.

WAAROM VOOR JOE BIDEN?

14-10-2020 – De Democratische presidentskandidaat Joe Biden is naar mijn overtuiging heel wat meer dan een soort bij-gebrek-aan-beter alternatief voor president Donald Trump. Zelf verwachtte ik aanvankelijk een jongere Democratische kandidaat, maar het volk heeft gesproken.

Om te beginnen moeten we terug naar de basics. Dat zijn er drie:

Als Nederlanders hebben wij er, net als de rest van Europa, alle belang bij dat de president van de Verenigde Staten zich als mede verantwoordelijk beschouwt voor *de Westerse gemeenschap* als geheel. Trump is daar tegen, Biden heeft een loopbaan van ruim vier decennia waarin hij heeft bewezen daarvoor te zijn.

De president van de Verenigde Staten moet een actief verdediger zijn van *de democratische rechtsstaat*. Trump heeft daar weinig of niets mee. Het is voor hem, net als voor een rijtje welbekende collega's in andere landen: ik of de chaos. Biden is een democraat in hart en nieren. Ook wanneer we moeten constateren – zoals op deze blog zeer uitvoerig is gebeurd – dat hij in de eerste maanden van de

antiracismedemonstraties van 2020 tekort is geschoten tegen links-extremistisch geweld (wel vanaf het begin afkeuren, maar er te lang geen praktisch punt van maken), blijft staan dat Biden een lange, sterke cv heeft wanneer het gaat om het verdedigen van recht en wet.

Ik zie in Biden iemand die de '*common decency*' in de politiek vertegenwoordigt (naar een term van George Orwell). Hij kan binnen de grenzen van het nu mogelijke de zo verlangde president 'van alle Amerikanen' zijn. In de politiek betekent common decency mijns inziens dat verandering alleen maar kan beginnen bij de bestaande realiteit, en rekening houdt met anderen (ze bijvoorbeeld niet uitmaakt voor 'deplorables') en met de geschiedenis van het land.

Bijvoorbeeld: wat de meeste Europeanen aan overheidsingrijpen vanzelfsprekend vinden, is dat voor een zeer aanzienlijk deel van de Amerikanen beslist niet. Ook niet wanneer dat standpunt in onze ogen in hun eigen nadeel is: ideologische overtuiging gaat hier dus boven particulier belang. Het is *niet* altijd 'the economy, stupid'. Een politicus die resultaten wil boeken, heeft oog voor zulke verhoudingen. En verder: politiek zonder fouten bestaat niet. De toekomst is altijd een terra incognita.

Van alle meer dan twintig kandidaten in de Democratische voorverkiezingen voor het presidentschap is Biden denk ik degene die dit het beste beseft, ermee om weet te gaan en er resultaat mee heeft bereikt. Dat hij zijn bereidheid tot samenwerken met de Republikeinen als enige Democratische kandidaat (naast Amy Klobuchar) steeds weer heeft benadrukt, tot afschuw van sommige andere Democraten, lijkt mij een aanbeveling van de eerste orde. Al moeten we er in de huidige gepolariseerde verhoudingen niet al teveel van verwachten.

'COURT PACKING'

Tenslotte nog wat over Joe Biden en de actualiteit van deze week. Zoals bekend zijn in de Senaat nu de hoorzittingen bezig over de benoeming van de conservatieve rechter Amy Coney Barrett tot lid van het Hooggerechtshof. De gang van zaken verdient allesbehalve de schoonheidsprijs, zo kort voor de verkiezingen. Maar hij is wel volkomen legaal en wanneer de Democraten het niet ook zo doen in de omgekeerde situatie, zijn ze niet echt geschikt voor de politiek. Nu gaan er in de Democratische Partij stemmen op om na een overwinning op 3 november het aantal rechters in het Hooggerechtshof uit te breiden, het zogeheten court packing, zodat er alsnog een meerderheid van progressieve rechters kan worden gecreëerd.

Interessant feit: Biden is hier niet voor. Dat is wat mij betreft een reden temeer om hem te steunen. Ten eerste leidt het er in de praktijk toe dat het aantal rechters een speelbal zal worden in alle politieke machtswisselingen en worden rechters nog veel meer dan nu politieke vertegenwoordigers. Het Hooggerechtshof zal zo in de publieke opinie terecht zwaar aan legitimiteit inboeten.

En het gaat hier om hogere zaken. Het Hooggerechtshof is nu altijd nog een redelijk van de politiek onafhankelijk instituut. Ondanks een conservatieve meerderheid heeft het hof dit jaar meermaals 'progressief' gesproken, deels met instemming van door Trump benoemde rechters (zie eerder op deze blog). Biden ziet liever af van aantasting van de autoriteit van het Hooggerechtshof: het Witte Huis wordt onder hem geen links-radicaal bolwerk.

Wordt vervolgd.

'ENDORSEMENT'

1-10-2020 – In de Verenigde Staten bestaat bij de verkiezingen de elders minder gangbare gewoonte dat belangrijke politici, belangenbehartigers, vakbonden en Bekende Amerikanen tot en met popartiesten en sportlieden aan toe officieel hun steun uitspreken voor een kandidaat. Een 'endorsement', zoals dat heet. De media besteden er veel aandacht aan en sommige van deze steunbetuigingen zijn goud waard.

Ook dagbladen, tijdschriften en zelfs televisieprogramma's kunnen officieel een endorsement uitspreken. De *New York Times* en de *Washington Post* zijn altijd voor de democratische kandidaat, maar bijvoorbeeld het tijdschrift *The Atlantic* brak pas in 2016 met een periode van neutraliteit omdat het de komst van Donald Trump niet kon aanzien. Het steunde dan maar Hillary Clinton.

Een aardige gewoonte, dat steunbetuigen, die ik als marginale blogkrabbelaar in het verre Nederland voor de gelegenheid overneem. Dat Joe Biden de meest waarschijnlijke winnaar van de presidentsverkiezingen is, heb ik op deze blog al beweerd op 5 januari 2020, dus daar gaat het hier niet om.

Ik spreek nu ook eens mijn heuse steun uit voor Biden. Niet dat die er wat aan heeft, maar het is een mooie aanleiding om op een rijtje te zetten waarom. Temeer omdat nogal wat Nederlandse journalisten, experts en niet-experts, maar moeilijk een positief woord over Biden over hun lippen krijgen. Zie ook daarover diverse eerdere entrees op deze blog. Een reden die ik bij sommigen vermoed is dat ze vanaf het begin vonden dat Bernie Sanders of Elizabeth Warren de oplossing was voor Amerika's problemen. Mag zijn, maar de meerderheid van de Democratische partijleden vond dat niet, en een nog grotere meerderheid van Democratische kiezers dacht er eveneens anders over.

Morgen kunt u hier lezen waarom Joe Biden meer is dan een 'anti-Trump'. In de politiek gaat het bepaald niet altijd om de argumenten, maar dit keer wel.

JOE BIDEN: 'DON'T WORRY, HE'LL GO'

11-10-2020 - Een voorproefje van het zwartste scenario rond de presidentsverkiezingen van november aanstaande was deze week te aanschouwen. De FBI verijdelde de ontvoering van de Democratische gouverneur van Michigan, Gretchen Whitmer. Dertien leden van twee gewapende rechtsextremistische groeperingen planden haar 'terechtstelling'.

Gouverneur Whitmer is in 2018 met een overtuigende meerderheid van 53,3 tegen 43,8 procent gekozen. In de grootste stad van de staat, Detroit, met meer dan 70 procent. Door de gewapende critici werd ze vooral verafschuwd vanwege haar Coronamaatregelen. Een paar maanden geleden drongen lieden met automatische wapens in de aanslag daarom al het congresgebouw van Michigan binnen, waarop Donald Trump stokerig twitterde: 'Liberate Michigan'.

Intussen werd Whitmers' beleid door twee derde van de bevolking gesteund. In Detroit, waar de Coronamaatregelen de meeste impact hadden, was het meer. In de broeierige fantasieën van

rechtsextremisten en de angstdromen van sommige Democraten zullen dit soort (potentiële) terroristen Trump te hulp schieten, mocht hij de verkiezingen niet echt winnen.

Alles lijkt tegenwoordig mogelijk in de Verenigde Staten. Maar gedoe over de verkiezingsuitslag zal zich waarschijnlijker richten op bijvoorbeeld beschuldigingen van fraude rond poststemmen en eindeloze juridische procedures. Een veelgehoord scenario is ook dat Trump voldongen feiten probeert te scheppen door zich al tot winnaar uit te roepen voordat alle stemmen zijn geteld. Zijn aanhang kan hem geloven en dan is de chaos een feit.

Zijn tegenstander Joe Biden: 'Don't worry, he'll go.'

DE STAND IN KIESMANNEN PER 9 OKTOBER

9-10-2020, 19.30u NL – Vergeleken met de stand van een week geleden is Joe Biden erop vooruit gegaan. Het aantal staten waar de uitslag zeker of vrijwel zeker is, blijft hetzelfde en levert op: 222 kiesmannen voor Biden, 163 voor Donald Trump, inclusief Texas.

In de omstreden staten ligt Biden nu ook in Florida meer dan 3,5 procent voor. Dat was eerder al zo in Michigan, Minnesota, Pennsylvania en Wisconsin. Het aantal kiesmannen bij elkaar wordt nu 85.

$222+85 = 307$ kiesmannen voor Biden. Er zijn er 270 nodig om te winnen.

Voor meer uitleg over deze berekening zie deze blog onder 26-9-2020.

IS AMERIKA TRUMPMOE?

8-10-2020 - 'Ik denk dat Donald Trump uiteindelijk toch gewoon weer wint.' Het is een uitspraak die je nogal eens tegenkomt en die dan vaak zwaar van betekenis wordt geuit: de spreker gaat niet over een nacht ijs en put uit een diep inzicht. Het is zeker niet uitgesloten dat Trump opnieuw wint. Maar, als u mij toestaat lezer, de verklaring dat Trump vermoedelijk toch wel weer aan het langste eind zal trekken, lijkt mij eerder voortkomen uit luiheid: je hebt je er alvast deftig mee ingedekt voor het geval dat en verder hoeft je je niet meer in de feiten te verdiepen. Het is daarnaast natuurlijk ook een begrijpelijke vrees voor slecht nieuws. Bij een enkeling is de hoop de vader van de gedachte.

Nogmaals: Trump kan nog steeds winnen. Maar nu we een kleine vier weken voor de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten zitten, wijzen vele tekenen erop dat Joe Biden een aanzienlijk grotere kans op de winst heeft dan Trump. 'Dat was vier jaar geleden met Hillary Clinton ook zo,' volstaat hier niet als tegenargument. Het gaat om de situatie zoals hij nu is en die is heel anders dan toen. En de voortekenen zijn dat trouwens ook.

Volgens het gemiddelde van alle nationale peilingen bij RealClearPolitics heeft Biden nu een landelijke voorsprong van 9,7 procent. En hij heeft een aanzienlijke voorsprong op Clinton in 2016, nationaal en in een aantal door Clinton verloren omstreden staten.

Nate Silver, de beste, hoewel niet onfeilbare kansberekenaar, rekent op zijn website FiveThirtyEight voor dat de waarschijnlijkheid dat Biden wint 84 procent is, die van Trump 15 procent. Wat me wel te eenzijdig voorkomt. Er is trouwens ook een professor in Californië, van wie ik de naam ben vergeten, die alle presidentsverkiezingen juist heeft voorspeld, inclusief 2016, en die ook zegt dat Biden gaat winnen. 😊

Zelf heb ik afgelopen vier weken steeds op basis van de gemiddelde peilingen in de afzonderlijke staten berekend dat Biden op dat moment 278 kiesmannen zou krijgen (zie eerder op deze blog). Dit was elke week gelijk. En dat na aftrek van een foutmarge van 3,5 procent in de afzonderlijke staten. En ervan

uitgaande dat Trump in *alle* staten waar hij en Biden nu gelijk staan zou winnen. Ook Texas gaat in die berekening naar Trump. Maar dan nog wint Biden, aangezien de winnaar 270 kiesmannen nodig heeft.

Een Republikeinse verkiezingsstrateeg vertelde *The Hill* (het blad dat door elke senator en afgevaardigde in Washington wordt gespeld) op voorwaarde van anonimiteit dat de kiezers 'Trumpmoe' zijn. Van de groep zogeheten onafhankelijke kiezers, die tussen de Republikeinen en de Democraten in staan, wil bijna niemand meer op Trump stemmen. Anders dan in 2016.

Dit doortrekt de hele Republikeinse Partij. Op 3 november wordt niet alleen de president gekozen, het gaat dan ook om zetels in de Senaat en het Huis van Afgevaardigden en om gouverneursposities (elke staat heeft een gouverneur als regeringsleider).

Het aantal Republikeinse kandidaten dat vreest voor zijn zetel groeit met de dag. Een van de voorbeelden is het Republikeinse kopstuk Lindsey Graham, senator voor South Carolina, een staat die traditioneel Republikeins is en waar Grahams positie nog maar kortgeleden onaantastbaar was. Nu staat hij er in de peilingen gelijk met de zwarte Democratische uitdager Jaime Harrison. Je weet het nooit, maar de kans is tamelijk reëel dat Trump valt, en misschien ook Graham en anderen met zich meesleept.

Aanvulling 9-10-2020 – Op het bovenstaande kreeg ik als reactie dat ik teveel waarde hecht aan peilingen. Dat daarvoor gewaakt moet worden is zeker waar. Wat mij er toch redelijk in doet vertrouwen is dat het hier niet om afzonderlijke peilingen gaat, maar om een gemiddelde van alle peilingen over langere termijn. Niet alleen landelijk, maar ook per omstreden staat. Daaronder peilingen van instellingen die sympathiek staan tegenover de president, of juist niet. En de overeenstemming daartussen is vaak frappant. De meeste houden zich trouwens niet met zulke partijdigheid bezig.

Een argument is ook dat de peilers en andere rekenaars het aandeel Trumpstemmers onderschatten. Dat klopt tot op zekere hoogte. Maar een aantal van hen calculeert dat inmiddels in, en in mijn eigen berekening houd ik een foutmarge van 3,5 procent aan, het cijfer dat ongeveer als afwijking wordt genoemd doordat een deel Trumpstemmers misschien onder de radar blijft. Wat wel altijd blijft staan: peilingen van vandaag geven altijd maar een betrouwbare indicatie van wat kiezers over vier weken vinden. Niettemin blijf ik erbij: de trend is nu ten gunste van Joe Biden en ten nadele van Donald Trump.

TRUMP-BIDEN: DE STAND OP VRIJDAG 2 OKTOBER IN AANTAL KIESMANNEN

2-10-2020, 22.30u NL – De situatie is nog hetzelfde als een week geleden. Zie onder 26-9 voor nadere toelichting.

Hier beperk ik mij tot de volgende samenvatting:

Staten die zeker of vrijwel zeker zijn: Joe Biden 222 kiesmannen; Donald Trump 163 kiesmannen.

Omstreden staten waar Biden een voorsprong van 3,5% of meer heeft: Michigan, Minnesota, Pennsylvania, Wisconsin (samen 56 kiesmannen).

Omstreden staten waar Trump en Biden gelijk staan: Arizona, Florida, Georgia, Iowa, North Carolina, Ohio.

Wie 270 kiesmannen heeft wint. Biden heeft bij deze stand $222+56 = 278$ kiesmannen.

De cijfers zijn van voor het nieuws over Trumps Coronabesmetting bekend werd.

TO DEBATE OR NOT TO DEBATE

1-10-2020 – Tijdens het debat van dinsdag 29-9 tussen Joe Biden en Donald Trump heeft Trump Biden niet minder dan 73 keer onderbroken. Dat heeft de BBC uitgerekend. Wie het gezien heeft weet: Biden

kon nauwelijks aan het woord komen wanneer hij zich niet te weer stelde. En hij betoonde zich allesbehalve een slaperige Joe. U ziet dat ik niet meega met de berichtgevers die het gebeurde voorstelden volgens het motto: waar twee vechten hebben twee schuld. Het debat werd door Trump getorpedeerd, omdat hij zichzelf niet in de hand had of bewust.

Wat nu? Er staan nog twee debatten gepland en zoals het nu is gegaan is niet voor herhaling vatbaar. Er moet een meer dwingende rem gezet worden op ontsparingen van de kandidaten. Daar is dan ook van vele kanten om geroepen. Het Trump-team heeft hierop al gereageerd met de boodschap dat het niet akkoord gaat met wijziging van de eerder afgesproken regels. Wel een probleempje wanneer hun eigen kandidaat zich niet aan die regels houdt, ook niet nadat de moderator daar meermaals om heeft gevraagd.

Tenzij er nog geniale andere alternatieven worden bedacht lijken mij nu de enige mogelijkheden: of alleen van degene die aan de beurt is gaat de microfoon aan of, wanneer over deze regel geen overeenstemming ontstaat, gaan de debatten helemaal niet door. Dat zou voor het eerst zijn in 60 jaar, maar voor nu een verademing. Niemand heeft zin in nog zo'n kakafonie als afgelopen dinsdag.

Mij zou het niet verbazen wanneer de Trumpmensen hun poot stijf houden om van de debatten af te komen. Dan zijn ze tenminste verlost van onaangename verrassingen. Zowat de hele Republikeinse fractie in de Senaat heeft zich sinds dinsdag gedistantieerd van Trumps weigering het rechts-radicalen witte suprematisme te veroordelen.

Die senatoren maken zich niet alleen zorgen over de strijd om het Witte Huis, maar zeker ook over de vele zetels in de Senaat waarover op 3 november wordt gestemd.

GAUW VERGETEN

30-9-2020 – Het presidentsdebat van vannacht werd door een Amerikaanse journalist 'a train wreck' genoemd. Dat was een door velen gedeeld oordeel. Snel vergeten. Maar van twee dingen zijn we nog niet af: Donald Trump riep de rechts-extremistische gewapende Proud Boys op to 'stand by'. En weigerde opnieuw te verklaren dat hij een onafhankelijk bepaalde verkiezingsuitslag zou aanvaarden wanneer hij verloor. Trump heeft geen boodschap aan de rechtsstaat.

HET DEBAT...

Conclusie: Biden deed het uitstekend, Trump was Trump.

04.40 This is the end of this debate...

Wallace wijst erop dat een kwart van de stemmen in 2016 al per post ging.

04.28 Biden zegt: het stemmen is volgens alle experts veilig. Trump wil ons afhouden van stemmen: vote, vote, vote! You have it in your control. Trump: 'We caught them – de Democraten – all'. Stemmen per post 'is a fraud'.

04.19 Biden: 'Simply not true, simply not true...'

04.18 De kandidaten praten langs elkaar over het milieu. Trump erkent de opvatting van bijna alle wetenschappers niet, maar praat er omheen. Biden stelt zijn milieuprogramma voor.

04.06 Scherpe vraag van Wallace: heeft Biden de burgemeester en gouverneur van Portland/Oregon wel eens gebeld over het geweld daar. Biden gaat er erg zwak op in. Tot nu het enige punt waarop Biden in

het defensief raakt. (Tussen haakjes: 'antifa' bestaat, weet ik uit eigen waarneming, maar groot is het niet).

04.00 Trump gaat niet in op het racismeprobleem. Trump heeft bepaalde cursussen in het leger stopgezet die bedacht zijn door radicale academici. Daar gaat Biden niet op in.

03.53 Moderator Chris Wallace (Fox News) tegen Trump: 'Frankly, you have been interrupting more.'

03.37 Corona, de vierkante cirkel: gezondheid vs economie. Herhaling van zetten.

03.20 Het gaat nauwelijks over het Hooggerechtshof, goed voor Biden, want de Democraten kunnen nauwelijks iets doen aan de benoeming van Trumps favoriet...

03.17 Trump staat er niet zoo slecht voor in de peilingen dat hij zich hoeft te gedragen als een kat in het nauw, zoals hij nu doet...

03.12 De ander onderbreken wordt het nieuwe normaal als het aan Trump ligt...

03.05 Debat begonnen...

Deze opmerkingen zijn tijdens het debat online gezet.

MORGEN (DINSDAG) EERSTE DEBAT TUSSEN DONALD TRUMP EN JOE BIDEN

28-9-2020 – Het eerste debat in de presidentsverkiezingen tussen Joe Biden en Donald Trump vindt morgen, dinsdag 29-9, plaats in Cleveland, Ohio. Start debat: 21 uur oostelijke tijd in de VS en 03.00 uur 's nachts Nederlandse tijd. Het debat duurt 90 minuten en is opgedeeld in zes thema's van elk 15 minuten: het Hooggerechtshof; Corona; de betrouwbaarheid van de verkiezingen; economie; racisme en geweld; de politieke CV van de kandidaten.

Het debat wordt live uitgezonden op grote netwerken als CNN, Fox News, CBS News (ook op youtube), MSNBC en C-span. Moderator is Fox News-man Chris Wallace.

Ik zal hier direct na afloop een eerste reactie geven en misschien ook ten tijde van het debat al wat opmerkingen laten vallen.

BIDEN-TRUMP: STAND OP VRIJDAG 25 SEPTEMBER

25-9-2020, 23u NL – In de afzonderlijke Amerikaanse 'battleground states', de omstreden staten in de komende presidentsverkiezingen, worden heel regelmatig peilingen gehouden. Op basis van het gemiddelde van alle peilingen (zie RealClearPolitics) volgt hier de positie van de staten.

Ik onderscheid drie categorieën.

Ten eerste staten waar de uitslag nu al zeker of vrijwel zeker is, dat zijn de meeste (zie Cooks Political Report met enkele aanpassingen van mij*).

Ten tweede omstreden staten waar Joe Biden minstens 3,5 procent voorsprong heeft (soms veel meer).

Ten derde omstreden staten waar Donald Trump en Biden gelijk staan met een foutmarge tot 3,5 procent.

Omstreden staten waar Trump plus 3,5 procent voor staat zijn er niet. Ik reken Texas bij voorbaat voor Trump.

De meerderheid per staat wordt (winner takes all) omgezet naar kiesmannen in het landelijke kiescollege. Wie daar 270 kiesmannen heeft wint.

De stand per vandaag:

Zeker en bijna zeker: Biden 222 kiesmannen; Trump 163 kiesmannen.

Omstreden met *voorsprong voor Biden* van 3,5 procent of meer: Michigan, Minnesota, Pennsylvania, Wisconsin. Samen 56 kiesmannen

Gelijk in de omstreden staten Arizona, Florida, Georgia, Iowa, North Carolina, Ohio.

Conclusie: bij deze stand zou Joe Biden winnen: 222+56 = 278 kiesmannen (270 wint). Net als de vorige twee weken.

*Texas naar Trump, Nevada en New Hampshire naar Biden.

USA: RECHTSSTAAT OF BURGEROORLOG

24-9-2020 – Zomaar enkele berichten uit de Verenigde Staten, alleen van vandaag en gisteren. In een briefing voor journalisten weigerde president Donald Trump toe te zeggen dat hij vreedzaam zou terugtreden wanneer hij de presidentsverkiezingen verliest. Zijn redenering: wanneer ik verlies, bewijst dit dat er verkiezingsfraude is gepleegd.

'Er is geen reden voor een machtsoverdracht wanneer er niet per post wordt gestemd,' verklaarde hij. Er zal meer per post worden gestemd vanwege Corona. Dat is legaal en bewezen veilig. Maar Trump wenst poststemmen dus niet te erkennen. Dat hij anders wint, staat voor hem vast (bron: rechtstreekse beelden uit het Witte Huis op alle Amerikaanse nieuwskanalen van rechts tot links).

Dan een artikel in het Democratisch georiënteerde blad *Politico* onder de kop: 'How Portland Became a Nightmare for Democrats'. Het onder meer tegen politie- en gerechtsgebouwen gerichte geweld van activisten in de door Democraten bestuurde stad Portland houdt nu al honderd dagen aan. En wordt volgens *Politico* eerder meer dan minder. Ook rechts-extreme groepen zijn er pontificaal aanwezig, en inmiddels hebben we het niet meer alleen over molotovcocktails tegen de politie, maar over vuurwapens aan beide extremistische kanten. *Politico* meldt dat lieden uit het hele land naar Portland trekken om bij te gaan dragen aan de gewelddadige feestvreugde.

In Lexington, Kentucky, werd door een jury uitspraak gedaan over de dood van de zwarte vrouw Breonna Taylor, die vooral in de antiracismedemonstraties van de afgelopen maanden bekend is geworden als slachtoffer van racistisch politiegeweld. In de uitspraak hierover werd een al eerder wegens

overmatig gebruik van geweld ontslagen agent schuldig verklaard aan bijkomende wandaden (die overigens wel 15 jaar gevangenis kunnen opleveren), maar niet aan de dood van Taylor. Een FBI-onderzoek loopt nog (bronnen: *Courier-Journal*; *The Hill*).

Hoewel ook de advocaat van de familie Taylor erkent dat Breonna's partner als eerste heeft geschoten, op politie in burger, waren de omstandigheden zo dat de conclusie kan zijn: het zijn zwarten, dus we schieten er alvast op los. De uitspraak in Kentucky was nauwelijks gedaan, of er werden op straat twee politieagenten neergeschoten. Ze overleefden. Het motto was blijkbaar: het zijn agenten, dus we schieten erop los.

Overigens worden ook de honderdduizenden zwarte en Hispanic functionarissen die functies bekleden in alle geledingen van de politie door radicalen afgewezen: wie bij de politie is, is niet zwart maar 'blauw'. Dat de politievakbonden, waarin velen van elke kleur zijn verenigd, in 2008 en 2012 de presidentskandidatuur van Barack Obama steunden en in 2016 die van Hillary Clinton, interesseert deze critici evenmin (zie deze blog onder *20-7-2020*). Daar is een hele duidelijke reden voor: het gaat ze meer om ideologie en in de studeerkamer uitgedachte theoretische concepten dan om mensen en feiten.

Waar al deze gevallen op duiden, is dat het aantal mensen dat aan extreem rechtse en extreem linkse kant lak heeft aan de rechtsstaat, lijkt te groeien. De president zelf en het andere einde van het politieke spectrum hebben bepaald iets gemeenschappelijk.

'Jullie rechtsstaat is de onze niet,' zoals in Nederland extremisten uit de kraakbeweging begin jaren tachtig riepen. Op het laatst gingen ze bij medekrakers die daar anders over dachten thuis langs om ze fysiek te bedreigen.

Gedachten zijn vrij en spontane verontwaardiging over wantoestanden zal er altijd zijn – er *zijn* ook altijd wantoestanden - maar uiteindelijk mag er geen misverstand over gelaten worden dat de democratische rechtsstaat prevaleert. De 'nachtmerrie' van de Democraten, waarover zelfs het blad *Politico* het heeft, is dat enerzijds een deel van de eisen van de antiracismedemonstranten terecht is* en het dus moeilijk is zich tegen hen te keren. Aan de andere kant *moet* van diezelfde Democratische overheid verwacht worden, dat zij een einde maakt (niets minder), aan tegen de rechtsstaat gericht geweld.

Donald Trump is er heel openlijk over dat hij de regels van het land aan zijn laars lapt, wanneer die hem straks niet uitkomen. Wanneer de Democraten zich er ook niet sterk voor maken, zullen we nog veel meer burgeroorlogachtige toestanden in de Verenigde Staten gaan meemaken dan er nu al zijn.

*'Defund the police', een officiële eis van de Black Lives Matter-organisatie, wordt niet door Democratisch presidentskandidaat Joe Biden gesteund en evenmin door de grote meerderheid in de Democratische Partij.

200.000 DODEN DOOR CORONA

23-9-2020 – Gisteren passeerde het aantal Coronadoden in de Verenigde Staten de grens van 200.000. De cijfers zijn van de Johns Hopkins Universiteit. De doden vielen in een periode van minder dan zeven maanden. Het is voor de goede orde niet zo dat er in de VS door een gewone griep wel vaker 200.000 doden in ruim een half jaar vallen. Het cijfer stijgt nog steeds met de dag.

FORMEEL RECHT OF MOREEL RECHT

19-9-2020 – Het Amerikaanse Hooggerechtshof wordt een hoofdthema in de campagnes voor de presidentsverkiezingen. Op 18 september overleed het lid van het Hooggerechtshof Ruth Bader Ginsburg. Ze heeft vaak ten gunste van vrouwenrechten gestemd en staat bekend als progressief.

Wat houdt progressief hier eigenlijk in? Denk in de Nederlandse verhoudingen aan Neelie Kroes (VVD), Marga Klompé (Katholieke Volkspartij, opgegaan in het CDA) of iemand uit het midden van de PvdA. Bader Ginsburg werd in de jaren negentig benoemd door president Bill Clinton.

Een uur na haar dood aan kanker zwoer de Republikeinse leider in de Senaat Mitch McConnell dat de Republikeinen meteen een vervanger voor Bader Ginsburg in het Hooggerechtshof zullen benoemen. Dus nog voor er in januari 2021 een nieuwe president aantreedt. Dat is in principe mogelijk. De Republikeinen hebben een meerderheid in de Senaat en die gaat erover. President Donald Trump zwaait al weken met een lijstje van conservatieve kandidaat-opvolgers. Hobbel kan nog zijn dat enkele Republikeinse senatoren eerder dit jaar hebben verklaard een benoeming op zo korte termijn onfatsoenlijk te vinden.

Dat vinden de Democraten ook. Onder president Barack Obama viel in het jaar voor het einde van zijn regeerperiode een vacature in het Hooggerechtshof open. Obama heeft tot de verkiezingen van 2016 zeven maanden tevergeefs geprobeerd een nieuwe rechter te benoemen. De Republikeinen blokkeerden dit met het argument dat het een taak voor de nieuwe president was. Daar hebben ze zich nu ook aan te houden, zeggen Joe Biden en de Democraten.

De Republikeinen hebben het formele recht een nieuwe rechter aan te wijzen. Maar moreel is het minder vanzelfsprekend. Er is nu een licht conservatief overwicht in het Hooggerechtshof, dat tot nu toe tamelijk afgewogen functioneert (zie deze blog onder *19-6-2020*). Door een nieuwe Trumpbenoeming zou een zwaar eenzijdige meerderheid ontstaan, die de opvattingen in de Amerikaanse samenleving allesbehalve weerspiegelt. Zelfs rond omstrede kwesties als abortus bestaat onder de bevolking een meerderheid van plus 60 procent tegen het conservatieve standpunt.

Donald Trump zal het Hooggerechtshof nu zeker in het middelpunt van zijn campagne stellen. Hij kan er zijn streng christelijke aanhang mee activeren. Maar de vraag is of het hem helpt. Dit onderwerp zal ook de, onder verkiezingsonderzoekers veelbesproken, 'vrouwen uit de suburbs' naar de stembus jagen. Een mogelijk doorslaggevende kiezersgroep die het gehad heeft met Trump.

[*Aanvulling*: Ruth Bader Ginsburgs benoeming in het Hooggerechtshof werd in 1993 met bijna algemene stemmen goedgekeurd door de Senaat. Slechts drie Republikeinen stemden tegen.]

JOE BIDEN TWEET: BLIJF VAN IERLAND AF

17-9-2020 – De Democratische presidentskandidaat Joe Biden tweette vandaag dat de Britse premier Boris Johnson van het Goede Vrijdagakkoord over Ierland moet afblijven en de betrekkingen tussen de Ierse Republiek en Noord-Ierland niet mogen worden aangetast: 'Elk handelsverdrag tussen de VS en het VK moet aansluiten bij het Akkoord en de terugkeer van een harde grens voorkomen. Punt uit.'

Johnson is een wet door het parlement in Westminster aan het sturen, die bestaande afspraken over Brexit met de Europese Unie annuleert. Maar voor sommige mensen gaat het daarbij om iets veel belangrijkers dan de relatie tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU. Dat zijn de Ieren, in Ierland en zeker ook in de VS.

Johnsons nieuwe wet leidt tot het opnieuw optrekken van een grens tussen de Republiek Ierland en het Britse Noord-Ierland (Ulster). Maar de Amerikanen hebben niet voor niets een hoofdrol gespeeld in het Goede Vrijdagakkoord van 1998, dat een einde maakte aan zowat dertig jaar semi-oorlog in Noord-Ierland.

Op zijn allersimpelst gezegd was tijdens dit conflict de redenering aan 'Ierse' kant als volgt: Noord-Ierland hoort een onderdeel te zijn van de Ierse Republiek, wordt onrechtmatig door de Britten bezet en

de katholieke Ieren zijn er tweederangsburgers. Aan Britse kant was het: In Noord-Ierland is de meerderheid protestants en pro-Brits, dus moet het alleen al daarom Brits blijven. De Irish Republican Army (IRA, ondanks de naam geen officieel leger maar een terreurorganisatie) en de Ulsterse en Britse troepen, stonden decennia lang tegenover elkaar.

Tot het Goede Vrijdagakkoord dus, dat er zonder Amerikaanse bemoeienis wellicht nooit was gekomen. In de VS woont een grote Ierse gemeenschap. Midden negentiende eeuw is vanwege een onvoorstelbare hongersnood in tien jaar tijd naar schatting een miljoen Ieren naar de VS geëmigreerd. Daarnaast gingen er in dezelfde tijd ongeveer een miljoen dood in hun thuisland. Nog velen meer trokken daarna over de oceaan naar het westen.

Een deel van de Ieren beschouwde het eigen land toen al als een Britse kolonie en dat is er tot de onafhankelijkheid van de Republiek in 1922 alleen maar sterker op geworden. Hoewel er een hechte 'speciale band' bestaat tussen VS en VK, speelt hier nog wat op: ook de Verenigde Staten zijn gegroeid uit de onafhankelijkheidsstrijd tegen de Britten.

Vergis u niet: in de decennia van de 'troubles' in Noord-Ierland was er vanuit de Ierse gemeenschap in Amerika aanzienlijke steun voor de Ierse strijd. Zelfs doodnormale gematigde burgers uitten hun sympathie voor de IRA. We hebben het ook nu over een letterlijk explosief onderwerp.

Dat Noord-Ierland nog steeds Brits is, wordt tegenwoordig breed aanvaard, onder meer *omdat de grens open is*. Wanneer die door een beleidswijziging van Boris Johnson dicht gaat, zal dat niet alleen de Ierse emoties in Europa, maar ook die in de VS zodanig veranderen, dat ook de Amerikaanse regering zich er beslist mee zal bemoeien.

Joe Biden heeft dat al duidelijk gemaakt in zijn tweet van vandaag, maar ook Trump zal er niet aan ontkomen zijn vriend Boris hierover te kapittelen, wil hij nog een Ierse stem overhouden.

[*Aanvulling 18-9-2020*: Een dag na Bidens tweet, liet Trumps vertegenwoordiger voor Noord-Ierland inderdaad een vergelijkbare, maar slapper gestelde verklaring uitgaan.]

Joe Bidens moeder is van Ierse komaf. Er is enige verwarring over of haar voorouders van net boven of net onder de Iers/Noord-Ierse grens stammen (foto Scott Olson/Getty).

ROCK'N ROLL PRESIDENT

14-9-2020 – Eindelijk eens een grappig nieuwtje uit de Amerikaanse politiek. Voormalig president Jimmy Carter vertelt in een documentaire met de titel *Rock'n Roll President* dat zijn zoon Chip indertijd met de zowel links als rechts zeer geliefde countryzanger Willie Nelson nog marihuana heeft zitten roken op het dak van het Witte Huis.

Nelson zelf had er in zijn autobiografie al iets over gezegd, maar toen was het nog een 'bediende' van het Witte Huis die hem op het dak gezelschap hield. Carter was president van 1977 tot 1981. Hij haalde graag popmuzikanten naar zijn residentie, onder wie dus Willie Nelson. De nu 87-jarige countryzanger zette zich zowel in voor steun aan boeren als voor het milieu en de legalisering van marihuana.

Willie Nelson rookte pot op het dak van het Witte Huis (foto Suzanne Cordeiro)

STILTE VOOR DE STORM

13-9-2020 – Het is merkwaardig stil, ruim zeven weken voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 3 november 2020. Zeker, er gebeurt van alles, heel veel zelfs, en Donald Trump en Joe Biden zijn voortdurend onderweg op campagne. Maar op dit moment lijkt het alsof het allemaal tot weinig beweging leidt. In de peilingen, ook in een aantal omstreden staten, heeft Biden al maanden een voorsprong. Maar zekerheid over een overwinning kan daar niet aan worden ontleend totdat de stemmen zijn geteld.

Trump is nog lang niet verslagen, al zijn er wel tekenen. Biden haalde in de maand augustus 364,5 miljoen dollar aan steun voor zijn campagne op. Het hoogste maandbedrag dat ooit in de geschiedenis van Amerikaanse presidentsverkiezingen is ingezameld. Trump en de Republikeinse Partij bleven er in augustus naar schatting 140 miljoen dollar op achter (het exacte cijfer was onvindbaar).

Biden is al bezig met het samenstellen van zijn transitieteam, de groep die er, mocht hij winnen, voor zorgt dat tussen november en de inauguratie van 20 januari 2021 de nieuwe regering wordt gevormd die dan binnen een dag de leiding overneemt. Er zitten veel ervaren, gematigd linkse lieden bij. Een nieuw aansprekend gezicht is Pete Buttigieg, de 38-jarige burgemeester van de middelgrote stad Southbend en getrouwd homo, die tijdens de presidentiële voorverkiezingen veel indruk maakte met zijn moderne, bedachtzame ideeën.

De grote vraag is nu welke maatschappelijke en politieke thema's de kiezers het belangrijkste gaan vinden wanneer ze hun stem moeten uitbrengen. Daar is vrij veel onderzoek naar gedaan, onder meer door het oerdegelijke Pew Research. Onderwerp nummer een is het cluster van coronapandemie – gezondheidszorg – economie. De overheersende opvatting is dat Trump de pandemie erg slecht heeft aangepakt. Er zijn nu in de VS ruim 193.000 coronadoden. De dominante opinie is dat Biden niet alleen op dit punt, maar ook algemener meer geschikt is voor de gezondheidszorg. Terwijl gedacht wordt dat in het leiden van de economie Trump zeker zo goed is als Biden.

Een ander thema is 'law and order'. In omstreden staten als Wisconsin en Minnesota maakt men zich daar intussen zelfs meer zorgen over dan over de coronapandemie. Opvallend: een lichte meerderheid vindt dat ook law and order bij Biden in betere handen zijn dan bij Trump. Van Biden wordt een meer 'helende' rol verwacht, bijvoorbeeld in de verzoening tussen zwart en wit. Het ziet ernaar uit dat de

antiracistische protestbeweging danig is geschrokken van de doden die recent in Kenosha en Portland in beide 'kampen' zijn gevallen. De heftigheid van de protesten is geluwd, zodat Trump op dit punt een argument minder heeft.

Hoe het in de komende zeven weken met al deze onderwerpen verder gaat, maakt veel uit voor de verkiezingsuitslag. Maar de grootste storm zal opsteken rond de stemprocedures zelf. Door de coronapandemie wordt een aanzienlijk deel van de stemmen per post uitgebracht. De Republikeinen denken dat dit, doordat het tot een hogere opkomst kan leiden, in het voordeel van de Democraten is.

Trump doet dan ook alles om deze route verdacht te maken of zelfs openlijk te saboteren, door zich met de leiding van de Postrijen te bemoeien en door bijvoorbeeld zijn aanhangers in North Carolina op te roepen twee keer te stemmen.

Een al veelbesproken detail met mogelijk grote gevolgen: de stemmen die in de stembureaus zijn uitgebracht zullen als eerste zijn geteld. Daar wordt een overwicht voor Trump verwacht, maar in de poststemmen een overwicht voor Biden. Die laatste zullen in sommige staten nog dagen (weken?) na 3 november geteld worden, waardoor er een periode van onduidelijkheid over de werkelijke uitslag zal zijn. Vele honderden advocaten zijn al door beide partijen gemobiliseerd voor een juridische confrontatie na 3 november.

Donald Trump op campagne in Latrobe, Pennsylvania (foto Jeff Swensen/Getty)

'JIJ BENT DE SCHULD!' 'NEE JIJ!'

2-9-2020 – 'Ik heb al met president Biden gesproken', antwoordde de vader van Jacob Blake op de vraag of hij bereid was president Donald Trump te woord te staan (David Weigel, *The Triller*, 31-8-2020). Een paar dagen later daalde Trump neer op het stadje Kenosha, waar zoon Blake was neergeschoten en waar vervolgens een clubje zichzelf noemende antiracismedemonstranten en rechtse vigilantes burgeroorlogje waren komen spelen met enorme schade en twee doden tot gevolg.

Trump prees de politie en de National Guard om hun ingrijpen, en beweerde dat dit aan hem te danken was. Geen woord van waar. De politie en de National Guard stonden vanaf de eerste minuut onder leiding van de (Democratische) autoriteiten van de staat Wisconsin (zie ook deze blog onder 26 en 31-8-2020). Maar zelfs wanneer hij zelf niets heeft gedaan en anderen de kooltjes uit het vuur halen, kan Trump het niet laten zichzelf op de borst te kloppen en die anderen van laksheid en steun aan geweld te beschuldigen.

Trump gooide ook de hele antiracismebeweging op een grote hoop. Die bestaat uit 'anarchisten en agitators'. Moeilijk te geloven voor wie weet dat er volgens grove schattingen in Amerika sinds de dood van George Floyd meer dan 15 miljoen* deelnemers aan de betreffende demonstraties waren.

Het neemt allemaal niet weg dat er gewelddadige groepen binnen de antiracismebeweging actief zijn. Biden heeft zich daar steeds tegen uitgesproken, maar veel aandacht hebben hij en zijn team er niet voor gevraagd. Zeker in het begin was de verontwaardiging over de dood van Floyd groot, en ook electorale vrees om links teveel tegen de haren te strijken zal wel een rol hebben gespeeld. Maar twee of drie maanden lang?

Inmiddels zijn Portland en Seattle een soort modelsteden geworden voor hoe het niet moet en hoe de Democraten daar het wel hebben gedaan. Na de eerste emoties, woede-uitbarstingen en pogingen tot onderhandelen mogen aanvallen op de rechtsstaat niet worden toegestaan, want dat zijn het wanneer gerechtsgebouwen en politiestations maandenlang met geweld worden belaagd. De Democratische autoriteiten in deze steden zijn in gebreke gebleven. Dit is alleen al verwijtbaar omdat de rechtsstaat de dam is tegen links- en rechtsextremisme.

In een speech die hij eergisteren live hield in een staalfabriek in Pittsburgh gooide Biden op zijn beurt Trump voor de voeten dat hij het geweld aanwakkerde. Trump doet dat inderdaad door rechtse groepen te feliciteren die met wapens rondrijden in Portland, of door over de zeventienjarige die in Kenosha twee mensen doodschoot te beweren dat die uit zelfverdediging handelde. Terwijl hij speciaal vanuit een andere staat met zijn geweer naar Kenosha was gekomen. In het begin van de antiracismedemonstraties heeft Trump al een vreedzame optocht laten ruimen voor een fotomoment waarop hij poseerde met de Bijbel.

Maar het feit dat Democratische autoriteiten op diverse andere plaatsen hun taak te licht namen, staat grotendeels los van het gedrag van Trump.

Intussen heeft Biden zijn schroom op dit punt afgeworpen. Dat hij achter optreden tegen geweld staat, blijkt niet alleen uit zijn toespraak voor de National Guard (zie deze blog 31-8-2020), maar ook uit die in Pittsburgh. 'Ik wil volkomen duidelijk zijn: rellen is geen protesteren, plunderen is geen protesteren. Het is doodeenvoudig wetteloosheid.'

Nu maar zien of deze uitgesproken houding tot meer tegenstellingen binnen de Democratische Partij leidt of dat hij de heethoofden juist wind uit de zeilen neemt. Ik denk het laatste.

Kenosha (foto Joshua Lott/Getty)

* 15 miljoen demonstranten is een onwaarschijnlijk aantal, dat iets begrijpelijker wordt wanneer we bedenken dat velen meer dan eens of zelfs dagelijks opnieuw demonstreerden. Er zijn overigens ook hogere cijfers dan 15 miljoen genoemd.

JOE BIDEN SPREEKT NATIONAL GUARD OP NIET MIS TE VERSTANE WIJZE TOE

31-8-2020 - Je zou het in het tumult soms vergeten, maar Joe Biden blijft een gematigd man, die op bepaalde punten heel ver weg staat van zijn radicale partijgenoten. Terwijl een deel van die laatsten eist dat er geen geld naar de politie gaat en bepaalde demonstranten vuurwerkbommen en ander brandbaar materiaal naar agenten en gerechtsgebouwen gooien, sprak Biden gisteren per video het virtuele congres van de National Guard Association toe.

Wat de National Guard is, mag ook wel uitgelegd worden. Het is de per staat georganiseerde garde van militaire reservisten. Mensen met een gewone baan die worden opgeroepen in noodgevallen: vaak bij natuurrampen, soms voor steun aan de politie, in crisistijden voor uitzending overzee. Zo werd de Wisconsin National Guard vanaf dag 1 in opdracht van de gouverneur van de staat ingezet in Kenosha. De president heeft daar niets over te zeggen.

Biden noemde de National Guard 'the backbone of the nation', de ruggengraat van de natie, sprak op alle mogelijke manieren zijn waardering voor haar leden uit en verklaarde dat elke Amerikaan iets verschuldigd is aan hun families die een gesneuveld, gewond of traumatisch getroffen mens te betreuen hebben. Biden protesteerde ook tegen het feit dat onder president Trump het budget voor de National Guard was verlaagd. Duidelijker kan het niet.

'ZO VERLIEST BIDEN'

29/30-8-2020 – De Amerikaanse schrijver George Packer, auteur van bestsellers als *The Unwinding: an Inner History of the New America*, had gisteren een stuk in het blad *The Atlantic*, waarin hij waarschuwt hoe de Democratische presidentskandidaat Joe Biden zijn kansen kan vergooien. Door te zwijgen over wat elke kiezer kan zien, zoals hij het formuleert.

Hij zegt dat *zowel* misplaatst politiegeweld tegen zwarte burgers als de destructiviteit van bepaalde protesten daartegen (Kenosha!) door Biden moet worden veroordeeld en adviseert een voorbeeld te nemen aan de moeder van de neergeschoten Jacob Blake, die hierover behartenswaardige woorden heeft gesproken. Biden neemt wel afstand van gewelddadige rellen, maar blijft volgens Packer te formeel om zijn kiezers ermee aan te spreken. Terwijl uit onderzoek blijkt dat die ook over *dit* geweld grote zorgen hebben. Dit thema aan Donald Trump overlaten is inderdaad levensgevaarlijk.

Lees Packer in *The Atlantic*

Aanvulling 30-8-2020 – Vandaag blijkt dat Joe Biden de raad van George Packer en/of een aantal prominente Democraten heeft opgevolgd. Hij heeft zich uitvoeriger uitgesproken over de wantoestanden in Kenosha, heeft de familie van Jacob Blake gesproken (per video) en heeft Blakes moeder uitvoerig geciteerd over de kwalijkheid van het geweld tijdens de protesten tegen het neerschieten van Blake. Wil hij presidentieel zijn, dan zal hij ook nog contact moeten opnemen met de burgers van Kenosha van wie de winkels en bedrijven zijn afgebrand.

Het zou ook tijd worden. Ik maak als uw internetkrabbelaar van de gelegenheid gebruik om erop te wijzen dat ik op deze blog al sinds begin juli heb gesignaleerd dat de Democraten zich te weinig distantieerden van extremisten die de antiracismebeweging her en der op sleeptouw namen.

Het linksextremisme en het rechtsextremisme hebben gemeen dat ze niet kunnen aanvaarden dat de mens, de politiek en de samenleving feilbaar zijn. Natuurlijk moeten we het beter doen, maar het zal altijd tobben blijven. Extremisten eisen zuiverheid en aangezien die in de werkelijkheid niet bestaat, kunnen ze vroeg of laat woedend overgaan tot geweld. Ze doen bovendien niets liever dan het zo voorstellen alsof het grote publiek geen andere keus blijft dan tussen de extremen te kiezen.

DONALD TRUMP: ANARCHIST IN CHIEF

28-8-2020 – Gisteren hield president Donald Trump op het grasveld van het Witte Huis de afsluitende rede van de Republikeinse Nationale Conventie. Hij waarschuwde voor de heel Amerika bedreigende 'socialistische agenda' waar Democratisch presidentskandidaat Joe Biden het 'Trojaanse paard' voor was.

In telegramstijl gaf hij het programma dat hij zelf in een tweede ambtstermijn ging uitvoeren: er zouden nieuwe banen worden gecreëerd, belastingen worden verlaagd, regels worden afgeschaft, meer politieagenten worden aangenomen, de grenzen zouden beter worden beschermd en het land zou zich buiten eindeloze oorlogen houden. Verwijzend naar de protesten in een aantal steden kondigde hij law and order aan: burgers zouden worden beschermd tegen gewelddadige anarchisten en agitatoren.

Nu de werkelijkheid.

Het socialisme...

Ten overvloede: het is waar dat Joe Biden voor de taak staat de radicale vleugel in en buiten de Democratische Partij in toom te houden. Krijgt die teveel invloed, dan kunnen de Democraten het vergeten. Maar er is tot op heden geen reden daarvoor te vrezen. Het belangrijkste 'socialistische' kroonjuweel 'Medicare for All' bijvoorbeeld, dat door Bernie Sanders is voorgesteld (een doodgewoon nationaal ziekenfonds waar zelfs de Britse conservatief Boris Johnson voor op de barricaden gaat), heeft volgens de polls sinds begin 2019 *op het eerste gezicht* de steun van een meerderheid van de kiezers, niet alleen van Democraten. Maar wanneer vervolgens wordt gevraagd: bent u bereid de (dankzij de vakbonden vaak heel gunstige) bestaande ziektekostenverzekering bij uw eigen werkgever ervoor te laten schieten, dan is nog maar een derde van de kiezers voor Medicare for All. Ook een aantal belangrijke vakbonden is tegen. Biden heeft Medicare for All dan ook nooit omarmd en bepleit een betaalbare algemene ziektekostenverzekering voor de lagere inkomens. Dat gaat niet veranderen mocht hij straks president zijn.

Trump's eigen socialisme! Net als de presidenten Franklin D Roosevelt en Barack Obama in hun tijd, de crises van de jaren dertig en van 2008, heeft Trump ongekende bedragen aan staatssteun aan bedrijven en werkloosheidstoelagen uitgegeven voor crisisbestrijding. In dit geval vanwege de coronacrisis. Naar zijn eigen maatstaven een verwerpelijke socialistische methode.

De coronapandemie zelf...

Daar had Trump het nauwelijks over. Slechts een derde van de bevolking vindt dat hij die goed heeft aangepakt. Trump wordt voor een belangrijk deel verantwoordelijk gesteld voor het feit dat er nu ruim 180.000 coronadoden in het land zijn en dit cijfer met ongeveer 1000 per dag stijgt.

Wet en orde, meer politieagenten...

Trump is zelf de 'anarchist in chief'. Hij laat geen gelegenheid voorbijgaan om de anarchie aan te wakkeren. Toen gewapende pro-Trumpfiguren een paar maanden terug het congresgebouw van Michigan binnendrongen uit protest tegen coronamaatregelen van de Democratische gouverneur, twitterde Trump: 'Bevrijd Michigan'.

Hij haalde niet politieagenten maar de eerder genoemde familie McCloskey, met haar wapens paraat staand in de voortuin, naar de Republikeinse Conventie. In Kenosha werden zwaar bewapende burgermilities gevormd tegen gewelddadige demonstranten. Een zeventienjarige schoot er twee activisten dood.

Kritiek op het geweld van bepaalde demonstranten en relschoppers is mijns inziens volkomen terecht (zie eerder op deze blog), maar Trump zelf staat niet voor de wet, maar moedigt eigenrichting aan. Wanneer er na 3 november onzekerheid ontstaat over de verkiezingsuitslagen, kunnen we van deze sfeerscheppende agitatie wellicht nog antidemocratische gevolgen meemaken.

Bescherming van de grenzen...

Van de muur die Trump vier jaar geleden aan de Mexicaanse grens zou bouwen, op kosten van de Mexicanen, is weinig terecht gekomen. Wel zijn er particuliere initiatieven genomen, bijvoorbeeld door Trumps vroegere radicaal-rechtse adviseur Steve Bannon, die nu in de cel zit vanwege fraude met gelden die hij voor een stuk muur had ingezameld. De aanklacht in mijn woorden: hij heeft het geld van Trumps volgelingen in eigen zak gestoken.

Eindeloze oorlogen...

Hoewel bijna iedereen het wil, is het niet zo simpel alle troepen terug te trekken uit een land als Afghanistan. Of uit Syrië, waarover Trumps eigen partij nog verontwaardigder was dan de rest, nadat hij met een troepenterugtrekking de Koerden dreigde uit te leveren aan Erdogan. De confrontatie met China is een van de grote thema's van Trumps huidige ambtstermijn. Een beleid dat overigens in een aantal opzichten door Biden wordt ondersteund. Maar steun aan Taiwan of protest tegen China's aanspraken op de Zuid-Chinese Zee stellen alleen wat voor, wanneer Trump in het uiterste geval bereid is militaire middelen in te zetten.

KENOSHA

26-8-2020 – Uitgerekend vlak voor de Republikeinse Nationale Conventie gebeurde het weer: in Kenosha, Wisconsin, werd een zwarte man, Jacob Blake, door een politieagent om onduidelijke reden neergeschoten – voor het oog van zijn kinderen. Blake is zwaargewond. Het leidde tot nieuwe demonstraties, nieuwe rellen, politieoptreden. De Democratische gouverneur Tony Evers stelde een avondklok in en stuurde Wisconsin's Nationale Garde ter versterking van de politie.

Het moge cynisch klinken, maar het maakt veel uit dat de schoten vielen in Wisconsin, een belangrijke omstrede staat in de presidentsverkiezingen. Nog maar een paar dagen eerder konden we in *NRC Handelsblad* een reportage van Bas Blokker lezen vanuit Oshkosh, een andere plaats in de staat, waar het erom hangt of Joe Biden of Donald Trump er zal winnen. Racisme leek er voor de grotendeels witte bevolking een onderwerp van ver weg.

Nu is het ineens maar al te actueel. Biden legt de nadruk op hervormingen bij de politie om een einde te maken aan daar aanwezig racisme, Trump riep op de eerste dag van de Republikeinse conventie meteen om recht en orde, kondigde chaos en rechteloosheid aan mocht Biden president worden, en stelde de familie McCloskey ten voorbeeld, die meende huis en haard met het geweer in de hand te moeten verdedigen. In plaats van dat aan de politie over te laten.

Ten onrechte beweert Trump dat Biden van de politie af wil. In werkelijkheid steunt Biden de op demonstraties geroepen leus 'Defund the police' niet en doet ook de meerderheid van de Democraten dat volgens peilingen niet. Biden wil geen afbraak maar verandering van de politie.

Intussen heeft heel Kenosha nu zowel kennis gemaakt met kwalijk optreden van de politie tegen zwarten, als met 30 gesloopte winkels en 34 in brand gestoken auto's en gebouwen van willekeurige burgers. Dat was de stand na twee nachten. Deze beide kanten van de zaak zullen in de verdere verkiezingscampagne in Wisconsin nog een verhardende rol gaan spelen.

Een paar uur nadat ik dit schreef kwam er een verslag van de derde nacht in Kenosha bij de NOS (link is in deze PDF vervallen).

WAT IS BLACK LIVES MATTER?

26-8-2020 – 'Black Lives Matter' is voor de meesten, inclusief de meeste demonstranten, een gemeenschappelijke leus die eist dat zwarte mensen fatsoenlijk en gelijk worden behandeld door de politie en door de rest van de samenleving. Daar is alle reden voor en een meerderheid van de Amerikaanse bevolking steunt die leus na de dood van George Floyd. En ook ik doe dat vanuit het verre Holland.

Daarnaast is Black Lives Matter een organisatie, met een leiding die besluiten neemt en een eigen politiek eisenprogramma heeft. Een leiding die bij monde van bijvoorbeeld Patrisse Cullors, een van de oprichters, de Democratische presidentskandidaat Joe Biden verwijt dat zijn uitspraken over antiracisme slechts 'lippendienst' zijn (*Politico*, 22-8-2020) zolang hij de leus 'Defund the police' (geen geld naar de politie) niet steunt. Het behoorlijk vergaande hervormingsprogramma voor de politie dat de Democratische partij en Biden hebben gelanceerd, vinden ze weinig voorstellen. Dat Biden heeft gezegd dat de meeste politieagenten goede mensen zijn, is hen een gruwel. Maar dat Bidens programma als het meezit gerealiseerd kan worden en dat van hen eerder Trump aan de macht brengt, is een gedachte die wel erg lichtvaardig wordt overgeslagen.

Ten derde is er een uiterst actieve radicale minderheid onder de demonstranten die de leus 'Defund the police' letterlijk neemt, die de facto of expliciet volledige 'opheffing van de politie' eist en zich gerechtigd vindt daarvoor vrijwel elk middel in te zetten. Zij erkennen niet dat de Verenigde Staten ondanks alles nog altijd een democratische rechtsstaat zijn.

Het is een kenmerk van extremisten, of ze nu links zijn of rechts, om zich niets aan te trekken van wat een ander vindt. In dit geval ook niet van hoe de meerderheid van de zwarte bevolking het ziet. Er moet gewoon gebeuren wat zij juist vinden, al zou iedereen er anders over denken. Waarbij ditmaal na drie maanden demonstreren en vechten met de politie nog steeds de overgang niet is gemaakt naar constructieve praktische stappen die de zwarte bevolking in het dagelijks leven vooruit helpen. In een eerdere publicatie heb ik dit zo omschreven: de behoefte aan zelfexpressie prevaleert boven het streven naar daadwerkelijke verandering.

De Democraten onder Biden staan voor een duivels dilemma omdat ze ook de steun van de deels radicale jeugd nodig hebben om Trump te verslaan, en er voor de onvrede bij die jeugd ook gegronde redenen zijn. Tegelijk heeft de Democratische partij wet, recht en rechtvaardigheid in haar vaandel staan en kan ze zich geen concessies veroorloven aan ondermijning daarvan.* Op dit moment wordt dit conflict helder zichtbaar in Wisconsin, waar de Democratische gouverneur Tony Evers zelf voor hervorming van de politie is, maar die wel met overtuiging inzet tegen rellen in Kenosha.

*Zoals ten overvloede blijkt uit 'kleinigheden' van de afgelopen dagen: Donald Trump heeft geen respect voor de scheidslijn tussen de staat en zijn ambt enerzijds (die bezit van alle Amerikanen zijn), en zijn particuliere belang aan de andere kant: hij gebruikt staatseigendommen als de Air Force One voor zijn verkiezingsreizen, laat zijn minister van Buitenlandse Zaken Pompeo in strijd met alle regels, en nota bene in functie vanuit Jeruzalem, spreken op zijn partijconventie, ondertekent presidentiële besluiten op zijn verkiezingsbijeentkomsten, enzovoort, enzovoort. De staat ben ik, zeggen autocratische leiders.

TRUMPSE NATIONALE CONVENTIE

25-8-2020 – Net als bij de Democraten is de Nationale Conventie bij de Republikeinen grotendeels virtueel. Een van de weinige programmaonderdelen met mensen in de zaal vanuit Charlotte, North Carolina, was de zogeheten roll call: de bijeenkomst waarop afgevaardigden uit alle staten de resultaten

van hun voorverkiezingen melden, waarna wordt vastgesteld wie van de kandidaten gewonnen heeft. Bij de Democraten werd dit virtueel gedaan: Van Montana tot Louisiana en van Hawaii tot Maine werd per videoverbinding gemeld wie in de voorverkiezingen hoeveel gedelegeerden had gewonnen. Zoals bij het Eurovisie Songfestival, zeg maar. Zoals bekend: Joe Biden won.

Maar bij de Republikeinen waren in een aantal staten helemaal geen voorverkiezingen geweest. Daar was eenvoudig door het betreffende partijbestuur besloten dat het Donald Trump werd. In andere staten werd 'winner-takes-all' ingevoerd zodat het nauwelijks zin had om op toch al kansloze tegenkandidaten te stemmen. Landelijke uitslag: Trump 2339 gedelegeerden, libertair Bill Weld 1 gedelegeerde. Trump is welhaast kandidaat geworden bij acclamatie. Dat mag, maar dat dit gisteren eindigde in een roll call voor de televisie, zou je bijna fake news kunnen noemen.

Dit is slechts een van de vele redenen om het gebeuren van deze week Trumpse Nationale Conventie te noemen in plaats van Republikeinse Nationale Conventie. Trump zelf sprak een uur, andere belangrijke sprekers waren voormalig ambassadeur bij de VN Nikki Haley en de enige Republikeinse zwarte senator Tim Scott. Bizarre sprekers waren het echtpaar McCloskey uit St. Louis, dat wereldberoemd is geworden door zich met wapens in de voortuin op te stellen toen er een vreedzame Black Lives Matterdemonstratie voorbij trok. Het was niet de enige manier waarop Trump op de eerste conventiedag een burgeroorlogachtige sfeer creëerde.

ONDER DE RADAR

25-8-2020 - Het conventielawaai is momenteel zodanig, dat sommige wetenswaardigheden de landelijke pers nauwelijks halen. Zo spraken 27 Republikeinse voormalige congresleden gisteren hun steun uit voor Democraat Joe Biden. Onder hen Bob Inglis, die twaalf jaar in het Huis van Afgevaardigden heeft gezeten vanuit South Carolina. Het daar verschijnende dagblad *Post&Courier* van vandaag had daarom wat meer interesse voor dit nieuws.

EELCO EN WILLEM WILLEN ER NIET AAN

21-8-2020 – En ze zijn de enigen niet. Gisteravond liet het programma *Nieuwsuur* een soort informatievideo van Eelco Bosch van Rosenthal zien over wie Joe Biden is – met 51 procent zekerheid de volgende president van de Verenigde Staten. 'Democraten snakken naar iets nieuws, maar Biden is niet bepaald een frisse wind' volgens Bosch van Rosenthal. Nee: de verslaggever zelf snakt naar iets nieuws, 'de' Democratische kiezers niet. Daar gaat het nu net om.

Door *Nieuwsuur* werd pesterig getoond dat Biden de politiek in ging toen Michael Jackson nog klein was. Klopt, maar dat Biden toen de zwarte burgerrechtenbeweging steunde en ook Vietnam en milieu hoofdthema's voor hem waren ontbreekt. De zwarte kiezers weten wel dat hij zich al lang voor hen inzet, en toen Biden zich in mei 2019 kandidaat stelde in de Democratische voorverkiezingen voor het presidentschap, was tamelijk zeker dat de zwarte stem grotendeels naar hem zou gaan. Wat ook is gebeurd.* Zelf heb ik in 2019 op deze blog een tijd verwacht dat een jongere Democraat presidentskandidaat zou worden, maar in januari 2020 had ik de feiten toch echt wel tot mij laten doordringen.

Nieuwsuur memoreerde twee problematische kwesties uit de jaren negentig uit Bidens loopbaan. De ene is de hardere wetgeving tegen (drugs)criminaliteit waarvan Biden een van de auteurs was. Zwarte jongeren waren er onevenredig slachtoffer van. We weten nu beter, maar toen overheerste de noodzaak direct iets te doen aan het feit dat er oorlog woedde in de grote steden, waar hele zwarte wijken en met name de daar wonende zwarte burgers werden geterroriseerd door zwarte gewapende bendes en er dagelijks handenvol doden vielen. Tweede kwestie: het verhoor in de Senaat van Anita Hill, een juriste die een kandidaat voor het Hooggerechtshof beschuldigde van seksueel wangedrag. Ze werd veel te hard aangepakt door Biden. Kritiek terecht.

Maar *Nieuwsuur* heeft niet één positief punt te melden, bijvoorbeeld uit Bidens achtjarige periode als vicepresident van Barack Obama. Enkele mogelijkheden: Biden had op het gebied van de internationale politiek nogal eens meer gelijk dan Obama; Biden was de man van de vakbonden, met gevolg dat hij dit jaar in de voorverkiezingen in industriestaten waar Bernie Sanders in 2016 won, meer arbeiders aan zich wist te binden dan Bernie.

Dan werden Bidens spraakverwarringen weer eens breed uitgemeten door *Nieuwsuur*. Toch hebben die, wanneer het om beleid ging, nooit een rol gespeeld. Biden is iemand met een uitstekende dossierkennis en hij kan debatteren ook: toen Sanders en hij als enigen waren overgebleven in de Democratische voorverkiezingen versloeg hij zijn rivaal veruit in de onderlinge confrontatie voor de televisie. Ik zeg maar zo: Franklin D Roosevelt geldt al vele jaren volgens alle publieksonderzoeken als een van de drie beste presidenten uit de Amerikaanse geschiedenis (naast Lincoln en Washington). Hij leidde het land dertien jaar lang door de crisis van de jaren dertig en de Tweede Wereldoorlog – vanuit een rolstoel.

Bosch van Rosenthal heeft mooie reportages vanuit de VS gemaakt, maar dat wil nog niet zeggen dat hij politieke intuïtie heeft. Met Clingendaelexpert Willem Post is het anders, maar die hebben we nu al een aantal keren op de radio horen herhalen, tot begin deze maand aan toe, dat hij – ik meen in januari j.l. – in Iowa vlakbij Joe Biden heeft gestaan en toen zag dat het toch wel een stotterende oude man was. Het was inderdaad een periode waarin Bidens fysieke toestand minder was. Maar als maatstaf voor de beoordeling van Biden als presidentskandidaat is het wel heel erg mager.

Democratische kiezers willen verandering, maar grappig genoeg willen de meesten van hen ongeveer net zoveel verandering als Joe Biden, wat niet weinig is. Dat de Democratische kiezers 'eigenlijk' in meerderheid een radicalere koers of een radicalere kandidaat wilden, is onder Nederlandse journalisten een hardnekkige misvatting.

Voor een ander misverstand, namelijk dat Bernie Sanders de voorverkiezingen bijna had gewonnen, zie deze blog op 11-3-2020 en als achtergrond daarbij mijn artikel in *Vrij Nederland* van 26-2-2020.

* Verontwaardiging bij de diversiteitsactivisten toen Biden kortgeleden beweerde dat de zwarte bevolking veel minder divers is dan de Hispanics. Excuses volgden. Maar intussen is het op het punt dat hij bedoelde gewoon waar. Natuurlijk mag een kandidaat niemands stem vanzelfsprekend vinden, maar dat bijna alle zwarte kiezers Democraten stemmen (tussen 80 en 90 procent) en het overgrote deel daarvan in de voorverkiezingen voor Biden was, blijft staan. Dat Donald Trump de steun heeft van een aanzienlijk grotere minderheid van de Hispanic-kiezers en dat zij een voorkeur voor meer verschillende Democratische kandidaten hadden ook.

Was Frank Westerman nog maar correspondent. Luister hem terug in '1 op 1' van 21-8 op NPO Radio 1.

EVENWICHTSKUNST

19-8-2020 – 'Uniting America,' het motto van de Democratische Conventie, is anno 2020 allesbehalve een vanzelfsprekendheid. Het land is scherp in twee kampen verdeeld: aan de ene kant Trump, die de Republikeinse partij min of meer heeft overgenomen, en zijn aanhang. Aan de andere kant de Democraten, die sterk uiteenlopende stromingen herbergen.

Hun kiezers zijn overwegend gematigd, zoals ondubbelzinnig is gebleken uit de tussentijdse verkiezingen van 2018 voor het Huis en de Senaat en dit jaar opnieuw in de voorverkiezingen voor het presidentschap. Tegelijk bestaat er een sterke radicale minderheid in, buiten en soms ook tegen de Democratische Partij.

Presidentskandidaat Joe Biden staat voor de taak die richtingen zoveel mogelijk te verenigen tegen Trump. Dit heeft hij allereerst gedaan door na zijn overwinning in de voorverkiezingen te gaan samenwerken met zijn grootste rivaal Bernie Sanders. Dat was des te gemakkelijker omdat beide heren en hun echtgenotes na decennia in de politiek oude vrienden zijn en elkaar vertrouwen. In de wetenschap dat Biden nu de leiding heeft. Als vicepresidentskandidaat koos hij met Kamala Harris een zwarte vrouw die links is, maar niet erg radicaal.

Op de Democratische Conventie is te zien dat Biden er vooralsnog in slaagt zich te verenigen met vrijwel alle andere getalenteerde hopefuls met wie hij in de voorverkiezingen voor de presidentsnominatie heeft gestreden. Naast Sanders en Harris spreken op de Conventie Elizabeth Warren, Pete Buttigieg, Andrew Yang, Amy Klobuchar, Cory Booker en Michael Bloomberg. Mocht Biden president worden, dan kunnen we een aantal van hen in zijn regering verwachten.

Dat ook Bloomberg mocht spreken, viel niet overal in goede aarde: grootkapitalist, voormalig Republikein... Wat licht wordt vergeten: Bloomberg werd in de korte tijd waarin hij aan de Democratische voorverkiezingen voor het presidentschap deelnam meteen vierde, met bijna evenveel stemmen als Warren, de nummer drie. Dankzij zijn geld? In ieder geval ook omdat een deel van de Democratische kiezers een voorkeur voor hem had.

Zo ontstond er gisteren ook (een beetje) ophef omdat de New-Yorkse afgevaardigde Alexandria Ocasio-Cortez als radicaal weinig spreektijd kreeg. Veel spreektijden zijn kort, al zijn de toespraken van bijvoorbeeld Sanders en Warren veel langer. Maar de stopwatch wees uit dat ook Republikein John Kasich langer op de virtuele Conventie had gesproken dan AOC. Of dat handig is? Misschien is het een signaal temeer in de richting van de verweesde Republikeinen die Trump niet zien zitten: Biden keert het midden niet de rug toe en volgt een eigen koers, niet die van een ander.

OSHKOSH

18-8-2020 – Een paar uur voor de Democratische Nationale Conventie (DNC) in Milwaukee begon, landde Donald Trump gisteren met de Air Force One op het wat noordelijker gelegen regionale vliegveldje van Oshkosh (Wisconsin) om daar aanhangers toe te spreken. Er kwamen, aldus de aanwezige verslaggever van de *Milwaukee Journal Sentinel* 'tussen enkele honderden en ruim duizend' mensen op af. Trump nam een voorschot op de Conventie en verklaarde: 'Wij kunnen deze verkiezingen alleen verliezen als er wordt gesjoemeld' ('The only way we're gonna lose this election is when the election is rigged'). Het is een regelrecht dreigement: als de uitslag mij niet bevalt, accepteer ik hem niet.

In ieder geval was het meteen een illustratie bij de toespraak die voormalig First Lady Michelle Obama later die avond op de Democratische Conventie hield. Zij voorspelde de toehoorders in de huiskamer dat het huidige wanbeleid van de president pas een begin is en het nog veel erger wordt wanneer hij wordt herkozen.

Heel ongewoon was dat er diverse Republikeinen spraken, die er bij de kiezers op aandrongen niet Trump, maar Joe Biden te stemmen. De meest opvallende onder hen was John Kasich, voormalig gouverneur van de staat Ohio en bovendien vele jaren host bij Fox News. Kasich is een man van de rust belt, de gordel van oude industrie waar diverse van de staten liggen die in de presidentsverkiezingen doorslaggevend zullen zijn.

Uit de toespraak van Bernie Sanders ([link is verloren gegaan in deze PDF](#)).

DEMOCRATISCHE NATIONALE CONVENTIE

17/20-8-2020 - Zelfs in Nederland kent bijna iedereen wel de beelden van de grote Amerikaanse

partijconventies. Gigantische hallen met tienduizenden gedelegeerden, journalisten, functionarissen, activisten en andere belangstellenden. Voor de Democratische Nationale Conventie die vandaag begint in Milwaukee (Wisconsin) en t/m 20 augustus duurt, waren 50.000 aanwezigen gepland. Het circusgehalte, met ballonnen en muziek, wedijvert er gewoonlijk met dooernstig overleg en met felle confrontaties, achter de schermen en in het volle licht op de conventievloer. Dat is dit keer heel anders. Door Corona wordt het een aangelegenheid die zich grotendeels afspeelt op het beeldscherm. Dat heeft ook wel wat.

Motto van de Conventie is: *Uniting America*

Belangrijk op donderdag 20 augustus:

Cory Booker - presidentskandidaat in de voorverkiezingen, senator, ex-burgemeester van New Jersey.

Pete Buttigieg - presidentskandidaat in de voorverkiezingen, burgemeester van South Bend.

Andrew Yang - presidentskandidaat in de voorverkiezingen, internetondernemer.

Michael Bloomberg - presidentskandidaat in de voorverkiezingen, grootinvesteerder.

Joe Biden - de Democratische presidentskandidaat, voormalig vicepresident (2009-2017), voormalig senator voor Delaware.

Belangrijk op woensdag 19 augustus:

Elizabeth Warren - presidentskandidaat in de voorverkiezingen, senator voor Massachusetts, adviseur president Obama.

Nanci Pelosi - voorzitter Huis van Afgevaardigden.

Hillary Clinton - minister van Buitenlandse Zaken (2009-2013), Democratisch presidentskandidaat 2016 tegen Donald Trump, voormalig First Lady.

Kamala Harris - de Democratische vicepresidentskandidaat, senator voor Californië, voormalig minister van Justitie van Californië.

Barack Obama - voormalig president (2009-2017).

Belangrijk op dinsdag 18 augustus:

John Kerry - minister van Buitenlandse Zaken onder Obama (2013-2017) en Democratisch presidentskandidaat tegenover Republikein George W Bush (2004).

Alexandria Ocasio-Cortez - Lid Huis van Afgevaardigden.

Bill Clinton - voormalig president (1993-2001).

Jill Biden - de echtgenote van Joe Biden.

Belangrijk op maandag 17 augustus:

Amy Klobuchar – presidentskandidaat in de voorverkiezingen, senator voor Minnesota.

Andrew Cuomo – gouverneur van de staat New York.

Jim Clyburn – het meest prominente zwarte Congreslid voor de Democraten (sinds kort op senator Kamala Harris na).

Bernie Sanders – presidentskandidaat in de voorverkiezingen van 2020 en 2016, senator voor Vermont, nadere toelichting overbodig.

Michelle Obama – voormalig First Lady en 'most admired woman' van het land in 2018 en 2019 volgens onderzoeksbureau Gallup. Was de gedroomde vicepresident voor Joe Biden, maar heeft steeds elke politieke functie geweigerd.

Live optredens van o.a. John Legend, Billie Eilish, The (Dixie) Chicks.

Link naar streaming video van de toespraken en andere programmaonderdelen is in deze PDF vervallen.

KAMALA HARRIS WAS EEN BELANGRIJKE KANDIDAAT VOOR HET PRESIDENTSCHAP

12-8-2020 - Een jaar geleden heb ik Kamala Harris hier de meest kanshebbende Democratische kandidaat voor het Amerikaanse presidentschap genoemd. Toen kon ik me nog niet voorstellen dat de strijd zou gaan tussen vier zeventigers: Bernie Sanders, nu 78 jaar, Joe Biden 77 jaar, Donald Trump 74 jaar, Elizabeth Warren 71 jaar.

Harris (55 jaar) is nu Bidens running mate. Maar eerst nog even terug naar het voorafgaande. Er zijn twee hoofdredenen voor dat Harris afgelopen najaar in de Democratische voorverkiezingen als presidentskandidaat bakzeil moest halen. De ene is dat de meeste Democratische kiezers een einde wilden aan de polarisatie. Joe Biden 'benoemde' dat vanaf het begin, werd er de personificatie van en won met overmacht.

De tweede reden voor Harris' eerdere falen is juist die polarisatie. De linksradicale vleugel en haar trollenleger hebben Harris (evenals de getalenteerde kandidaat Pete Buttigieg) vanaf het begin zwart gemaakt op een manier die je zou verwachten vanuit het Trump-kamp. Bernie Sanders heeft dit gedrag meer dan eens veroordeeld, maar indertijd hielp het niet.

Harris stond zelf wat links van Biden, maar is bovenal een competente praktische politica die haar sporen heeft verdiend als senator en als openbaar aanklager voor San Francisco en minister van Justitie in de staat Californië.

Voor ik het vergeet: wat haar vooral is verweten, is een te hard juridisch optreden tegen zwarte aangeklaagden in het verleden. Er zaten toen inderdaad grote gebreken in de wetgeving, maar ik blijf bij mijn overtuiging dat die minder voortkwamen uit racisme dan uit wanhoop: de misdaad onder zwarte jongeren, waarbij voornamelijk zwarten elkaar doodschoten benevens een massa onschuldige zwarte omstanders, was een gigantisch probleem in de jaren negentig.

Kamala Harris heeft een zwarte Jamaicaanse vader en een Indiase moeder. Zwarte vrouwelijke kiezers vormen een belangrijk deel van Joe Bidens aanhang. Bidens keuze voor Harris is een erkenning voor dit feit en past in de huidige antiracisembeweging. Maar belangrijker: Harris was vanaf het begin een geschikte presidentskandidaat.

Kamala Harris (foto Marcio Jose Sanchez/AP)

Zie over Harris eerder op deze blog onder: 2-4-2019; 2-7-2019; 12-7-2019; 16-7-2019; 17-9-2019; 3-12-2019.

TUSSENDOR

6-8-2020 – Over anderhalve week, op 17 augustus, begint de Democratische Nationale Conventie in Milwaukee, Wisconsin. Voor die tijd zal de Democratische presidentskandidaat Joe Biden bekend maken wie hij als kandidaat voor het vicepresidentschap kiest. In ieder geval een vrouw, zoals bekend. Zodra we weten wie de kandidaat-veep wordt, kunt u hier mijn commentaar vinden. Verder gebeurt er op verkiezingsgebied niet veel opwindends, dus het kan best zijn dat hier komende dagen even geen stukjes worden toegevoegd.

Nieuws is dat Joe Biden zijn aanvaardingstoespraak niet op de Nationale Conventie zal houden, maar elders: de Conventie moet niet het gebruikelijke circus worden en zal deels virtueel zijn. Corona. De verschillende visies op de pandemie (158.000 doden in de VS sinds maart) zijn een hoofdthema in de verkiezingen. Donald Trump blijft de ene dag zeggen dat een masker bij nader inzien toch wel aan te raden is, om de volgende dag de staten die, bij snel stijgende besmettingsaantallen, bijna alles opengooien als voorbeeld te stellen. Het feit dat twee derde van de Amerikanen dit laatste afwijst, kan hem de kop kosten.

De Republikeinen gaan in hun campagne ook nog steeds volop langs de deuren, de Democraten niet. Of dit de Republikeinen meer stemmen oplevert of juist minder, moet blijken. Wat geld betreft: in mei en juni haalde Biden meer op, in juli Trump. In de landelijke peilingen staat Biden gemiddeld ruim 6 procent voor, in bijna alle omstreden staten scoort hij eveneens hoger. Op 29 september wordt het eerste televisiedebat tussen Biden en Trump gehouden.

Over Portland, Oregon (zie eerder op deze blog): Federale ordehandhavers zijn uit de stad teruggetrokken. De lokale politie moet het verder doen. Demonstranten verklaren door te gaan tot eisen als 'Defund and abolish the police' (Geen geld naar en opheffing van de politie) worden gerealiseerd (bericht Oregon Public Broadcasting, OPB, 2-8-2020). Op 6-8-2020 meldt de OPB dat er afgelopen maanden een sterke stijging is in het aantal schietpartijen in de stad. De oorzaak is nog onbekend.

TE WEINIG DEMOCRATISCH ZELFINZICHT

25-7-2020 – Wat de bedoeling van president Donald Trump is met het sturen van Federale ordehandhavers naar enkele steden, is duidelijk. Het is deze week uitvoerig belicht op de Nederlandse radio, de televisie en in de dagbladen. Maar wat zowel aan de andere kant van de plas als hier een beetje ontbreekt is de vraag: hoe kan het dat overwegend Democratische autoriteiten Trump de ruimte hebben gelaten waardoor diens acties (de schijn van) legaliteit hebben?

Eerst even om de verhoudingen te schilderen zoals ik ze zie: ik ben er vrij zeker van dat toestanden zoals die nu al bijna twee maanden in Portland woeden, door de Amsterdamse GroenLinks-burgemeester Femke Halsema niet getolereerd zouden worden. Terecht.

Enkele justitiële gebouwen worden week in week uit – liefst midden in de nacht – met brandbommen, zakken met brandend afval et cetera bestookt. Ze zijn deels buiten gebruik gesteld, gebarricadeerd en moeten door agenten rond de klok worden verdedigd. Een hele reeks standbeelden is afgebroken - omdat de betreffende activisten de neus van de uitgebeelde niet beviel of zomaar. Een burgemeester hoort na de eerste of tweede spontane actie tegen zo'n standbeeld toch echt wel te zeggen dat het nu mooi is geweest, het afgelopen moet zijn en er anders arrestaties volgen. Niets van dat alles is gebeurd.

Anders dan ik eerder berichtte, verwijzend naar de publieke omroep van Oregon (21-7-2020), is er wel degelijk onvrede en meningsverschil onder de demonstranten over het gedrag van de extreme vleugel, die overigens vooral uit witte activisten bestaat. Een verhelderend sfeerbeeld vanaf de straat, een paar dagen terug, is te lezen in *USA Today*, een Democratisch georiënteerde krant voor een breder publiek.

Terecht wijzen de Democraten naar autoritair gedrag bij Donald Trump. Maar willen ze de presidentsverkiezingen winnen, dan denk ik dat ze zullen moeten laten zien dat ze niet alleen geschikt zijn voor de oppositie, maar ook als regeringspartij die weliswaar wil hervormen, maar die de rechtsstaat verdedigt tegen iedereen die deze belaagt.

Zoals lezers die vaker op mijn blog komen zullen hebben opgemerkt, houdt dit thema me al even bezig. Ik ben er dan ook van overtuigd dat hier een van de weinige kansen voor president Trump ligt om alsnog herkozen te worden.

Tijden van crisis vormen de ultieme test voor een politiek leider. Dat geldt voor Trump en de Republikeinen, maar het geldt evengoed voor Joe Biden en de Democraten.

Black Lives Matter-activist Endreece Phillips spreekt een reischopper bestraffend toe voor het gebarricadeerde Federal Courthouse in Portland, 23-7-2020 (foto Trevor Hughes, USA Today).

PORTLAND: DE HULPTROEPEN VAN TRUMP

21-7-2020 – Trump heeft tegenwoordig anonieme Federale ordehandhavers die zich in zijn opdracht bemoeien met de onderdrukking van rellen in de stad Portland, buiten de burgemeester en de gouverneur van de staat Oregon om. En dit terwijl de chaos in de stad de afgelopen weken net afnam.

Het is duidelijk dat Trump hier eigen belangen bij heeft: hij heeft een nieuwe manier ontdekt om zich tegenover de ver voorlopende Democraat Joe Biden op de kaart te zetten in de campagne voor de presidentsverkiezingen. Zijn boodschap: de Democraten laten rechteloosheid toe en ik ben degene die orde op zaken stelt.

Het valt niet te ontkennen dat Democratische autoriteiten zoals de burgemeesters van Portland en Seattle (zie deze blog op 5-7-2020) op bepaalde momenten aarzelen tussen enerzijds hun sympathie voor de demonstraties na de dood van George Floyd en anderzijds de vraag wat te doen aan extremisten in die beweging.

In Portland worden nu al zeven weken vrijwel elk etmaal deels nachtelijke demonstraties gehouden, waar veel geweld aan te pas komt. De politie is zeker in de eerste weken escalierend opgetreden, ook tegen vreedzame demonstranten, wat de polarisering alleen maar heeft versterkt.

Sindsdien worden een paar overheidsgebouwen door demonstranten gedurig met gewelddadigheden bestookt. Verder zijn, uit misplaatste ideologische overwegingen of om de rel, allerlei standbeelden in de stad omver getrokken, inclusief die van George Washington en Thomas Jefferson. Washington en Jefferson waren grondleggers van de Verenigde Staten en verdedigers van opvattingen over vrijheid en gelijkheid die toen in het grootste deel van de wereld ongekend waren. Washington had slaven,

inderdaad, maar zijn gedachtegoed heeft er veel toe bijgedragen dat de slavernij vervolgens tot een einde is gekomen.

Trump heeft denk ik niet veel respect voor de democratie, maar dit verandert er weinig aan dat de toestanden in Portland bij tijden onaanvaardbaar zijn voor een rechtsstaat. Democraten en normale demonstranten ontkomen er niet aan een scheidslijn te trekken ten opzichte van extreem-links.

Volgens de publieke omroep van Oregon willen activisten in Portland zich niet uit elkaar laten spelen door de suggestie dat er onder hen vreedzame en gewelddadige lieden te vinden zijn (Oregon Public Broadcasting is sterk op de hand van de demonstranten). Hiermee weigeren ze wel afstand te nemen van het geweld van relschoppers in hun midden. Toch zal er een einde moeten komen aan de geweldsspiraal. We kunnen er rustig vanuit gaan dat ook een aanzienlijk deel van de Democratische kiezers er zo over denkt.

Extremisten, linkse en rechtse, opereren aan de rand van de samenleving. Maar ze stellen het graag zo voor alsof zij bepalend zijn en de meerderheid tussen hen moet kiezen. Als minderheid gijzelen ze de massa.

In die sfeer gedijdt Trump, in Portland en elders. Vanaf rechts probeert hij de kiezer te paaien als de dringend noodzakelijke vertegenwoordiger van 'law and order'. Als de Democraten niet duidelijker stelling nemen, zal hem dat vrees ik nog ten goede komen in de strijd om het presidentschap.

Aanvulling 22-7-2020: De politieke nieuwsbrief van de *New York Times* vermeldt vandaag dat Trump in de afgelopen 30 dagen 32 miljoen dollar heeft uitgegeven aan televisiereclame, waarvan 20,6 is besteed aan spotjes over de noodzaak van de politie. Zoals gewoonlijk vol absurditeiten en onwaarheden over de standpunten van rivaal Joe Biden en de Democraten. Toch lijkt het optimisme bij de *New York Times* over de ineffectiviteit ervan me voorbarig.

POLITIEBONDEN: VERSCHILLENDE WAARHEDEN

20-7-2020/6-6-2020 – Enkele dagen geleden heeft de National Association of Police Organisations in de Verenigde Staten zijn steun uitgesproken voor de herverkiezing van president Donald Trump. Dit past in het clichébeeld, maar zoals wel vaker klopt dat niet. De politiebonden waren voorheen verbonden met de Democratische Partij, niet met de Republikeinse. Hier een eerder bericht op deze blog d.d. 6 juni 2020:

Een aantal Amerikaanse politiebonden heeft zijn steun voor Joe Biden ingetrokken. Deze organisaties stelden zich in 2008 en 2012 achter Barack Obama en in 2016 achter Hillary Clinton, de presidentskandidaten die ook door de overgrote meerderheid van de zwarte kiezers werden gesteund. Voor de komende presidentsverkiezingen hadden de politiebonden zich achter Biden gesteld. Nu niet meer: zij ergeren zich aan het feit dat Biden wel racistisch politiegeweld fel heeft veroordeeld, onder meer in een grote rede deze week, maar geen aandacht geeft aan de omstandigheden waaronder politiemensen hun werk moeten doen.

Bron: Politico, 4-6-2020.

Tot zover mijn eerdere bericht. Het moge duidelijk zijn, dat de confrontaties sinds de dood van George Floyd niet alleen een trend naar links, maar ook een trend naar rechts betekenen.

En beluister politiosocioloog Jaap Timmer (Vrije Universiteit) over het geweld bij de Amerikaanse politie: Radio 1, OVT, 7-6-2020. Link is in deze PDF vervallen.

WIE WINT ER IN NOVEMBER #1

'TWEDE WEKEN TEVOREN IS VROEG GENOEG'

14-7-2020 – Over 16 weken vinden de Amerikaanse presidentsverkiezingen plaats. Wie er wint is niet alleen van groot belang voor de Amerikanen, maar ook vanwege de verstrekende gevolgen voor de internationale verhoudingen. Met de kennis van nu is Joe Bidens kans het grootst.

Begin dit jaar had het blad *Vanity Fair* een uitstekend stuk over de betrokkenheid van het Amerikaanse publiek bij de presidentscampagnes (zie deze blog onder 15-1-2020). De Democraten streden er toen al bijna een jaar over wie hun kandidaat zou worden. De Republikeinen hielden het intussen bij Donald Trump.

In het blad legden onderzoekers uit dat een flink deel van de kiezers zich pas een paar weken voor 3 november 2020 in de presidentsverkiezingen gaat verdiepen, nooit een krant leest, noch een actualiteitenprogramma op tv ziet waarin de campagnes worden gevolgd, noch zich bemoeit met discussies op sociale media. Onvermijdelijk zien ze president Trump regelmatig op de beeldbuis en verder wat televisiereclame van de kandidaten. Daar blijft het bij. Het is goed dit gegeven in het achterhoofd te houden bij elke poging de afloop te voorspellen.

Joe Biden heeft nu de wind mee zonder dat hij er al teveel voor hoeft te doen. Tot voor kort was het een voordeel voor Trump dat velen vrijwel alleen hem zagen. Nu werkt het in zijn nadeel. Zijn dagelijkse persconferenties zijn om die reden gestaakt. Hoe je het ook bekijkt, Trumps leiderschap tijdens de Coronacrisis is duidelijk zichtbaar zwak en zwalkend. De gevolgen blijven niet uit. In landelijke peilingen staat Biden consequent 8-10-12 procent voor [aanvulling 16-7-2020: Quinnipiac peilt een voorsprong voor Biden van 15 procent landelijk].

Ook in peilingen vanuit vijf van de zes battleground staten* loopt Biden al een hele tijd bijna onveranderlijk voor. Alleen in Arizona gaan Trump en Biden gelijk op. Zelfs in het vanouds Republikeinse Texas – officieel niet eens een omstreden staat – staan ze nu al een tijdje naast elkaar.

Binnen de Republikeinse Partij broeit het ook. In een omstreden staat als Florida, waar de Republikeinse Nationale Conventie in augustus moet plaatsvinden, groeit het aantal Coronabesmettingen razendsnel – volgens velen doordat gouverneur en Trump-kloon Ron DeSantis de staat veel te vroeg heeft opengegooid. Tussen de tien en twintig Republikeinse congresleden hebben al aangekondigd niet haar de Conventie te komen, wat een affront is tegenover de president.

Er zijn wel wat tegengeluiden. Onderzoeksbureaus slagen er niet volledig in de Trumpstemmers in hun resultaten te laten meetellen, een bezwaar dat natuurlijk minder wordt naarmate de Democratische voorsprong in de peilingen groeit. Toch zijn sommige Democraten er niet gerust op. Elissa Slotkin is Democratisch lid van het Huis van Afgevaardigden voor een district in de omstreden staat Michigan. In haar district won Trump in 2016 met zeven procent en zij neemt bij haar kiezers allesbehalve een vermindering van Trumpliefde waar. Zij denkt dan ook dat de peilers er (net als in 2016) helemaal naast zitten en dat de president sterker staat dan de Democraten hopen.

Een minder goed bericht voor de Democraten kwam ook van het databedrijf TargetSmart: in de omstreden staten hebben zich afgelopen maanden meer Republikeins dan Democratisch georiënteerde kiezers geregistreerd. Wie in de VS wil stemmen moet zich zelf tevoren inschrijven.

De antiracisembeweging gaat nu ten gunste van Biden, maar de conclusie van een aantal Amerikaanse historici blijft belangrijk: dat geldt alleen wanneer het vreedzaam blijft. Geweld vanuit deze beweging - ik voeg er aan toe: in woorden of daden - begunstigt de Republikeinen.

En wat gaat het betekenen dat de Democraten immigratiehervormingen tot speerpunt in de campagne maken. Elf miljoen immigranten die al vele jaren ongedocumenteerd het werk in de VS doen waar een ander geen zin in heeft, 'versterken onze natie' daarmee, zoals Biden zegt. Zij krijgen wat hem betreft 'een perspectief op het staatsburgerschap' en als president wil hij 'op dag 1' een wet in die richting naar het Congres sturen.

Maar dit is een terrein waarop ook Trump graag de strijd aangaat. Wanneer hij buiten zijn gescheld de overtuiging kan doen postvatten dat een aanzuigende werking dreigt, of dat er banen door worden bedreigd, moet nog blijken welke kant het op valt. De Democraten doen er in ieder geval verstandig aan zulke thema's met beleid aan te gaan: Trump heeft de verkiezingen van 2016 op de eerste plaats gewonnen dankzij de cultuurstrijd. De kans dat hij naar aanleiding van zijn Coronapolitiek wint is nihil, van de economische ontwikkelingen moet hij het ook niet hebben, maar in zwart-witdenken spreekt hij nog steeds zijn woordje mee.

Republikeinen zullen graag het wankel evenwicht tussen de gematigde en de linkervleugel van de Democratische Partij verstoren. Vorige week maakte de 'Biden-Sanders Task Force' diverse compromissen over ziektekostenverzekering, immigratie en nog enkele onderwerpen bekend. Het is beslist geen radicale agenda te noemen, maar Trump zal er alles aan doen om het anders voor te stellen. Terwijl sommige radicalen zeggen dat alles verwatert en nu maar weer blijkt dat Biden niet te vertrouwen is.

Hoe dan ook: het ziet er momenteel goed uit voor Biden. Hoe het verder gaat moet, zoals altijd, nog blijken. Twee weken tevoren is het nog lang niet, de Coronacrisis heeft aangetoond dat er elk moment nieuwe verrassingen mogelijk zijn, en in september-oktober zijn er nog drie debatten tussen Biden en Trump. Op zijn goeie momenten is Biden een veel betere debater dan zijn critici willen toegeven en kan hij Trump prima aan.

* Battleground states/omstreden staten: Arizona, Florida, Michigan, North Carolina, Pennsylvania, Wisconsin.

Mogelijk omstreden staten: Minnesota, Ohio, Texas.

Bernie Sanders en Joe Biden.

PROTESTBEWEGING WORDT RISICO VOOR JOE BIDEN

5-7-2020 – De antiracisembeweging in de Verenigde Staten wordt steeds meer een risicofactor op weg naar de verkiezing van de Democraat Joe Biden tot president. Het begon met brede verontwaardiging

over de dood van George Floyd en de gewelddadigheid van de politie. Er werden terecht hervormingen bij de politie geëist en een algemenere bestrijding van ongelijkheid. Nog altijd hebben vele demonstranten ongetwijfeld ditzelfde streven.

Maar de afgelopen weken is een deel van deze beweging aan het ontsporen en daar wordt van Democratische kant te weinig tegenin gebracht. Het begon met de eis 'Defund the police': geen geld naar de politie. Waar Joe Biden zich overigens van distantieerde. In een land als de Verenigde Staten, waar niet alleen de politie maar ook de burger vooralsnog gewelddadiger is dan bij ons, wordt deze eis volgens elke peiling door de grote meerderheid afgewezen. De politie is dringend noodzakelijk, hij moet alleen minder gericht zijn op repressie en meer op preventie en het scheppen van een veilige sociale omgeving.

De protestbeweging in Seattle illustreerde al meteen waar het fout ging. Er werd een 'autonome zone' van een aantal vierkante kilometers in het leven geroepen waar de autoriteiten niets te zeggen hadden. Het erbinen gelegen politiebureau werd gesloten – alles gedoogd door de Democratische burgemeester – en binnen tien dagen vielen er twee doden en twee zwaargewonden door schietpartijen binnen dit gebied. De burgemeester zag zich genoodzaakt de zone terug te dringen en het politiebureau te heropenen. De hier genoemde feiten komen uitsluitend uit Democratisch georiënteerde media. De lezer mag raden hoe erover wordt bericht in media die de (potentiële!) Trumpstemmers bereiken.

Inmiddels heeft New York City onder invloed van de protesten besloten een miljard dollar minder aan de politie uit te geven. In de praktijk valt het mee omdat het geld besteed wordt aan sociale projecten die de politie kunnen ontlasten, maar tot de doorsnee-Amerikaan zal dit tweede niet doordringen en hij/zij zal er niet positief tegenover staan. Nu zijn Seattle en New York Democratische bolwerken, maar daardoor zullen ze des te meer onder de aandacht worden gebracht door invloedrijke Republikeinse media.

Dan de standbeelden. Aanvankelijk kon het omtrekken van enkele monumenten, met name van leiders van de zuidelijke confederatie, nog beschouwd worden als spontane actie en symbolische handeling. Inmiddels gaan er honderden standbeelden omver of worden ze uit voorzorg verwijderd. Alleen al van Columbus (1451-1506) minimaal zes (Baltimore, Miami, Richmond, St. Paul, Boston, Minneapolis). In San Francisco is een Columbusbeeld uit voorzorg weggehaald. Zodat Donald Trump de stemmen van een groot deel van de Italiaans-Amerikaanse gemeenschap nu binnen heeft.

Maar hoezo ineens die Italiaanse ontdekkingsreiziger? Laten we er niet omheen draaien: vrijwel alle witte politici, ontdekkingsreizigers of wat ook, kunnen volgens dezelfde redenering omver. Bij iedereen is een argument te verzinnen en dat gebeurt ook: George Washington, Thomas Jefferson, president Andrew Jackson, president Abraham Lincoln (diens beeld is niet naar wens vormgegeven), president Woodrow Wilson et cetera.

Een kleine minderheid die niet wordt gehinderd door veel kennis en al helemaal niet door enig begrip voor *wat geschiedenis is*, heeft besloten eigenhandig de Amerikaanse historie te gaan beoordelen en veroordelen op een manier die de fase van spontane woede allang voorbij is. Het heeft niets met democratie of emancipatie te maken en alles met de manier waarop in autoritair bestuurd landen met de geschiedenis wordt omgegaan.

Waar voor de Amerikaanse publieke opinie precies het omslagpunt zal liggen, moet nog blijken, maar dat zowel veel Democratische als Republikeinse kiezers hier genoeg van krijgen, duurt geen maanden meer. Voor de goede orde vermeld ik dat Joe Biden vorige week heeft verklaard dat het omhalen van een paar kopstukken van de confederatie een ding is, maar dat het niet aangaat alles en iedereen omver te trekken. Zo'n tussendoormededeling zal spoedig niet meer genoeg zijn.

Nog zo'n fenomeen. Op sommige Amerikaanse universiteiten is het al jaren zo dat iemand alleen maar met de vinger hoeft te wijzen of een hoogleraar, bestuurslid of medewerker vliegt de laan uit wegens racisme. Het uitgesproken anti-Trumptijdschrift *The Atlantic* had afgelopen week een stuk over drie mensen die binnen een paar dagen in verschillende staten en in heel verschillende bedrijven – overduidelijk onterecht – op staande voet werden ontslagen omdat ze racistisch zouden zijn. De willekeur op dit punt is zich over de samenleving aan het verbreiden. Vroeg of laat leidt ook dit tot een terugslag. Het ziet er op dit moment nog anders uit, maar niemand moet opkijken wanneer Donald Trump deze cultuurstrijd alsnog wint, mede dankzij de hulp van sommige van zijn tegenstanders.

Intermezzo. Nu we in zulke revolutionaire tijden leven een kleine les uit de geschiedenis. De Franse Revolutie, voorbeeld voor alle revoluties sindsdien, begon in 1789. In 1793 werden de koning en de koningin onthoofd, vervolgens vermoorden de revolutionaire leiders elkaar en in 1795 had het parlement weer een monarchistische meerderheid. In die tijd was een postduif het snelste communicatiemiddel, nu gaat alles een stuk sneller.

De 'autonome zone' in Seattle (beeld BBC).

SENSATIONELE GERUCHTEN

3-7-2020 – In de Republikeinse Partij gaan vreemde beweringen rond, als we de televisiezender Fox News moeten geloven. Vooraanstaande maar anonieme zegslieden fluisteren dat Donald Trump overweegt zich terug te trekken als presidentskandidaat voor de verkiezingen van november aanstaande. Er is alle reden om hier niet al teveel waarde aan te hechten. Niemand (buiten Fox News) weet wie dit zeggen en waarom, en er zijn ook onder Republikeinen mensen die Trump graag zouden zien vertrekken en dat zo misschien willen stimuleren.

Toch moet niet *helemaal* worden uitgesloten dat er in dit gerucht enige waarheid zit. Vorig jaar maart (18-3-2019) schreef ik op deze blog:

'Maar wat als Trump bedenkt dat hij het toch maar niet gaat doen? Als de Amerikaanse politiek een ding geleerd zou kunnen hebben, is het dat bij Trump alles mogelijk is. Ook dat hij er op een gegeven moment geen zin meer in heeft president te spelen. Hij is er narcistisch genoeg voor en tenslotte heeft

hij - vindt hij zelf - al bewezen dat hij het kan. Dus waarom niet wat anders gaan doen? Uit niets blijkt dat de Republikeinen een Plan B hebben.'

Als er een moment is waarop een drammer als Trump er geen zin meer in kan hebben is het wel nu. In de Coronacrisis kan hij het niet goed doen, zeker niet ten opzichte van zijn eigen aanhang. Verscherpt hij de maatregelen tegen Corona, dan protesteert zijn harde kern en verzwakt de economie, gooit hij de zaak open, dan schieten de besmettingen en de dodencijfers omhoog (er zijn nu 128.000 doden/aanvulling: per 9-7-2020 zijn het er ruim 133.000). Tussen een van beide kiezen doet hij niet, want kiezen voor opengooien stuit op grote weerstand bij de bevolking. Slechts 38 procent is positief over zijn zwalkende Coronabeleid en een meerderheid van drie kwart van de bevolking of nog meer wil grotere voorzichtigheid.

Vermoedelijk gaat hij niettemin gewoon door, daar niet van. Toch is de vraag interessant wat voor de Republikeinen een plan B zou kunnen zijn. Ik denk dat er vier maanden voor de presidentsverkiezingen nog steeds zo'n alternatief bestaat. De hier al vaker genoemde Nikki Healey, voormalig gouverneur van South Carolina en voormalig ambassadeur van de Verenigde Staten bij de Verenigde Naties, staat al in de startblokken voor 2024. Het is een behoorlijk rechtse dame, maar zonder de grilligheid van Trump en met de redelijkheid van een normaal mens. Ze is Trump intussen nooit afgevallen en is bijzonder populair in de Republikeinse Partij. Ik denk dat ze een grotere kans maakt om Joe Biden in november te verslaan dan Donald Trump.

Er is in de moderne geschiedenis ooit een andere Amerikaanse president geweest die zelf afzag van een tweede termijn. Dat was de Democraat Lyndon Johnson in 1968. Hij trok zijn kandidatuur in op 31 maart, zeven maanden voor de verkiezingen.

PRINCETON: DONALD TRUMP MAAKT ZO NOG BEST EEN KANS...

27-6-2020 - Vandaag maakte de leiding van de Universiteit van Princeton, een van de meest prestigieuze universiteiten van de Verenigde Staten, bekend dat haar School of Public and International Affairs niet langer de naam van Woodrow Wilson mag dragen. Dit gebeurt onder druk van studentenacties. Wilson was van 1913 tot 1921 Democratisch president van de Verenigde Staten en staat bekend om zijn op de meeste terreinen uitgesproken progressieve politiek. Hij is op internationaal gebied wel betiteld als zo vooruitstrevend en vredelievend dat het op het naïeve af was.

Wilson was president tijdens de Eerste Wereldoorlog, waar hij zijn land zo lang mogelijk buiten hield, maar die toen het erop aankwam alsnog troepen naar Europa stuurde om de vernietigende strijd mede te beslechten. Wilson was internationaal de belangrijkste initiator van de Volkenbond, de voorloper van de Verenigde Naties.

Hij nam bepaalde racistische beleidsmaatregelen. Dat is kwalijk, maar alles bij elkaar blijft hij voor de Verenigde Staten een groot man. Dat zelfs zo iemand nu al op de hit list staat van sommige volstrekt eendimensionaal denkende radicalen, bewijst dat de discussie – vooral die op Amerikaanse universiteiten – vervangen dreigt te worden door onverdragelijk simplisme en ideologische dwingelandij. Dat de betekenis van mensen uit een grijs verleden *uitsluitend* wordt beoordeeld naar hun houding ten aanzien van racisme, is absurd.

Het besluit van de leiding van de Universiteit van Princeton is verwerpelijk en het valt te hopen dat er verzet tegen ontstaat. Het zou mij niet verbazen wanneer de gematigd linkse Joe Biden deze stap openlijk gaat veroordelen. Doet hij dit niet en zwijgt de Democratische Partij, dan heeft Donald Trump een sterk argument voor zijn bewering dat de partij zich laat dicteren door radicaal links.

Wie zich ooit in de geschiedenis heeft verdiept, weet dat ware revoluties (van links of van rechts) maar al te vaak verder en verder radicaliseren tot aan het destructieve uiterste. Gelukkig is een maand met de beste intenties demonstreren nog geen revolutie. Want de ervaring leert dat wanneer de extremisten het in zo'n beweging werkelijk voor het zeggen krijgen, het middel heel erg veel erger wordt dan de kwaal. Daarbij is het minste nog maar dat ze vooral degenen die het dichtst bij hen staan, maar die net niet zuiver genoeg op de graat zijn, het eerst naar de guillotine sturen.

President Woodrow Wilson.

LAAT ABRAHAM LINCOLN STAAN?

28-6-2020 - De protesten in de Verenigde Staten lijken af en toe in gekte te ontaarden. Zelfs het monument voor president Abraham Lincoln in Lincoln Park op Capitol Hill, Washington, staat nu ter discussie. Moet ik het nog zeggen: Onder Lincolns bezielende leiding is het zuiden verslagen en is de slavernij afgeschaft. Vrijwel iedereen, zwart of wit, is het erover eens dat hij de belangrijkste president uit de Amerikaanse geschiedenis is. Jonathan White, professor in Amerikastudies aan de Newport Universiteit in Virginia en specialist op het gebied van de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865), voelde zich genoodzaakt een stuk te schrijven met de titel 'Let Abraham Lincoln stand'. Het verscheen afgelopen vrijdag in het prominente politieke tijdschrift *The Hill*.

De professor legt uitvoerig uit waarom het standbeeld niet weggehaald moet worden, ondanks het feit dat 'demonstranten hebben gezworen het Emancipation Statue te vernietigen'. Zij vinden het beeld als zodanig discriminerend, maar kennen de betekenis ervan niet. Het bevat ze gewoon op het eerste gezicht al niet en dat moet voldoende zijn. Dit zegt White niet, dit zeg ik. Lees [hier](#) zijn artikel.

Aan de extreem linkse kant van het spectrum zijn kleine aantallen activisten bezig met wat ik ontketende zelfexpressie noem. Het gaat ze niet meer om de samenleving, tenzij het de volledige 'vernietiging' van het bestaande Amerika is, omdat nu eenmaal alles eraan fout is wanneer je maar lang genoeg zoekt. Ze zitten gevangen in ijzeren redeneringen. Het is aan de Democraten om politieke ruimte te scheppen voor werkelijke gelijkberechtiging en zich van deze richting onomwonden te distantiëren.

THE SUPREMES

19-6-2020 – Een van de beste afleveringen van het onvolprezen Witte Huistelevisie-epos *The West Wing* gaat over de benoeming van een nieuw lid van het Amerikaanse Hooggerichtshof. Na veel complicaties besluit President Jed Bartlet niet een maar twee nieuwe leden te benoemen: een progressieve kandidaat (Glenn Close) en een conservatieve (William Fichtner). Het tweetal moet nogal lachen om de politici: zelf gaan ze als juristen uit van een zo zuiver mogelijke uitleg van de wet, niet van hun privémening of het partijbelang...

Toen, in 2004, was deze afloop al bijna te mooi om waar te zijn, tegenwoordig lijkt hij ondenkbaar. Toch is de reden van bestaan van het Hooggerechtshof zijn onafhankelijkheid. Het is geen uitvoeringsorgaan van een partij of van de president.

Dit besef was zover weggezaakt, dat de Democraten totaal verrast waren en er bij de Republikeinen algehele consternatie ontstond, toen het Hooggerechtshof, ondanks zijn zwaar bevochten 'conservatieve meerderheid', afgelopen week maar liefst twee oordelen uitsprak die tegen de Republikeinse wensen ingingen. Het ene was dat de president niet zomaar een beschermingswet uit de Obamatijd (DACA) mag opheffen waarin 700.000 mensen die als kind waren geïmmigreerd (op een aantal voorwaarden) tegen deportatie worden beschermd. De stemverhouding was 5-4.

Een andere uitspraak betrof het recht van werkgevers iemand te ontslaan omdat die behoort tot een van de LHBTI-minderheden. Dat mag niet. Hier was de stemverhouding zelfs 6-3, ondanks het feit dat afkeer van deze groepen 'een conservatieve waarde' is bij grote christelijke delen van de Republikeinse Partij.

Wat betekent dit voor de presidentsverkiezingen? Voor een aanzienlijk deel van de strenge Republikeinse aanhang was de belangrijkste reden om op de goddeloze Donald Trump te stemmen dat hij beloofde leden in het Hooggerechtshof te benoemen die hun waarden hoog zouden houden.

Trump heeft inderdaad twee nieuwe hoge rechters benoemd (Neil Gorsuch; Brett Kavanaugh) waardoor er een conservatieve meerderheid is. Maar zo werkt het dus niet helemaal. Zelfs een nog grotere meerderheid biedt, zoals nu is gebleken, geen garantie. Sommigen zullen desondanks met nog grotere verbetenheid een uitbreiding van het aantal conservatieven in het Hooggerechtshof gaan nastreven. Maar dit akkefietje zou Trump ook weleens stemmen kunnen kosten uit met name streng-christelijke kring.

De Democraten zullen op hun beurt weer aan de gedachte moeten wennen dat het Hooggerechtshof ook gelijk kan hebben wanneer het een besluit neemt dat hun niet zint.

De huidige leden van het Amerikaanse Hooggerechtshof.

DE NIEUWSTE STAND: DEMOCRATISCHE AANHANG WIL GEEN POLARISERING

17-8-2020 - Er worden nog steeds Democratische voorverkiezingen gehouden, niet alleen vanwege de presidentsverkiezingen in november, maar ook om te bepalen wie de kandidaten worden voor vrijkomende zetels in het Huis van Afgevaardigden, de Senaat en op gouverneursposten. Bij de Republikeinen zijn er ook zulke voorverkiezingen, maar die voor het presidentschap mogen daar geen naam hebben: Donald Trump is de Republikeinse kandidaat.

De Democratische voorverkiezingen zijn onder meer van belang omdat ze iets duidelijk kunnen maken over de stemming onder de aanhang, temidden van de protesten naar aanleiding van politiegeweld tegen zwarte burgers, het Coronabeleid en de economische crisis. Hoewel Bernie Sanders zich heeft teruggetrokken als kandidaat voor het presidentschap, staat hij nog op de kieslijsten en wordt er nog steeds toe opgeroepen op hem te stemmen. Krijgt Sanders meer stemmen, dan geeft dit iets aan over een toenemende kracht van de linkervleugel; blijven de zwarte kiezers in overgrote meerderheid op de gematigd linkse Joe Biden stemmen, zoals ze tot nu toe hebben gedaan, dan maakt dit duidelijk dat zij zich nog steeds niet erg vertegenwoordigd voelen door radicaal links.

Conclusie: Bernie krijgt niet meer stemmen maar minder, en de zwarte kiezer blijven, net als vanaf het begin het geval was, op de hand van Biden.

De laatste Democratische voorverkiezingen voor het presidentschap waren op 11 augustus:

Connecticut: Joe Biden 84,9; Bernie Sanders 11,5.

Democratische voorverkiezingen in de maand juli:

Puerto Rico: Joe Biden 67,8 procent; Bernie Sanders 13,5 procent.

Louisiana: Biden 79,5; Sanders 7,4.

Delaware: Biden 89,4; Sanders 7,5.

New Jersey: Biden 87,3; Sanders 12,1.

Democratische voorverkiezingen in de maand juni:

De staat New York: Joe Biden 67 procent; Bernie Sanders 19 procent.

Kentucky: Biden 67,9; Sanders 12,1.

Georgia: Biden 84,5; Sanders 9,6.

West Virginia: Biden 65,3; Sanders 12.

Guam: Biden 69,5; Sanders 30,6.

Virgin Islands: Biden 91,3; Sanders 5,1.

Washington, District of Columbia: Biden 77,5; Elizabeth Warren 12,1; Bernie Sanders 10.

Indiana: Biden 76; Sanders 13,9.

Maryland: Biden 85,3; Sanders 5,8.

Montana: Biden 75,5; Sanders 13,8.

New Mexico: Biden 72,1; Sanders 15,3.

Pennsylvania: Biden 77,3; Sanders 18,9.

Rhode Island: Biden 62; Sanders 29,9.

South Dakota: Biden 77,1; Sanders 22,9.

Democratische voorverkiezingen in de maand mei:

Hawaii: Joe Biden 63,2 procent, Bernie Sanders 36,8 procent.

Nebraska: Biden 77,4, Sanders 13,6.

Kansas: Biden 76,9, Sanders 23,1.

Democratische voorverkiezingen in april:

Ohio: Joe Biden 72,4 procent, Bernie Sanders 16,6 procent.

Wyoming: Biden 72,7, Sanders 27,8.

Wisconsin: Biden 63, Sanders 32.

Gedelegeerden naar de Democratische Nationale Conventie.

Ik blijf de totale aantallen gedelegeerden van Biden en Sanders hier bijhouden omdat ze op de Democratische Nationale Conventie in augustus nog een rol kunnen spelen:

JOE BIDEN: 2687 GEDELEGEERDEN.*

BERNIE SANDERS: 1073 GEDELEGEERDEN.

Enkele kandidaten die al eerder uit de race zijn gestapt, hebben ook nog gedelegeerden staan:

Elizabeth Warren 63; Michael Bloomberg 59; Pete Buttigieg 21; Amy Klobuchar 7; Tulsi Gabbard 2.

Zij hebben allen hun steun voor Joe Biden uitgesproken.

Wie de Democratische tegenstander van Donald Trump wordt in de komende presidentsverkiezingen, zal formeel worden beslist op de Democratische Nationale Conventie. Die is verzet van 13-16 juli naar 17-20 augustus 2020. In de nu lopende voorverkiezingen ging het erom de meerderheid van de gedelegeerden te winnen, die uit de staten naar de conventie worden afgevaardigd. Het totale aantal gedelegeerden is 3979. Joe Biden is de Democratische presidentskandidaat, nu hij meer dan de helft van de gedelegeerden heeft.

** Eindstand. De cijfers bleven veranderen omdat het soms vele dagen, of zelfs weken, duurt voor in een staat (en de afzonderlijke districten daar) alle gedelegeerden waren toegewezen.*

BODYBAGS

19-6-2020 – Deze week passeerde het dodental vanwege Corona in de Verenigde Staten een symbolisch cijfer. In de Eerste Wereldoorlog zijn 116.560 Amerikaanse doden gevallen, voornamelijk soldaten die zijn gesneuveld in de loopgraven van Noord-Frankrijk in 1918, in het laatste halve jaar van de strijd. Een indertijd schokkend aantal.*

Deze week werd in de VS binnen vier maanden het totaal van 117.972 Coronadoden bereikt. Het aantal stijgt nog steeds en in tien staten neemt het dagaantal zelfs nog toe. Is dat veel? Is het relatief weinig?

Het is in ieder geval een belangrijke reden waarom president Donald Trump zakt in bijna alle peilingen. Nota bene Fox News meldde op 18-6-2020 een landelijke voorsprong van 12 procent voor Joe Biden (Biden 50 procent; Trump 38 procent). Met name in de peilingen in bepaalde omstreken staten zitten soms meetafwijkingen die Bidens voorsprong overschatten, omdat laaggeschoolde Trumpaanhangers moeilijk te bereiken zijn voor onderzoekers. Maar ook wanneer dat wordt ingecalculeerd, staat Biden er beter voor dan Trump.

*Amerikaanse doden in andere oorlogen: WO II: 405.300. Korea: 36.500. Vietnam: 58.200. Eerste Golfoorlog: 294. Tweede Golfoorlog/Irak: 4497. Afganistan: 2216.

ELKE TIJD IS OVERGANGSTIJD

16-6-2020 – In 1852 vluchtte de zwarte slaaf Joshua Glover van een boerderij in Missouri naar Milwaukee in Wisconsin. Hij verbleef daar al twee jaar toen zijn voormalige eigenaar hem wist op te sporen en hij in Milwaukee in het cachot terecht kwam. Een bekende abolitionist, genaamd Sherman Booth, eigenaar van een krant in Milwaukee, reed met zijn paard door de stad en riep: 'Vrije burgers die geen slaven of slavenvangers willen zijn, komt om twee uur naar Courthouse Square.'

Duizenden meest witte demonstranten verzamelden zich daar, bestormden het gebouw en bevrijdden Glover, die ontkwam naar Canada. Booth werd veroordeeld tot gevangenisstraf (ontleend aan: Dan Kaufman, *The Fall of Wisconsin*, New York 2018). Zes jaar later begon de Amerikaanse Burgeroorlog, die over twee dingen ging: de afschaffing van de slavernij en de eenheid van de Verenigde Staten. Er kwamen naar schatting tussen de 655.000 en 755.000 Amerikanen bij om het leven.

Je kunt er al naar je ideologische instelling twee conclusies uit trekken: a) er is niks veranderd; b) we zijn van heel ver gekomen en ondanks alles is er gigantisch veel bereikt. Tijdens mijn bezoek aan Charleston, South Carolina, afgelopen februari, heb ik onder zwarte burgers vooral die tweede visie ontmoet. In de zwarte Emanuelkerk, waar in 2015 nog negen mensen zijn doodgeschoten, waar eenvoudige huisvrouwen alles kunnen vertellen over slavenopstanden van tweehonderd jaar geleden en de burgerrechtenbeweging van de jaren vijftig en zestig deel uitmaakt van de identiteit. Of bij zwarte bezoekers aan het grote Charleston Museum over de geschiedenis van de stad, waar veel aandacht is voor het slavernijverleden. Of in het Slave Mart Museum. Of gewoon op straat, liever gezegd in de bus, waar vrijwel alleen zwarte bewoners gebruik van maken en waar ik diverse discussies over de relevante onderwerpen mocht meemaken.

Wat mij vooral is opgevallen is het zelfbewustzijn, de trots over de eigen geschiedenis onder zwarte burgers, over wat er tot stand is gebracht en over wat er nog komt. Bijzonder vond ik de toegankelijkheid – en de algemene bekendheid van het adres – van de zwarte congressman James Clyburn, na Nancy Pelosi de nummer twee bij de Democraten in het Huis van Afgevaardigden in Washington. Clyburn zit sinds 27 jaar vanuit South Carolina in het Congres. De zwarte bevolking van de staat, en niet alleen die, voelt zich daadwerkelijk vertegenwoordigd. Clyburn is een van de 55 zwarte congresleden.

De term 'systemisch racisme' klinkt nu overal en iedereen bedoelt er wat anders mee. Elke uitleg waarin wordt ontkend dat zwarte Amerikanen allang deel uitmaken van 'het systeem', is in ieder geval onzin.

Opstand is soms een broodnodig signaal, maar om op de bekende woorden van socioloog Max Weber te variëren: de meeste feitelijke verandering wordt in de loop der vele jaren gerealiseerd, als boren in hard hout.

Achtergrond: 'Elke tijd is overgangstijd: tussen fundamentalisme en gematigdheid' op www.hansschoots.nl/geschiedenis/nederland

'Historici moeten zich mengen in zwart-witdebat.' Link naar opinieartikel in de Volkskrant is in deze PDF vervallen.

HOE ZIET HET ERUIT VOOR DONALD TRUMP?

8-6-2020 – Niet zo best. In de peilingen loopt hij vrijwel steeds achter op Democraat Joe Biden en vaak ook in de afzonderlijke omstreken staten. Er lijkt zelfs een nieuwe battleground state bij te komen: Trump won in Ohio met 51,7 tegen 43,6 procent van de Democratische presidentskandidaat Hillary Clinton, maar nu loopt Biden ook daar in menige peiling voor. Ohio is niet meer zeker voor Trump.

De reacties van de president op de demonstraties tegen racisme lijken hem ook geen goed te doen. De generaals James Mattis (onder Trump zelf ooit minister van Defensie) en Colin Powell (een van de belangrijkste figuren uit de regering van Republikein George W Bush) spraken zich openlijk tegen Trump uit. Powell verklaarde dat hij op Biden ging stemmen. De Republikeinse senator Mitt Romney (Utah) liep mee in de grote Black Lives Matter-demonstratie in Washington. In de Senaat beginnen Republikeinen steeds zenuwachtiger op hun zetels te schuiven: in de staten waar Trump het mogelijk slecht gaat doen, kan dat ook ten nadele gaan van de senatoren die in deze staten herkozen willen worden.

Maar de dag van de verkiezingen, 3 november, is nog ver. Mochten de anti-racismedemonstraties weer gewelddadiger worden, dan komt dit de Republikeinen ten goede, zeggen historici die verwijzen naar eerdere ervaringen. Verder blijft het vervolg van de Coronacrisis onzeker. De afgelopen weken is de werkloosheid van een dieptepunt van 20 procent alweer opgeklimmen naar 13 procent. Wanneer dit doorzet, kan Trump over vijf maanden alsnog zeggen dat hij de economie gered heeft. Mocht de gezondheidsschade van de pandemie verder blijven oplopen, dan zal dat Trump aangerekend worden.

De Republikeinse senator Mitt Romney tijdens de Black Lives Matter-demonstratie in Washington.

JE ZULT MAAR EEN AMERIKAANSE KIEZER ZIJN

16-5-2020 – De Amerikaanse democratie verloopt tegenwoordig in grote lijnen als volgt: er wordt met inzet van honderdduizenden supporters en grote geldbedragen campagne gevoerd, dit loopt uit op een – zou je denken – democratisch resultaat, maar dan komt er op het laatste moment uit het niets een beschuldiging van seksueel wangedrag aan het adres van degene die dreigt te winnen.

De vermeende dader kan zowel een Democraat als een Republikein zijn. Het begon allemaal met Gary Hart, die zich in 1988 genoodzaakt zag zich als Democratisch presidentskandidaat terug te trekken toen bleek dat hij een buitenechtelijke affaire had gehad. Dat Bill Clinton het bont maakte, is niet bepaald een geheim. Hij wist verwijten en feiten van zich af te schudden tot hij al president was en zijn gedonderjaag met Monica Lewinski bekend werd. Voor de Republikeinen reden om een afzettingsprocedure te beginnen. Ze vonden dit gedrag en zijn gedraai een onaanvaardbare smet op het presidentiële ambt.

Dichter bij het heden hebben we Republikein Donald Trump, die zijn visie op dit thema kort samenvatte: 'Grab them by the pussy'. Intussen maakte hij vanuit het Witte Huis met een of meer dames toch maar een deal waarbij hoge bedragen aan zwijggeld waren gemoeid. Dan was er Brett Kavanaugh, Republikeins kandidaat voor het Amerikaanse Hoogerechtshof die, net voor het Congres hierover moest beslissen, ineens werd beschuldigd van een verkrachting die in de vroege jaren tachtig op de middelbare school zou hebben plaatsgevonden. Er ontstond een ware politieke veldslag, waarbij beide partijen erom streden wie je moest 'geloven'.

Vorig jaar beschuldigde Lucy Flores, voormalig lid van het Huis van Afgevaardigden in de staat Nevada en een bekend aanhanger van Bernie Sanders, diens rivaal Joe Biden van ongewenste intimiteiten. Sanders hield zich er wijselijk buiten. De bedoelde wandaad had op een podium plaatsgevonden en was gewoon op de televisie te zien geweest (ook nu zo te vinden op internet). Het was een van Bidens befaamde knuffels die ik persoonlijk ook knap irritant zou vinden, maar waardoor hij ook populair is bij veel vrouwen. Deze laatsten kwamen dan ook in het geweer (zie deze blog onder 3-4-2019 en 30-8-2019). Biden maakte wel excuses en beloofde zijn ouderwetse gedrag voortaan te laten.

Nu is er Tara Reade, die Biden van heel wat ernstigers beschuldigt. In 1993 zou de toenmalige Democratische senator haar op een gang in het Senaatsgebouw tegen de muur hebben gedrukt en in haar kruis hebben gegrepen. Hoewel Reade tegenover sommigen al eerder heeft gezegd dat Biden haar had lastiggevallen, heeft ze deze veel zwaardere aanklacht pas in 2020 voor het eerst geuit, toen Biden na bijna een jaar campagnevoeren – en bijna die hele tijd bovenaan te hebben gestaan in de peilingen – uiteindelijk de vrijwel zekere Democratische presidentskandidaat was geworden. Zodat de kiezer de legitieme vraag kan stellen: waarom niet eerder, waarom juist nu?

Opvallend aan de meeste van deze kwesties is dat de partij die er voordeel van heeft de beschuldigingen meestal gelooft en de andere liever niet. Opmerkelijk is ook dat de beschuldigingen wel erg vaak op een *politiek* cruciaal moment komen, hoewel ze soms gaan over gebeurtenissen (?) van meer dan 25 (Biden) of 35 jaar (Kavanaugh) geleden. En dat er steeds vaker geen bewijs is voor de aanklacht, maar dit door velen aanvaardbaar wordt gevonden.

Ik ben blij dat ik geen Amerikaanse kiezer ben.

Het hele politieke proces wordt er onder je neus weggevaagd door een enkele persoon zonder dat duidelijk wordt of wat die zegt waar is en wat de motieven zijn. Zodat je als kiezer zelf mag bedenken welke van de drie belangrijkste mogelijkheden van toepassing is:

De beschuldigingen zijn waar.

De beschuldigingen zijn half of helemaal onwaar en politiek gemotiveerd.

De beschuldigingen zijn half of helemaal onwaar en financieel gemotiveerd.

Ga er maar aan staan.

DE NIEUWSTE STAND

21-5-2020 - Op 20 mei vonden de Democratische voorverkiezingen in de staat Oregon plaats. Uitslag: Joe Biden 66,5 procent, Bernie Sanders 20,2 procent.

Voorverkiezingen in Nebraska 12 mei: Joe Biden 77,4 procent, Bernie Sanders 13,6 procent.

Voorverkiezingen in Kansas op 2 mei: Joe Biden 76,9 procent, Bernie Sanders 23,1 procent.

Democratische voorverkiezingen in april:

Ohio: Joe Biden 72,4 procent, Bernie Sanders 16,6 procent.

Wyoming: Biden 72,7 procent, Sanders 27,8 procent.

Wisconsin: Biden 63 procent, Sanders 32 procent.

Hoewel Bernie Sanders zich heeft teruggetrokken als kandidaat voor het presidentschap, staat hij nog op de kieslijsten. Ik blijf de totale aantallen gedelegeerden van Biden en Sanders hier bijhouden omdat ze op de Democratische Nationale Conventie in augustus nog een rol kunnen spelen:

JOE BIDEN: 1509 GEDELEGEERDEN.*

BERNIE SANDERS: 992 GEDELEGEERDEN.

Enkele kandidaten die al eerder uit de race zijn gestapt, hebben ook nog gedelegeerden staan:

Elizabeth Warren 81; Michael Bloomberg 55; Pete Buttigieg 26; Amy Klobuchar 7; Tulsi Gabbard 2.

Zij hebben allen hun steun voor Joe Biden uitgesproken.

De komende weken zijn vanwege corona veel voorverkiezingen uitgesteld. Ohio, Georgia, Louisiana, Connecticut, Kentucky, Puerto Rico, Indiana, Maryland, Rhode Island, Delaware, Hawaii, Pennsylvania en de staat New York hebben de hunne verschoven naar later.

Wie de Democratische tegenstander van Donald Trump wordt in de komende presidentsverkiezingen, zal formeel worden beslist op de Democratische Nationale Conventie. Die is verzet van 13-16 juli naar 17-20 augustus 2020. In de nu lopende voorverkiezingen gaat het erom de meerderheid van de gedelegeerden te winnen, die uit de staten naar de conventie worden afgevaardigd. Het totale aantal gedelegeerden is 3979. Wie er 1990 heeft wint.

** De cijfers blijven veranderen omdat het soms vele dagen, of zelfs weken, duurt voor in een staat (en de afzonderlijke districten daar) alle gedelegeerden zijn toegewezen.*

DE OMSTREDEN STATEN

7-5-2020 – De laatste keer dat de Amerikaanse presidentsverkiezingen in een ware aardverschuiving eindigden was 1984. Toen won Republikein Ronald Reagan in 49 van de 50 staten. Verliezer was de Democraat Walter Mondale. De overwinning van Donald Trump in 2016 was wat de verdeling van de staten betreft maar een kleine aardverschuiving te noemen, al was het met grote gevolgen: een handjevol staten waarvan iedereen zeker dacht te weten dat ze Democratisch waren, ging naar Trump.

Meestal is van een groot aantal staten vrijwel zeker dat ze naar de Republikeinse of naar de Democratische presidentskandidaat gaan. Daar ziet het voor de komende verkiezingen ook naar uit. Beide partijen steken daar niet meer energie in dan strikt noodzakelijk en concentreren hun geld en hun activiteiten op de omstreden staten, ofwel battleground states, en daarnaast op wat andere staten waarvan ze bijna tegen beter weten in hopen dat ze die ook nog kunnen 'flippen'.

Beide partijen zijn het erover eens dat in de komende presidentsverkiezingen van 3 november Arizona, Florida, Michigan, North Carolina, Pennsylvania en Wisconsin de felst omstreden staten zullen zijn. Als zevende wordt wel Minnesota genoemd.

Op dezelfde dag worden ook diverse andere verkiezingen gehouden, waarvan die voor de Senaat het belangrijkste zijn, omdat er een kans bestaat dat de Democraten erin slagen de Republikeinse meerderheid daar te slechten. Gebeurt dat niet, dan krijgt ook een Democratische president het heel erg moeilijk.

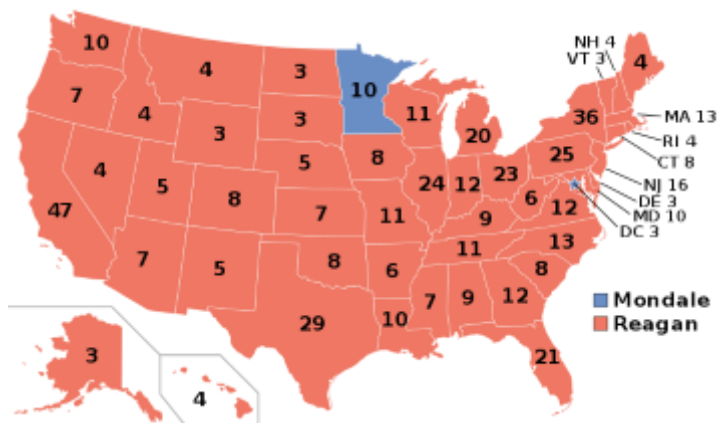
Vandaar dat er in beide partijen ook landelijk enorm veel aandacht is voor de staten die omstreden zijn in de Senaatsverkiezingen. Dat hoeven niet dezelfde te zijn als voor de presidentsverkiezingen. Elke staat wordt vertegenwoordigd door twee senatoren. Er zijn Democratische senatoren uit staten die door en door Republikeins zijn, en omgekeerd, omdat ze persoonlijk worden gewaardeerd door hun achterban.

Wat de Senaat betreft zijn de omstreden staten: Arizona, Colorado, Georgia, Iowa, Maine, Michigan, Montana, North Carolina. Voor deze senaatzetels worden landelijk massa's geld opgehaald om de eigen kandidaat ter plaatse te steunen.

Af en toe zijn er daarnaast onverwachte verschuivingen. Zo leeft voor de presidentsverkiezingen bij de Democraten de hoop dat ze er eindelijk in slagen Texas van kleur te laten verschieten. Texas is een vaste Republikeinse waarde, maar er verhuizen steeds meer hoogopgeleiden uit andere staten naartoe,

die vroeg of laat de Democraten aan een meerderheid kunnen helpen.* Maar hun kansen lijken voor 2020 nog klein. Toch zullen beide partijen in de gaten moeten houden of er niet ergens achter hun rug een staat zomaar de andere kant op gaat. Dat hebben de presidentsverkiezingen van 2016 maar al te duidelijk bewezen.

* Binnenkort zal ik hier ingaan op de vraag of de Democraten de partij moeten willen zijn van witte hoogopgeleiden plus minderheden, met achterlating van hun oorspronkelijke lager opgeleide witte aanhang.

Voor de Democraten behoren de presidentsverkiezingen van 1984 tot de meest traumatische uit de geschiedenis: hun kandidaat Walter Mondale verloor in 49 van de 50 staten van Republikein Ronald Reagan. Mondale won verder nog wel in Washington DC. De cijfers geven het aantal kiesmannen aan in het landelijk Kiescollege, waar Reagan 525 kiesmannen kreeg en Mondale 13.

OOM DONALD IN HET WILDE WESTEN

3-5-2020 – Kortgeleden (15-4) verdrong een groep Republikeinse demonstranten, onder wie een aantal uitgerust met vuurwapens, zich bij de ingang van het regeringsgebouw van de staat Michigan. De eis was dat de beperkingen vanwege de coronapandemie werden opgeheven. 'Liberate Michigan!' tweette Donald Trump naar de demonstranten. Het dragen van wapens was overigens legaal, zoals op veel plaatsen in het land.

Ook in Californië en enkele andere staten verzamelden zich demonstranten - vrijwel allen Trumpaanhangers - omdat zij van mening zijn dat hun vrijheid wordt aangetast door beperkende maatregelen die de – Democratische – gouverneur van hun staat heeft afgekondigd. 'Live Free or Die,' was een leus bij diverse van de protestbijeenkomsten. Maar de grens van iemands vrijheid ligt, zoals de grondleggers van de Verenigde Staten al zeiden, waar die van een ander begint. Zo heeft een burger, om maar eens wat te noemen, niet de vrijheid om de gezondheid van een ander willens en wetens te schaden.

Een curieus incident vond plaats tijdens een bezoek van vicepresident Mike Pence aan de Mayo Kliniek in Rochester, Minnesota, afgelopen dinsdag (28-4). Tegen de regels van de kliniek in weigerde Pence een mondkapje te dragen. Dat was vanzelfsprekend niet uit persoonlijke frustratie over het dragen van zo'n ding, maar was bedoeld als een politiek signaal. Ondanks het feit dat de Trumpregering zich genoodzaakt ziet bepaalde stappen te nemen om de pandemie in te dammen, kiest het Witte Huis openlijk of vrijwel openlijk partij voor degenen die zich er – eventueel met geweld – tegen keren.

Het Witte Huis heeft diverse dringende coronamaatregelen genomen: beperkende leefregels voorgeschreven en bijvoorbeeld staatssteun aan werklozen en bedreigde ondernemers verstrekt. Maar Donald Trump en zijn vertrouwelingen aarzelen niet om gelijktijdig de coronadiscussie te politiseren,

waarbij de belangrijkste vraag is: wat levert het op tijdens de verkiezingen van november? De voormalige Republikeinse president George W. Bush reageerde met een oproep om rond de coronacrisis 'geen partijdige strijders te zijn' (2-5).

Natuurlijk is het maar de vraag met welk beleid Trump het door hem gewenste resultaat kan bereiken. Hij gokt erop dat de radicale vleugel van de Republikeinse Partij en van zijn eigen aanhang hem de herverkiezing zullen bezorgen. In Michigan waren ook de swastika's en de vlaggen van de Confederatie present.* Met andere woorden: Trump beweegt zich niet naar het midden, maar er verder vanaf, waarbij hij laat doorschemeren dat hij ook de confrontatie op straat niet schuwt.

Op dit moment levert deze aanpak niet veel op. Zelfs in de huidige crisistijd, waarin veel andere leiders aan populariteit winnen, vindt een meerderheid van de Amerikanen hem onbetrouwbaar. Er zijn enkele weken in maart geweest waarin hij positiever werd beoordeeld, maar dat piekje was heel gauw over. In landelijke peilingen en – nog belangrijker – in de staten die in november omstreden zijn, ligt de Democratische presidentskandidaat Joe Biden vrijwel steeds voor.

Niettemin is het denkbaar dat Trumps strategie op den duur gaat werken. De Verenigde Staten zijn wereldwijd het land waar de meeste coronadoden vallen. De warboel aan tegenstrijdige maatregelen en signalen zal daar vermoedelijk mede debet aan zijn. Temidden daarvan worden beperkingen nog steeds door grote meerderheden gesteund, maar het ongeduld erover kan na verloop van tijd alsnog groeien.

Zeker wanneer mensen niet direct worden getroffen. De neiging om niet verder te kijken dan het eigen dorp, de eigen stad, de eigen staat, is altijd al heel sterk in de VS, en helpt nu zeker niet mee. Wanneer zulke onvrede toeneemt en door Trump en de zijnen kan worden geëxploiteerd, is niet uit te sluiten dat hij er in november alsnog garen bij spint.

* De vlag van de Confederatie was het vaandel van de zuidelijke staten die zich in de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865) tegen afschaffing van de slavernij verzetten. Zoals bekend verloren de zuidelijken en er is wel eens geargumenteed dat het niet goed is na te trappen door de verslagenen hun vlag af te pakken. Daar zit veel in. Maar Michigan behoorde tot de noordelijken en de zuidelijke vlag is daar niets dan een hedendaags symbool van racisme.

Trumpaanhangers eisen gewapend en al opheffing van beperkende maatregelen tegen corona in de staat Michigan, waar de gouverneur een Democraat is. (foto Jeff Kowalsky, AFP).

BUMPY RIDE IS NOG HEEL ZWAK UITGEDRUKT

23 en 24-4-2020 – Dat het traject tot aan de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 3 november 2020 een 'bumpy ride' wordt, kunnen we de understatement van het jaar noemen. De coronacrisis overheerst alles, van de manier van campagnevoeren tot en met de meningsverschillen en emoties rond de aanpak van de pandemie. Op dit moment is er eigenlijk geen zinnig woord te zeggen over wat die gaan

betekenen voor de verkiezingen. Voor hetzelfde geld wordt Donald Trump in november als de grote held op het schild gehesen, of beplakt met pek en veren de woestijn in gestuurd.

Trump denkt op het niveau van een stampvoetende zevenjarige, zoals verbaasde naaste medewerkers uit het Witte Huis in het eerste jaar van zijn regering al zeiden. We kunnen de gevolgen van deze geestesgesteldheid in de coronacrisis dagelijks aanschouwen. Zo bestond hij het om binnen enkele dagen eerst tamelijk openlijke steun uit te spreken aan demonstranten met Trumpborden die in Michigan en enkele andere battleground states onmiddellijke opening van de economie eisten. Terwijl het coronabeleid daar niet extreem streng is, eerder middle-of-the-road, en gesteund wordt door de overgrote meerderheid. Niet toevallige overeenkomst tussen deze staten: ze hebben elk een Democratische gouverneur.

Een paar dagen later kapittelde Trump op hoge toon gouverneur Brian Kemp van Georgia, een Republikein, die ruimte geeft aan de economie! Wat is er in de tussenliggende dagen gebeurd? Allereerst heeft hij op de betreffende dag wellicht toevallig iemand anders gesproken dan de dag ervoor. Ten tweede heeft hij waarschijnlijk ontdekt dat zijn houding hem stemmen kan kosten. Zo volgde een andere Republikeinse gouverneur, Ron DeSantis van Florida, Trumps opvattingen en kondigde een grote verruiming van vrijheden in zijn staat af.

Florida was een van het vijftal staten dat Trump in 2016 de overwinning bezorgde. Of dat herhaald wordt? De vele ouderen in Florida zijn wel goed, maar niet gek. Ze hebben er geen zin in duizenden te zien rollebollen op het strand alsof er niets aan de hand is, terwijl hun eigen leven erdoor bedreigd wordt.

Wie er straks president wordt, is onvoorspelbaarder dan ooit. Het lijkt me vooral afhankelijk te zijn van de vraag hoe Trump en Biden zich in de laatste paar maanden voor de verkiezingen opstellen ten aanzien van de coronabestrijding en de economische crisisbestrijding die daarmee verbonden is.

Ik vermeld tussendoor even dat het vrijwel aan de Democratische president Barack Obama persoonlijk te danken is geweest dat de crisis van 2008 met staatssteun zo snel te boven is gekomen.*

Doet Trump tegen de verkiezingen toevallig (?) een paar belangrijke dingen goed, dan wordt hij zomaar herkozen. Komt de nadruk te liggen op de blunders die hij er ongetwijfeld nog tussendoor gooit, dan mag hij naar huis.

We moeten hopen dat er een meerderheid ontstaat, die begrijpt dat een president die deskundigen ontslaat omdat ze hem niet naar de mond praten, maar (zoals vandaag gebeurde) als volslagen leek oppert coronapatiënten in te spuiten met desinfectiemiddel, een gevaar is voor het land en voor de wereld.

* In 2009 heeft Obama een aanvankelijk minderheidsstandpunt volgehouden tegen de Republikeinen in (die tegen staatsingrijpen waren) en tegen een deel van de Democraten in dat de grootindustrie niet wilde steunen of juist vond dat er veel meer moest worden uitgegeven. Het geld (ruim 800 miljard dollar) ging naar bedrijven ter stimulering van de werkgelegenheid, investeringen in gezondheidszorg, infrastructuur en andere publieke werken en sociale steun. Obama heeft er miljoenen banen mee gered en bovendien voor een supersnel herstel van de Amerikaanse economie gezorgd.

BIDEN STAAT VOOR OP TRUMP IN OMSTREDEN STATEN

24-4-2020 - Joe Biden staat in de peilingen voor op Trump in de battleground states Michigan, Wisconsin en Florida. Link naar The Hill is vervallen.

BIDEN MOET NIET TE VER NAAR LINKS

20-4-2020 - Joe Biden is nu de feitelijke partijleider van de Democratische Partij. Aan hem de taak om de Democraten te verenigen in de aanloop naar de presidentsverkiezingen. En op dezelfde dag de verkiezingen voor talrijke senaatzetels, gouverneurschappen en andere functies tot een zodanige uitslag te brengen, dat de verhoopde Democratische president niet meteen de gevangene wordt van een Republikeinse meerderheid in het Congres.

Eenvoudig is dat verenigen niet. Zoals helder is gebleken, geven de Democratische kiezers de voorkeur aan Bidens gematigd-linkse visie boven die van de vleugel die Bernie Sanders of Elizabeth Warren als kandidaat had. Verwijdert hij zich te ver van deze eerder gematigde meerderheid, dan zullen zijn kiezers zich in het ootje genomen voelen. Tegelijk heeft de radicale minderheid nog steeds een aanzienlijke machtspositie binnen de partij. Al was het maar omdat iedereen nodig is om Donald Trump te verslaan.

Op bepaalde punten kan Joe Biden best concessies doen. Over verbetering van de ziektekostenverzekering is tussen de Democratische presidentskandidaten tot voor kort fel gedebatteerd, maar in werkelijkheid zijn de tegenstellingen goed te overbruggen zolang er meer wordt gekeken naar het resultaat voor de burgers dan naar de dogma's. Ook op de keuze van een vrouwelijke vicepresident wil radicaal links invloed. In de praktijk is dat nauwelijks een probleem, aangezien op de wensenlijstjes van beide richtingen diverse gelijke voorkeuren staan.

Met nu al de verklaarde steun van Bernie Sanders, Elizabeth Warren, Barack Obama en Michelle Obama, ontstaat rond Joe Biden beslist niet het bekrompen beeld dat op de linkervleugel graag werd gekoesterd.

Toch kunnen we nu al voorspellen dat een deel van de radicalen zich niet zal neerleggen bij de kandidatuur van Joe Biden. Dat maakt weinig uit zolang dat deel maar klein blijft. Er zijn daar al lijsten met eisen opgesteld waaraan Biden dient te voldoen alvorens hij voor steun in aanmerking komt. Het zijn weer de oude 'lakmoesproeven' die in 2019 leidden tot regelrechte agressie tegen de Democratische kandidaten die niet aan deze norm voldeden.

Sommige van Bernies voormalige aanhangers stellen zich bovendien de destructie van de Democratische Partij ten doel.

Hoe groot deze oppositie zal blijven tijdens Bidens presidentscampagne tegen Trump, is afwachten. Sanders' campagnewoordvoerder Briahna Joy Gray riep al fel uit dat ze Biden niet zal steunen. Ook een scheldleger op het wereldwijde web is tegen.

Radicaal boegbeeld Alexandria Ocasio-Cortez staat er tussenin. Op de vraag of ze Biden steunt zei ze: 'We zullen zien.' Ze laat duidelijk merken dat ze nog steeds vindt dat Biden en zij in 'andere landen' niet in dezelfde partij zouden thuishoren. Waarbij ze vergeet dat bijvoorbeeld de Labour Party in Groot-Brittannië met zijn verschillende richtingen goed vergelijkbaar is met de Democraten. Met als andere overeenkomst dat Jeremy Corbyn* er pas nog een verkiezingsnederlaag heeft geleden, net als Bernie Sanders, al heeft die laatste een heel wat grotere gunfactor dan zijn Britse collega. Maar AOC heeft ook al gezegd dat het verslaan van Trump op de eerste plaats komt, dus we zullen zien.

* Najaar 2019 ging Corbyn de verkiezingen in met het meest vergaande programma dat Labour sinds decennia had gepresenteerd. Alleen over het onderwerp waarover de verkiezingen gingen (Brexit) hield hij zich op de vlakte. Met de grootste nederlaag voor Labour in meer dan tachtig jaar tot gevolg.

JOE BIDEN WINT WISCONSIN

14-4-2020 – Wisconsin wordt in de presidentsverkiezingen van 3 november de 'battleground state' bij uitstek, verwachten experts van zowel de Democratische als de Republikeinse Partij. Er wordt rekening

mee gehouden dat enkele duizenden stemmen er bepalen of de staat naar Joe Biden of Donald Trump gaat.

Het is dan ook niet voor niets dat de Democraten hun Nationale Conventie in augustus in Milwaukee houden, de grootste stad van de staat.

Op 7 april vonden in Wisconsin Democratische voorverkiezingen plaats. Dat was nog voor Bernie Sanders zich als kandidaat terugtrok. De uitslag kwam vannacht: Biden 63 procent, Sanders 32 procent. Belangrijk is ook dat alle kiesdistricten (ca. 80) naar Biden gingen.

In een gelijktijdig gehouden verkiezing werd een door de Democraten gesteunde rechter gekozen in het hoogerechtshof van Wisconsin.

DEMOCRATISCHE PARTIJ HEEFT ZELDEN EEN STERKER TEAM DE PRESIDENTSVERKIEZINGEN IN KUNNEN STUREN

9-4-2020 – Zoals al een beetje voorzien, heeft Bernie Sanders gisteren zijn eigen campagne voor het presidentschap beëindigd. Joe Biden is de Democratische presidentskandidaat, constateerde Sanders in zijn verklaring. Bernie koos daarin wel een middenweg 😊, door erop te wijzen dat hij in de voorverkiezingen nog steeds op de kieslijsten staat. Hij hoopt dat zoveel mogelijk mensen op hem blijven stemmen, zodat hij zijn programmapunten in de Democratische campagne kan benadrukken.

[Aanvulling 13 april: vandaag sprak Sanders officieel zijn steun uit voor Biden en verklaarde hij alles te zullen doen voor diens overwinning.]

Dat de teleurstellingen in het kamp van Sanders (en Elizabeth Warren) groot zijn, laat zich raden. Niet alleen was Bernie al sinds 2015 campagne aan het voeren voor het presidentschap, hij is bovendien het middelpunt van een radicale beweging die voor meer stond. De vraag is dan ook niet alleen hoe het Bernie Sanders verder zal vergaan, maar ook hoe het met deze beweging verdergaat. Daarvoor kunnen we naar de geschiedenis kijken: zo'n proces verloopt namelijk al sinds de negentiende eeuw steeds op vrijwel dezelfde manier. Er ontstaat een driedeling: een flink aantal mensen zal gedesillusioneerd afhaken; een klein deel zal de gevestigde politiek nu volledig afwijzen en in extremistische richting trekken, en een deel zal concluderen dat er meer te bereiken is door hervormingen binnen het bestaande systeem te gaan nastreven en bijvoorbeeld actief te worden als lid van de Democratische Partij. Hoe de verhouding tussen deze drie opties wordt, zal nogal verschillen na 3 november: blijft Donald Trump president of wordt het Joe Biden?

En hoe gaat een Bidenpresidentschap eruit zien? Uit de voorverkiezingen tot nu blijkt vrij eenduidig dat de Democratische kiezers de voorkeur geven aan bedachtzaamheid, aan overleg in plaats van polarisatie, aan hervorming en niet aan 'revolutie', aan praktische ervaring, en aan alles wat nog meer kan gelden als het tegendeel van de huidige verafschuwde president. Toch nog even het voorbeeldje: Trump ziet er geen been in om de Wereldgezondheidsorganisatie WHO te verwijten dat die te weinig heeft gedaan aan corona. Daarom ging hij de Amerikaanse betaling aan deze VN-organisatie heroverwegen. Dit terwijl Trump zelf zes weken nadat de WHO alarm sloeg niets wilde doen omdat het maar om een griepje ging. Dat de kandidaat van de Democraten een niet al te groot opgeblazen ego heeft – door media in ons land verbazend eensgezind als 'niksig' of een variant daarop beschreven – kon nog weleens een groot voordeel zijn. Ik zeg maar zo: de narcisten hebben de halve wereld, maar wij de andere helft, en we slaan terug.

Alle gekheid op een stokje. Joe Biden heeft de mogelijkheid een buitengewoon hoopgevende regering samen te stellen. Een aansprekende vrouwelijk vicepresident (zie eerder op deze blog). Een reservoir aan verstandige, getalenteerde en vaak ervaren voormalige Democratische presidentskandidaten.

Elizabeth Warren, Pete Buttigieg, Amy Klobuchar, Kamala Harris, Cory Booker, Andrew Yang, Julien Castro, Steve Bullock en anderen. We moeten er niet van opkijken wanneer Bernie Sanders als minister in de regering opduikt. Biden en Sanders kunnen vanouds goed met elkaar overweg. En bij dit clubje zijn er niet eens zo heel veel die zulke grote ego's hebben dat ze niet kunnen samenwerken.

Verder is niet uit te vlakken dat de Democratische kandidaten, van Bernie Sanders tot en met Joe Biden, de verbetering van de gezondheidszorg vanaf het begin als hun eerste prioriteit hebben gesteld. Dat de Democratische Partij de partij is van de betere gezondheidszorg, kan door de coronacrisis nog meer dan verwacht een bepalende rol gaan spelen.

Trump heeft nog niet gewonnen.

BERNIE VRAAGT ZICH MOMENTEEL AF: WAT IS WIJSHEID?

6-4-2020 – In mijn vorige stukje heb ik het dilemma waar Bernie Sanders voor staat niet helemaal juist geschilderd. Dat was: nu zijn kans om de Democratische nominatie te winnen minimaal is, moet hij als kandidaat door blijven gaan om zoveel mogelijk invloed te houden? Of moet hij de handdoek in de ring gooien?

Er dringt naar de media steeds meer door over de beraadslagingen binnen Sanders' campagneleiding. Die discussie gaat over een veel interessanter tegenstelling dan de 'mijne'.

Naar het schijnt is er onder de belangrijkste campagnefunctionarissen inmiddels een meerderheid die vindt dat Sanders' politieke agenda de grootste invloed houdt wanneer Bernie *zich achter de kandidatuur van Joe Biden stelt*.

De gedachte is dat er voor Sanders het meest gewonnen kan worden wanneer de twee kandidaten onderhandelen. Daar heeft ook Biden erg veel belang bij, omdat hij de linkervleugel nodig heeft om Donald Trump te verslaan. Bernie en Joe hebben elkaar al gesproken over de vraag welke vrouw er het beste gevraagd kan worden als kandidaat voor een Democratisch vicepresidentschap.

Een persoonlijke noot: mij verbaast het niet dat Nina Turner pleit voor zelfstandig doorgaan tot op de Democratische Nationale Conventie in augustus. Zij is vicevoorzitter van Sanders' landelijke campagneteam, maar heeft op mij vooral indruk gemaakt als degene die de leiding had over de campagne in South Carolina en er daar niets van gebakken heeft.

PRESIDENTSVERKIEZINGEN IN TIJDEN VAN CORONA

5-4-2020 – Hoe tegenstrijdig het ook mag klinken te midden van de huidige diep ingrijpende coronacrisis: de Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn maar zelden zo saai geweest als op dit moment. Misschien wel nooit. Terwijl je zou zeggen dat de vraag wie de Verenigde Staten in de komende moeizame jaren gaat leiden nogal dringend is. Er wordt zoals dat heet bij de dag geleefd.

En zolang – vooralsnog – alles over corona gaat, ziet de Amerikaanse kiezer elke dag het hoofd van president Donald Trump op televisie, al is het met naast hem een heleboel Witte Huismedewerkers die geen afstand houden. Trumps reacties en maatregelen ten aanzien van corona variëren per dag van complete waanzin tot tamelijk effectief. Het blijft gissen wat hiervan in herinnering blijft op de dag van de verkiezingen, 3 november aanstaande.

De gedoodverfde Democratische tegenspeler van Trump, voormalig vicepresident Joe Biden, moet intussen opereren in een soort coronavacuüm. Verkiezingsbijeenkomsten kunnen Trump en Biden uiteraard niet meer houden en in de media moet Biden via videoboodschappen en televisieoptredens moeite doen om de alomtegenwoordigheid van Trump te doorbreken.

Terzijde is er in de Democratische Partij het onopgeloste probleem dat er twee potentiële presidentskandidaten zijn. Naast Biden doet ook Bernie Sanders nog altijd mee. Behalve wanneer Biden een hartaanval krijgt of zoiets (Bernie had er al eerder een) maakt Sanders weinig kans. Normaal gesproken is zijn achterstand op Biden in de Democratische voorverkiezingen niet in te halen. Maar hij blijft in de race, heeft hij verklaard.

Zijn streven hierbij lijkt te zijn de partij, met zijn nog steeds aanzienlijke aanhang als drukmiddel, naar links te duwen. Dat is zijn goed recht. Maar dit streven kan ook zo ver gaan dat het uitloopt op een verdeeldheid die voor 3 november niet meer te repareren is. De enige die daarvan profiteert is Trump. Er kan dan ook een moment komen waarop Bernie voor de keuze komt te staan eenheid tegen Trump voor te laten gaan, of toch terug te keren naar zijn strijd tegen 'het partij-establishment', wat dan al gauw kan neerkomen op: tegen de meerderheid der Democratische politici, de meerderheid van de partijleden en de meerderheid van de Democratische kiezers.

Voorlopig is er nog tijd. Door corona en het uitstel van een aantal voorverkiezingen en zelfs van de Democratische Nationale Conventie (van juli naar augustus) beweegt alles langzamer. De toestand in augustus is nauwelijks te voorspellen. Laat staan die van 3 november.

LET BERNIE BE BERNIE

24-3-2020 – Het grote zwartepieten is begonnen: wat heeft Bernie Sanders fout gedaan, waarom dreigt hem de Democratische nominatie voor het presidentschap te ontgaan? Vanuit zijn campagneleiding komen nu allerlei onderlinge meningsverschillen naar buiten, allemaal uiteraard met als achterliggende gedachte: die is de schuld, en die, en die. Ofwel: als ze hadden gedaan wat ik zei, was het anders gelopen. Zo klapt diverse mensen uit zijn campagnestaf en andere bondgenoten uit de school tegenover de *New York Times* (21-3-2020).

Daar komen dingen uit naar voren die helemaal passen bij het beeld dat de kiezers van Bernie Sanders hebben. Vergis u niet: Sanders wordt, laat ik zeggen als mens, gewaardeerd door zeer velen. Hij stond regelmatig op nummer een in peilingen met de vraag wie de meest sympathieke Democratische kandidaat is in de voorverkiezingen.

Hij wordt gewaardeerd om de consequentheid waarmee hij zijn standpunten al decennia lang verdedigt en omdat hij als veteraan in de politiek van Washington voor 'de gewone man en vrouw' opkomt en zelf een tamelijk gewone man is gebleven. Voor Bernie geen commissariaten en duur betaalde toespraken op Wall Street. En nu blijkt hij ook nog veel vriendelijker te zijn dan zijn vijanden graag beweren. Een deel van zijn campagnestaf drong erop aan dat hij rivaal Joe Biden veel harder zou aanvallen. Het ging niet door: 'He and Jane liked the Bidens personally,' bericht de *New York Times*. Jane is uiteraard Bernies echtgenote, die na hemzelf het meeste te zeggen heeft in de campagne. Ze hadden denk ik ook anders gelijk: de meerderheid van de Democratische kiezers heeft een grote hekel aan heftige strijd tussen partijgenoten onderling.

Daar staat bij Sanders soms een rigiditeit tegenover die zijn campagne geen goed heeft gedaan. Een moeilijk te vatten voorbeeld is dat hij er uitgerekend enkele dagen voor Super Tuesday een thema van maakte of Fidel Castro wat goeds heeft gedaan voor Cuba of niet. Hij benadrukte van wel. Het gaat er niet om of hij daar gelijk in had (deels niet, deels wel), het gaat om de onbuigzaamheid die eruit bleek en die menig aarzelend Democraat zal hebben afgeschrikt. En die bij anderen de vraag moet hebben opgeroepen: gaat het Bernie erom resultaten voor ons te bereiken, of gaan zijn eigen dogma's voor? Want waarom juist op dat cruciale moment in de verkiezingen een bijzaak in het middelpunt zetten terwijl er geen eer aan te behalen is en sommige groepen kiezers het zelfs een breekpunt vinden. Het gebeuren zei niet zozeer iets over Cuba, als wel over hoe Bernie Sanders in elkaar zit.

In voornoemd artikel in de *New York Times* wordt ook met stelligheid, op basis van interne bronnen, gezegd dat het Bernie zelf was, die vasthield aan het aanvallen van het 'politieke establishment', inclusief dat van de Democraten. Pogingen van campagnemedewerkers en van belangrijke bondgenoten – onder wie Alexandria Ocasio-Cortez! – om hem op andere gedachten te brengen, faalden. Ze vonden dat hij ook niet-radicalen Democraten meer moest gaan aanspreken.

De acteur John Cusack, die met Bernie op campagne is geweest, pleitte in een uitgelekte mail voor 'verbreding, verbreding, verbreding,' en wees erop dat de indruk werd gewekt dat kiezers die stemden op een ander dan Bernie, of misschien Elizabeth Warren, achter het establishment aanliepen. Dat ook andere politici en hun kiezers een diepgevoelde overtuiging kunnen hebben, werd genegeerd. Ook Cusacks pleidooi sloeg niet aan bij de Sandersen.

Verhelderend is de manier waarop de Sanderscampagne naar South Carolina ging. Een paar dagen voor de voorverkiezingen daar werd nog verwacht dat Bernie er kon winnen. Een groot deel van de pers geloofde het ook, maar de campagneleiders hadden beter moeten weten. De geweldige campagneverslaggever van de *Washington Post* David Weigel was een van de weinigen die er kort voor die voorverkiezing op wees dat de peilingen in South Carolina systematisch afweken doordat de omvangrijke arme zwarte bevolking slecht bereikt werd. De uitslag werd: Biden 48,7 procent, Sanders 19,8 procent.

Maar het onbegrip over deze staat en een groot deel van het hele zuiden begon veel vroeger. De Sanderscampagne werd er geleid door Nina Turner, een jonge zwarte voormalig staats senator uit Ohio die met flinke pas door porseleinkasten kan lopen. Ze werd pas vrij kort tevoren actief in de haar niet-vertrouwde staat. Een van haar weinige openbare optredens waarvan beeld naar buiten is gebracht, was op een veldje met een publiek van vijftig mensen, bijna allemaal wit (YouTube). De Sanderscampagne is er bijna nergens in geslaagd de zwarte stem voor zich te winnen. Als je nagaat dat je in South Carolina en de rest van het zuiden alleen al vele vele zondagen naar de zwarte kerken zult moeten voor er iemand naar je luistert, was niet de nederlaag maar een overwinning wonderbaarlijk geweest.

Maar dit zijn allemaal factoren en omstandigheden die ook anders hadden kunnen uitvallen. Een groter, historisch feit is dat de Verenigde Staten al sinds mensenheugenis overhellen naar de behoudende kant, zonder dat dit betekent dat iedereen voor Trump is. Voor zover het te overzien is, heeft Trump op een paar weken na zijn hele regeerperiode tot nu een minderheid achter zich. Het gaat er dus om de meerderheid tegen hem te mobiliseren.

Vooralsnog zijn de Democratische voorverkiezingen nog niet afgelopen en Bernie Sanders kan zelfs nog winnen, al is het erg onwaarschijnlijk. Hij zou er twee derde van alle nu nog uit te brengen stemmen voor moeten krijgen. In de voorverkiezingen tot nu toe heeft hij dit percentage een keer gehaald, op de Noordelijke Marianen, een eilandengroep in de Stille Oceaan.

Wat alles niet wegneemt dat Sanders nog een grote toekomst tegemoet kan gaan als leider van de oppositie op de linkervleugel, of als bijvoorbeeld minister van Arbeid in een nieuwe regering.

EEN VERTROUWENWEKKEND DEBAT

16-3-2020 – Gisteravond (bij ons vannacht) hielden Joe Biden en Bernie Sanders in Washington DC een televisiedebat zonder publiek (corona). Biden toonde zich een beter debater dan ooit, kondigde een vrouwelijke vicepresident aan (zie ook deze blog onder 9-3-2020) en nam Sanders' plan over voor gratis universitair onderwijs voor kinderen uit gezinnen die minder dan 125.000 dollar verdienen.

Sanders' voorstel voor een minimumloon van 15 dollar is eerder al breed aanvaard in de Democratische Partij en afgelopen najaar in een wetsvoorstel vastgelegd door de Democratische meerderheid in het Huis van Afgevaardigden.

Dat Biden beloofde campagne voor Sanders te gaan voeren, mocht die als Democratisch presidentskandidaat uit de bus komen, is misschien gemakkelijk, aangezien Biden ruim voor staat. Maar hij maakte er een oprechte indruk over.

Sanders pleitte voor zijn eigen programma en benadrukte dat Biden niet ver genoeg gaat, maar heeft een paar dagen terug al verklaard dat de strijd tegen Donald Trump het belangrijkste is, wie er ook Democratisch kandidaat wordt.

Van de vijandige atmosfeer uit de campagne van 2016, toen Hillary Clinton en Sanders op voet van oorlog verkeerden, is nu geen sprake. Alleen Hillary en enkele van haar getrouwen rakelen dat conflict af en toe nog op vanaf de zijlijn en Bernie heeft wat schreeuwlelijken in zijn aanhang, maar als het meezit, zullen die van beide kanten alleen nog een marginale rol gaan spelen.

SUPER TUESDAY II: DE ONWAARSCHIJNLIJKE COME BACK VAN DE COMMENTATOREN

11-3-2020 – Vanochtend mijzelf nogal zitten ergeren, al luisterende naar Radio 1. Helaas was het daar gevoerde gesprek ter begeleiding van het programma stand.nl vrij representatief voor de stemming in de (Nederlandse) media. Er was sprake van 'de wonderbaarlijke come back van Joe Biden', die na South Carolina en Super Tuesday gisteren ook Super Tuesday II won. De kans dat hij de uiteindelijke Democratische presidentskandidaat wordt, is vrij groot.

Diverse radiocommentaargevers hebben zelf een tijdlang ten onrechte beweerd dat Biden vrijwel was afgeschreven. De wonderbaarlijke come back vond bij henzelf plaats toen bleek dat ze ernaast hadden gezeten. Maar zelfkritisch besef over dit laatste ontbrak geheel. Er wordt ook weer nagepraat dat het een lieve lust is. Bijvoorbeeld over de inmiddels her en der herhaalde bewering dat Biden geen programma heeft. Of anders gezegd: Hij was vicepresident van Obama, 'veel meer is er niet.' Een grove onwaarheid. Biden heeft een goed beargumenteerd **programma**, of je het er nu mee eens bent of niet, en dat is zeker niet onbekend bij zijn kiezers. Link naar Bidens programma is in deze PDF vervallen.

Voor de zekerheid zeg ik er maar even bij dat ik mij al meer dan 35 jaar als een ongeorganiseerd sociaaldemocraat beschouw, tussendoor een blauwe maandag georganiseerd in de PvdA, en mijzelf bepaald niet als een vijand van Bernie Sanders zie, al gaat hij me veel te lichtzinnig met het begrip revolutie om.

Maar het is wel tijd om enkele feiten te recapitulieren.

Er was geen miraculeuze come back. Biden heeft al sinds voorjaar 2019 verklaard dat de eerste voorverkiezingsstaten Iowa, New Hampshire en Nevada voor hem bijzaak waren. Voorbeeld Iowa: er wonen vrijwel alleen witte kiezers, waaronder een relatief groot percentage studenten van wie bij voorbaat al duidelijk leek dat ze voor de linkervleugel zouden kiezen.

Biden zei vanaf het begin dat de vierde staat, South Carolina, doorslaggevend zou zijn, omdat hij daar een overwicht had en hield, en de uitslag daar bovendien aankondigde hoe het zuiden van de VS verder zou gaan stemmen. Het is precies zo gebeurd als Biden voorzag. Maar dat zul je van teveel commentatoren niet horen. Zij nemen nog steeds de ondergang die ze zelf voor Biden hadden aangekondigd als maatstaf.

Biden heeft sinds begin 2019 ononderbroken bovenaan gestaan in de landelijke peilingen onder Democratische kiezers, met als enige uitzondering een periode van nog geen maand rondom die voorverkiezingen in Iowa, New Hampshire en Nevada.

Bernie Sanders heeft Joe Biden steeds voor de voeten geworpen dat hij niet in staat was de opkomst bij de verkiezingen aan te jagen. Dat is onjuist gebleken. Er was een veelbelovende Democratische opkomst, met bovendien als resultaat dat niet Sanders maar Biden nu vrij ver voorstaat. Zelfs witte arbeiders, naast hoger opgeleide jongeren Sanders' belangrijkste doelgroep, stemden in meerderheid voor Biden.

Het is een vorig jaar door veel journalisten gesignaleerd feit dat de campagnes in de voorverkiezingen worden gekleurd doordat radicale activisten er een grotere rol in spelen dan onder het Democratische electoraat als geheel. Deze wijsheid zijn ze vervolgens vergeten toen ze de campagnes versloegen en dachten dat het halve land naar links opschoof.

Dat enkele in Hilversum verkerende commentatoren Joe Biden saai blijken te vinden mag zijn, de kiezers denken er dus anders over. De gedachte van deze sprekers was dat 'grote structuurveranderingen' aantrekkelijker voor de kiezers zijn dan Bidens gematigder benadering.

Maar alle uitslagen die er in de 75 jaar sinds de Tweede Wereldoorlog in de Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn geweest, onderstrepen dat er *nog nooit* een meerderheid te vinden was voor een 'revolutie', voor 'drastische structuurveranderingen', of voor enige kandidatuur vanuit de radicale richting in de Democratische Partij, ook niet in de tijd van de burgerrechtenbeweging en de Vietnamoorlog. Zie voor meer hierover onder eerdere data van deze blog.

Amerikanen zijn traditioneel zowel tamelijk behoudend als zelfbewust. Toen Bernie Sanders in 2016 in een debat zei dat hij Scandinavische landen als voorbeeld nam, reageerde Hillary Clinton: 'Dit is Amerika.' Waarder woord is zelden gesproken. De overeenstemming daarover is in de Verenigde Staten veel groter dan Bernie en sommige Europeanen denken: Amerika heeft een eigen weg en een bijzondere taak in de wereld, het volgt niet, maar leidt.

Een heel klein voorbeeldje: vorige maand kwam de Democratische voorzitter van het Huis van Afgevaardigden Nancy Pelosi naar Europa om er bij de EU op aan te dringen het Chinese telecombedrijf Huawei buiten Europese netwerken te houden. Europa is er op zijn zachtst halfslachtig over. Ook volgens Trumps grote tegenspeler Pelosi is zulke Amerikaanse leiding dringend noodzakelijk. Waar ze in dit geval helaas gelijk in heeft. Voor menig Amerikaan is deze houding ook geen kwestie van economie of imperialisme, zoals bij ons graag wordt gedacht, maar van ideologie en moraal.

Er werd vanochtend op de radio een beetje schamper gedaan over Bidens veronderstelde streven om terug te keren naar de tijd van Barack Obama. Aangenomen dat dit Bidens doel is – het is een te simpele voorstelling van zaken – dan is het aardig te weten dat in een onderzoek van Pew Research onder Democratische en Republikeinse Amerikanen Obama de beste president 'van mijn leven' wordt gevonden. Pew is het meest degelijke onderzoeksbureau van de VS.

Tenslotte. Bij diverse kenners in Hilversum heerste vanochtend de opvatting dat Joe Biden Trump nauwelijks kan verslaan. Hooguit het coronavirus kon Trump de das om doen. Deze zekerheid doet me denken aan de zekerheid waarmee (dezelfde?) journalisten vier jaar terug wisten dat Hillary Clinton ging winnen.

Zeker kan Donald Trump aan het langste eind trekken, maar Joe Biden maakt een hele goede kans om hem te verslaan - ook zonder coronavirus.

Joe Biden (foto Greg Nash).

AANSTAANDE VROUWELIJKE PRESIDENT SORTEERT VOOR

9-3-2020 – Zoals ik hier al vaker heb geschreven is bewezen dat de Verenigde Staten allang een vrouwelijke president aan kunnen. Hillary Clinton won in 2016 immers de popular vote met bijna drie miljoen stemmen meer dan Donald Trump. En wanneer niet de onwaarschijnlijke Barack Obama ten tonele was verschenen, had ze in 2008 de presidentsverkiezingen al kunnen winnen.

Dat ze in 2016 geen president werd, ligt aan de politieke blunders van haarzelf en haar team, niet aan haar vrouw zijn. Slechts enkele voorbeelden. Clinton vertoonde zich in de hele verkiezingscampagne niet in de staat Wisconsin omdat ze zeker dacht te weten dat die toch wel naar haar zou gaan. Hij ging naar Donald Trump. In Michigan voerde ze weliswaar campagne, maar zelfs echtgenoot Bill drong erop aan dat ze meer naar de arme werkloze arbeiders zou gaan – onder wie in Michigan overigens ook veel zwarte arbeiders zijn. Hillary deed het niet of te weinig. Michigan ging in de voorverkiezingen naar Bernie Sanders en in de echte verkiezingen naar Trump. Deze twee staten behoorden tot het handjevol dat volstond om Trump aan de overwinning te helpen.

Op dit moment is er een neiging de neergang van Elizabeth Warren uit te leggen als een genderkwestie. Maar haar campagne was vanaf het begin om andere reden een lastige onderneming. Toen ze zo'n jaar geleden begon, stond de campagne van Bernie Sanders al jaren in de startblokken met een brede georganiseerde basis. Hij was tot ver buiten zijn aanhang geliefd om zijn authenticiteit. Warrens programma verschilde slechts marginaal van dat van hem, al noemde ze zich anders dan Sanders geen (democratisch) socialist. Een paar maanden lang leek ze Sanders te zullen passeren, maar het gebeurde uiteindelijk niet. Gezien de aanwezigheid van de senator uit Vermont was er te weinig reden voor haar campagne. Dat ze een vrouw is, was niet genoeg, ook niet voor de meeste vrouwelijke kiezers.

Of Joe Biden of Bernie Sanders straks de Democratische presidentskandidaat wordt, voor beide ligt het voor de hand een vicepresidentskandidaat te kiezen die anders is als zijzelf. Ik zou zeggen: een wat minder bejaarde, Afrikaans Amerikaanse vrouwelijke running mate. Maar wie?

De in deze blog al eerder vermelde Stacey Abrams, in het blad *Politico* 'De hoop van het Zuiden' genoemd, zit al een jaar in de wachtkamer. De zwarte kandidaat Abrams heeft in 2018 op een haar na het gouverneurschap van de staat Georgia gewonnen. Het is een publiek geheim dat Biden vorig voorjaar al met haar heeft gesproken over het vicepresidentschap.

Wat toen is afgesproken blijft onbekend, maar dat zij beschikbaar is, heeft ze zelf verklaard. Ook de linkervleugel van de Democratische Partij zal sympathiek staan tegenover deze keuze. Een andere optie

kan Kamala Harris zijn, die iets minder goed ligt bij sommige zwarte kiezers, maar vermoedelijk door veel Democraten als een aanwinst zal worden gezien. Er zullen naast Abrams en Harris vast nog meer, nu nog onvermoede opties zijn.

Voor Sanders gelden zulke argumenten nog sterker dan voor Biden. Hij is er tot nu toe te weinig in geslaagd zwarte kiezers aan zich te binden. Verder zal hij aan de roep om een vrouwelijke VP gehoor willen geven. Abrams heeft al laten doorschemeren dat ze ook als running mate voor Sanders beschikbaar is, wanneer die mocht winnen.

Gezien de leeftijd van Biden en Sanders is niet uitgesloten dat ze al tijdens hun eerste termijn als president moeten worden vervangen door hun 'Veep'. En anders heeft deze VP na vier jaar een sterk uitgangspunt om haar vermoedelijke ééntermijnpresident op te volgen.

Ook Donald Trump kan alsnog voor een vrouwelijke vicepresident kiezen. De roddels daarover gaan al heel lang rond in de Republikeinse Partij. Trump zet in dat scenario Mike Pence opzij, die alleen nodig is voor de streng-Christelijke aanhang, en gaat voor Nikki Haley, zijn voormalige woordvoerder bij de Verenigde Naties en voorheen gouverneur van South Carolina. Ze heeft een breder bereik dan Pence, is (bijna?) even rechts maar evenwichtiger dan Trump, intussen enorm loyaal aan de president en erg populair in eigen partij.

Ze zou Trump in de komende verkiezingen best eens over de streep kunnen trekken. Wanneer de president wint en over vier jaar alsnog vertrekt, is VP Haley de voor de hand liggende opvolger. Dat zij zich over vier jaar kandidaat voor het presidentschap stelt, staat ijs en weder dienende toch al vast. Trumps probleem zou kunnen worden dat Haley zelf liever geen vicepresident naast hem is, om nevenschade tot de verkiezingen van 2024 te voorkomen.

De aanstaande vrouwelijke Amerikaanse president (Democratisch/Republikeins) is kortom al aan het voorsorteren voor 2024.

P.S. Her en der wordt het idee geopperd dat Barack Obama vicepresident van Joe Biden zou kunnen worden. Een vraag is daarbij: Obama heeft zijn maximale wettelijke termijn als president er al op zitten. Stel dat Biden in functie het loodje legt, zullen de kiezers het dan accepteren dat Obama langs deze ongewone weg alsnog voor een derde termijn president wordt – aangenomen dat dit rechtens is toegestaan?

Elizabeth Warren tijdens een actie van de onderwijzersvakbond (foto Scott Olson/Getty).

WEERHUISJE

9-3-2020 – Nog maar ruim een week geleden meenden de meeste journalisten en commentatoren dat Bernie Sanders moeiteloos op de Democratische nominatie afstevende. Na Super Tuesday is de overheersende stemming – soms bij de zelfden die eerder het omgekeerde vonden – dat Sanders het kan vergeten. 'Waarom de Democraten Bernie Sanders niet moeten,' kopte *de Volkskrant* zelfs afgelopen vrijdag (6-3) na eerder een heel andere toon te hebben gezet.

Let op dat 'de' Democraten. Niet een meerderheid of de helft van de Democraten, nee *de* Democraten moeten Bernie nu ineens niet. Dat het hier gaat om Democratische *kiezers*, wordt gemakshalve ook terzijde gelaten. Intussen zijn de voorverkiezingen nog volop bezig. Morgen wordt in zes staten gestemd, waaronder het belangrijke Michigan. We zullen zien, maar vooralsnog maken Biden en Sanders allebei kans.

SUPER TUESDAY: BIDEN-SANDERS 1 - 1

4-3-2020 – Joe Biden heeft op Super Tuesday in de Democratische voorverkiezingen tien van de veertien staten gewonnen. Het hele zuiden met Virginia, Arkansas en Oklahoma erbij, maar ook het noordelijke Minnesota en de staten Massachusetts en Maine, terwijl het van deze laatste twee allang uitgemaakt was dat ze naar Bernie Sanders of Elizabeth Warren zouden gaan.

Bernie wint Californië en Joe wint Texas. Het gaat nu verder tussen hen, temeer omdat Elizabeth Warren en Michael Bloomberg het slecht deden. Het kan haast niet anders of Warren haakt dezer dagen af. Bloomberg zal misschien nog langer blijven hangen, helaas.

Deze uitslag is ook een bewijs voor de slagkracht van de Democratische Partij. Niet omdat de partij erin zou slagen Sanders dwars te zitten, zoals vanuit het Sanderskamp te vaak wordt beweerd, maar omdat het, ondanks alle slechte voortekenen, lukt beide richtingen in de partij een krachtige stem te geven.

Dat is, behalve aan Bidens spectaculaire overwinning in South Carolina, ook te danken aan het feit dat Pete Buttigieg, Amy Klobuchar, Tom Steyer en Beto O'Rourke op een cruciaal moment hogere belangen boven die van henzelf hebben gesteld.

Zelf ben ik niet geheel ontevreden over mijn berichtgeving op weg naar Super Tuesday. Ik was letterlijk de enige Nederlandse journalist die er vanaf het begin vanuit is gegaan dat South Carolina een beslissende rol zou spelen in deze voorverkiezingen. De verder prima correspondenten van onder meer de NOS, *NRC Handelsblad* en *de Volkskrant* streken er wel enkele dagen voor de voorverkiezingen neer en maakten straatreportages, waarbij vooral die van Bas Blokker (*NRC*) buitengewoon lezenswaardig was. Hij bespeurde dan ook de heersende pro-Bidenstemming onder zwarte kiezers.

Maar op de achtergronden is niemand noemenswaardig ingegaan. Wie dat wel van tevoren had gedaan, kon al weten dat, ondanks Iowa, New Hampshire en Nevada, Biden allesbehalve afgeschreven was. De heersende opinie daarover klopte niet.

Ik heb mijn vliegticket naar Charleston (SC) – dank aan mijn grassroots donors! – gekocht op 24 juli 2019, ben sindsdien vanuit Amsterdam de *Post and Courier* gaan lezen, het beste dagblad van de staat, Jamie Lovegrove gaan volgen op Twitter, de beste politiek journalist aldaar, en ben contacten gaan leggen met kerken (meestal zonder succes trouwens) en met het College of Charleston, waar onderzoek wordt gedaan naar Afrikaans Amerikaanse geschiedenis en de politieke ontwikkelingen in South Carolina.

Op 5 februari ben ik op het vliegtuig naar Charleston gestapt. Mijn reportage daar vandaan stond vorige week in *Vrij Nederland* en ging over *waarom* South Carolina Joe Bidens staat was – ondanks dreigende scheuren in zijn front. En waarom de uitslag aldaar een signaal was voor hoe het verder zou gaan in de

zuidelijke staten. Dat dit laatste in een zo overweldigende mate het geval zou blijken, heeft ook mij verrast.

PETE EN AMY STOPPEN

2-3-2020 - Door privéomstandigheden zal ik hier de komende dagen weinig schrijven. Maar dit mag toch niet passeren. Nog voor Super Tuesday zijn Pete Buttigieg en Amy Klobuchar uit de race gestapt. Wanneer je, zoals uw nijvere reporter, de Democratische kandidaten een jaar lang van dag tot dag hebt gevolgd - al was het van een afstand - raak je toch enigszins aan deze bijzondere mensen gehecht. Bij Buttigieg en Klobuchar ook al in de hoop dat de verkiezingsstrijd zich zal wenden ten gunste van de jongere generaties.

Precies elf maanden geleden schreef ik op deze blog onder de vraag 'wie wordt het?': 'Hoewel mijn grootste sympathie uitgaat naar Amy Klobuchar, gok ik op Kamala Harris. Amy gaat het denk ik niet redden, ondanks het feit dat zij tot de weinige gematigden behoort, meer wetten door de Senaat heeft gekregen dan wie ook, op basis van haar verdiensten razend populair is in haar thuisstaat Minnesota en zich ook in haar campagne in Iowa het vuur uit de sloffen loopt om mensen met praktische problemen te helpen. Wanneer het om 'kitchen-table gesprekken' over alledaagse sores gaat, is Amy je vrouw. Zij krijgt dingen gedaan, lokaal en in Washington. Maar het ontbreekt haar aan een grotere visie. Ze kampt met 'the vision-thing' zoals George Bush Sr. het noemde. Die vermaledijde vraag van de kiezers naar een toekomstvisie die hij niet had.'

Kamala Harris is ook al weg. De senioren gaan door.

Maar waar gaat het nou helemaal over? De Amerikaanse verkiezingen zijn nog altijd de belangrijkste van de wereld en hebben directe gevolgen voor ons.

JOE BIDEN IS GEEN OUD NIEUWS

1-3-2020 - Joe Biden heeft de Democratische voorverkiezingen van South Carolina gewonnen. Hij scoorde 48,4 procent, Bernie Sanders 19,9 en Tom Steyer 11,3. Alle anderen bleven onder de tien procent.

Een scenario waarin Bernie Sanders met gemak naar de Democratische kandidatuur wandelt, terwijl de helft van die partij hem niet steunt, is een zwakgebod. Een heldere strijd tussen de twee vleugels bij de Democraten zal de partij alleen maar versterken tegenover Trump.

Die botsing was tot nu toe nauwelijks mogelijk doordat de gematigde richting zoveel kandidaten had, dat de verdeeldheid endemisch leek. Goed nieuws uit South Carolina is dan ook dat Tom Steyer ermee stopt. Steyer was een van de twee miljardairs in de race, maar hij heeft in de staat waarop hij al zijn energie richtte, geen doorbraak bereikt. Blijft miljardair Michael Bloomberg over. Tijdens Super Tuesday, aanstaande dinsdag, zullen we merken of hij er alsnog in slaagt Biden in de schaduw te stellen dan wel de verdeeldheid in stand te houden.

Je weet het nooit, maar Super Tuesday zal verschillende kandidaten er waarschijnlijk toe nopen hun campagne te beëindigen. De Democratische Partij heeft opvallend veel interessante, competente en presidentwaardige mensen in het veld. Toch bestaat de kans dat het voor Pete Buttigieg, Elizabeth Warren en Amy Klobuchar uit is na dinsdag.

We mogen hopen dat Bloomberg ook snel bakzeil moet halen. Laat het dan maar een strijd worden tussen de oudjes Joe Biden en Bernie Sanders en *may the best man win*.

WIE WINT ER DIT WEEKEINDE IN SOUTH CAROLINA?

26-2-2020 - Wanneer ik er een gok op zou moeten doen: Joe Biden wint. Zie mijn artikel in *Vrij Nederland* vanuit Charleston.

MOETEN WE DIT NU ECHT SERIEUS NEMEN?

21-2-2020 – Vandaag staat er een **opiniestuk** in *de Volkskrant* van Mathieu Peulen, een historicus en gymnasiumdocent uit Amsterdam. De titel is: 'President Sanders zal de VS Europese waarden brengen.'

Alleen al de opvatting van de schrijver dat een Amerikaanse president 'Europese waarden' moet brengen, is niet zo vanzelfsprekend als hij denkt (zie deze blog onder o.a. 4-2-2020). Maar dat is nog bijzaak: het gaat mij vooral om de verzaligde toon waarop hij zijn zekerheden ten beste geeft zonder argumenten aan te voeren. Hij houdt een propagandaverhaal waar de Sanderscampagne zich voor zou schamen:

'Onder president Sanders kan de Amerikaanse belofte van *'Life, liberty and the pursuit of happiness'* na driehonderd jaar* eindelijk realiteit worden.'

Mag ik dit lachwekkend noemen? En niet alleen omdat men er in de VS in al die vroegere jaren echt ook mee bezig is geweest om deze belofte te interpreteren en naar eigen vermogen te praktiseren. Er is hier bovendien sprake van een groot misverstand over hoe het Amerikaanse systeem in elkaar zit. Je kiest niet even de president die over het juiste toverstokje beschikt waarna alles verder loopt als een zonnetje.

Aangenomen dat Bernie Sanders president wordt, wat mogelijk is maar allesbehalve zeker, dan is de kans heel groot dat er – juist daarom – een Senaat komt waarin de Republikeinen domineren. Dat Barack Obama het land niet heeft kunnen veranderen, zoals de schrijver zegt, is niet waar. De rassenverhoudingen zijn er bijvoorbeeld sterk door beïnvloed, alleen jammer dat daarna Donald Trump kwam.

Maar door de manier waarop de politiek georganiseerd is, had Obama beperkingen waar Sanders eveneens tegenaan loopt. Obama heeft acht jaar geregeerd en daarvan waren er net twee waarin hij een min of meer coöperatief Congres had. De andere zes jaar hadden de Republikeinen de meerderheid in het Huis van Afgevaardigden. Als, dan wordt Sanders een one-term president. Dat hij op zijn 83ste aan een tweede termijn kan beginnen is niet echt realistisch. De kans is groot dat hij niet eens Obama's twee jaar heeft om hervormingen door te voeren.

Storend is het gemak waarmee vanuit Amsterdam-Zuid vorige presidenten en Sanders' vooralsnog belangrijkste concurrent met een penne-streek worden afgeserveerd. Joe Biden wordt ervan beticht dat hij geen programma heeft. Hij lijdt aan 'ideeënarmoede'. Ook in de VS is het de trend op de linkervleugel om te beweren dat iedereen die geen revolutionaire of radicale ideeën aanhangt niet 'krachtig' ('bold') is, of helemaal niks denkt: andere ideeën dan de onze zijn geen ideeën. Toch gek dat er in de Amerikaanse vakbeweging voortdurende twijfel heerst over de vraag of Biden dan wel Sanders de voorkeur moet krijgen. Biden heeft zijn zwakheden, maar hij heeft ook een pluspunt. Hij heeft al eens ooit iets gerealiseerd van wat hij voorstond.

Een typisch Europese misvatting is te herkennen in de smalende manier waarop de opinieschrijver een bijeenkomst in South Carolina beschrijft waar Biden, verondersteld niks, verklaarde de Amerikaanse samenleving te willen 'genezen'. 'Healing.' Ik kan u verzekeren dat het overwegend Afrikaans Amerikaanse publiek dit woord heel goed begreep. En wanneer Bernie Sanders dat niet ook gaat doen, wordt hij geen president.

* Het citaat komt uit de Declaration of Independence van 1776, dus waar die driehonderd jaar vandaan komt is niet helemaal duidelijk.

MIDSTREAM

20-2-2020 - In de Democratische presidentsrace staat Bernie Sanders volgens de laatste landelijke peilingen bovenaan. Hij staat ook eerste in het overmorgen stemmende Nevada en in de grootste staat Californië, die op 3 maart, Super Tuesday, voorverkiest. In South Carolina leidt Joe Biden nog net, en ook in diverse zuidelijke staten die op 3 maart kiezen is de verwachting dat hij wint. In Texas, ook op Super Tuesday, hangt het erom of Biden of Sanders eerste wordt. Dan hebben we nog Amy Klobuchar die in Minnesota kan winnen. Hoe het verder gaat met laatkomer Michael Bloomberg moet nog blijken, maar hij is al een tijd bezig in de Super Tuesday-staten en staat bij peilingen in Kentucky en Florida, die later stemmen, op nummer 1. Bloomberg zou best eens in een aantal staten kunnen winnen.

Het is namelijk maar de vraag of de kiezers net zo negatief zijn over Bloombergs optreden tijdens het televisiedebat van gisteren als de meeste commentatoren. Een MeToo-kwestie suggereren, zoals Elizabeth Warren tegenover Bloomberg deed, kan ook terugslaan. Vrijwel alle waarnemers zijn het erover eens dat de eerdere Democratische kandidaat Kirsten Gillibrand (senator uit de staat New York) al een tijd geleden is afgefallen mede doordat de kiezers haar MeToo-aanvallen op partijgenoten ongenueanceerd vonden.

In het blad *The Hill* werd na het debat van gisteren opgemerkt dat het toch een wat vreemde aanblik was: alle kandidaten vielen Bloomberg fel aan terwijl deze, al voor hij zichzelf kandidaat stelde, tientallen miljoenen aan de Democratische Partij had gedoneerd en de campagnes van diverse Democratische senatoren heeft gefinancierd. Hij is met name sinds de komst van Donald Trump een van de grootste donateurs van de Democraten. Dat hij eerder Republikeinen heeft gesteund is ook waar, maar hij werd bestreden alsof hij er nog steeds een is.

Voor kiezers is de macht die Bloomberg kan ontwikkelen tegenover Trump een belangrijk argument. Het ziet er dan ook naar uit dat hij een kandidaat blijft om rekening mee te houden.

Hierboven zijn zo al vier mensen genoemd die de Democratische voorverkiezingen in een of meer staten kunnen winnen. Er hoeft maar iets te verschuiven of er komen nog drie namen bij (Warren, Pete Buttigieg, Tom Steyer). Nu lijkt het even anders, maar de strijd is nog helemaal open.

Interessant is dat de beroemde cijfernerd Nate Silver nu in zijn kansberekeningen als grootste waarschijnlijkheid noemt: niemand wint. Wanneer hij gelijk krijgt, kan de Democratische Nationale Conventie in juli de gevreesde chaos worden. Extra ingewikkeld is daarbij het grote wantrouwen tussen het Sanderskamp en de meer gematigde vleugel over hun beider bedoelingen. Het kan uitdraaien op een tweedeling waarbij een van de twee geen zin meer heeft zich nog in te spannen in de strijd tegen Trump.

Ook een oud thema mag wel weer eens genoemd worden: vier van de kandidaten zouden boven de zeventig jaar zijn wanneer ze in januari 2021 als president zouden aantreden. Sanders (79), Biden (78), Bloomberg (op een paar weken na 78), Elizabeth Warren (71). Wat betekent dat drie van de vier bijna zeker one-term presidents worden. Of moeten we ervan uitgaan dat Sanders op zijn 83ste ook nog eens aan een tweede termijn begint, of Biden op zijn 82ste? Het zou me niet verbazen wanneer Donald Trump hun vier jaar dan als een intermezzo beschouwt en zich nadien gewoon opnieuw kandidaat stelt. Wettelijk is daar niets op tegen. Wordt ie het, dan is hij zelf tegen die tijd 78, maar ja, dat is dan blijkbaar al het nieuwe normaal.

Tot nu toe lijken deze leeftijden de Democratische kiezers niet erg bezig te houden, maar dat zou zomaar eens kunnen veranderen wanneer een van de ouderen een ernstige kwaal krijgt, of erger.

ONGEBRUIKELIJKE DEMOCRATISCHE VERDEELDHEID

14-2-2020 - In Democratische voorverkiezingen domineren meestal twee, heel soms drie, sterke kandidaten. Heel anders dan dit keer dus.

Hieronder een overzichtje van eerdere voorverkiezingen in South Carolina, maar het beeld geldt voor de meeste staten.

1992

Bill Clinton 62,90 procent

Paul Tsongas 18,33

rest 6,5 of minder

2004

John Edwards 45,15

John Kerry 29,82

rest 9,7 of minder

2008

Barack Obama 55,42

Hillary Clinton 26,49

John Edwards 17,63

rest minder dan 1 procent

2016

Hillary Clinton 73,47

Bernie Sanders 25,97

rest minder dan 1 procent

In tussenliggende jaren waren er in de staat geen Democratische voorverkiezingen.

De winnaars hadden afgerond tussen de 45 en 73 procent. Nu is minder dan 30 procent al veel, en zijn er meerdere kandidaten die dicht bij de winnaar zitten.

UUR VAN DE WAARHEID?

13-2-2020, Charleston SC - Joe Biden wachtte de uitslag van New Hampshire niet eens af. Hij vernam zijn slechte resultaat daar vanuit South Carolina, waar hij zijn aanhang toesprak en waar hij nog steeds hoopt en verwacht eerste te worden bij de voorverkiezing van 29 februari. Rivaal Bernie Sanders was er nog niet, maar zijn aanhang begon alvast met guerrilla-adverteren. Op het College of Charleston, Bernies plaatselijke bolwerk, waren intussen alleen affiches te zien van de landelijk nauwelijks meetellende vastgoedmagnaat Tom Steyer, die in South Carolina best derde kan worden. Hij scoort er al een tijdje heel goed in de polls.

12-2-2020, The Battery, Charleston (foto hs)

Binnenkort kunt u in Vrij Nederland een reportage uit South Carolina lezen van uw nijvere reporter.

OVERPEINZING OP DE AVOND VAN DE NEW HAMPSHIRE PRIMARY

11-2-2020, Charleston SC – Het zullen wel Bernie Sanders en Pete Buttigieg worden vanavond. Oude rot Bernie komt uit buurstaat Vermont en won in 2016 al in de zogeheten Granite State. Jonge hond Pete zit even helemaal in de lift sinds zijn winst in Iowa.

Was het nu maar zo dat het de komende maanden bij deze twee bleef. Of bij twee anderen. Liefst een voor de radicalen en een voor de gematigd linkse richting in de Democratische Partij. Maar het ziet ernaar uit dat een stuk of vijf, zes kandidaten nog lang zullen overleven: Joe Biden, Bernie Sanders, Elizabeth Warren, Michael Bloomberg, Pete Buttigieg en Amy Klobuchar. Let vooral ook op Bloomberg, die zich pas in de strijd werpt op 3 maart, Super Tuesday, maar nu al op drie of vier staat in de landelijke peilingen, mede dankzij honderden miljoenen dollars aan eigen geld die hij in advertenties heeft gestoken.

De zwakste van de zes lijkt Klobuchar, maar slecht doet ze het niet, en wanneer ze op 3 maart goed scoort in haar eigen staat Minnesota, zal ze nog wel een tijdje mee blijven doen. Maar vijf of zes redelijk succesvolle hopefuls, het maakt weinig uit: het blijven er teveel.

Wat kan betekenen dat zich het scenario gaat ontvouwen waar afgelopen voorjaar al voor is gewaarschuwd door onder anderen een professor van de State University of Iowa (zie deze blog onder 16-5-2019).

Hij zei dat de verdeling van gedelegeerden over teveel kandidaten betekent dat niemand er aan het begin van de Democratische Nationale Conventie genoeg zal hebben om te winnen. Het is goed en wel wanneer je in de afzonderlijke staten winnaar bent met 25 procent van de stemmen, maar in feite is het een zwakgebod. De meeste staten doen in de voorverkiezingen niet aan 'winner takes all' en verdelen hun gedelegeerden naar rato over alle kandidaten die meer dan 15 procent halen.

Met gevolg dat op de conventie zelf – in erg onoverzichtelijke en onvoorspelbare omstandigheden - de uiteindelijke Democratische presidentskandidaat moet worden bepaald. Hoe dat kan gaan is mooi te zien in de televisieserie *The West Wing*, seizoen 6.

De echte Democratische conventie zal op 13 juli aanstaande in Milwaukee, Wisconsin, plaats vinden. Tegen die tijd heeft de Democratische Partij er dan vanaf nu gerekend waarschijnlijk weer vijf maanden van interne strijd en verwarring op zitten. Drie keer raden wie daarvan profiteert.

Om nuchter te blijven nog even het gemiddelde van de landelijke peilingen aan Democratische kant per vandaag: Biden 23 procent. Sanders 22,7. Warren 15,3. Bloomberg 12,7. Buttigieg 8,3. Klobuchar 4,3.

>>

West Wing: na een conventie vol chaos wordt de al afgeschreven Matt Santos de Democratische presidentskandidaat.

BROTHER JOE

9-2-2020, Charleston SC - Vanochtend naar de kerk geweest. Naar een van de grootste zwarte kerken van Charleston. Daarover straks meer in *Vrij Nederland*. De dominee gaf een nauwelijks verholen stemadvies. Bij de voorverkiezingen van 29 februari moet het Brother Joe worden, Joe Biden, die al tientallen jaren hechte banden met de Afrikaans Amerikaanse gemeenschap van South Carolina onderhoudt en, zo bleek uit de reactie van de gemeenteleden, een geliefd man is.

Zondagochtend 9-2 een half uur voor het begin van de dienst (foto hs)

ONDER DE PALMEN

8-2-2020, Charleston SC – Gisteren vond het zevende of achtste Democratische debat plaats. Dit keer in New Hampshire. Het zijn er wel erg veel en er komen er nog meer. Zeven kandidaten die voor de Democraten in het krijt hopen te treden tegen Trump namen eraan deel. De andere vier haalden de toegangseisen niet. Kortgezegd deden de debaters wat ze moesten doen. Niemand viel door de mand, niemand overwon. Er waren enkele opmerkelijke feiten.

Iedereen legde meer dan voorheen nadruk op de noodzaak van eenheid in de Democratische Partij tegenover Trump. Dat is nodig ook. De president was net onschuldig verklaard in het impeachmentproces – niet omdat hij onschuldig was, maar omdat de Republikeinen de meerderheid in de Senaat hebben. Hij hield zijn State of the Union op een toon die onderstreepte dat hij géén president voor alle Amerikanen wenst te zijn. En als kers op de taart kon hij zich vrolijk maken over de chaos bij de Democratische voorverkiezing in Iowa. Amerikaanse kranten hadden het over Trumps beste week ooit.

Het tweede feit uit het debat was het krachtige optreden van voormalig vicepresident Joe Biden. Hij had zich duidelijk niet uit het veld laten slaan door zijn tegenvallende cijfers in Iowa. Waaraan misschien bijdraagt dat hij ondanks alles altijd nog op de eerste plaats staat in de landelijke peilingen. Hij mag hopen op een overwinning in South Carolina aan het einde van de maand.

Over South Carolina gesproken, ook bekend als de 'Palmetto State': gisteren sprak ik in Charleston iemand die (onder meer) onderzoek heeft gedaan naar de vraag waarom de zwarte Democratische kandidaten senator Kamala Harris van Californië en senator Cory Booker van New Jersey zo weinig steun hadden in de grote Afrikaans Amerikaanse gemeenschap van South Carolina. Zowel Harris als Booker hebben de presidentsrace inmiddels verlaten.

Samengevat komt het erop neer dat er een historisch verschil bestaat tussen de zwarten van het zuiden die al in de negentiende en twintigste eeuw, tijdens en na de slavernij, naar het noorden zijn getrokken, en degenen die zijn gebleven. Harris en Booker gelden als moderne rationalistische stadsmensen, waar ze in de Palmettostaat sceptisch tegenover staan. Hier zijn de zwarte kerken het referentiekader. En Barack Obama dan? Mijn mening: hij kwam uit Chicago, maar sprak als een dominee.

King Street, Charleston (foto hs)

EINDELIJK GEEN SENIOR!

7-2-2020, Charleston SC – Het onwaarschijnlijke is gebeurd: Pete Buttigieg, de 38-jarige ex-burgemeester van de middelgrote stad South Bend (Indiana), heeft de voorverkiezingen van Iowa gewonnen. Eindelijk maakt er iemand kans de Democratische presidentskandidaat te worden die geen senior is. Zelfs Elizabeth Warren wordt in juni 71.

Maar eerst: heeft Buttigieg wel gewonnen in Iowa? Het doet weinig ter zake. Volgens de eindcijfers heeft hij 26,2 procent en Bernie Sanders 26,1 procent. Elizabeth Warren krijgt 18, Joe Biden 15,8 en Amy Klobuchar 12,3. Hoe dan ook is Buttigieg dé verrassing van Iowa. De andere is Biden, die slechter scoorde dan verwacht, al was zijn campagne maanden terug al bezig met 'lowering expectations'. In de opnamen van diverse recente lokale campagnebijeenkomsten maakte hij vond ik een matte indruk.

Opvallend is ook waar in Iowa Buttigieg heeft gewonnen. Natuurlijk onder het meer gematigde deel van het hoger opgeleide publiek, maar ook in landelijke gebieden onder boeren en arbeiders. Daar nam hij een deel van Bidens aanhang over, ongetwijfeld door zijn persoonlijke optreden ter plaatse, waarmee hij velen weet te overtuigen. Op 11-2 is de voorverkiezing van New Hampshire, waar Sanders naar verwachting wint, maar ook de kansen voor Buttigieg stijgen.

En daarna volgt de sprong naar het zuiden. Na de witte staten Iowa en New Hampshire zijn er op 22-2 voorverkiezingen in Nevada, met een grote Hispanic bevolking, en 29-2 in South Carolina, waar de Democratische Partij vooral uit Afrikaans Amerikaanse kiezers bestaat.

Lukt het Buttigieg ook daar door te breken? In South Carolina zijn de voortekenen niet rooskleurig. Joe Biden had pas nog zowat de helft van de zwarte kiezers achter zich, op grote afstand gevolgd door Sanders. De laatste doet het beter bij jonge zwarte kiezers. Biden heeft oude hechte banden met de zwarte gemeenschap, was in de jaren zestig al lid van de zwarte emancipatiebeweging NAACP en, niet onbelangrijk, hij was acht jaar vicepresident van Barack Obama, die niet ten onrechte nog steeds wordt aanbeden onder zwarte Democraten. De verwachting is dan ook dat Biden ruim wint in South Carolina, met Sanders op een tweede plaats.

Maar wie weet verandert 'het momentum' alles. Wanneer Buttigieg er alsnog in slaagt het goed te doen in South Carolina, wordt hij een van de grote kandidaten voor het presidentschap. Een van zijn unique selling points: hij kan op een hedendaagse maar diepgevoelde manier over zijn christelijke geloof praten. Er is weinig belangrijkers voor de zwarte kiezers van het zuiden.

Oorlogsveteranen: vergeten en vereerd, Newark (foto Hans Schoots)

REPUBLIKEINEN UIT DE BNNENLANDEN

7-2-2020, Charleston SC - Republikeinen in South Carolina zien Joe Biden als de grootste bedreiging voor Donald Trump. Daarom gaan enkele Republikeinse districtshoofden uit het binnenland samen met vertegenwoordigers van de Tea Party hun aanhangers oproepen aan de Democratische voorverkiezingen mee te doen en daar op Bernie Sanders te stemmen.

Illegaal is dat niet, maar het wordt als onethisch beschouwd en zelden gedaan. Andere partijbestuurders veroordeelden het plan, dat door politiek redacteur Jamie Lovegrove van dagblad *The Post and Courier* werd ontdekt. [19-2-2020: of dit doorgaat na alle kritiek en de opmars van Sanders is onbekend]

NA IOWA: DEMOCRATEN OP DE TWESPRONG

4-2-2020 – Wat stelt de Democratische Partij in de komende presidentsverkiezingen tegenover Donald Trump? Of het nu Joe Biden, Pete Buttigieg of Amy Klobuchar is die in Iowa wint namens gematigd-links, of Bernie Sanders of Elizabeth Warren namens radicaal links, de vraag voor de Democraten en voor de Verenigde Staten blijft hetzelfde. Stabilisering en stap voor stap verbetering van de Amerikaanse samenleving na vier jaar van tweedeling en politieke agressie? Of een structurele omwenteling, of je die nu revolutie noemt, zoals Bernie, of niet.

Vanuit Europees perspectief is er wel heel veel te sleutelen aan de Amerikaanse maatschappij. Dingen die wij redelijk normaal vinden, lijken daar bijna onbereikbaar. Recht op goede gezondheidszorg, betaalbaar onderwijs voor iedereen, een behoorlijk minimumloon, klimaatverandering serieus nemen. Dat de Democraten verandering willen is niet meer dan logisch.

Toch is het niet helemaal voor niets dat het in Amerika anders toegaat dan hier. De Amerikaanse visie op het leven is al eeuwen in veel opzichten anders dan de Europese. Het komt dan ook niet alleen maar door boze miljardairs of miljonairs, door Wall Street of de 'big corporations' dat bepaalde rechten daar anders gezien worden dan in Europa. Je kunt zeggen dat de 'American way of life' een mythe is en dat is het ook, maar dit neemt niet weg dat ook vele armen in de VS er heilig in geloven. Het is deze mythe die miljoenen uit de hele wereld ook nog steeds naar de Verenigde Staten trekt onder het motto: in Amerika wordt je met rust gelaten en als je maar goed je best doet, kun je iets bereiken, wat ook je achtergrond is. Het is ondanks alles wellicht het sterkste verhaal van de twintigste eeuw geweest, en het leeft nog steeds.

Veel Amerikanen die het moeilijk hebben, vinden het daarom helemaal niet tegen hun belangen in gaan om op Donald Trump te stemmen. Ze worden door *hogere* idealen gedreven, hoe ongaarne wij dat ook willen horen en hoe weinig de betrokkenen er soms zelf van terecht brengen. Met andere woorden: zo begrijpelijk als Bernie Sanders' visie voor ons lijkt, zo ver wijkt hij voor aardig wat Amerikanen uit alle klassen af van sinds lang diepgevoelde denkbeelden.

Joe Biden lijkt door de ruk naar links in de Democratische Partij nu al bijna een rechtse bal. Zo wordt hij door Bernies aanhang ook bejegend op internet en zodra mindere goden uit de Sanderscampagne het woord nemen. Maar drie jaar geleden gold Biden nog als behorend tot de 'liberals', een vertrouwing van de vakbeweging, iemand met een sterke conduitestaat wanneer het gaat om de strijd tegen racisme en ongelijkheid. Vandaar dat hij ver voor ligt onder zwarte kiezers. Maar die in diverse posities waarin het erom ging feitelijke stappen vooruit te nemen, compromissen sloot die afweken van wat op de linkervleugel nu (letterlijk) rond gaat op lijsten met 'lakmoesproeven'. Vereisten die voornamelijk betrekking hebben op wat mensen *zeggen*, weinig op wat ze daadwerkelijk tot stand hebben gebracht.

De vraag die de Democratische Partij ver overstijgt is: zijn de Verenigde Staten na president Trump toe aan een volgende fase van polarisering. Zeg maar *Polarisering 2.0*? Wat wil zeggen: de al bestaande ideologische tweedeling in de samenleving niet minderen, maar verdubbelen?

Want hoe jammer het ook mag zijn: wanneer Bernie Sanders president wordt, moeten we vrezen dat de Republikeinen hun huifkarren nog dichter tegen elkaar aan zetten rond het kampvuur, zullen ze zo mogelijk nog minder dan nu kans geven iets gedaan te krijgen, en daarvoor ook steun hebben van een aanzienlijk deel van de bevolking, door alle klassen heen. En minstens zo belangrijk: hoe compromisloos wil de linkervleugel van de Democraten (van wie een deel ook de partij zelf verafschuwt) gaan omgaan met andersdenkenden? Bij Bernie zelf is daar nog hoop over, maar bij een (hoe groot?) deel van zijn aanhang is alleen maar het ergste te vrezen. De onverdraagzaamheid aan radicaal-linkse zijde is vaak ondraaglijk.

Ik sprak pas een Amerikaan die het gewoontegetrouw had over die afschuwelijke 'fly over states', het hele stuk van de Verenigde Staten tussen de Oost- en de Westkust, waar Trump in 2016 een meerderheid had. 'Ach,' zei ik, 'daar wonen ook mensen.' 'Oh, dus je bent voor Trump,' was het antwoord. Dit is nu de sfeer in de VS. Gaat de tweedeling van het land nog verder, dan moeten we niet opkijken wanneer het land helemaal uit elkaar klapt.

Gisteren: caucus in Emmetsburg, Iowa (foto Donelle Eller/The Register)

IOWA: FROM THE HORSES MOUTH

3-2-2020 - Luister **hier** naar de laatste podcast voor de Caucuses. Afkomstig van Iowa Starting Line, dat al een jaar verkiezingsnieuws uit elk dorp van de staat verzorgt. Echte Iowa-experts, waar ook ik veel van heb opgestoken in de loop der tijd.

Sommige stukjes van de podcast zijn misschien te gedetailleerd, maar deskundiger voorspellingen dan daar worden gegeven, zijn er niet.

HET EINDE VOOR AMY KLOBUCHAR?

31-1-2020 – Gisteren verklaarden de NAACP van Minnesota en Black Lives Matter dat Democratisch presidentskandidaat Amy Klobuchar haar campagne maar beter kon beëindigen. De NAACP is buiten de kerken de waarschijnlijk grootste zwarte organisatie van de VS.

Aanleiding was een artikel van deze week van Associated Press (AP) over een kwestie uit 2002. Klobuchar was toen openbaar aanklager in Minnesota en was betrokken bij de veroordeling van de zwarte tiener Myon Burrell vanwege de dood van een elfjarige, eveneens zwarte omstander, die getroffen werd tijdens een bendeconflict. Burrell was volgens de aanklacht de schutter en kreeg levenslang.

Onderzoeksjournalisten van AP maken aannemelijk dat Myon mogelijk de schutter niet was en niet eens een pistool had. Klobuchars campagne verklaarde in een reactie dat wanneer er nieuwe feiten zijn, er nieuw juridisch onderzoek moet komen. Het is te hopen dat dat gebeurt.

Het beeld dat AP schetst is dat men teveel haast had met een schuldige aanwijzen. Een kwalijke zaak.

Des te vreemder dat de NAACP-afdeling Minnesota en Black Lives Matter nu binnen een paar dagen in principe hetzelfde doen: Klobuchar veroordelen op basis van een krantenartikel.

Het is zo langzamerhand geen uitzondering meer, maar regel, dat mensen in de VS - maar ook weleens bij ons - uitsluitend op basis van geuite beschuldigingen publiek worden veroordeeld zonder de kans te krijgen zich te verdedigen. Laat staan dat ze worden onderworpen aan de wetten van het land.

De discussie rond Klobuchar roept nog heel wat meer associaties op.

Met het feit dat het Amerikaanse rechtssysteem in het algemeen teveel fouten toelaat.

Met de tegenstelling tussen zwart en wit die hier meespeelt. Het is waar: black lives matter.

Met de immense problemen in de zwarte wijken van de grote steden, waarbij Afrikaans Amerikaanse gemeenschappen werden geterroriseerd door gewelddadige bendes. South Central Los Angeles is er het symbool van geworden, maar vergelijkbare situaties bestonden in de andere grote steden, ook in Minnesota. Zoals bekend kwamen de meeste Afrikaans Amerikaanse slachtoffers om door de hand van zwarte daders. In de jaren negentig leidde dit bij zwart én wit tot een behoefte aan hard optreden.

Het roept de associatie op met autoriteiten die hierdoor misstappen hebben begaan. Maar tegenwoordig wordt er weer al te gemakkelijk aan voorbij gegaan dat iedereen toen met de handen in het haar zat. Er heerste een soort noodtoestand. Sindsdien is er heel wat bijgeleerd. Landelijk gezien is de aanpak van de jaren negentig veranderd toen er met Barack Obama een president kwam die zelf wist hoe het in zulke wijken in Chicago toeging.

Amy Klobuchar is volgens mij een aanbevelenswaardige kandidaat. Ze is een van de meest succesvolle senatoren afgemeten aan bereikte resultaten en is zeer begaan met de mensen die zij vertegenwoordigt. In Minnesota is ze razend populair. Door de discussie rond Myon Burrell, die nog lang niet is afgesloten, kan ze de marge verliezen die ze over drie dagen nodig heeft voor een goed resultaat in Iowa. Blijft dat uit, dan is haar campagne vrijwel ten einde. Daar is Myon niet mee geholpen.

NIEMAND WEET WIE ER VOLGENDE WEEK WINT IN IOWA

27-1-2020 – Wie er over een week zal winnen in de eerste Democratische voorverkiezing – Iowa-caucus, 3 februari – blijft een raadsel. Neem alleen al de grote verschillen in de vier peilingen vanuit Iowa die vandaag en dit weekeinde bekend zijn gemaakt. Ze laten maar weer eens zien dat peilingen geen een-op-een weergave van de echte uitslag geven. Wel kun je er – vooral als je ze allemaal samen neemt – enkele trends in ontdekken. Hier volgen hun belangrijkste cijfers:

Emerson:

Bernie Sanders, 30 procent

Joe Biden, 21

Amy Klobuchar, 13

Elizabeth Warren, 11

Pete Buttigieg, 10

USA Today/Suffolk:

Biden, 25 procent

Sanders, 19

Buttigieg, 18

Warren, 13

Klobuchar, 6

CBS News/YouGov:

Sanders, 26 procent
Biden, 25
Buttigieg, 22
Warren, 15
Klobuchar, 7

New York Times/Siena:

Sanders, 25 procent
Buttigieg, 18
Biden, 17
Warren, 15
Klobuchar, 8

Anders opgeschreven:

Bernie Sanders: 19-30 procent

Joe Biden: 17-25

Pete Buttigieg: 10-22

Elizabeth Warren: 11-15

Amy Klobuchar: 6-13

[*Aanvulling* woensdag 29-1-2020: hoe warrig de toestand in Iowa is, blijkt uit twee nieuwe polls van vandaag. Ik houd het kort. *Monmouth* zegt: 1 Biden; 2 Sanders; 3 Buttigieg; 4 Warren; 5 Klobuchar. *Iowa State University* zegt: 1 Sanders; 2 Warren; 3 Buttigieg; 4 Biden; 5 Klobuchar.]

Door de grote verschillen en door ontwikkelingen die zich deze week nog kunnen voordoen, heeft ook de vetgedrukte samenvatting hierboven beperkt gewicht. Bijvoorbeeld, de voortdurende vraag van deze verkiezingen kan ook hier alsnog meer opspelen: wie kan Trump verslaan? De overgrote meerderheid van de Democratische kiezers in Iowa, ook als ze iemand anders steunen, vindt namelijk dat dit Joe Biden is.

Intussen komt de belangrijkste, bewezen meest betrouwbare, peiling volgend weekeinde nog, die van de *Des Moines Register/CNN/Mediacom*.

Het is de enige poll die een onderzoeksmethode volgt die is afgestemd op de ingewikkelde kiesprocedure van Iowa.

INTOCHT DER GLADIATOREN

25-1/26-1-2020 – Over negen dagen beginnen de Democratische voorverkiezingen dan echt, met de Caucus* van Iowa op 3 februari. Daarna volgen New Hampshire (11-2), Nevada (22-2), South Carolina (29-2). Op Super Tuesday (3-3) stemmen de Democraten van 14 staten en 'territorium' Samoa. Over ruim vijf weken weten we meer over welke kant het op gaat.

Maar nu al belooft het vooral een strijd te worden tussen Joe Biden en Bernie Sanders, zoals aanschouwelijk wordt gemaakt in onderstaande tabel van de *New York Times*, samengesteld uit de peilingen tot en met gisteren. Het is een landelijk overzicht.

	POLLING AVERAGE
Joseph R. Biden Jr.	26%
Bernie Sanders	23% ↑
Elizabeth Warren	15% ↓
Pete Buttigieg	8% ↓
Michael R. Bloomberg	7% ↑
Amy Klobuchar	4%
Andrew Yang	4%
Tom Steyer	1% ↑
Tulsi Gabbard	< 1% ↓
Michael Bennet	< 1%

In Iowa en New Hampshire kunnen altijd nog Elizabeth Warren, Pete Buttigieg of de senator uit Minnesota Amy Klobuchar winnen of verrassend hoog eindigen. In New Hampshire kan zelfs Tulsi Gabbard (Huis van Afgevaardigden voor Hawaï) uit het bijna niets opduiken. Voor later blijft miljardair Michael Bloomberg boven de markt hangen.

Maar de richting lijkt voorlopig duidelijk: alsnog gaat het nu tussen de oude knarren Biden en Sanders, namens de gematigd-linkse en de radicaal linkse richting binnen de Democratische Partij. De redactie van de *New York Times* geeft de kiezers traditioneel een officieel stemadvies. Dit keer is dat: 'Elizabeth Warren of Amy Klobuchar'. Zoals een commentator al opmerkte heeft de kiezer niet de luxe om twee namen in te vullen.

Maar de boodschap is uiteraard: kies in ieder geval een vrouw. Niets is onmogelijk, maar de kans dat een van beide wint is niet groot meer. Altijd behoudens ongelukken: wanneer Biden zwaar ziek wordt, is Klobuchar een van de alternatieven, bij Sanders Warren.

Het is te hopen dat de Democraten er bij deze confrontatie tussen gematigd en radicaal in slagen zelfdestructieve neigingen in te tomen.

Hillary Clinton lanceerde vorige week in een groot interview met de *Hollywood Reporter* een aanval op Bernie Sanders. Die heeft er volgens haar voor gezorgd dat ze in 2016 heeft verloren. Bernie is best wat te verwijten, ook al heeft hij een aantal massabijeenkomsten gehouden waarop hij Clinton als de uiteindelijke Democratische kandidaat heeft gesteund. Maar het blijven op de eerste plaats Hillary's eigen fouten die haar de overwinning op Donald Trump hebben gekost. Zie eerder op deze blog.

Het slechtste wat critici van Sanders kunnen doen, is het Democratische partijapparaat in stelling brengen om hem tegen te werken. Dat is niet alleen ondemocratisch, het wordt ook algauw 'de incrowd uit Washington tegen de rest van het land', en dat betekent meer aanhang voor Bernie en voor Donald Trump. Joe Biden kan op persoonlijkheid en argumenten winnen, en zo niet, dan is ook Sanders hopelijk een verstandiger alternatief voor Trump.

Aangenomen dat hij zijn eigen radicale en soms extremistische vleugel onder controle houdt, die zich onder meer op sociale media roert in een permanente vuile oorlog tegen iedereen die niet Bernie is. Kamala Harris en Pete Buttigieg zijn daar al zwaar door geschaad, en Elizabeth Warren heeft kortgeleden eveneens een scheldstorm over zich heen gekregen. Om de sfeer te schetsen: ze heette veelvuldig een achterbakse slang.

Vooral na het laatste geval heeft Sanders deze aanhangers opgeroepen zich constructiever te gedragen. Of het helpt zal blijken. In ieder geval zit niemand te wachten op een linkse variant op de alt-rightbeweging. De minder eendimensionale Democratische kiezers hebben een grote hekel aan zulk gedoe, dat blijkt uit vele peilingen, en zonder hen kan Sanders niet winnen van Trump.

Overigens geeft een recente peiling in Iowa aan dat, als daar nu presidentsverkiezingen zouden zijn, Trump zou winnen. Alleen de Democraten Biden en Buttigieg zitten binnen de foutmarge, de rest komt ver achter Trump (peiling NYT/Siena, 25-1-2020).

Iowa, een caucus bij de Democraten, 2016 (foto Patrick Semansky/AP)

* *Wat is een Caucus?* In de staat Iowa en in enkele andere staten wordt niet gekozen via de stembus, maar op bijeenkomsten in gymzalen, kleuterscholen en zelfs huiskamers. Daar verzamelen de kiezers zich, gaan met elkaar in discussie en gaan daarna ieder in een hoek staan met de andere aanhangers van een kandidaat. De koppen worden geteld en de aantallen doorgegeven naar de hoofdstad. In Iowa moet een kandidaat minstens 15 procent van de aanwezigen krijgen, anders gaan diens aanhangers over naar de hoek van hun tweede keuze.

DAT EEN VROUW DE AMERIKAANSE PRESIDENTSVERKIEZINGEN KAN WINNEN WAS AL BEWEZEN

16-1-2020 - Bij de presidentsverkiezingen van 2016 had Hillary Clinton bijna drie miljoen stemmen meer dan Donald Trump. Waarmee is bewezen dat een vrouw kan winnen. Dat Trump toch president werd door eigenaardigheden in het kiessysteem, had weinig te maken met het feit dat Hillary een vrouw was. Ik haal nog even een stuk op deze blog naar boven over dit onderwerp (licht ingekort):

6-5-2019 - Verslaggevers van verschillende media, onder wie David Weigel van de *Washington Post*, spraken met bezoekers op campagnebijeenkomsten van Joe Biden. Vrouwen die eigenlijk meer voelden voor een andere (vrouwelijke) kandidaat, vertelden dat ze toch Biden steunden, onder meer omdat een vrouw de verkiezingen niet kon winnen. Hierbij speelt ongetwijfeld de teleurstelling mee over de nederlaag die Hillary Clinton leed in 2016.

Maar er klopt iets niet. Hillary had bijna drie miljoen stemmen meer dan Donald Trump, waarmee is bewezen dat een vrouw de presidentsverkiezingen wel kan winnen. In de peilingen gold ze vrijwel ononderbroken als aanzienlijk meer competent voor het presidentschap dan Donald Trump. Dat ze toch geen president werd, had weinig of niets met haar vrouw zijn te maken.

Het ingewikkelde kiessysteem in de VS speelde zoals bekend een belangrijke rol, maar daarnaast had ze persoonlijke gebreken zoals een hardnekkige afweerhouding tegenover openbare kritiek (e-mailaffaire!), die ze deelde met haar echtgenoot Bill (m). Meer een familiekwaaal dan een genderkwestie. Ook andere struikelblokken, zoals haar onderschatting van de onvrede onder witte arbeiders - traditioneel Democratische kiezers - hebben met haar vrouw zijn weinig van doen: menige van haar mannelijke campagneleiders leden aan hetzelfde euvel. En niet te vergeten was er ook de miskennis van de onvrede onder witte arbeidersvrouwen. Blijkens verkiezingsonderzoek gingen hun stemmen in de Democratische voorverkiezingen deels naar Bernie Sanders en in de presidentsverkiezingen naar Trump.

Dat er in de VS nog geen vrouwelijke president is geweest is een feit. Maar na 2016 [en 2008] had er al eentje kunnen zijn en de bevolking van de Verenigde Staten is ook niet zo achterlijk dat het in 2020 niet alsnog zou kunnen. Ongeloof daarin kan een self fulfilling prophesy worden. Het aantal kiezers dat bereid is op een vrouw te stemmen (een grote meerderheid) is hoger dan het aantal dat denkt dat *anderen* op een vrouw willen stemmen (onderzoek Quinnipiac).

Om wat meer perspectief in het verhaal te brengen volgt hier eerst een incompleet lijstje van vrouwelijke premiers en presidenten van over de hele wereld:

Argentinië: Christina de Kirchner
Australië: Julia Gillard
Denemarken: Helle Thorning Schmidt
Duitsland: Angela Merkel
Filipijnen: Cory Aquino; Gloria Macapagal-Arroya
Groot-Brittannië: Margaret Thatcher; Theresa May
India: Indira Gandhi
Israël: Golda Meir
Liberia: Ruth Perry; Ellen Johnson Sirleaf
Litouwen: Dalia Grybauskaitė
Myanmar: Aung San Suu Ky
Noorwegen: Gro Brundtland; Erna Solberg
Oekraïne: Joelia Tymosjenko
Pakistan: Benazir Bhutto
Schotland: Nicola Sturgeon
Servië: Ana Brnabic
Slowakije: Suzana Caputova
Sri Lanka: Sirinavo Bandaranaike
Thailand: Yingluck Shinawatra
IJsland: Johanna Sigurdardottir; Katrin Jakobsdottir; Vigdis Finnbogadottir

Hier zijn landen bij die heel wat minder modern waren of zijn dan de Verenigde Staten nu.

Rest nog wel de vraag welke vrouwelijke kandidaten er voor 2020 daadwerkelijk beschikbaar zijn. Dat zijn aan Democratische kant Kamala Harris, Elizabeth Warren, Amy Klobuchar, Tulsi Gabbard, Kirsten Gillibrand en Marianne Williamson. Je weet het nooit, maar ik denk dat Gabbard, Gillibrand en Williamson geen kans maken omdat ze of te bizarre ideeën hebben, of teveel one-issue kandidaten zijn.

Maar Harris, Warren en Klobuchar zijn aansprekende en competente kandidaten waarbij het niet aan hun gender zal liggen wanneer ze niet winnen.

Verder zijn er ook bij de Republikeinen kanshebbende vrouwen. Deze partij is er al beleid van aan het maken meer vrouwen en leden van minderheden kandidaat te stellen voor het Huis van Afgevaardigden en de Senaat. Maar ook presidentskandidaten kunnen opstaan. De eerste aan wie ik dan denk is voormalig ambassadeur bij de Verenigde Naties Nikki Haley.

Nikki Haley tijdens een toespraak voor de Verenigde Naties (screenshot CNN)

MAAR NU EVEN HEEL WAT ANDERS...

15-1-2020 - Het beste artikel van de laatste tijd over de Amerikaanse presidentsverkiezingen staat niet in de *Washington Post*, *USA Today*, *Politico*, de *New York Times*, de *New York Review of Books* of zo, maar in het life style magazine *Vanity Fair*. Het gaat over de kiezers die nooit ook maar een van deze bladen lezen, die alleen als het meezit twee Democratische kandidaten kunnen noemen (Joe Biden en Bernie Sanders) en die zich twee weken voor de verkiezingen van 3 november 2020 met het onderwerp gaan bezighouden. Ondanks het feit dat de campagnes al vroeg in 2019 zijn begonnen. **Lees verder...**

EVANGELICALS FOR TRUMP

12-1-2020 - President Donald Trump hoopt bij de komende presidentsverkiezingen op de steun van..., nee, van streng Christelijke gelovigen. Vandaar de campagne Evangelicals for Trump. In *USA Today* bracht een evangelische ooggetuige verslag uit van een massabijeenkomst in Florida. **Lees verder...**

2020 - JAAR VAN DE PRESIDENTSVERKIEZINGEN: WIE WORDT HET?

5-1-2020 - Vanwege het nieuwe jaar volgt hier mijn voorspelling voor de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen van november 2020:

President wordt Joe Biden, vicepresident wordt Stacey Abrams.

Ik doe er een gooi naar, net wat u zegt. Maar noem het een educated guess, gebaseerd op nu al een jaar dagelijks alles over de presidentsverkiezingen 2020 volgen wat er in de VS te volgen valt, aangevuld met een snuffe politieke intuïtie.

11-1-2020 - Een paar dagen geleden voorspelde ik dat Barack Obama's voormalige vicepresident Joe Biden de presidentsverkiezingen zal winnen en Donald Trump zal aflossen. Voorspellen mag niet, zeiden enkele collega-historici. Wij gaan over het verleden, niet over de toekomst. Voorspellen mag niet, vinden ook sommige journalisten. Je zit er gauw naast. Maar dat een voorspelling geen garanties biedt, weet de lezer denk ik wel.

Politiek gaat over verwachtingen. Elke politieke beslissing gaat uit van een beeld van wat komen gaat. Zo goed mogelijk vooruit proberen te kijken is daarbij niet alleen toegestaan, het is noodzaak. Wetende dat er allerlei onbekende factoren blijven en met alternatieve scenario's rekening moet worden gehouden.

Waarom zou Joe Biden winnen?

Biden stelde zich in april 2019 kandidaat in de race naar de Democratische nominatie. Al maanden voor dat moment, en tot op de dag van vandaag, heeft Biden landelijk *altijd* bovenaan gestaan in de peilingen over Democratische kandidaten. Discussies over zijn leeftijd, over zijn zoon Hunter in Oekraïne, over versprekingen tijdens debatten, hebben daar geen verandering in gebracht. Dat zijn voorsprong soms matig is, is waar. De strijd met rivalen kan nog tot op de Democratische Nationale Conventie in juli doorgaan.

Een opmerkelijk verschijnsel in de Democratische voorverkiezingen van nu is de polarisering binnen de partij. Een kandidaat die bij uitstek tussen gematigd-links en radicaal in stond, was de senator en voormalig hoogste openbaar aanklager van Californië Kamala Harris, die vanaf de eerste dag van haar kandidatuur met een ongehoord venijn werd aangevallen door de radicale vleugel. Een getalenteerde en ervaren zwarte vrouw. Nu wordt er geklaagd dat er geen kandidaten 'van kleur' meer aan de nationale debatten meer meedoen. Indertijd besteedden degenen die Harris afkraakten hun tijd tevens aan het opponeren tegen mannelijke kandidaten met de vraag of ze wel bereid waren een vrouw als vicepresident te kiezen.

Burgemeester van South Bend Pete Buttigieg is in de loop van de tijd van tussenfiguur wat meer naar rechts opgeschoven en een concurrent voor Biden geworden, mede omdat tussenposities regelrechte agressie oproepen. Gematigd-links is bijgevolg niet meer gevoelig voor radicale kritiek, terwijl de radicalen de meer gematigden niet eens meer als partijgenoten behandelen. Zo verklaarde lid van het Huis van Afgevaardigden Alexandria Ocasio-Cortez (AOC) vorige week tegenover *New York magazine*: 'In elk ander land zouden Joe Biden en ik niet in dezelfde partij zitten.' Op de vraag wat ze zou vinden van een president Biden was haar reactie: 'Oh God'. AOC noemde de gematigden ook de 'Tea Party' onder de Democraten, maar juist de radicalen hanteren de methoden van de Tea Party: gericht tegen de partij zelf en gebruik makend van alle middelen, waarbij iedereen die niet aan de 'lakmoesproeven' voldoet tot de grond wordt afgebrand.

De suggestie dat Biden eigenlijk een soort reactionair is, klopt niet. Biden was in 1987 bijvoorbeeld de eerste die wetgeving over klimaatverandering in het Congres aangenomen kreeg. Een verdere opsomming laat ik achterwege, op een ding na: de enigen die geen fouten maken, grote en kleine, zijn degenen die niets presteren. AOC heeft, vast met bovenste beste bedoelingen, een mooi motto bedacht: 'Green New Deal'. De inhoud ervan blijft vaag.

Hoe dan ook: er zijn nu in de Democratische voorverkiezingen twee kampen: gematigd links (Biden, Buttigieg, Amy Klobuchar) versus radicaal links (Sanders, Warren). Michael Bloomberg is hier even

buiten beschouwing gelaten. Zoals het er nu naar uitziet maken Klobuchar en Buttigieg, behalve bij de voorverkiezingen van Iowa en New Hampshire (3 en 11 februari), weinig kans meer en wordt Biden de gematigde kandidaat.

Bernie Sanders lijkt namens de radicale richting Bidens grootste rivaal te worden op weg naar de Democratische Nationale Conventie. In overwegend witte staten als Iowa en New Hampshire zou Biden zomaar lager dan Sanders (of een ander) kunnen eindigen. Iowa is niet alleen wit, maar heeft ook opvallend veel instellingen voor hoger onderwijs, waar Sanders en Warren populair zijn. Je zou misschien anders denken, maar de radicale beweging is op de eerste plaats iets van hoger opgeleide witte jongeren. New Hampshire is de buurstaat van Sanders' Vermont en Warrens Massachusetts. Bernie onderschatten zou ook verder heel onverstandig zijn: hij maakt een reële kans de Democratische nominatie te winnen. Toch betwijfel ik of hem dat lukt.

Een ding stel ik voorop: hoewel zijn aanhang zichzelf als een beweging omschrijft, en dat is het ook, is het aan de persoonlijkheid van Bernie zelf te danken dat iemand met zo radicale opvattingen zelfs maar kans op het presidentschap maakt. Hij is geliefd, gerespecteerd of wordt vertrouwd door velen die aanzienlijk minder radicaal zijn dan hij. Bij iemand als AOC is dat heel anders: enorm populair bij degenen die er net zo over denken als zij, maar afkeer oproepend bij haar critici, ook in de Democratische Partij. Daar kun je van alles over zeggen, maar het betekent dat ze buiten haar minderheidsaanhang geen stemmen trekt.

En naarmate het uur van de waarheid nadert, de confrontatie met president Donald Trump, wordt de noodzaak om wat te matigen groter, om onder gewone kiezers een meerderheid te kunnen halen. De enige Democraten die sinds de jaren zeventig president wisten te worden waren de gematigde zuiderling Jimmy Carter, de gematigde zuiderling Bill Clinton en Barack Obama met zijn streven de kloof tussen Republikeinen en Democraten te overbruggen. De Verenigde Staten hebben na Trump meer behoefte aan betrouwbaarheid, stabiliteit en stap voor stapverandering dan aan revolutionaire experimenten.

De overwegend gematigde Afrikaans Amerikaanse kiezers blijven zelfs voor Sanders een moeilijk te nemen horde. Elizabeth Warren en Pete Buttigieg tellen op dit punt, ondanks hun campagnes, nog vrijwel niet mee. In South Carolina, de eerste staat met voorverkiezingen met een zwarte meerderheid in de Democratische Partij, steunen de Afrikaans Amerikaanse kiezers Biden met 43 procent, Sanders met 12 procent, Warren 6, Buttigieg 2 (*The Hill*, 9-1-2020). In de meeste van de vele staten die daarna volgen staat Biden, in ieder geval tot en met begin december, onder Democraten bovenaan (*FiveThirtyEight*, 9-12-2019). Veel latere cijfers zijn er niet.

Ik geef Joe Biden kortom de grootste kans op de Democratische nominatie. Maar daarna gaat het tegen Donald Trump.

Trump heeft sterke troeven: lage werkloosheid, groeiend inkomen, ook voor een deel van de laagbetaalden, zware financiële steun om bijvoorbeeld boeren tevreden te houden. Voor de meeste presidenten een garantie op herverkiezing. Maar Trump is niet gewoon. Kiezers storen zich langzamerhand aan zijn onbetrouwbaarheid en onberekenbaarheid. Zo wees een peiling van *USA Today/Ipsos* uit dat 44 procent weliswaar de aanval op de Iraanse generaal Soleimani steunt, maar twee derde van alle ondervraagden vindt dat de VS hierdoor onveiliger zijn geworden en 52 procent noemt het optreden van de president roekeloos. Wat betreft impeachment zegt 58 procent nu dat Trump tegenover Oekraïne onbehoorlijk ('inproper') is geweest en 42 procent dat hij correct heeft gehandeld (*he Hill/HarrisX*).

Er is maar een lichte toename van publiek ongemak nodig om Trumps zekerheden te ondermijnen. Bij peilingen onder het hele electoraat blijkt stevast dat Joe Biden de meeste kans maakt Trump te

verslaan. Biden heeft traditioneel al veel steun onder arbeiders en wanneer hij die kan vasthouden, kan hij ook in de zogeheten battleground states van Trump winnen.

Verlaten Fisher carrosseriefabriek Plant 18, Michigan.

De vaak werkeloze arbeiders van industriestaten als Michigan liepen in 2016 van de Democraten over naar Trump.

OORLOG LEIDT NIET ALTIJD TOT POPULARITEIT

8-1-2020 – Een bekende veronderstelling is dat leiders hun land achter zichzelf kunnen verenigen door ten oorlog te trekken. Soms is dat zeker waar, maar lang niet altijd, of het duurt maar even. Zo kreeg de Republikeinse president George Bush Sr. in 1991 toestemming van het Congres en volgens de polls steun van de meerderheid van de bevolking voor de Eerste Golfoorlog. Aanleiding was de bezetting van Koeweit door Saddam Hoessein. De internationale coalitie tegen Saddam won en de populariteit van Bush steeg – eventjes. Maar in 1992 verloor hij zijn herverkiezing aan de Democraat Bill Clinton. Bush bleef een one-term president. (Dit fragment komt uit een grotere tekst op deze blog onder 22-6-2019.)

HET VERSCHIL TUSSEN PEILINGEN EN FINANCIËLE STEUN

3-1-2020 – Elk kwartaal wordt formeel bepaald hoeveel steungelden de Amerikaanse presidentskandidaten ieder hebben ontvangen. Afgelopen dagen zijn de opbrengsten over kwartaal 4 van 2019 bekend gemaakt. De belangrijkste Democratische hopefuls hebben ingezameld:

Bernie Sanders: 34,5 miljoen dollar

Pete Buttigieg: 24,7

Joe Biden: 22,7

Elizabeth Warren: 21,2

Andrew Yang: 16,5

Amy Klobuchar: 11,4

Miljardair Michael Bloomberg haalt niks op, hij betaalt alles uit eigen zak. Na Kamala Harris heeft nu ook de Hispanic kandidaat Julien Castro de handdoek in de ring gegooid. Mental coach Marianne Williamson staat op de rand van opgeven.

Een eerste constatering van belang is dat de Democraten in heel 2019 totaal meer hebben opgehaald dan Trump en de Republikeinen (*Politico*, 3-1-2020).

Boeiend is het verschil tussen de posities in de peilingen en het opgehaalde geld. Voormalig vice-president Joe Biden stond in 2019 landelijk steevast bovenaan, maar moet het financieel afleggen tegen

twee kandidaten die qua aanhang op hem achterlopen. Dat komt doordat Biden minder felle en minder activistische aanhangers heeft.

Sommige anderen hebben wel veel donateurs, maar zijn sterk gebonden aan een specifieke groep in de Amerikaanse samenleving. Bernie Sanders is die beperking aan het ontstijgen. Hoewel hij het nog steeds vooral moet hebben van twee groepen, de hoger opgeleide radicale jeugd en de arbeiders, groeit zijn aanhang ook breder. Elizabeth Warren steunt vooral op de witte linkervleugel van de Democratische partij, maar blijft achter wanneer het om arbeiders gaat.

Pete Buttigieg is de toevlucht geworden van gematigde Democraten die aan Joe Bidens kracht twifelen en verjonging willen. Daarnaast heeft hij bijzondere steun aan witte urban professionals en de LGBTI-beweging. Tech-entrepreneur Andrew Yang is op zijn beurt populair bij jonge kritische internetfanaten die veel doneren. De senator voor Minnesota, Amy Klobuchar, blijft op de achtergrond een potentiële vervanger voor Biden. Voor haar is de voorverkiezing in haar buurstaat Iowa op 3 februari 2020 erop of eronder. Haar kansen daar lijken niet ongunstig.

DE AMERIKAANSE PARAPLU EN DE EUROPESE PARAPLU

27-12/28-12--2019 – In Europa bestaan grote zorgen over de kritische uitspraken en terugtrekkende bewegingen van de Amerikaanse president Donald Trump, wanneer het gaat om ons continent. Met als algehele boodschap: Europa moet meer voor zichzelf zorgen. Over dit laatste is eigenlijk iedereen het wel eens, in woorden.

Eerst even de nieuwste spreuk in het mediadiscours: 'Amerika heeft de paraplu boven Europa ingeklapt'. Ik denk dat je ook het omgekeerde zou kunnen beweren: ondanks het feit dat Europa maar beperkt bereid is zichzelf te verdedigen, doen de Verenigde Staten nog altijd veel moeite.

Polen krijgt als buurland van Wit-Rusland (en Rusland) veel Amerikaanse militaire hulp. Bij 'Zapad', een van de grootste Russische oefeningen sinds 1989 - er namen meer dan 100.000 militairen aan deel - trokken Russische troepen in 2017 massaal en ongestoord door Wit-Rusland tot aan de Poolse grens.

Ook grensland Oekraïne krijgt Amerikaanse steun. De bijna 400 miljoen dollar militaire support die Trump tijdelijk inhield om een Oekraïens onderzoek tegen Joe Biden af te dwingen, maakten deel uit van 1,5 miljard aan ondersteuning van de Oekraïense strijdkrachten die sinds 2014 vanuit de VS zijn verstrekt. En het is niet Europa maar het zijn de Verenigde Staten die de gaspijpleiding Nordstream 2 van Rusland naar West-Europa actief proberen tegen te gaan. In Duitsland vinden ze dat niet terecht, maar je kunt in ieder geval zeggen dat de VS het Russische gevaar voor Europa hoger inschatten dan de Europeanen zelf, en daar ook naar handelen.

Tijdens de kerstdagen werd, nauwelijks opgemerkt, een nieuwe Amerikaanse strategie voor de Oostelijke Middellandse Zee bekend gemaakt. Net voor het kersteces besloot het Congres ertoe met brede steun van Republikeinen én Democraten. Iedereen weet dat de Turkse leider Erdogan het met Trump op een akkoordje heeft gegooid aangaande de Koerden en de zogeheten bufferzone in Noord-Syrië. De verontwaardiging hierover was ook in de Republikeinse Partij enorm. De wrijvingen tussen de VS en Turkije blijven voortbestaan.

Dat NAVO-partner Turkije geen westerse afweerraketten heeft gekocht, maar Russische, is niet alleen een handelskwestie, het geeft Rusland vooral ook toegang tot netwerken van de NAVO. Dus weigeren de VS nu het geavanceerde gevechtsvliegtuig F-35 aan Turkije te leveren.

Daar blijft het niet bij. Het Congres heeft naar aanleiding van de recente Turkse machtsaanspraken besloten de militaire steun aan Griekenland op te voeren (ik heb op deze website al in 2017 voorgesteld

dat de Europese landen dit zouden doen*), en meer militaire samenwerking tussen Griekenland, Cyprus en Israël te gaan bewerkstelligen.

Een van de directe aanleidingen is de bemoeienis van Turkije met Libië, waar het de regering in Tripoli al met wapens steunde, maar - bleek tweede kerstdag - ook troepen naartoe gaat sturen voor de strijd tegen Khalifa Haftar, de machtigste man van het land, die het oosten en zuiden beheerst (met onder meer Egyptische en Russische hulp, maar ook Franse politieke steun**). Aan het geheel zit zoals wel vaker ook een energiekant: Turkije en Tripoli hebben een bilaterale overeenkomst over de toegang tot gas en olie in de Middellandse Zee gesloten. De VS gaan nu afspraken tussen Griekenland, Cyprus en Israël over aardgaslevering bevorderen.

De Amerikaanse paraplu bestaat kortom nog steeds, terwijl de Europese zo lek is als wat.

* **Voorstel**

26-3-2017 - Griekenland is een van de weinige Europese landen die zich aan de NAVO-normen houden. Het besteedt er twee procent van zijn schamele budget aan. En dit terwijl het land diep in de schulden zit. Laat een aantal Europese landen gezamenlijk de defensiekosten van Griekenland voor zijn rekening nemen (en verhogen), waardoor er geld in het land zelf vrij komt voor andere nijpende zaken. Zo worden twee vliegen in een klap geslagen: een meer tegemoetkomende houding tegenover een land in nood, en een dringend noodzakelijke versterking van onze bescherming in Zuid-Oost Europa.

** Hoewel de EU-landen formeel de door de VN erkende Libische regering in Tripoli steunen, is het een publiek geheim dat er in diverse Europese hoofdsteden een voorkeur voor Haftar is.

Paraplu's in Agueda, Portugal.

MAAKT DE DEMOCRATISCHE PARTIJLEIDING HET DE KANDIDATEN TE MOEILIJK?

18-12-2019 – Een van de Democratische presidentskandidaten, Cory Booker, is een handtekeningenactie begonnen tegen de selectiecriteria van de partijleiding (Democratic National Committee, DNC).

Kortgezegd: om aan de landelijke Democratische televisiedebatten te kunnen meedoen, moet een kandidaat landelijk 4 procent in vier peilingen halen en 200.000 individuele donors hebben, al geven ze maar een paar dollar.

Booker heeft deze grenzen in december niet gehaald, waardoor hij buiten het debat valt dat 19 december (donderdagavond Nederlandse tijd) in Los Angeles plaats vindt. De meeste van de in totaal nog 15 kandidaten hebben zijn klacht ondertekend. Slechts zeven mogen er aan het debat meedoen, of eigenlijk acht, omdat de inmiddels afgehaakte Kamala Harris er ook bij zou zijn. De deelnemers zijn nu: Joe Biden, Bernie Sanders, Elizabeth Warren, Pete Buttigieg, Amy Klobuchar, Andrew Yang, Tom Steyer.

Cory Booker vindt de DNC-eisen te restrictief. Zijn belangrijkste argument is dat er nu nog maar één kandidaat 'van kleur' in het debat zit: Andrew Yang, wiens ouders uit Taiwan afkomstig zijn.

Dat het debat witter is geworden, is inderdaad jammer, maar ligt het aan de criteria van de Democratische partijleiding? De meest prominente zwarte kandidaat was Kamala Harris, maar de waarheid gebiedt te zeggen dat zij ondanks tien maanden campagnevoeren nooit favoriet was onder Afrikaans Amerikaanse en Hispanic kiezers. Zwarte kiezers geven sinds dit voorjaar consequent de voorkeur aan Joe Biden en Bernie Sanders, en soms Elizabeth Warren.

Zelfs in haar thuisstaat Californië heeft Harris, sinds kort nadat ze begon, niet meer hoger gestaan dan de derde, en vaker vierde of vijfde plaats. In buurstaat Nevada, met een grote Hispanic bevolking, was het nog slechter. Afrikaans Amerikaanse en Hispanic kiezers maken zich er blijkbaar niet zo druk over of een kandidaat tot hun eigen gemeenschap behoort. En kom me nu niet aan met woke-praatjes over mijn bias: ik heb Harris op deze blog zowat een half jaar getipt als de uiteindelijke Democratische tegenkandidaat van Donald Trump.

De DNC heeft meegedeeld niet in te gaan op het voorstel om de drempel te verlagen. Dat lijkt mij terecht. De eisen zijn helemaal niet zo hoog en bovendien klagen de kiezers al sinds het begin van de campagnes dat er teveel kandidaten zijn. Op het hoogte-/dieptepunt waren het er meer dan 25. In Nederland is het minder bekend, maar de campagnes zijn voor de meeste kandidaten al gaande sinds begin 2019.

Ik wens u allen prettige kerstdagen en een gelukkig 2020. I wish you all a wonderful Christmas and a happy New Year.

GOOD TIMES, BAD TIMES...

14-12-2019 – Volgens de *New York Times* zijn de Democraten inmiddels overal zenuwachtig over (13-12-2019). Ik kan wel enkele dingen noemen. De impeachmentprocedure tegen Donald Trump is degelijk en vordert gestaag, maar de Republikeinen sluiten de rijen, zodat het niet tot afkeuring of afzetting lijkt te komen in de Senaat. En de tegenstelling tussen gematigd-links en radicaal-links binnen de partij baart velen zorgen.

Dat is versterkt door de enorme nederlaag die Labourleider Jeremy Corbyn (een erkend bondgenoot van de Democratische linkervleugel) deze week in het Verenigd Koninkrijk leed tegen Boris Johnson (gesteund door Donald Trump). Gaat het straks ook zo in de VS, wanneer een radicale Democraat het tegen Trump opneemt? Deze een-op-een vergelijking is te eenvoudig. In Spanje hebben de socialisten tenslotte pas nog gewonnen. En terwijl Corbyn de minst populaire Labourleider sinds een halve eeuw is - ook in zijn eigen partij - krijgt Bernie Sanders waardering ver buiten zijn aanhang.

Niettemin: de presidentsverkiezingen laten uitdraaien op een confrontatie tussen de rechts-radicalen Trump en een links-radicalen Democraat lijkt me spelen met vuur. Zoals een Democratische analyticus

zei: als het publiek dan toch tussen extremen moet kiezen, zal het zich houden bij degene met wie het al ervaring heeft.

In een nieuwsbrief van de *New York Times* (11-12-2019) werd de stand van het land onder president Trump op twee tegengestelde manieren geschilderd: het gaat geweldig; het is een ramp. Het klopte allebei. Hier een door mij licht uitgebreide versie:

Het gaat geweldig: de werkeloosheid is lager dan hij in decennia is geweest; op de beurzen gaat het crescendo; er wordt een handelsakkoord met Canada en Mexico gesloten dat ook door de Democraten wordt gesteund; er zijn twee conservatieve leden in het Hooggerechtshof benoemd; er is een populaire belastingwet getekend; volgens recente peilingen zeggen de meeste Amerikanen dat ze het nu financieel beter hebben dan toen Trump begon; er lijkt een lichte dooi in de handelsoorlog met China te ontstaan.

Het is een ramp: een polariserende president, tegen wie al eerder onderzoeken noodzakelijk waren, is (als derde in de Amerikaanse geschiedenis) doel van een impeachmentprocedure; bijna de helft van de kiezers vindt dat hij afgezet moet worden; er zijn twee conservatieve leden in het Hooggerechtshof benoemd; de buitenlandse bondgenoten vertrouwen hem niet; zijn internationale politiek schiet alle kanten op en is vaak destructief; de ministeries zijn door zijn toedoen zwaar onderbemand; zestig procent van de kiezers vindt dat het de verkeerde kant op gaat met het land.

Volgens Trumps aanhangers gaat het natuurlijk geweldig. Maar zoals de lezer kan zien, hoeft je niet persé fanatiek te zijn om iets positiefs in Trump te ontwaren. Bij de huidige stand van zaken kunnen ook anderen voor hem kiezen. Er staan groepen tegenover die zich van Trump afkeren (vrouwen, de middenklasse uit de suburbs), maar er bestaat geen garantie dat ze daarom blind voor elk alternatief zullen stemmen.

We zullen het zien in het nieuwe jaar.

DE VIERVOUDIGE KANDIDATUUR

10-12-2019 – De nu in Amerika meest gehoorde voorspelling voor het verloop van de Democratische voorverkiezingen is die van het zogeheten 'Four Way Cluster'. Volgens die verwachting blijven er de komende maanden vier kandidaten over die elkaar niet veel toegeven, maar die de anderen achter zich laten. Dit viertal zou bestaan uit Joe Biden, Bernie Sanders, Elizabeth Warren en Pete Buttigieg.

Het is, afgaande op de huidige peilingen, mogelijk dat in elk van de vier eerste staten met voorverkiezingen een ander wint. In Iowa bijvoorbeeld Buttigieg, in South Carolina Biden, enzovoort. Waarna ze dan op Super Tuesday (3-3-2020) in de veertien staten die dan stemmen ook weer een verdeeld landschap achterlaten.

Als het tegenzit, kan het zo doorgaan tot op de Democratische Nationale Conventie in juli 2020, waar de uiteindelijke Democratische tegenstander van Donald Trump wordt gekozen. Dit is geen erg aantrekkelijk perspectief, omdat het betekent dat de Democratische Partij nog ruim een half jaar bezig is met haar energie naar binnen te richten. De Conventie zelf kan op die manier een weinig flatterende chaos worden.

Maar het staat allesbehalve vast dat het zo zal gaan. Er kunnen ook vrij snel twee kampen ontstaan wanneer de gematigd-linkse vleugel zich rond Joe Biden weet te verenigen en de radicale vleugel kiest tussen Bernie Sanders en Elizabeth Warren. Nadat Warren een tijdje boven Sanders uit groeide, is de senator uit Vermont op links nu toch weer nummer een in de peilingen (RCP-gemiddelden).

Ook een nieuwe rijzende ster blijft mogelijk. Het vaak aangehaalde voorbeeld is John Kerry, die in de Democratische campagne van 2003-2004 ver achterliep, maar in december (zeg vergelijkenderwijs maar 'nu') ineens omhoog schoot, won in Iowa en de Democratische tegenstander van George W. Bush werd.

Wie buiten 'de vier' kan die rijzende ster zijn? Allereerst helaas Michael Bloomberg - een van de tien rijkste mensen ter wereld - die afgelopen twee weken bijna 60 miljoen dollar aan advertenties heeft rondgestrooid, nog bijna nergens is verschenen maar al wel de steun heeft gekregen van een tech-baas uit Californië. Met zijn geld kan hij misschien gebruik maken van de verdeeldheid. Mocht hij winnen, dan krijgt het morele gehalte van de Amerikaanse politiek in ieder geval een nieuwe dreun.

Maar ook oudere bekenden, zoals Amy Klobuchar (gematigd linkse senator voor Minnesota) en Cory Booker (net wat meer linkse senator voor New Jersey en voormalig burgemeester van Newark) kunnen nog onverwacht stijgen - maar het kan ook zijn dat ze binnenkort bekend moeten maken dat ze uit de race stappen.

KAMALA HARRIS MELDT ZICH AF

3-12-2019 - Democratisch presidentskandidaat Kamala Harris, tevens senator voor Californië, geeft vandaag haar campagne voor het presidentschap op. Een vrij schokkend bericht. Toen ze afgelopen januari in Oakland haar kandidatuur bekend maakte, waren er meer dan 20.000 enthousiaste fans aanwezig.

Zij behoorde tot de echte Democratische kanshebbers, een uiterst capabele zwarte vrouw die haar sporen als hoogste openbaar aanklager van Californië heeft verdiend. Maar behalve gedurende een korte periode is ze er niet in geslaagd in de buurt te komen van de drie kandidaten aan de Democratische top, Joe Biden, Bernie Sanders en Elizabeth Warren. Ook Pete Buttigieg passeerde haar al een tijd geleden.

Toch verbaast dit abrupte einde. Zij was en bleef iemand van wie nog wat verwacht kon worden. De wendingen op weg naar en tijdens de voorverkiezingen zijn onvoorspelbaar en ze hing nu ook weer niet achteraan. Ze maakte zelf bekend dat het geld op was.

De vraag is nu natuurlijk waar haar aanhang naartoe gaat. Onder zwarte kiezers stond ze vaak op de derde plaats na Joe Biden en Bernie Sanders. Omdat ze ook met haar opvattingen tussen gematigd en radicaal in zat, lijkt het meest logische dat in ieder geval haar Afrikaans-Amerikaanse aanhangers naar hen gaan.

LAVAREN TUSSEN IMPEACHMENT EN VOORVERKIEZINGEN

1-12-2019 - Na een periode waarin de kiezerssteun voor impeachment van president Donald Trump toenam, is er nu voorlopig een nieuw evenwicht ontstaan. Het komt erop neer dat bijna alle Democraten voor afzetting van Donald Trump zijn en in de 80 procent van de Republikeinse kiezers er tegen is. Bij de veel kleinere tussengroep van zogeheten independents hangt het erom.

Die cijfers zijn vooral belangrijk om te kans in te schatten dat Republikeinen in de Senaat voor een veroordeling of afzetting van de president zullen stemmen. Zonder dat geen impeachment. Zolang weinig Republikeinse kiezers daarop zitten te wachten, heeft het voor een Republikeinse senator weinig zin zijn nek uit te steken en tegen Trump te stemmen. Ergo: zolang de verhoudingen zo blijven als ze nu zijn, is de kans op afkeuring en afzetting minimaal.

Dit zal de Democraten er niet van weerhouden de procedure voort te zetten. De feiten die tot nu toe in wekenlange hoorzittingen en ondervragingen boven water zijn gekomen zijn vrij eenduidig. Trump heeft uit eigenbelang zijn Democratische presidentsrivaal Joe Biden verdacht proberen te maken via de

Oekraïense regering, door de Oekraïners te chanteren met de inhouding van bijna 400 miljoen dollar Amerikaanse militaire hulp. Dat zou misbruik van het presidentiële ambt betekenen.

Er kan nog van alles gebeuren, maar de kans is groot dat het hele proces strandt op onwil in de Senaat. In zekere zin is dat voor de Democraten niet zo'n ramp: zolang maar duidelijk blijft dat de Republikeinen ondanks harde feiten om politieke redenen dwars liggen, zal het de Democraten geen steun kosten. Het kan de opkomst van Democratische kiezers eerder versterken.

Verwacht wordt dat de Democratische meerderheid in het Huis van Afgevaardigden de 'articles of impeachment' zal onderschrijven, ze doorstuurt naar de Senaat waar de Republikeinen de meerderheid hebben, en de behandeling in de Senaat in januari 2020 zal plaatsvinden. Dit tijdschema is erg lastig voor een aantal Democratische presidentskandidaten dat tevens senator is. Zij zijn verplicht aanwezig bij die behandeling en kunnen daardoor een tijd geen campagne voeren, terwijl de eerste Democratische voorverkiezing op 3 februari is.

Hoeveel aandacht de procedure tegen Trump ook trekt, de kiezers willen de kandidaten vooral horen over het beleid dat ze bij een verkiezingsoverwinning gaan voeren. Journalisten die met de kandidaten meereizen op campagne, melden altijd weer dat kiezers nauwelijks vragen stellen over impeachment.

Door het verplichte verblijf in Washington lijken de senatoren Bernie Sanders, Elizabeth Warren, Kamala Harris, Amy Klobuchar, Cory Booker en Michael Bennett gedupeerd te kunnen worden. Joe Biden en Pete Buttigieg en anderen kunnen vrolijk verder op campagne, en kunnen daar mogelijk van profiteren.

De Senaat, Capitol Hill, Washington.

BLOOMBERG: DE STUITENDE ARROGANTIE VAN HET GROTE GELD

25-11-2019/aanvulling 26-11-2019 – Eergisteren kondigde de 77-jarige multimiljardair en voormalig burgemeester van New York Michael Bloomberg zijn kandidatuur aan voor het Amerikaanse presidentschap. Voor de Democratische Partij wel te verstaan. Toch overtreft Bloomberg in sommige opzichten nog de arrogantie van Donald Trump. De laatste stelde zich tenminste nog in juni 2015 kandidaat, ruim een half jaar voor de eerste Republikeinse voorverkiezingen van begin 2016.

Bloomberg werpt zich in de Democratische strijd tien weken voor de voorverkiezing (caucus) van de staat Iowa. Die maand volgen verder New Hampshire, South Carolina en Nevada. Begin maart is het 'Super Tuesday', dan stemmen 14 staten tegelijk. De rest volgt daarna. In deze voorverkiezingen wordt gewoonlijk bepaald wie de uiteindelijke Democratische kandidaat wordt.

De mooie kant van de Amerikaanse presidentsverkiezingen is dat kandidaten door dit systeem gedwongen zijn zich in deze staten persoonlijk te presenteren aan de kiezers. Is Iowa als eerste ook de belangrijkste staat van de VS? Niet echt. Door Bloomberg wordt duidelijk dat dit in zekere zin juist goed

is. Het maakt de test des te zwaarder. Wie niet bereid is campagne te voeren in Iowa, is het presidentschap niet waard. Eenmaal in het Witte Huis heeft een president nooit meer ongedwongen contact met gewone Amerikanen in hun vertrouwde omgeving, in de voorverkiezingen wel. Bloomberg probeert daar omheen te zeilen.

In deze blog kunt u al berichten over de campagnes van de andere Democraten aantreffen vanaf 5 februari 2019, zowat tien maanden terug. Zij hebben met meer of minder succes deze tien maanden met hun kiezers doorgebracht. Een aantal van hen was al die tijd bijna wekelijks in Iowa, New Hampshire en South Carolina en daarnaast in andere staten, en heeft zich verdiept in de omstandigheden daar. Bloomberg heeft op zijn berg geld zitten afwachten, gooit nu dertig miljoen dollar tegen zijn eerste televisiepropaganda aan en heeft Iowa en New Hampshire al bij voorbaat irrelevant verklaard.

Zijn argument om mee te doen: de huidige gematigd-linkse kandidaten zijn niet sterk genoeg om het tegen Trump op te nemen. Dat zijn Joe Biden, Pete Buttigieg, Amy Klobuchar, om de belangrijkste te noemen. Tussen gematigd en radicaal in zitten onder anderen Kamala Harris en Cory Booker. Als Bloomberg ze met zijn geld zou steunen, zou dat allicht helpen. Maar ook zonder dat zijn zij als Democratische presidentskandidaten stuk voor stuk boven hem te verkiezen.

Curieus bij dit alles is dat Bloomberg nog tot voor kort ook Republikeinse kandidaten heeft gesteund met niet misselijke bedragen. Zo stelde hij zich in de presidentsverkiezingen achter George Bush junior en achter John McCain (tegen Barack Obama). Een hele reeks Republikeinse senatoren werd door hem gefinancierd, tot vorig jaar aan toe.

En dan hebben we het nog niet eens gehad over het feit dat Joe Biden zijn hoge leeftijd vaak wordt verweten en Bloomberg even oud is!

P.S. Het persbureau Bloomberg wordt op deze blog niet meer als nieuwsbron gebruikt.

DOE ER UW VOORDEEL MEE

19-11-2019 - Vandaag had *de Volkskrant* een artikel met de kop 'Homoseksualiteit Pete Buttigieg "struikelblok" voor deel zwarte kiezers VS'. Het was een feitelijk en informatief stuk. Maar voor deze keer zeg ik het toch eens: dezelfde en meer informatie kon u op 1 juni 2019 al op deze blog lezen onder de titel 'Afrikaans Amerikanen en Hispanics zijn zo radicaal niet.' Ook de problemen die Buttigieg op dit punt kan tegenkomen, worden er in besproken. Dat is 5½ maand geleden. Hieronder even scrollen en u bent er. Niets mis met het *Volkskrant*-artikel, maar de lezers van deze blog zijn – niet alleen over dit onderwerp – wel een stuk eerder op de hoogte!

DE GROOTSTE VIJAND VAN DE DEMOCRATISCHE PARTIJ IS ZE ZELF

17-11-2019 – Donald Trump is te verslaan in de presidentsverkiezingen van november volgend jaar. Maar wie gaat het doen? Deze week kreeg de president een nieuwe klap te verduren door de gouverneursverkiezingen in de overwegend Republikeinse staat Louisiana. De Democratische kandidaat, de zittend gouverneur John Bel Edwards, wist te winnen van zijn Republikeinse tegenstrever, hoewel die actieve steun van Trump kreeg tijdens de campagne. Edwards is tegen abortus en voor wapenbezit, maar is niettemin een Democraat te noemen met een verhoging van de onderwijssalarissen en de eerdere invoering van een hoger minimumloon, een verbetering van Obamacare en andere maatregelen ten gunste van de armen.

Waar het hier om gaat: er zijn tal van staten waar alleen een gematigd-linkse, soms zelfs conservatieve Democraat kan winnen. De nieuwe radicale Democratische afgevaardigden naar het Congres die in 2018 zijn gekozen, lijken dit tegen te spreken. Maar zij wonnen in districten die - with all due respect - zelfs

Democratisch stemmen wanneer er een schaap wordt gekandideerd. De districten die in 2018-2019 van Republikeins naar Democratisch over zijn gegaan, deden dat met gematigde Democratische kandidaten.

Enkele maanden geleden is vanuit de linkervleugel nog geopperd John Bel Edwards uit Louisiana uit de partij te zetten. Kan ook. Dan had Louisiana nu een Republikeinse gouverneur gehad, of Edwards als onafhankelijk kandidaat, maar never nooit een Democratische radicaal. De voortwoekerende verdeeldheid in de partij zou de Democraten nog wel eens duur te staan kunnen komen.

Ook zoiets. Dit voorjaar waren er nog meer dan 25 Democratische presidentskandidaten. De vreugde onder Democratische kiezers begon toe te nemen toen dit aantal vorige week eindelijk was gedaald naar 17. Elf weken voor de eerste voorverkiezingen is dat nog steeds een absurd aantal. Wat gebeurt er: Deval Patrick, de voormalig gouverneur van Massachusetts, werpt zich op als achttiende kandidaat en de ex-burgemeester van New York, miljardair Michael Bloomberg, 'overweegt' ook in te stappen. Hillary Clinton beweerde een paar dagen terug dat er 'enorme druk' op haar wordt uitgeoefend om zich eveneens te kandideren.

Toch zijn er nu al goede kandidaten in de race, en wanneer de Democraten er eens in zouden slagen zich achter een van hen te verenigen, zou dat heel wat meer helpen (*lees verder na de afbeelding*).

Pete Buttigieg is nu het alternatief voor de zeventigers. Hier op campagne in Des Moines, Iowa (foto Greg Hauenstein, Iowa Starting Line).

Op 3 februari aanstaande vindt de eerste Democratische voorverkiezing plaats, de caucus in de staat Iowa. In Iowa is één peiling die bewezen beter is dan alle andere, de tweemaandelijks *Des Moines Register/CNN/Mediacom*-poll. Dat heeft te maken met de gecompliceerde kiesprocedure in de staat, waar de stand alleen met een ingenieus eigen systeem goed kan worden opgenomen. De resultaten in deze peiling waren gisteren spectaculair. In Iowa staat Pete Buttigieg nu op de eerste plaats met 25 procent, en Joe Biden, Elizabeth Warren en Bernie Sanders volgen ieder zo'n tien procent lager.

Gezien de landelijke invloed die de caucus in Iowa heeft, en resultaten elders, is Buttigieg nu een volwaardige concurrent van Biden, Warren en Sanders.

[Aanvulling 20-11-2019: in de meest recente peiling in New Hampshire, de tweede staat met Democratische voorverkiezingen, staat Buttigieg nu 10 procent voor op Warren en Biden, en 16 procent voor op Sanders. Poll van St.Anselm.]

Pete Buttigieg is de 37-jarige homoseksuele burgemeester van de middelgrote stad South Bend (Indiana). South Bend is een plaats van vervallen industrie, die onder Buttigieg is omgevormd tot een

centrum in de IT-sector. Hij is Afghanistanveteraan en stelde zich na 2016 als outsider kandidaat voor het voorzitterschap van de Democratische Partij. Hij won niet, maar werd van verschillende kanten (Barack Obama!) zwaar geprezen.

Buttigieg kun je een gematigd-linkse moderne Democraat noemen. Uitermate slim en licht filosofisch ingesteld. Een thema waar hij met diepe overtuiging over kan praten, is zijn hedendaagse visie op het christelijk geloof. Dat kan nog belangrijk worden onder de vele christelijke zwarte kiezers. Op dit moment heeft hij vooral witte noordelijke aanhang, maar dat zou best eens kunnen veranderen. Buttigieg kan het alternatief voor de gematigd-linkse Joe Biden worden, maar heeft ook kanten die hem aanvaardbaar maken voor meer linkse Democraten. Aanhangers van Elizabeth Warren geven in meerderheid aan dat Buttigieg hun tweede keus is. Aanhangers van Bernie Sanders overigens niet.

Voor een kandidaat die op beperkingen stuit, kan de keuze van een running mate veel uitmaken. Al sinds dit voorjaar wordt Stacey Abrams het meest getipt als kandidaat voor het Democratische vicepresidentschap. Abrams is de zwarte vrouwelijke kandidaat die in 2018 met een handvol stemmen verschil verloor in de verkiezingen voor het gouverneurschap van Georgia.

'DONALD TRUMP IS NIET GEK'

6-11-2019 – Vandaag wordt het boek *Donald Trump is niet gek: een eigzinnige gids voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen* van Maarten Kolsloot en Victor Vlam gepresenteerd. Met hun ietwat uitdagende titel willen ze duidelijk discussie losmaken. Meer dan veertig erg interessante pagina's in hun boek gaan over theorieën, technieken en trucs bij het campagnevoeren in de VS. Beide schrijvers waren ooit actief in zo'n campagne. Voor een boek moet je ook campagne voeren, zullen ze hebben gedacht.

Een licht riskante benadering is het wel: de aversie tegen Trump is in Nederland enorm en de overtuiging dat hij niet goed wijs is wordt breed gedeeld. 'Gek' is natuurlijk een ondefinieerbare term, maar dat hij op zijn allerminst een ernstige narcistische persoonlijkheidsstoornis heeft, lijkt mij een raadzaam uitgangspunt.

Trump's psychische gesteldheid kun je ook buiten beschouwing laten, maar niet helemaal. Zo bespreken Kolsloot en Vlam twee mogelijke strategieën die je als politiek leider kunt volgen: de prestigestrategie en de dominantiestrategie. In het eerste geval wordt een leider gevolgd uit sympathie voor hem en zijn strevingen (voorbeeld Obama), in het tweede geval is hij de sterke daadkrachtige leider die vooral gevreesd wordt en aan wie men het regeren in ondergeschiktheid overlaat (voorbeeld Trump).

Probleem bij Trump is dat hij geen keuze heeft. Het is sterker dan hem: hij kan eenvoudig niet anders dan doordrijven zonder zich van wie ook wat aan te trekken. Zijn gedrag wordt in extreme mate door zijn ego bepaald. Daardoor is hij niet alleen een gevaar voor zijn omgeving, maar ook voor zichzelf. Wanneer hij in het nauw komt (Koerden; Oekraïne) heeft hij geen ander antwoord dan dreigen en twee keer zo hard roepen dat hij gelijk heeft, ook wanneer dat contraproductief werkt.

Intussen beschrijven de auteurs treffend Trump's gedragspatronen, hoe hij intuïtief de noden van zijn aanhang weet aan te voelen en in ijzere opvattingen weet om te zetten. Hij is een 'matig politicus, maar briljant verkoper' schrijven ze. Klopt, maar dan wel een briljante oplichter, die zich bij zijn handel niets aantrekt van de enigermate fatsoenlijke omgangsvormen waar een democratie van afhankelijk is. Hun stelling dat Trump geen oorzaak is maar een symptoom van algemenere polarisering is waar, maar dat volstaat toch niet helemaal. Even verderop schrijven ze dan ook zelf dat hij de Republikeinse Partij wat cruciale kwesties betreft op een totaal nieuwe koers heeft gezet en zo een stempel drukt op de toekomst.

De auteurs bespreken hoe het hele verkiezingsproces, de voorverkiezingen, de besluitvorming op de partijconventies en het kiescollege in elkaar steken. Veelzeggende observaties: de polarisatie is zover

gevorderd dat, wanneer je iemands standpunt over een onderwerp hoort, je meteen ook al diens andere kent. Hun uitleg van de campagnemethodes is fascinerend. Neem het inmiddels in de VS algemeen gehanteerde inzicht dat koopgedrag en stemgedrag tot in detail gerelateerd zijn: 'Snickers, Twix en M&M's met amandelen worden meer gegeten door Democraten. Melkchocolade M&M's, Pinda M&M's en Rolo worden vaker gegeten door Republikeinen.' Zelf eet ik dit alles gelukkig bijna nooit, maar soms toch Melkchocolade- en Pinda-M&M's... Ai! Door gebruik te maken van koopgegevens die door commerciële bedrijven op het wereldwijde web worden verzameld, kan de propaganda voor elke woning worden aangepast.

Enkele passages over de campagne voor 2020 zijn wel erg snel. Voor de Democratische Partij hebben de auteurs weinig interesse: de elf belangrijkste Democratische presidentskandidaten worden in minustukjes afgehandeld. Verder lijkt 'gekke Bernie' me, ook al gezien de titel van het boek, geen toepasselijke omschrijving voor Bernie Sanders, nog steeds een van de drie belangrijkste Democratische kandidaten en in sommige staten nummer een in de polls – hoe relatief ook. Je kunt tegen hem zijn, maar hem gek noemen omdat hij McDonald's-stakers steunt, is eh... vreemd. De auteurs laten soms een gat vallen. Bij de grote thema's van de aankomende verkiezingen bespreken ze Obamacare, maar Medicare for All ontbreekt, terwijl dit al sinds afgelopen voorjaar het allerbelangrijkste onderwerp is in de Democratische voorverkiezingen en dat nog wel even zal blijven ook. Voor zowel de voor- als de tegenstanders.

Donald Trump is niet gek bevat allerlei leuke en nuttige lijsten, van onmisbare boeken, rijke geldschieters, campagnesongs, bijzondere campagnes uit het verleden, et cetera. Ik heb enkele kanttekeningen. De beslist te bezoeken locaties zijn al te willekeurig en bijna allemaal aan de oostkust. Bij de campagnesongs had Fleetwood Macs *Don't Stop* (thinking about tomorrow) van de Bill Clintoncampagne niet mogen ontbreken, de in Nederland ongetwijfeld meest bekende Amerikaanse campagnesong ever. Met de boekenlijsten is niks mis, alleen zijn het allemaal Engelse titels, terwijl *Donald Trump is niet gek* duidelijk mikt op een breder Nederlands publiek. Daarom tot slot enkele nog steeds leeswaardige Nederlandse campagne- en andere boeken:

Paul Brill, *1600 Pennsylvania Avenue: alles over de Amerikaanse verkiezingen* (2012).

Charles Groenhuijsen, *Alles gaat voorbij, zelfs Donald Trump* (2019).

Maarten Kolsloot, *Zo word je president: de strijd om het Witte Huis* (2012).

Philippe Remarque, *De hand van Obama: verslag van een onwaarschijnlijke overwinning* (2009).

Arjen van Veelen, *Amerikanen lopen niet: leven in het hart van de VS* (2018).

Max Westerman, *In alle staten: het Amerika van Max Westerman* (2007).

BATTLEGROUND STATES

5-11-2019 - Het is bekend, maar wordt toch vaak vergeten: de Amerikaanse presidentsverkiezingen worden niet bepaald door de landelijke meerderheid, maar door de uitslagen per staat. Zo ziet het er voor Donald Trump in landelijke peilingen al een tijdje matig tot slecht uit. Joe Biden, Bernie Sanders en Elizabeth Warren winnen volgens landelijke polls bijna altijd van hem en zelfs minder scorende Democraten kunnen hem volgens die peilingen vaak verslaan.

Bovendien lopen zijn 'approval ratings' verder terug. Daarin wordt zijn functioneren als president als positief of negatief beoordeeld. Matig waren ze altijd al (approval 40-45 procent), maar hij heeft in 2016 ook met slechte beoordelingscijfers gewonnen. Zolang hij boven de 40 procent blijft en de disapproval onder de 55, hoeft hij zich vermoedelijk niet zo heel grote zorgen te maken. Maar nu duikt hij daar soms

onder respectievelijk bovenuit. Bovendien gaan de percentages van kiezers die het afzettingsonderzoek steunen langzaam maar zeker omhoog.

Nu de battleground states, de omstreden staten, die voor de overwinning de doorslag kunnen geven. Dat zijn volgens het rekenwonder van de *New York Times* Nate Cohn: Wisconsin, Michigan, Pennsylvania, North Carolina, Florida en Arizona.

De *New York Times* leunt nogal eens naar de linkervleugel van de Democraten, maar Cohn blijft de Democraten waarschuwen dat ze zich niet rijk moeten rekenen. Zijn conclusie over de stand van zaken in de omstreden staten is dan ook niet erg opbeurend:

Joe Biden zou volgens Cohn nu in 4 van die 6 staten winnen van Donald Trump, Bernie Sanders in 3 van de 6 en Elizabeth Warren in 1 van de 6. In enkele gevallen wordt het gelijkspel. Zie hiervoor de tabel onder.

Het duurt nog een hele tijd voor die verkiezingen plaats vinden, dus alles kan nog gebeuren. Maar intussen.

	Trump	Biden	Sanders	Warren
Mich.	Even	+2	+6	
Penn.	+3	+1	Even	
Wis.	+3	+2	Even	
Fla.	+2	+1	+4	
Ariz.	+5	+1	+2	
N.C.	+2	+3	+3	

Blauw: Democratische overwinningen, roze: Republikeinse overwinningen. (tabel Nate Cohn, NYT-Siena poll).

JEUGD DENKT ER ANDERS OVER

30-10-2019/gewijzigd 2-11-2019 - In Iowa, de eerste staat waar Democratische en Republikeinse voorverkiezingen zullen worden gehouden, werd van staatswege een peiling onder scholieren georganiseerd op 300 highschools (Youth Caucus Straw Poll, 29/30-10-2019).

Allereerst was de keus tussen Democraten en Republikeinen (Trump). Het was fifty-fifty.

Aan Democratische kant staan bij de volwassenen van Iowa Elizabeth Warren en Joe Biden afwisselend bovenaan in de polls. Maar bij de virtueel Democratisch kiezende jeugd ziet het er een beetje anders uit. Hun steun gaat naar:

1. Bernie Sanders
2. Joe Biden

3. Andrew Yang
4. Pete Buttigieg
5. Elizabeth Warren

Sanders heeft twee keer zoveel stemmen als Biden. Elizabeth Warren heeft weinig aanhang bij de jeugd.

ZOMAAR EEN WEEKEINDE IN 2019

28-10-2019 – Behalve dat IS-leider Al-Baghdadi eindelijk werd uitgeschakeld, gebeurden er dit weekeinde een heleboel gewonere dingen, ook buiten de Verenigde Staten.

In regionale verkiezingen in het Italiaanse Umbrië, in het midden van de laars, won de rechts-radical Lega van Matteo Salvini een absolute meerderheid van 57,5 procent van de stemmen. In deelstaatverkiezingen in het Duitse Thüringen (vroeger in de DDR/Oost-Duitsland gelegen) kregen de linksradicale partij Die Linke en het rechts-radical Alternative für Deutschland (AfD) respectievelijk 31 en 23,4 procent van de stemmen.

In Barcelona gingen op zaterdag 350.000 mensen de straat op die het Catalaanse separatisme steunen, op zondag verschenen er 80.000 op straat voor eenheid met Spanje. Volgens alle peilingen is de werkelijke verhouding tussen de twee kampen in Catalonië ongeveer 50-50. Bij presidentsverkiezingen in Argentinië, dat al een paar jaar aan de rand van de financiële afgrond hangt, won de 'linkse perónistische' kandidaat Alberto Fernández, met als vicepresident een eerdere president, Cristina de Kirchner (Bijna heel Zuid-Amerika is na een economische boom aan het begin van de 21-ste eeuw - vooral door handel met China - diep gevallen, waar noch de bevolking, noch de regeringen mee overweg konden. Zie hierover **Foreign Affairs**. Link is vervallen in deze PDF).

De situatie in al deze landen en landstroken is sterk verschillend. Toch bespeur ik een gemeenschappelijke onderstroom.

In Italië voorspelt Salvini's overwinning weinig goeds voor de net aangetreden regering van de 5-sterrenbeweging en de Democratische partij, waar de Lega buiten staat. Over enkele maanden gaat iets noordelijker ook Emilia-Romagna naar de stembus. In deze vanouds linkse, zelfs communistische provincie, kan Salvini ook winnen. Laten we er geen doekjes om winden: Salvini's populariteit steunt vooral op zijn standpunt over de massa-immigratie naar Italië, die in de afgelopen jaren een gigantisch probleem is geworden. Italië is het eerste land van aankomst voor veel asielzoekers en vooral ook voor talrijke Afrikanen die geen recht op asiel hebben. Dat de andere Europese landen in gebreke blijven

omdat ze onvoldoende vluchtelingen overnemen, betekent voor erg veel Italianen dat er dan zeker geen bij moeten komen. Het gevoel van machteloosheid is groot, met andere woorden: het lijkt of de burger noch de overheid enige controle heeft op de ontwikkelingen in het land. Salvini sluit bij die ervaring aan, in plaats van hem af te wijzen.

In het Duitse Thüringen waren onderwijs, immigratie en klimaat de drie belangrijkste thema's (cijfers *Frankfurter Allgemeine*, 28-10-2019, *Spiegel Online*, 28-10-2019, DIMAP). De linker en rechter vleugelpartijen hebben er nu samen een meerderheid van 54,4 procent. Allebei wonnen ze vooral dankzij mensen die eerder niet stemden en door kiezers die van regeringspartij CDU afkomstig zijn. Terwijl die laatste weinig vertrouwen geniet, is Linke-voorman Bodo Ramelow bij een meerderheid van alle kiezers in de deelstaat populair omdat hij... gematigd is. Men wil geen extremisme, maar een politiek midden *dat doortastend is* en rekening houdt met de problemen van de bevolking.

Wat er in Argentinië gaat gebeuren, zal vermoedelijk veel lijken op nooddriftig Griekenland met de regering onder leiding van het socialistische Syriza. Er heerst een vergelijkbare economische dwangsituatie, waaruit geen aantrekkelijke ontsnappingen mogelijk zijn. Griekenland had zichzelf failliet kunnen laten gaan om op eigen kracht opnieuw te beginnen, in plaats van aan te kloppen bij de EU. Dat was misschien eervoller geweest, maar het had de burgers minstens net zoveel offers gekost. De Argentijnen zullen het eveneens zwaar krijgen. In het gunstigste geval kunnen Fernández en De Kirchner die pil wat vergulden door het lijden eerlijker te verdelen.

De verschillende omvang van de demonstraties in Barcelona 'voor' en 'tegen', zegt vooral één ding: bij de separatistische richting zijn de woede en het fanatisme groter. Geen troostrijke constatering, gezien de **burgeroorlog in het Spanje van de twintigste eeuw**, die ongeveer 500.000 doden heeft gekost (1936-1939, gevolgd door de Franco-dictatuur tot 1975).

De overeenkomst die ik zie tussen deze gebeurtenissen uit een enkel weekeinde, is dat burgers overal snakken naar vertrouwen en stabiliteit, maar denken die niet langer van het politieke midden te kunnen verwachten. Ze hebben het gevoel dat ze de greep op hun eigen leven hebben verloren, en nog erger, dat ook hun regering die greep heeft verloren, een speelbal is geworden van externe krachten en niet bereid is tot duidelijke stappen om daar verandering in te brengen.

Wat dit betekent voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen? Hopelijk geen verdere polarisering, waarin alleen nog kan worden gekozen tussen radicaal rechts en radicaal links. Maar dan zal het midden zich ook leidend moeten gedragen. Je houdt je hart vast.

KOP NOCH STAART

25-10-2019 - Deze week zijn er in de VS maar liefst zeven landelijke peilingen gehouden onder Democraten. Na het grote televisiedebat van 16 oktober wil iedereen weten wat dit voor uitwerking heeft gehad. Maar wie de Democratische favoriet voor het presidentschap is, wordt uit die peilingen allesbehalve duidelijk.

Hier volgen eerst tussen haakjes de laagste en de hoogste score, daarna het percentage per poll.

Joe Biden (21-34 procent) 34, 24, 27, 27, 30, 32, 21.

Elizabeth Warren (19-28 procent) 19, 23, 21, 19, 21, 22, 28.

Bernie Sanders (14-25 procent) 16, 16, 25, 14, 18, 17, 15.

Pete Buttigieg (5-10 procent) 6, 8, 6, 6, 6, 5, 10.

Kamala Harris (5-7 procent) 6, 5, 5, 5, 6, 7, 5.

Kortom: Biden houdt net stand op de eerste plaats, Warren zit hem op de hielen en Sanders gaat wat omlaag.

Maar nu de vier eerste staten in de Democratische voorverkiezingen: Iowa, New Hampshire, South Carolina, Nevada. Zij kiezen in februari 2020 en hun uitslagen hebben vrij grote invloed op het vervolg.

Iowa : hier wisselen Warren en Biden elkaar af op de eerste plaats, maar op een duidelijke tweede of derde plaats en stijgend staat Pete Buttigieg.

New Hampshire : Warren en Sanders wisselen elkaar af op de eerste plaats.

South Carolina : Biden staat er al het hele jaar op de eerste plaats.

Uit *Nevada* zijn geen recente polls beschikbaar.

Dixville Notch in New Hampshire heeft slechts enkele tientallen kiezers. Die stemmen op verkiezingsdag traditioneel allemaal om middernacht. Daarmee komt de allereerste uitslag er vandaan. Het enorme hotel dat als stembureau dient, heeft verdacht veel weg van dat in de film The Shining. Hoeveel moeite de campagnes zich getroosten voor dit verre plekje in de bergen tegen de Canadese grens, wordt geïllustreerd in een geweldige scene in The West Wing.

IS ER DAN NERGENS REDDING?

22-10-2019 – Hillary Clinton is terug. Samen met haar dochter Chelsea heeft ze een boek geschreven. In verband daarmee – zo werd het in enkele kwaliteitskranten geformuleerd – viel ze de Democratische presidentskandidaat Tulsi Gabbard aan, die volgens haar een favoriet van de Russen is. Tulsi heeft een nauwelijks meetbare aanhang en was blij met de aandacht.

In de Democratische Partij gaan steeds meer stemmen op om een nieuwe topkandidaat voor de presidentsverkiezingen te introduceren. De gedachte hierbij is dat de radicale kandidaten er niet in zullen slagen meer gematigde Democraten achter zich te krijgen, terwijl de gematigd-linkse kandidaten zwak lijken. Biden kwakkelt, bij alternatieven als Pete Buttigieg en Amy Klobuchar wordt betwijfeld of ze de noodzakelijke steun krijgen van Afrikaans Amerikanen en Hispanics.

Wie zijn de nieuwe opties die in het circuit rondgaan? Hillary Clinton, Michelle Obama en de 77-jarige voormalige burgemeester van New York Michael Bloomberg. Clinton zei eerder deze maand alvast op het publieke televisiekanaal PBS: 'Misschien is er een herstart nodig. Het is duidelijk dat ik weer kan winnen.'

Mochten de presidentsverkiezingen uitdraaien op een nieuwe confrontatie tussen Clinton en Trump, dan denk ik dat ik deze blog per dat moment beëindig. Ik ben toch zeker niet gek!

Dat alleen al de gedachte opkomt vind ik stuitend. Er is best iets positiefs te zeggen over Hillary. Juist de linkervleugel zou haar moeten waarderen vanwege het feit dat zij al in de jaren negentig vanuit het Witte Huis als first lady van president Bill Clinton wetgeving in de richting van Medicare for All heeft geïnitieerd. De kritiek was achteraf dat die niet door het Congres is gekomen omdat Hillary te radicaal was: de Republikeinen weigerden medewerking. En wanneer ze niet de pech had gehad dat ze het in 2008 nu net moest opnemen tegen Barack Obama, dan was ze toen vrijwel zeker president geworden. Geen heel erg slechte denk ik. Hillary was een vrij goede minister van Buitenlandse Zaken tijdens Obama's tweede ambtstermijn.

Maar dat onuitstaanbare *Dynasty*-denken. Het idee dat jij president moet worden omdat je echtgenoot, je vader of je broer het ook was. In het geval van Bill en Hillary Clinton ook nog in de vorm van een deeltje in de echtelijke sponde: wanneer jij mij steunt, steun ik straks jou. Nu moet dochter Chelsea ook gelanceerd worden. Die deed al in 2016 gearrangeerde politieke uitspraken over dingen waar ze niks mee te maken had. En nu is er het boek.

Probleem zijn de grenzeloze arrogantie en zelfingenomenheid. De fameuze e-mailkwestie. Recent is vanuit het Amerikaanse ministerie van Justitie komen vast te staan dat het gebruik van Hillary Clintons privéserver voor staatszaken geen schade heeft veroorzaakt. Mooi meegenomen. Maar waar het om gaat is dat zij nota bene als minister vond dat zij boven de regels van haar eigen ministerie verheven was: het bestieren van staatszaken via de privémail mocht gewoon niet. En vervolgens zei ze dat het niet erg was (wat zij niet had uit te maken), werden duizenden mails vernietigd en wist ze pas meer dan een half jaar later eindelijk een soort excuus uit te spreken.

Dat Trump denkt boven de wet te staan is bekend, maar Hillary dacht dat bij tijden ook al. Het is vooral deze houding die zoveel afkeer te weeg heeft gebracht. Mocht ze zich nu op de valreep alsnog opnieuw kandidaat stellen voor het presidentschap, dan illustreert dit alleen maar dat ze niks geleerd heeft.

Michelle Obama dan. Die reist zwaar betaald de wereld rond als mediaster. Niet mijn voorstelling van een presidentspartner, maar ze is tot nu toe wel zo verstandig – de Obama's lijken me allebei aanzienlijk verstandiger dan de Clintons – zich buiten de lopende presidentsrace te houden. Het zou jammer zijn wanneer Michelle straks alsnog zwicht onder druk vanuit haar partij. Dan mag dat de partij als geheel worden aangerekend.

De Democraten hebben natuurlijk ook al de Kennedy-dynastie gehad. Die kun je veel vergeven, ondanks JF's seksuele uitpattingen. Met een president, twee doden door moordenaarshand (John en Bobby) en senator Teddy als een van de meest voorbeeldige politici van het land, hebben de Verenigde Staten heel wat aan de Kennedy's te danken. Bovendien, wat je er ook van kunt zeggen, zij zagen politiek nog als een terrein waar je kennis, inzicht, vaardigheden en verantwoordelijkheidsgevoel voor hoorde te hebben.

Dynasty is zoals bekend aan Republikeinse kant al even populair. Vader en zoon Bush zijn al president geweest en in 2016 moest broer Jeb aan de beurt komen. Ook de Trumps willen nu een politieke dynastie vormen (zie deze blog onder 9-9-2019). Wat houdt dit in? Vader Trump is 'de meest oneerlijke man die ooit het Witte Huis heeft bewoond, de bespotter van oorlogshelden, de gluiperige grijper naar de private delen van vrouwen, de serieel failliete zakenman, de nuttige idioot van Poetin.' Aldus de redactie van een van de oudste een meest eerbiedwaardige dagbladen van de Verenigde Staten, de *Baltimore Sun*. Een incompetente figuur.

Daar steken een dochter en een schoonzoon die niet helemaal achterlijk zijn al gauw gunstig bij af. Maar: realiteitscheck. Zij hebben geen mallemoer met de Amerikaanse politiek te maken en kunnen zich er alleen maar in mengen omdat hun vader vindt dat heel Amerika een particuliere golfresort is met hemzelf als baas en familieleden die daarin delen. Laten we vooral het beeld koesteren van de Duitse bondskanselier Angela Merkel, die haar afkeer niet kon verbergen toen zij in 2017 Ivanka Trump als politiek gesprekspartner kreeg opgedrongen. *The decline and fall of the American empire.*

Want al deze toestanden bij elkaar roepen het beeld op van degeneratie, van decadentie en van een politiek systeem in verval. Ik ben lang niet de eerste die het zegt. Maar het zou goed zijn wanneer bij het kiezen van presidentskandidaten, of ze nu Democratisch of Republikeins zijn, daar dan ook eens wat meer acht op werd geslagen.

Topoverleg oktober 2017. Angela Merkel: 'Wat doe jij hier?' Ze herstelde zich snel, noodgedwongen.

[Aanvulling 26-10-2019. In de *Volkscrant* van gisteren zei een socioloog te durven wedden dat Kim Kardashian - die wij allemaal horen te kennen - zich in 2024 kandidaat stelt voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Q.E.D.]

HOOP DOET LEVEN/HOOP DOET BALEN...

21-10-2019 – Vandaag zijn er verkiezingen in Canada. De huidige premier Justin Trudeau verdedigt zijn positie. Voor de zekerheid schrijf ik onderhavig stukje voor er voorspellingen of uitslagen bekend zijn: voor wat ik erover wil zeggen, maakt de uitslag niets uit.

Justin Trudeau werd vier jaar geleden met veel enthousiasme als een soort nieuwe heiland binnengehaald. Hij was een linkse 'liberal' (in de Amerikaanse betekenis) die grote veranderingen beloofde. Die kwamen er maar een beetje, en bovendien bleek Justin zelf niet perfect te zijn. Voor wie weet dat perfecte mensen niet bestaan was dat geen verrassing, maar voor wie de hemel op aarde verwachtte was het een zware deceptie.

Nu over naar de Amerikaanse verkiezingen. Daar zijn twee veel belovende presidentskandidaten: Bernie Sanders en Elizabeth Warren. Radicaal zijn ze allebei, maar Bernie heeft als persoon vaak de indruk gegeven dat hij ook verstandig bleef, en zichzelf was. Zijn positieve standpunt over het bezit van (jacht)geweren kun je haast grappig noemen. Hij veroordeelde ook al vroeg de Venezolaanse 'socialist' Maduro en trok partij voor diens opposant Juan Guaido.

Toen *The New Yorker* (13-4-2019) dit voorjaar een bijeenkomst van Bernies gespreksgenoten over internationale politiek mocht bijwonen, bleken dit algemeen erkende experts, van wie diverse voor het State Department onder John Kerry en Hillary Clinton hadden gewerkt.

Bernie is ook niet zo fanatiek wanneer het gaat om het tot op het bot uitvechten van allerlei cultuurstrijd. Ik ben aanzienlijk minder links dan Sanders, maar het begon er zowaar vertrouwenwekkend uit te zien. Hij begrijpt dat regeren als president meer is dan net doen of je al je grootse plannen kunt realiseren. Dat hij zich eergisteren liet 'endorsen' (iets tussen steunen en omarmen in) door Alexandria Ocasio-Cortez is minder, maar veel maakt het niet uit: hij blijft tot en met vandaag zakken in de meeste peilingen en of daar nog een keer in komt?

U begrijpt het al: degene die net als eertijds Justin Trudeau gouden bergen belooft, is Elizabeth Warren. Ze zal net als hij ook vast persoonlijke gebreken hebben die tegenvallen. Welke? (Nog) geen idee. Ze schijnt er van overtuigd te zijn geweest Native American-voorouders te hebben gehad. Het bleken er na een dna-test een paar in de verte te zijn, maar weinig. Komt voor. Ik vind vooral kwalijk dat zij instemde met de suggestie dat zij hierover excuses moest aanbieden en dat de leiders van de Native Americans bepalen wie wel of geen Native American is. Ze maakte excuus, en ik vrees niet alleen omdat dit politiek moeilijk te vermijden was (voor een linkse Democraat dan), maar omdat ze gelooft in de hieraan ten grondslag liggende, nogal extreme theorie over rassenscheiding die rond de term 'culturele toe-eigening' is opgetrokken. Dit soort dingen bedoel ik bij mijn bewering dat Warren radicaler (en rechtlijniger) is dan Sanders.

Mocht Elizabeth Warren de Democratische kandidaat worden en de presidentsverkiezingen winnen, dan moeten haar kiezers zich voorbereiden op net zo'n deceptie als de kiezers van Justin Trudeau. Een groot deel van de vele plannen die ze heeft uitgewerkt zal niet worden gerealiseerd. Nu kun je zeggen dat dit dan aan de Republikeinse weerstand ligt, al zijn er ook aardig wat Democratische afgevaardigden in Huis en Senaat die haar plannen niet zullen steunen. Maar dat die weerstand er komt, *weten we nu al*, en daar zal dus nu al rekening mee moeten worden gehouden. Anders is het: Teleurstelling? Eigen schuld. Sorry.

WITTE HUIS: VERRAAD OP VERRAAD

18-10-2019 – De Amerikaanse vicepresident Mike Pence en de Turkse president Erdogan hebben een 'overeenkomst' gesloten waarmee de Amerikaanse regering de bezetting van een dertig kilometer brede (en honderden kilometers lange) strook Koerdisch/Syrisch grondgebied sanctioneert. In ruil voor deze gratis verovering moet Erdogan vijf dagen 'staak-het-vuren' in acht nemen. Daarna zijn dan de aangekondigde Amerikaanse sancties tegen zijn agressie van de baan.

Voor de tweede keer in ruim een week legt het Witte Huis ten koste van de Koerden de rode loper uit voor Erdogan, die het prachtig vindt. Of ook het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden en de Senaat hun eigen sancties tegen Turkije laten vallen, staat te bezien. Voor het eerst in zijn regeerperiode heeft Trump nu immers zelfs een deel van de meestal slaafse Republikeinen kwaad gemaakt. Namens wie Trump en Pence nog spreken, is een raadsel.

PEILING: ONDER STUDENTEN LIGGEN DE VERHOUDINGEN ANDERS

12-10-2019 – Er worden regelmatig peilingen over de Democratische voorverkiezingen gehouden onder Amerikaanse studenten van colleges en universiteiten. Dit is de meest recente uitslag (Chegg College Pulse Poll, 10-10-2019):

Bernie Sanders: 31 procent
Elizabeth Warren: 28
Andrew Yang: 10
Joe Biden: 9
Pete Buttigieg: 6

De poll werd gehouden nadat al bekend was dat Bernie Sanders een hartaanval had gehad. Zijn populariteit is en blijft groot. Toch moeten we reëel zijn: voor de presidentsverkiezingen is Sanders' positie erg verzwakt. Zijn campagneteam heeft de neiging elk slecht nieuws aan een bias in de media te wijten, maar de kwestie van zijn leeftijd en gezondheid kan ook degenen die hem goed gezind zijn niet onberoerd laten.

Deze peiling onder studenten suggereert iets dat voor zowel Sanders als Warren belangrijk kan worden: hun grootste concurrent onder studenten is nu Andrew Yang, en de financiële steun die hij heeft opgehaald voor zijn campagne (zie deze blog onder 5-10-2019) kan er op duiden dat hij verder gaat groeien. Daarbij is niet alleen het leeftijdsverschil – hij is 44 – met de zeventigers Sanders, Biden en Warren van belang. Yang is zoon van Taiwanese ouders die in hun jeugd naar Amerika zijn gekomen. Hij vertegenwoordigt een heel andere denkwereld: hij is niet opgegroeid in analoge tijden, maar in digitale, en ook al bestaan de eerste in veel opzichten gewoon verder, onbegrip over de tweede is voor een president die in januari 2021 moet aantreden een gebrek te noemen.

Volgens Yang laten de data zien dat er een rechtstreekse relatie bestaat tussen werkloosheid door automatisering en robotisering en stemmen op Donald Trump. Of zijn voorstel voor een basisinkomen van 1000 dollar per maand zal werken? Mijns inziens alleen in combinatie met omvangrijke inspanningen om ook de wellicht niet zo 'creatieven' in die omstandigheden een zinvolle rol in de samenleving te laten spelen. Een deel van de bevolking met een fooi afschrijven kan niet.

MILITAIR VAN AMERIKAANSE SPECIAL FORCES IN SYRIE: 'IK SCHAAM MIJ'

11-10-2019 - Na Trumps besluit de Amerikaanse aanwezigheid aan de Turkse grens te beëindigen zei een Amerikaanse militair, gedetacheerd bij de Koerden, eergisteren tegen Fox News dat hij zich diep schaamde.

Lees verder in **The Hill**

IMPEACHMENT ALS COMPROMIS

10-10-2019 – Op de Amerikaanse sociale media doet sinds enkele weken de kreet 'President Pelosi' de ronde. Dat zit zo: wanneer Donald Trump zou worden afgezet en ook vicepresident Mike Pence het veld moet ruimen, wordt volgens de wet de voorzitter van het Huis van Afgevaardigden president. De Democraat Nanci Pelosi dus. Dat zou dan duren tot de nieuwe president na de presidentsverkiezingen wordt geïnaugureerd. Die verkiezingen zijn in november 2020, de inauguratie is in januari 2021.

Als er nu één garantie is om het impeachmentproces op een fiasco te laten uitlopen, is het aansturen op een tijdelijk presidentschap van Pelosi. En als er iemand is die dat snapt, is zij dat zelf. Maar niet iedereen in de Democratische Partij denkt verder. Op zich lijkt Pelosi me een capabele president, maar het zou betekenen dat de Democraten niet alleen Trump maar de Republikeinse Partij uit de macht zetten. Dat die daar bezwaar tegen maakt is meer dan logisch en het is ook niet naar de bedoeling van de wet.

Wat betekent dat de Republikeinen zo onder geen enkele voorwaarde zullen meegaan met een impeachment, terwijl er altijd nog twintig Republikeinse senatoren voor afzetting moeten stemmen voor die mogelijk is. Dat een aantal Republikeinen accepteert dat Trump niet te handhaven is, zou op den duur kunnen. Dat diezelfde Republikeinen ook akkoord gaan met het afzetten van Mike Pence, is om bovengenoemde reden ondenkbaar.

Het is dus te hopen dat de Democraten hun verstand erbij houden en begrijpen dat – mocht het zover komen – het offer voor het verwijderen van Trump is dat ze Pence moeten laten zitten en hij tot januari

2021 president wordt. We kunnen er nu al vanuit gaan dat de Republikeinen dit in de wandelgangen als keiharde eis zullen stellen voor ze Trump afvallen.

Helemaal nieuw is zo'n gang van zaken ook niet. Toen de Republikeinse president Richard Nixon vanwege de Watergate-affaire steeds meer in de knel kwam, hebben de Democraten er actief aan meegewerkt diens vicepresident Gerald Ford uit de wind te houden. Nixon trad uiteindelijk zelf af, diens partijgenoot Ford volgde hem op.

TRUMP EN ERDOGAN: VIJANDEN VAN DE DEMOCRATIE ONDER ELKAAR

Amerikaanse en Koerdische militairen in Noord-Syrie, 2017 (foto AFP)

7-10-2019 - Toen ik in mijn vorige stukje over het gevaar van 'Turkse toestanden' in Washington schreef, was nog niet bekend dat Donald Trump zijn vriend Erdogan de vrije hand ging geven in Noord-Syrie. Erdogan saboteert uit eigenbelang al jaren alle pogingen om de Koerden langs democratische weg een eigen plaats in Turkije te geven en zou ze liefst ook in het buurland een kopje kleiner maken. Verder heeft het natie-begrip zoals het in Turkije leeft eerder al minstens 700.000 maar mogelijk anderhalf miljoen Armeniers het leven gekost.

Niet dat ik geloof dat het Koerdische Rojava een nieuwe heilstaat is, maar de Koerden hebben heel wat kooltjes uit het vuur gehaald tegen IS en hebben tegenover Erdogan recht op bescherming. *[Aanvulling 10-10-2019: Om precies te zijn vormden de Koerden vrijwel het hele grondleger tegen IS, waarbij de VS en ook Nederland steun verleenden, terwijl Turkije heimelijke relaties met IS onderhield. De andere anti-Assadkrachten waren voornamelijk verwerpelijke jihadististen die zich nu samen met Erdogan tegen de Koerden richten].*

De acties van Trump en Erdogan zullen een destabilisatie van de regio teweeg brengen die heel wat verder gaat dan het conflict tussen Erdogan en de Koerden. Een waarschijnlijk scenario: Assad gaat de Koerden steunen, er ontstaat een confrontatie tussen Syrië en Turkije, en Rusland gaat zich er ook weer (meer) mee bemoeien.

In Nederland hebben VVD, D66 en ChristenUnie al verontwaardigd gereageerd en de meeste andere partijen zullen wel volgen. Maar belangrijker lijkt me wat Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië te zeggen hebben. Wanneer het erop aan komt kunnen zij het verschil maken, ook militair, niet wij en ook niet de EU. Misschien is dat tussendoor een punt van overweging voor degenen in Brussel die de Brexit zo hard mogelijk willen afstraffen. Ook na een Brexit hebben wij de Britten hard nodig.

Het NAVO-verband is door Trump en Erdogan met een telefoontje vleugellam gemaakt. Bij het ondernemen van actie kan Europa zich daar niet van afhankelijk maken. Bovendien blijkt weer dat het in ons aller belang is dat Trump zo snel mogelijk uit het Witte Huis verdwijnt.

ZEVENTIGERS OP WEG NAAR DE UITGANG?

5-10-2019 - Het nieuws over de Amerikaanse politiek gaat momenteel over de afzettingsprocedure tegen Donald Trump. U kunt het elders ten overvloede lezen. Hoe belangrijk ook, ik ga me er hier alleen mee bezig houden voor zover het rechtstreekse invloed heeft op de verkiezingen van 2020.

Een ding wil ik er wel over kwijt: uit alles wat we de afgelopen paar weken hebben mogen aanschouwen wordt nogmaals duidelijk dat Trump denkt boven de wet te staan. Hij houdt zich alleen aan de regels van het land wanneer het hem uitkomt of wanneer hij ertoe gedwongen wordt. Als het aan Trump lag, waren er nu al leden van het Huis van Afgevaardigden gearresteerd. De klokkenluider die de Oekraïnezaak aanhangig heeft gemaakt bedreigt hij met executie, de voorzitter van de in dit geval belangrijkste onderzoekscommissie van het Huis van Afgevaardigden maakt hij uit voor verrader, en mocht hij worden afgezet, hintte hij alvast, dan kan het burgeroorlog worden.

Wanneer de Amerikaanse politiek (Democraten+Republikeinen) dit niet serieus neemt, gaan we in Washington Turkse toestanden meemaken. Dat wil zeggen: de democratie wordt stap voor stap maar stelselmatig afgebroken waarbij geweld niet wordt geschuwd. Interessante lectuur over hoe deze mechanismen werken is het boek van Ece Temelkuran, *How To Loose A Country*, ook in het Nederlands verkrijgbaar.

Maar goed, het kan zijn dat Trump door impeachment of via de verkiezingen van 2020 de vaan moet strijken.

Intussen staan er bij de Democraten drie andere zeventigers kandidaat om hem op te volgen. Bernie Sanders blijkt toch wat meer dan pijn op de borst te hebben gehad. Het was een hartinfarct, heeft hij bekend gemaakt. Toevallig ken ik een 92-jarige die meer dan dertig jaar terug een hartaanval heeft gehad en nog steeds in full swing is, maar de Amerikaanse kiezer zal zich toch afvragen of het wijs is een nu 78-jarige te kiezen als president, die dus van zijn eerste termijn in het Witte Huis zal afzwaaien op zijn 83ste. Ook al verdient hij alle respect voor de oprechtheid waarmee hij opkomt voor de gewone man, 83 is erg oud.

Wat ook de leeftijd van de slechts een jaar jongere kandidaat Joe Biden opnieuw onder de aandacht brengt. Bidens positie is toch al licht aan het wankelen. Neem de cijfers over de financiële steun die de Democratische kandidaten in kwartaal 3 van 2019 ieder hebben ingezameld. Deze cijfers moeten officieel worden aangemeld bij een overheidsinstantie die ze ook controleert:

Bernie Sanders: 25,3 miljoen dollar

Elizabeth Warren: 24,6

Pete Buttigieg: 19,2

Joe Biden: 15,2

Kamala Harris: 11,6

Andrew Yang: 10

Rest van de kandidaten: minder. Maar niettemin van belang: Cory Booker, Amy Klobuchar.

Het is geen nieuws dat geld enorm belangrijk is in de Amerikaanse verkiezingen. Donald Trump haalde in het derde kwartaal van 2019 niet minder dan 125 miljoen dollar op (het gaat niet om geld van hemzelf). Dat is ongeveer net zoveel als alle 19 Democratische kandidaten samen.

De geldelijke steun voor Joe Biden valt in ieder geval zwaar tegen. Financieel gezien moet hij nu zelfs Andrew Yang als sterke concurrent beschouwen. Het is niet uitgesloten dat naast Bernie ook Joe terugvalt.

Sanders en Biden staan nog steeds herhaaldelijk op nummer 1 in de polls, maar Elizabeth Warren heeft over het geheel gezien de koppositie onder Democratische kiezers overgenomen. Al legt rekenaar Nate Cohn van de *New York Times* (1-10-2019) uit, dat Warren nog lang niet de gedoodverfde presidentskandidaat van de Democratische Partij is.

Cohn geeft toe dat er altijd een eerste keer kan komen waarop een radicale Democratische kandidaat presidentsverkiezingen wint, ondanks de lange reeks fiasco's op dat punt die sinds de Tweede Wereldoorlog is genoteerd. Zie ook mijn horrorrijtje op deze blog onder 17-9-2019. Cohn legt er echter de nadruk op dat radicale kandidaten ook *binnen* de Democratische Partij zelden winnen. Obama won omdat vrijwel alle zwarte kiezers opkwamen en op hem stemden, en was ondanks zijn vernieuwingsboodschap geen radicaal.

Cohn analyseert de aanhang van Elizabeth Warren onder meer op grond van peilingen per bevolkingsgroep. Slechts 10 procent van de zwarte kiezers en 10 procent van de Hispanics zou nu op Warren stemmen. Wanneer dat zo blijft, kan ze zelfs in de partij zelf niet winnen.

Cohn benadrukt ook dat de doorsnee Democratische aanhanger gematigd is en niet radicaal en oppert dat er een reële kans bestaat dat Jan en Jannie Modaal een einde maken aan de opmars van Elizabeth Warren. Zijn woorden. Mocht het daartoe komen, dan kon het wel eens zo zijn dat naast de zeventigers Donald Trump, Bernie Sanders en Joe Biden ook Elizabeth Warren (70) in de greppel belandt. Mijn woorden.

Dus is de vraag opnieuw: wie van de anderen wordt de echte Democratische presidentskandidaat?

FEEL THE BERN

2-10-2019 - Vandaag werd bekend dat de Democratische presidentskandidaat Bernie Sanders, senator voor Vermont, 78 jaar, een lichte hartoperatie heeft ondergaan.

Goed dat ik hier een tijdje geleden al heb geschreven: 'Ook als zijn teruggang zich voortzet, gaat Bernie de geschiedenis in als een legendarische politieke reus.' Sanders dreigt namelijk voorbij te worden gestreefd door Democratisch kandidaat Elizabeth Warren (70). Maar hij is nog lang niet weg!

AMERIKAANSE POLARISERING

27-9-2019 – 11u30 - Weetje 1: Ook wanneer de afzettingsprocedure tegen Donald Trump slaagt, kan hij zich volgens de wet altijd nog kandidaat stellen voor de presidentsverkiezingen van 2020.

Weetje 2: Als Democratisch vicepresident heeft Joe Biden in het voorjaar van 2016 in Oekraïne het ontslag geëist van een openbaar aanklager wegens corruptie. Op dat moment was de betreffende aanklager actief in een zaak tegen het gasbedrijf Burisma, waar Bidens zoon Hunter directeur was. Biden heeft zelf erkend dat hij hierbij met de inhouding van gelden voor Oekraïne heeft bedreigd. Volgens eerder journalistiek onderzoek was de vicepresident te goeder trouw en was er geen voordeel aan verbonden, maar sommige Republikeinen denken daar anders over. En leg het de kiezers maar eens uit. [Aanvulling 20u45: Voormalig Oekraïens minister Klimkin zei vandaag tegen de BBC dat het ontslag van de eerder genoemde openbaar aanklager niet alleen door Biden was gevraagd, maar ook door de EU, niets met Bidens belangen te maken had en gebeurde als onderdeel van een bredere tegen corruptie gerichte reorganisatie door de Oekraïense regering.]

Er is al veel gezegd over de kans van slagen van de impeachmentprocedure tegen Trump, dus dat kunnen we overslaan. Maar laten we aannemen dat Trump voor de verkiezingen van 2020 moet aftreden, dan treedt 'weetje 1' hierboven in werking. Nu is misschien zelfs Trump verstandig genoeg om in dat geval het stokje door te geven aan een andere Republikein. Dan wordt vermoedelijk vicepresident Mike Pence of voormalig ambassadeur bij de VN Nikki Haley de Republikeinse kandidaat. Bijkomend Republikeins voordeel: zij hebben niet een maar twee regeringstermijnen in het vooruitzicht.

Joe Biden is recentelijk, los van 'Oekraïne', al wat aan het zakken in de peilingen voor de Democratische voorverkiezingen. In een aantal polls streeft Elizabeth Warren hem voorbij. Bernie Sanders zakt ook verder weg, zodat Warren nu vooralsnog de onbetwiste nummer een bij de Democraten schijnt te worden. Zij is de nieuwe heldin van radicaal links, maar of ze daarmee verkiezingen kan winnen zodra ze het buiten de cocon van de momenteel sterk naar links leunende Democratische Partij moet doen?

Een vraag die kiezers zich zullen stellen, en die dus ook de Democraten nu al moeten overwegen: gaat ze zich als de uiteindelijke Democratische presidentskandidaat alsnog genuanceerder opstellen? En zullen de kiezers daar tegen die tijd nog in geloven? Gaan radicalen als Alexandria Ocasio-Cortez en de 'squad' uit het Huis van Afgevaardigden straks onder Warren in het Witte Huis verschijnen, of scheidt ze er afstand van? Ga er maar rustig van uit dat gematigde Democratische kiezers anders het zekere voor het onzekere nemen en niet gaan stemmen.

Ik heb het linksradicalisme en -extremisme zacht gezegd geruime tijd van zeer nabij mogen waarnemen. Dan weet ik al bijna genoeg wanneer ik een dag na de aankondiging van de afzettingsprocedure tegen Trump, waar bijna alle Democraten in het Huis van Afgevaardigden zich achter hebben gesteld, Alexandria en de haren op Capitol Hill zie demonstreren omdat het te lang duurt. Geen onderzoek, maar afzetting 'Nu!'

Het is de psychologie van de onwankelbare zekerheid van het eigen gelijk en de gerichtheid op een 'doel', zonder interesse in de weg er naartoe. Wanneer de burgers daar niet in meegaan is dat *hun* pech. Drammers die hun zin hoe dan ook willen doordrijven hebben we nu al in het Witte Huis en horen er niet thuis.

BORING IMPEACHMENT

[Aanvulling 17-11-2019: het Witte Huis gebruikt nu ook de uitdrukking 'boring impeachment'. Ik bedoel wat anders. De Democratische Partij zal, wat er ook gebeurt, via de verkiezingen de nieuwe president moeten leveren. Wanneer dat uit het oog wordt verloren, is de schade van impeachment groter dan het voordeel.]

25-9-2019 – 10u30 - Het is zover. Zelfs de Democratische voorzitter van het Huis van Afgevaardigden Nancy Pelosi wil nu een impeachmentonderzoek naar president Donald Trump. Pelosi was daar altijd

terughoudend over: hoe ongeschikt ze Trump ook vond voor het presidentschap, de voordelen van een afzettingsprocedure wogen volgens haar niet op tegen de nadelen. Zie eerder op deze blog bij 15-3-2019 onder de titel 'De Democraten moeten naar hun kiezers luisteren'.

Nog in juli van dit jaar was 50 procent van alle kiezers tegen een afzettingsprocedure, 21 procent voor (NBC/Wall Street Journal). Andere peilingen geven al het hele jaar vergelijkbare cijfers. Maar onder Democraten heeft de verontwaardiging nu de overhand genomen.

Begrijpelijk. Oekraïnegate, Kievgate of hoe het ook gaat heten, is toch ook reden voor afzetting? Kan goed zijn, wanneer alle feiten bekend zijn.

Maar waren er geen presidentsverkiezingen in aantocht? Zelfs wanneer de procedure tot succes leidt en Trump een half jaar voor die verkiezingen moet opstappen, wie volgt hem dan op en wordt de nieuwe Republikeinse kandidaat? Vicepresident Mike Pence. Met grote kans op succes. Of voor de Democraten nog erger: de Republikeinse presidentskandidaat wordt Nikki Haley, voormalig gouverneur van South Carolina en ex-ambassadeur bij de Verenigde Naties.

Verder zal vanaf nu de vraag actueel zijn of voormalig vicepresident Joe Biden rond Oekraïne wellicht toch een beetje corrupt is geweest. Ik denk het niet, maar de discussie rond de Democratische kandidaat voor het presidentschap zal er continu over gaan. Het is denkbaar dat de Democratische kiezers zich daardoor juist rondom hem verenigen, maar zeker is dat bepaald niet.

Democraten in het Huis van Afgevaardigden hebben binnen een week besloten tot impeachment, maar de gevolgen daarbuiten zijn immens. De campagnes voor de presidentsverkiezingen zullen drastisch veranderen, ook voor de Democratische kandidaten.

Daarbij moeten we rekening houden met het volgende scenario. Biden zal gedwongen zijn het voortdurend over de afzettingsprocedure te hebben en diverse kandidaten zullen zich ook in die discussie laten meeslepen. Elizabeth Warren eiste al vroeg afzetting, Kamala Harris heeft het er al een hele tijd teveel over en diverse meer radicale kandidaten zullen de verleiding ook niet kunnen weerstaan. De linkervleugel roept al het hele jaar om afzetting. Hun aanhang binnen de partij zal het voortzetten van die discussie aanmoedigen, maar of hun 'gewone' kiezers dat waarderen, is zeer de vraag. Voor je het weet ontstaat het beeld van onderlinge conflictjes in Washington terwijl de dagelijkse problemen van de kiezer worden genegeerd.

Voor andere Democratische kandidaten biedt het nieuwe kansen. Het impeachmentcircus kan ertoe leiden dat er in een grote zwaai een hele generatie van zeventigers aan de stoeprand komt te staan: Donald Trump, Joe Biden, Elizabeth Warren en Bernie Sanders.

Jongere presidentskandidaten, op grotere afstand van Washington, die er geen zin in hebben zich in het gekrakeel te mengen, die weigeren onder invloed van Washington off topic te gaan, kunnen groeien. Ik denk aan bijvoorbeeld Pete Buttigieg, Amy Klobuchar en Andrew Yang.

Laat de nieuwe tijd maar komen!

IS TRUMP NU TOCH ECHT TE VER GEGAAN?

24-9-2019 – Gisteren hadden vier journalisten van de *Washington Post* een vrij onthutsend bericht. President Donald Trump zou, een aantal dagen voor hij een telefoongesprek voerde met de Oekraïense leider Volodymyr Zelensky, opdracht hebben gegeven een bedrag van bijna 400 miljoen dollar steun aan Oekraïne aan te houden. In het telefoontje zelf vroeg hij Zelensky vervolgens onderzoek te doen naar voormalig vicepresident Joe Biden. Biden is tevens de tot nu toe meest succesvolle Democratische

presidentskandidaat voor 2020. Diens zoon Hunter heeft zaken gedaan in Oekraïne en Trump hoopt zijn rivaal nu corruptie te kunnen aanwrijven.

Sindsdien vinden met het uur meer Democratische volksvertegenwoordigers dat – als het bericht waar is – een afzettingprocedure tegen Trump moet worden aangespannen. Ze beschouwen het chanteren van een bevriende natie ten behoeve van eigen verkiezingswinst als een niet te aanvaarden misbruik van het presidentiële ambt. Democraten uit het Huis van Afgevaardigden lieten weten dat ze nog deze week het begin van een impeachmentprocedure verwachten.

Republikeinse afgevaardigden ontweken vragen over de kwestie, zeiden dat de feiten eerst geverifieerd dienden te worden of verweten de Democraten een stok te zoeken om de hond te slaan. Dit laatste argument is niet erg sterk, aangezien het ermee begon dat Trump in Kiev zelf een stok aan het zoeken was om een andere hond te slaan, en daarbij werd betrappt. (Bronnen: *The Hill*, *Washington Post*, *Politico*, *USA Today*, *New York Times*)

Zelensky: in het oog van de storm (foto epravda)

WARRENS OPMARS

23-9-2019 – In de Democratische voorverkiezingen voor het presidentschap is Elizabeth Warren (senator voor Massachusetts) Bernie Sanders (senator voor Vermont) aan het voorbijstreven. Onder de presidentskandidaten behoren beide tot de radicale vleugel.

In het gemiddelde van landelijke peilingen staat Warren op 19,8 en Sanders op 16,6 procent. In Iowa, de eerste staat van de Democratische voorverkiezingen, is haar voorsprong nog groter. In een enkele poll van vorige week in Iowa overtreft Warren zelfs de vaste nummer één Joe Biden (22 tegen 20 procent). Dit kan allemaal weer veranderen, maar toch.

In Elizabeth Warren meent de linkervleugel van de Democraten het antwoord te hebben gevonden op het vraagstuk van de 'electability', wat wil zeggen: geloven kiezers dat de kandidaat ook werkelijk kan winnen van Trump? Warren noemt zich geen socialist en lijkt daardoor minder radicaal dan Sanders. Bovendien is ze niet zo oud als hij, ze is 'pas' 70 jaar.

Maar ze zegt wel dat de hele Amerikaanse samenleving op de schop moet en heeft voor zowat elke sector een plan waarin dat wordt uitgewerkt. Ik heb al eens geschreven dat ze nogal op een kandidaat voor het Centraal Planbureau lijkt.

Een president kan nauwelijks plannen uitvoeren zonder steun van het Congres. Dat een Republikeinse meerderheid ook maar een strobreed zal toegeven wanneer Elizabeth Warren in het Witte Huis zit, kunnen we vergeten.

Maar zelfs wanneer de Senaat in 2020 een Democratische meerderheid krijgt, is er een probleem. Bij een aantal Democraten in de Senaat is er onwil om met haar (of Sanders') plannen mee te gaan. Een van hen verklaarde bij voorbaat al tegenover *The Hill* (18-9-2019): 'Wij gaan niet zomaar doen wat ze vragen, alleen maar omdat ze het vragen.'

Na de uitslagen van de tussentijdse verkiezingen van 2018 voor een deel van het Huis van Afgevaardigden en de Senaat, zijn veel senatoren ervan overtuigd dat de fel begeerde senaatsmeerderheid in 2020 alleen behaald kan worden wanneer er gematigd-linkse Democraten voor die zetels worden gekandideerd. Wanneer de linkervleugel dan intussen de presidentskandidaat levert, helpt dat niet mee.

In deze blog heb ik trouwens wel al op 6-5-2019 betoogd dat een vrouw de Amerikaanse presidentsverkiezingen kan winnen. En al minstens een half jaar tip ik hier Kamala Harris als de meest kansrijke Democratische presidentskandidaat. Hoewel dat laatste op dit moment moeilijk houdbaar lijkt.

Wat Sanders betreft: ook als zijn teruggang zich voortzet, gaat Bernie de geschiedenis in als een legendarische politieke reus. Of Elizabeth Warren dat ooit wordt, moet nog blijken.

PLEASE, HOUD OP MET EXCUSES MAKEN

Presidentskandidaat Andrew Yang: 'Aziaten houden van wiskunde'
(Foto: Yang for President)

19-9-2019 – Democratisch presidentskandidaat Andrew Yang, zelf Amerikaans-Aziatisch, piekert er niet over zijn verontschuldiging aan te bieden voor de grapjes die hij in toespraken en debatten heeft gemaakt over Aziaten. Yang is tussen haakjes een vooruitstrevend ondernemer die voor een basisinkomen is omdat hij grote werkloosheid voorziet door de komst van kunstmatige intelligentie en robotisering.

Zijn bekendste grapje is: 'Ik ben Aziat, dus ik ken veel dokters.' Best leuk. Het kan betekenen dat hij voor elk wissel naar de dokter loopt, maar ook dat hij tot een bevolkingsgroep behoort die bovengemiddeld scoort in de academische opleidingen en dus veel artsen levert.

Maar hij woont in Amerika, dus werden er excuses geëist. Yang verklaarde tegenover *Politico* klip en klaar dat hij dat niet van plan is en met zijn grappen doorgaat ook. 'Ik ben Aziaat, dus ik houdt van tests', was een nieuwe die hij in de loop van hetzelfde gesprek liet vallen, de uitleg ervan aan de lezers overlatend.

Vrijwel gelijktijdig ontstond er een zogenaamd schandaal rond de Canadese minister-president Justin Trudeau. Twintig jaar geleden was hij docent aan een Canadese middelbare school en had daar voor een 'Arabian Night', een gekostumeerd feest, zijn gezicht bruin geschminkt. Hij was 'Alladin', overigens een fantasiefiguur van onbekend ras. In Amerikaanse kranten noemen ze dit 'bombshell news'.

Nu durf ik zonder onderzoek te beweren dat Trudeau meer voor de minderheden in Canada heeft gedaan dan zijn critici. Is het u weleens opgevallen dat je zelfs in Nederland regelmatig jongeren met voorouders uit de islamitische wereld tegenkomt met een pet met de Canadese vlag erop? Dat komt door Trudeau en niet door zijn radicale tegenstanders.

Meer in het algemeen valt het op dat in de Verenigde Staten en andere westerse landen de meest fatsoenlijke mensen tegenwoordig de meeste excuses maken. Dan klopt er ergens iets niet.

Op de reactie van Trudeau kon je wachten. Hij zei dat het racistisch was geweest. 'Hij noemt zijn gedrag dom en hij zegt dat hij teleurgesteld is in zichzelf. Journalisten vroegen of hij ontslag neemt als premier, maar hij zegt dat hij dat niet van plan is. "Ik vraag de Canadezen om vergeving", meldde het NOS-journaal. Het was beter geweest wanneer hij had gezegd: al was het misschien niet helemaal zuiver op de graat, dit gaat bijna nergens over. En ik zeg er zelf bij: wanneer Trudeau om deze reden moet aftreden is dat niets minder dan verwerpelijke ontwrichting van de Canadese samenleving. En de vraag stellen is er een bijdrage aan.

Racisme bestaat en moet afgewezen worden. Het is een algemeen menselijke conditie die bestaat in elk land van de wereld en onder witten, zwarten, Hispanics, Native Americans, christenen, islamieten, enzovoort, en waar we wat aan moeten doen. Er bestaan 'white supremacists' die bestreden moeten worden.

Maar er bestaan veel meer mensen die buitengewoon fatsoenlijk zijn en niets zo erg vinden dan als racist te boek gesteld te worden. Vandaar de permanente stroom excuses. Maar vandaar ook dat er zeker in de VS geen enkele rem meer is op de voortdurende oordelen en veroordelingen. Een vrij kleine groep mensen die zichzelf op basis van wat dogmatische theorieën boven elke verdenking verheven acht, is in staat de samenleving in een soort houdgreep te nemen die moreel niet gerechtvaardigd is.

Ik heb al vaker verwezen naar een groot onderzoek onder 8000 Amerikanen uit 2018, waarbij voor elke bevolkingsgroep afzonderlijk een representatief resultaat werd nagestreefd (zie deze blog 2-12-2018). Dit onderzoek werd verricht door de linkse onderzoeksorganisatie met de veelzeggende naam More in Common.* In het gepubliceerde rapport *Hidden Tribes* wordt onder meer duidelijk dat de afwijzing van de politiek correcte cultuur onder de meeste minderheden *nog groter* is dan bij de witte bevolking en dat ook onder Democraten een meerderheid het politiek correcte denken een groot probleem vindt.

Dat is ook voor de komende presidentsverkiezingen belangrijk: rechts- en linksradicalen kunnen met opgestookte culturele conflicten de verkiezingen kapen.

Geef mij dan maar Andrew Yang.

*More in Common is in Groot-Brittannië opgericht ter nagedachtenis van Jo Cox, het parlamentslid van de Labour Party dat door een rechtsextremist werd vermoord.

DE VERHOUDINGEN NA HET DERDE DEMOCRATISCHE DEBAT

17-9-2019 - We mogen constateren dat het derde nationale debat tussen Democratische presidentskandidaten van vorige week weinig verandering in de Democratische kiezerssteun heeft opgeleverd.

Hier volgt de eerste landelijke peiling van na het debat (Politico/Morning Consult, 16-9-2019):

Joe Biden: 32 procent
Bernie Sanders: 20
Elizabeth Warren: 18
Kamala Harris: 6
Pete Buttigieg: 5
Beto O'Rourke: 4
Andrew Yang: 3
Cory Booker: 3
Amy Klobuchar: 2

Rest onder de 2 procent.

WIE KAN JOE BIDEN VERVANGEN ALS DE NOOD AAN DE MAN KOMT?

17-9-2019 - Al maanden voordat hij zich namens de Democraten kandidaat stelde voor de presidentsverkiezingen van 2020, stond Joe Biden ver bovenaan in de peilingen. De afstand met de anderen is kleiner geworden, maar nog steeds staat de voormalig vicepresident op de eerste plaats. Hij staat tot op de dag van vandaag meestal ook boven zijn concurrenten in hun eigen staat: boven Elizabeth Warren in haar thuisstaat Massachusetts, boven Kamala Harris in haar Californië, boven Beto O'Rourke in zijn Texas.

In het derde landelijke kandidatendebat deed hij het beter dan in de eerdere twee. Op goede momenten liet hij zien dat hij een vervaarlijke tegenstander kan zijn. Maar opnieuw maakte hij diverse vergissingen en sprak hij af en toe warrig, waardoor de twijfel blijft knagen.

Het is zeker niet uitgesloten dat Biden de uiteindelijke Democratische kandidaat wordt en ook nog wint van Donald Trump.

Maar de onzekerheid gaat niet weg en wat moeten de Democraten wanneer hij alsnog struikelt tijdens de voorverkiezingen?

Bovendien blijft er nog een onderwerpje staan: de drie belangrijkste kandidaten zijn per 2019 respectievelijk 78 jaar (Sanders), 77 jaar (Biden) en 70 jaar (Warren). Blijven de kiezers de oudjes volgen?

In ieder geval: wanneer Biden zou uitvallen, zijn de radicalen Bernie Sanders en Elizabeth Warren vooral als belangrijkste kandidaten over.

Nu zal de Democratische Partij altijd een radicale vleugel hebben, maar zonder gematigd linkse vleugel is ze absurd. Het idee zal menige partijgenoot een oud horrorrijtje te binnen brengen. Dat van de steeds weer verliezende presidentkandidaten van de linkervleugel in de jaren zeventig en tachtig. Ondanks Vietnam, ondanks Watergate, regeerde er tussen 1969 en 1993 zegge en schrijve vier jaar een Democratische president, de vrij gematigde Jimmy Carter.

Maar de vertegenwoordigers van de linkervleugel George McGovern, Walter Mondale en Michael Dukakis verloren smadelijk.

McGovern verloor in 1972 van Republikein Richard Nixon in negenveertig van de vijftig staten. Hij won wel in zeg maar de 51ste: Washington DC.

Jimmy Carter verloor in 1980 zijn herverkiezing aan Ronald Reagan.

Walter Mondale verloor in 1984 van Reagan in negenenveertig van de vijftig staten (maar won wel in Washington DC).

Michael Dukakis verloor in 1988 in veertig van de vijftig staten tegen George Bush Senior.

Mocht het met Biden fout gaan in de Democratische voorverkiezingen, dan zal daar in ieder geval een gematigd-linkse vervanger te kiezen moeten zijn. Maar wie?

Kamala Harris (v/wordt dit jaar 55/senator voor Californië, voorheen eerste openbaar aanklager in Californië).

Staat zoals ik eerder vermeldde tussen links en gematigd links in. Wanneer Biden sneuvelt, zou zij er goed aan doen naar rechts op te schuiven. Een krachtdadige vrouw, die haar fouten als openbaar aanklager minder zou moeten benadrukken en ook eens kan uitleggen dat er geen gemakkelijke oplossingen waren tegenover een explosie van criminaliteit.

Maar Harris is na een opleving deze zomer ver teruggezakt. Ik vrees dat dit niet aan haar kwaliteiten ligt, maar dat mensen haar irritant vinden. Zelfs diverse journalisten schrijven nu dat ze te pas en te onpas opzichtig lacht. Ik neem aan uit nervositeit. In de onvolprezen televisieserie *The West Wing* zouden ze zeggen: ze is er nog niet klaar voor. En dat kan nog komen. Maakt een goede kans bij de doorslaggevende groep van zwarte Democratische kiezers. Maar het kan ook zijn dat het hoogtepunt van haar campagne al voorbij is. Zelfs in thuisstaat Californië scoort ze momenteel slecht.

Pete Buttigieg (m/homo/37 jaar/burgemeester van South Bend (Indiana)).

Staat eigenlijk buiten het traditionele gematigd versus linksspectrum. Modern, innovatief, sociaalliberaal (in de Nederlandse betekenis), zakelijk, verstandig. Wordt soms vergeleken met John Kennedy. Breekt ondanks aanvankelijk succes en veel financiële steun nog niet verder door, maar dit zou na een drama met Biden kunnen veranderen. Is in ieder geval een grote aanwinst voor de Democratische Partij.

>> Lees verder op de volgende bladzijde

Amy Klobuchar staat het dichtst bij Joe Biden (foto Iowa Starting Line)

Amy Klobuchar (v/59 jaar/senator voor Minnesota, voormalig openbaar aanklager)

Onder de huidige tien belangrijkste Democratische kandidaten is zij de natuurlijke vervanger van Biden. Misschien zodanig dat ze weinig kans maakt zolang hij domineert. Haar opvattingen komen sterk overeen met die van hem en zij appelleert moeiteloos aan het eerder gematigd linkse levensgevoel. Heeft als senator meer gezamenlijke Democratisch-Republikeinse wetgeving door de Senaat geloodst dan wie ook, en staat tegelijk dicht bij haar kiezers. Komt uit het Midden-Westen en is verfrissend nuchter.

[aanvulling 18-9: In de meest recente poll in de eerste voorverkiezingsstaat Iowa staat Klobuchar vijfde na Biden, Warren, Buttigieg, Sanders]

Beto O'Rourke (m/wordt op 26 september 47 jaar/voormalig lid van het Huis van Afgevaardigden vanuit Texas, versloeg in het Republikeinse Texas bijna senator Ted Cruz).
Is wel erg wispelturig in zijn standpunten, waardoor hij een oppervlakkige en stuurloze indruk maakt.

Bij 'de tien' zijn verder **Cory Booker** (senator voor New Jersey, voormalig burgemeester van Newark), **Julian Castro** (voormalig burgemeester San Antonio; huisvestingsminister onder Obama) en **Andrew Yang** (redelijk jonge entrepreneur, sterk gericht op de tech-wereld), die mij op het eerste gezicht nog geen logische vervangers voor Joe Biden lijken.

Een Democratische campagnedeskundige zei dezer dagen tegen het blad *Politico*:

'Wij hebben een stelletje buitengewoon getalenteerde mensen, een clubje bijzonder begaafde vicepresidenten, ministers en partijvoorzitters, maar een president is er nog niet.'

Ik voeg hieraan toe: het gaat niet alleen om standpunten of plannen, het gaat er ook om wie 'het' heeft. Wie gewone kiezers willen omarmen!

Het is bepaald niet uitgesloten dat er alsnog een nu ver achterlopende kandidaat opstijgt, of dat er zelfs een totaal nieuwe ten tonele verschijnt.

Maar evengoed kan het verder gaan zoals nu en zijn er volgende zomer twee of drie Democratische kandidaten over: Joe Biden en Bernie Sanders en/of Elizabeth Warren. Zodat er slag geleverd zal worden op de Democratische Nationale Conventie. Ik vermoed dat daar dan tevens wordt besloten of Donald Trump gaat winnen of niet.

MEDICARE FOR ALL: PETE'S SALOMONSOORDEEL

13-9-2019 – In mijn vorige item voor deze blog ging het over filosofen die zich beter niet teveel met dagelijkse politiek kunnen bemoeien. Maar politici die nadenken kunnen niet genoeg geprezen worden!

In het derde landelijke debat tussen Democratische presidentskandidaten, gisteren in Houston (Texas), was gezondheidszorg het belangrijkste thema. Vooral de drie deelnemers die voorop lopen in de peilingen streden over de kwestie. Dat waren de gematigd linkse voormalig vicepresident Joe Biden en de linkse senatoren Bernie Sanders (Vermont) en Elizabeth Warren (Massachusetts).

Conflictpunt: moet de ziektekostenverzekering volledig worden bestierd door de overheid (Warren, Sanders), of moet een particuliere verzekering mogelijk blijven naast verbeterde overheidsvoorzieningen (Biden)? Gegeven: tientallen miljoenen Amerikanen zijn via hun werkgever tot tevredenheid particulier verzekerd en vrezen er met een overheidsverzekering op achteruit te gaan.

Het Salomonsoordeel werd uitgesproken door Pete Buttigieg, burgemeester van South Bend (Indiana) en al maanden steevast op de vijfde plaats in de polls. Vierde staat Kamala Harris, senator voor Californië. Wat zei Pete? 'Wanneer wij er als progressieven gelijk in hebben dat het overheidsalternatief beter is, dan zullen de mensen dat zelf ontdekken.' Kortom, laat naast een overheids optie ook de particuliere mogelijkheid bestaan, dan kiest het publiek en wijst de rest zich vanzelf. Geen speld tussen te krijgen.

De leukste quote vond ik die van Joe Biden. Hoewel hij enkele versprekingen had, was hij bij tijden erg scherp in het debat. Bernie Sanders zei dat met het wegvallen van particuliere verzekeringen onder Medicare for All de werkgevers lagere kosten hadden, en dit voordeel zouden doorberekenen in de lonen. Waarop Biden zei: 'Mijn vriend uit Vermont denkt dat de werkgevers je terug gaan geven waarover je als vakbond al die jaren hebt onderhandeld.' Dat denk ik inderdaad, zei Bernie. 'Ik zal je eens wat vertellen,' zei Joe. 'Voor een socialist heb je heel wat meer vertrouwen in Amerika's grote bedrijven dan ik.'

DAGBLAD TROUW: IS JOE BIDEN TE SLEEPY?

10-9-2019 – In het Nederlandse dagblad *Trouw* van gisteren werden de Amerikaanse presidentsverkiezingen filosofisch betracht. Het artikel heette 'Ook het politieke midden kan niet zonder reuring' en liet Denker des Vaderlands Daan Roovers en de politiek filosofen Ivana Ivkovic en Chantal Mouffe over de kwestie aan het woord. De stelling waarover dit artikel aan de hand van Joe Biden handelt is: confrontatie ofwel polarisatie is in de politiek noodzakelijk.

Het is vaak een heikele onderneming filosofen los te laten op de actuele politiek. Voor je het weet blijken ze in werkelijkheid zelf politici, of blijven ze steken in algemeenheden die nu net niet passen op de situatie van het moment.

Een voorbeeld van het eerste: de Belgische Chantal Mouffe is een politica die filosoof heet. Haar opvattingen worden in het artikel als algemeen opgevat, maar zij wil helemaal niet dat iemand als de centrum-linkse Joe Biden reuring veroorzaakt. Ze bekent zich in Europa al jaren tot wat zij het 'linkse populisme' noemt en wil de gematigder linkse politiek een zo groot mogelijke nederlaag toebrengen. Haar confrontatiefilosofie is doorgewoond een radicaal-linkse strategie.

Het tweede voorbeeld: iedereen en dus ook Joe Biden weet dat confrontatie een element in elke politiek is. Alleen richt Biden zijn strijd vooral tegen Donald Trump en niet meer dan noodzakelijk tegen zijn

radicale partijgenoten. Of dat een vergissing is, moet nog blijken, maar wat de uitkomst is, wordt niet bepaald door de filosofie, maar door de stemming onder de kiezers.

Het is heel goed mogelijk dat die onder de huidige omstandigheden in meerderheid tabak hebben van de confrontatieprofeten.

Zie het artikel in **Trouw**. Link is vervallen in deze PDF.

DE BELANGRIJKSTE BEVOLKINGSGROEPEN IN DE USA

10-9-2019 – Een misschien verrassend overzicht van de omvang van verschillende groepen.

64,5 procent : (overig) wit

ca. 12 procent : witte Hispanics*

13,4 : zwart (onder wie Hispanics van zwarte afkomst)

5,9 : Aziatisch

1,3 : Native American (onder wie Hispanics van Native American afkomst)

2,9 : anderen

Ik heb hier de cijfers ten aanzien van rassen en etniciteit in een enkele tabel verwerkt. Vaak worden ze gescheiden.

*Hispanics maken 18,1 procent van de totale Amerikaanse bevolking uit, maar zij worden niet als ras maar als etnische groep beschouwd. Van de Hispanics is 65,1 procent wit, 18 procent Native American en 6,2 procent van Afrikaanse afkomst. Alle drie zijn ze via Zuid- of Midden-Amerika of de Caraïben naar de Verenigde Staten gekomen.

De cijfers komen van het Amerikaanse Censusbureau (2018) en de *American Journal of Human Genetics* (nr 1-2015).

Ik houd me aanbevolen voor een nauwkeuriger tabel waarin ras en etniciteit (gemeenschappelijke herkomst, taal en cultuur) beide zijn opgenomen.

TRUMP WIL PRESIDENTIËLE DYNASTIE VESTIGEN

9-9-2019 – Tijdens een conferentie van Republikeinse afgevaardigden in Indian Wells (Californië) op 7 september 2019 verklaarde Brad Parscale, die de herverkiezingscampagne van Donald Trump voor 2020 leidt, dat de familie Trump een Republikeinse dynastie zal worden. 'De Trumps zullen een dynastie zijn die tientallen jaren zal blijven,' beweerde Parscale. 'Een dynastie die zich zal aanpassen aan veranderende culturen. Men moet zich blijven aanpassen en daarbij de conservatieve waarden blijven hooghouden waarin wij geloven.' (Bron: Associated Press).

Dat Parscale zoiets alleen maar zegt wanneer Donald Trump zo denkt, lijkt me duidelijk. Ook lijkt het me verstandig ervan uit te gaan dat Trump, net als zijn held Boris Johnson, bereid is de parlementaire democratie om zeep te helpen om zijn persoonlijke langetermijndoelen te bereiken.

Ten overvloede: Boris Johnson was oorspronkelijk helemaal niet voor Brexit. Hij heeft een paar jaar terug die richting gekozen omdat hij daarin betere mogelijkheden zag om zijn eigen positie in de Britse politiek te versterken. Boekentip: Tim Shipman, *All Out War: The Full Story of How Brexit Sank Britain's Political Class*.

Trumps campagneleider voor 2020 Brad Parscale (foto Gage Skidmore)

DEMOCRATISCHE PARTIJLEIDING: HET IS OOK NOOIT GOED

9-9-2019 - Woensdag wordt het volgende landelijke debat tussen Democratische presidentskandidaten gehouden. Dit keer zijn er tien deelnemers.

In totaal zijn er nog 20 hopefuls in de race, maar de andere tien voldeden niet aan de eisen die de Democratische partijleiding voor debatdeelname stelde: minstens vier keer boven de twee procent aanhang scoren in een peiling, minstens 130.000 donateurs (de Verenigde Staten hebben 327 miljoen inwoners). Op het hoogtepunt (dieptepunt?) waren er 25 Democratische kandidaten tegelijk maar een aantal heeft zich inmiddels teruggetrokken.

Uiteraard maken de tien die niet mee mogen debatteren bezwaar tegen de regels. En niet helemaal ten onrechte: in eerdere presidentsverkiezingen hebben succesvolle kandidaten ook wel eens maanden onder de 2 procent gestaan.

Maar daar tegenover staat de groeiende ergernis bij Democratische kiezers over het ook nu nog grote aantal kandidaten. Het schept het beeld van een stuurloze partij. Wat ook een beetje waar is. Een deel van de partijleiding kreeg terechte verwijten toen ze zich in 2016 al vroeg met Hillary Clinton verbond, terwijl Bernie Sanders ook kanshebber was. Aan de andere kant: Bernie was toen niet eens Democraat en sommigen vreesden dat hij de partij zou overnemen. Een niet zo heel theoretische gedachte, aangezien dat precies is wat Donald Trump toen bij de Republikeinen heeft gedaan. Hoe dan ook: na die kritiek stelt de partijleiding zich nu eerder terughoudend op.

Het is een van de nadelen van het tweepartijstelsel in de Verenigde Staten: er moet een zo breed scala aan opvattingen binnen één partij worden verenigd, dat die om de zoveel tijd wel op barsten moet staan. Het systeem nodigt uit tot ondermijning van de partij (vanuit het tegengestelde perspectief: tot een vriendelijke overname).

In Groot-Brittannië bestaat hetzelfde probleem. Daar gooide partijleider Neil Kinnock in de jaren tachtig na een jarenlange strijd de linksradicale Militant-fractie uit de Labourpartij. Inmiddels is de linkervleugel terug onder leiding van partijleider Jeremy Corbyn, wat ertoe heeft bijgedragen dat een deel van de Labourkiezers is overgelopen naar rechtsradicaal Nigel Farage, de liberaaldemocraten of de conservatieven. In het Verenigd Koninkrijk lijkt het tweepartijstelsel zo alsnog te vervagen.

In de VS is daar voorlopig geen sprake van. Wat betekent dat het zeker in het huidige gepolariseerde tijdsgewricht een moeizame klus is een partij te leiden: bij de Republikeinen omdat in werkelijkheid alleen Trump de dienst uitmaakt, bij de Democraten omdat de verdeeldheid groot is.

JOE IS ME ER EENTJE

30-8-2019 – Omdat het maandag Labor Day is (maar dan ben ik er niet) en omdat ik nu al zowat 50 eigen stukjes over de Amerikaanse presidentsverkiezingen heb geschreven, veroorloof ik me voor deze ene keer een (deel van) een artikel van een ander over te nemen: van Katie Glueck van de *New York Times*, die Joe Biden volgt op campagne. Zij bericht in een *Times*-nieuwsbrief (29-8-2019) over een knuffelende Joe.

Maar eerst het bericht dat Biden weer eens wat verkeerd heeft verteld. De *Washington Post* (29-8-2019) heeft helemaal uitgeplozen hoe het zit met het verhaal dat hij op campagne vertelde van een onderscheiding die hij als vicepresident een militair opspelde. De plaats klopte niet, het was een ander legeronderdeel, de aanleiding ervoor was net anders en het gebeurde in een ander land (Afghanistan in plaats van Irak). Biden had delen van verschillende gebeurtenissen samengetrokken. Wat wil het geval: de clou klopt wel en het echte verhaal spreekt eigenlijk nog meer voor Biden dan hij zich herinnert.

Om de moed van de troepen te onderstrepen vertelde Biden over de gedecoreerde die tegen hem had gezegd dat hij de medaille niet wilde: hij had een gevaarlijke actie ondernomen om een collega van de dood te redden, maar dat was niet gelukt. De *Washington Post* spoorde sergeant Chad Workman op die inderdaad tegen Biden had gezegd dat hij het eremetaal niet wilde. Workman: 'Hij heeft van die ogen die in je kunnen kijken, ik had het gevoel dat hij het echt begreep.'

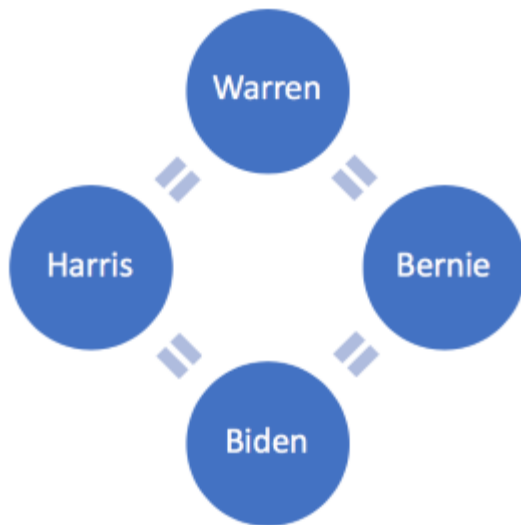
Over naar Katie Glueck in New Hampshire: 'Ik stond in de hal van een openbare school in Manchester in gesprek met een kiezer terwijl we klaar stonden om na [Joe Bidens] bijeenkomst naar onze auto's te rennen door een hevige storm. De kiezer merkte tussendoor op dat ze Mr. Biden had omhelsd, maar dat ze de enige was geweest die om een knuffel had gevraagd. Deze ongewone toevoeging trok mijn aandacht, dus ik noteerde hem op weg naar de uitgang.

Het is iets wat ik deze zomer steeds weer heb gehoord van vrouwen – vaak van boven de 50 – die in de rij stonden om Mr. Biden te omhelzen. Soms vermeldden ze hun knuffelverzoeken wat omfloerst, omdat ze wisten dat andere vrouwen zijn ietwat fysieke campagnestijl, waarin ook ongevraagde knuffels en aanrakingen zijn voorgekomen, hebben bekritiseerd. [...]

Maar anderen excuseren zich er helemaal niet voor, en spreken bijna strijdbaar over hun affectie voor de voormalige vicepresident en hun wens die kenbaar te maken. In Nevada gaf een vrouw *mij* een knuffel toen ik haar vroeg naar haar omhelzing van Mr. Biden. "Als je iemand mag, omhels je die," zei ze. "Je hebt geen doctorstitel nodig om dat te snappen".'

>> Lees verder op de volgende bladzijde

NAAMSHERKENNING

29-8-2019 - Dit diagram van verkiezingsstatisticus Nate Silver laat zien tussen welke Democratische presidentskandidaten volgens hem de meeste kiezers heen en weer gaan.

Valt u nog wat op? Drie kandidaten worden bij hun achternaam genoemd en eentje bij zijn voornaam. Bernie natuurlijk. Hij heeft zijn naam mee, dat ook: Joe heet iedereen, Elizabeth en Kamala zijn vrij afstandelijke namen.

Maar dat is niet alles. Bernie is bijna een troetelnaam geworden, die zelfs door politieke tegenstanders wordt gebruikt. Ze zijn er nauwelijks in geslaagd zijn integriteit in twijfel te trekken en als er iets is waar kiezers in de politiek naar op zoek zijn, is het wel een politicus die ze kunnen vertrouwen. Als het om de sympathie en de 'gunfactor' gaat, gooit Bernie nog steeds hele hoge ogen.

STRIJD OP DE DEMOCRATISCHE LINKERVLEUGEL

28-8-2019 - Laten we een beetje met de voetjes op de grond blijven staan. Er wordt de laatste weken hoog opgegeven van de kansen van de radicale Democratische presidentskandidaten Bernie Sanders en Elizabeth Warren. Vooral Warren, senator voor Massachusetts, Harvard-professor en ooit adviseur van Barack Obama, stijgt de laatste tijd in de peilingen.

Er was zelfs een poll waarin Sanders en Warren vrijwel gelijk stonden met voormalig vicepresident Joe Biden, maar dat bleek voornamelijk een uitzonderingsgeval. Gewoonlijk staat Biden in de 30 procent, Sanders rond de 20 en Warren rond de 15. Wat niet betekent dat Sanders en Warren zomaar bij elkaar opgeteld kunnen worden en samen opgeteld naar een eerste plaats. Wanneer een van de twee opgeeft, gaan de kiezers niet vanzelf naar de ander. Een deel ervan heeft als tweede voorkeur Joe Biden, Kamala Harris (senator voor Californië), of nog een ander.

Het is een feit dat Warren de laatste tijd massale verkiezingsbijeenkomsten weet te houden. Afgelopen weekeinde was er een met volgens haar campagne 15.000 aanwezigen in het liberale Seattle. Biden moet het met aanzienlijk minder toeloop doen, maar dit heeft er ook mee te maken dat Warren radicale partijactivisten mobiliseert en Biden op een 'zwijgende meerderheid' van gematigd-linkse Democratische kiezers steunt, die minder naar verkiezingsbijeenkomsten gaat. (lees verder na de afbeelding)

Elizabeth Warren (foto Susan Walsh/AP)

Er zijn soms tekenen van zwakte bij Joe Biden. Met name de in de media breed uitgemeten vergissingen tijdens verkiezingsbijeenkomsten worden nu graag verbonden met zijn nogal hoge leeftijd. De moord op Martin Luther King situeerde hij in de jaren zeventig, et cetera.

Maar wat betekent het in een tijd waarin de dagelijkse kletsboek van Donald Trump de wereld overstroomt? En een paar dagen geleden hield Biden wel een besloten bijeenkomst met prominente zwarte journalisten die na een discussie van anderhalf uur onder de indruk naar buiten kwamen. Vooralsnog staat Biden onder Afrikaans Amerikaanse kiezers ver voor op alle andere kandidaten, al kan die aanhang instorten, dat zegt zelfs Biden.

Wat zijn in dat geval de alternatieven? Ik blijf bij Kamala Harris als de meest voor de hand liggende optie. Zij zou de twee vleugels van de partij kunnen aanspreken, en daarna de kiezers van links en uit het midden. Zij is progressief maar niet extreem, heeft juridische/bestuurlijke ervaring als voormalig hoogste openbaar aanklager van Californië en heel belangrijk: niet alleen bij mooi weer. Zwarte vrouw (Jamaicaans-Indiase afkomst).

Maar wat als de Democraten straks alsnog moeten kiezen tussen Bernie Sanders en Elizabeth Warren? Sanders noemt zich democratisch socialist, Warren noemt zich kapitalist, maar zo eenvoudig ligt het niet. In werkelijkheid is Warren extremer dan Sanders. Hun programma's zijn op de meeste punten zo goed als gelijk, maar Warren is op en top politiek correct en dat is Sanders ondanks alles niet.

Sanders positioneert zich (misschien meer dan verstandig is) tegenover het Democratische partijestablishment, terwijl Warren ondanks haar radicalisme enorm veel energie steekt in het creëren van een basis onder partijprominenten op alle niveaus, zoals blijkt uit een recente analyse van de *New York Times*.

Maar mocht het erop aan komen, dan beslist de kiezer en ik denk dat Bernie Sanders in het midden een grotere gunfactor heeft dan Elizabeth Warren. Je kunt ook opkomen voor achtergestelde minderheden en -groepen zonder verdeeldheid zaaiende gedachtepolitie en dat zie ik hem eerder doen dan Warren.

Hoe gevoelig het onderwerp van de politieke correctheid bij de meeste Amerikanen terecht ligt, dringt tot een deel van de Democratische Partij nog steeds niet door. Zie deze blog onder 2 december 2018. Het moderne extreem-links heeft even weinig in het Witte Huis te zoeken als extreemrechts.

Het blijft mogelijk dat de dynamiek binnen de Democratische Partij ertoe leidt dat de uiteindelijke kandidaat niet ideaal is tegenover Trump. Voorlopig lijkt Biden nog steeds de beste kaarten te hebben voor die confrontatie. Juist als goedmoedige vertrouwenwekkende opa met veel ervaring, die bovendien zelf toegeeft dat je het presidentschap niet alleen kunt doen. Mensen uit het midden kunnen blij zijn dat

er onder zijn leiding eindelijk een einde komt aan de permanente staat van oorlog waarin Trump de samenleving heeft gebracht, of die hij in ieder geval tot het nieuwe normaal heeft verheven. Warren lijkt me van de genoemde vier de meest riskante kandidaat: te rechtlijnig, heeft voor alles een plan zonder erbij te vertellen dat een president alleen weinig plannen kan doorvoeren.

Kiezers hebben meer dan twee mogelijkheden: ze kunnen democratisch of republikeins stemmen, maar Democraten kunnen ook thuisblijven als ze de kandidaat niet zien zitten. Zo kan Trump ook winnen.

VOORBARIG OPTIMISME OVER WAARDERINGSCIJFERS

11-8-2019 – Een van de dingen die hoop geeft op een Democratische overwinning in de presidentsverkiezingen van 2020 zijn de slechte waarderingscijfers (approval ratings) voor Donald Trump. Zowat elke paar dagen worden er peilingen gehouden met de vraag of burgers de manier waarop de president zijn functie uitoefent waarderen of niet waarderen (approve/disapprove). Vrijwel altijd is rond de 40 tot 45 procent positief en rond de 50 tot 55 procent negatief. Maar verschillende Amerikaanse experts wijzen erop dat optimisme hierover voorbarig is.

Allereerst hebben we de bekende onafhankelijke verkiezingsstatisticus Nate Silver. Hij vergeleek het verloop van de landelijke waarderingscijfers van Trump met die van een aantal eerdere presidenten. Bij die anderen kon de positieve waardering omhoog en omlaag gaan van wel 70 tot maar 30 procent. Bij Trump blijft de positieve waardering al heel lang steevast rond 40 procent of meer en zakt daar niet onder. Wat hij ook doet, roept of blundert. Zijn aanhang is stabiel en dan die van vrijwel elke andere recente president.

Dan is er feestbederver en rekenaar Nate Cohn van de *New York Times*. Hij schrijft dat het allemaal wel leuk lijkt met die waarderingscijfers, maar dat ze betrekkelijk weinig betekenen wanneer ze landelijk worden bekeken. Wanneer je de getallen per staat beschouwt, ziet het er heel anders uit: in 19 staten heeft Trump een positieve waardering van boven de 50 tot boven de 60 procent en dan zijn er nog een stuk of vier-vijf staten waar het fifty-fifty is. Daaronder enkele swing-states.

Met krappe overwinningen in een paar specifieke staten, zoals Wisconsin, Michigan en Pennsylvania, kan Trump wellicht al worden herkozen. Dit betekent natuurlijk wel dat ook de Democraten in deze drie staten kunnen winnen. Maar volgens Cohn zijn de omstandigheden zelfs zo, dat we een toename van het aantal kiesmannen* voor Trump niet moeten uitsluiten.

Cohn gooit er nog een schepje bovenop. Hij bevestigt Nate Silvers conclusie dat een reductie van Trumps waardering landelijk gezien niet waarschijnlijk is, maar waarschuwt dat diens landelijke waarderingscijfers nog best kunnen stijgen. Zo wijst hij in de statistieken aan dat Trump er sinds zijn overwinning van 2016 miljoenen mensen *bij* heeft gekregen die hem positief waarderen. Dit betekent dat er onder vroegere niet-Trump-stemmers winst voor de president te behalen is in 2020.

Reden te meer om deze kiezers niet af te schrijven als 'deplorables' of nitwitten uit fly-over-states, maar zich af te vragen wat hen beweegt.

*Bij de presidentsverkiezingen worden de uitslagen geteld per staat, waarna elke staat kiesmannen afvaardigt naar het landelijke kiescollege, waar deze kiesmannen normaal gesproken stemmen op grond van de uitslag in hun eigen staat. Het kiescollege kiest dus uiteindelijk de president.

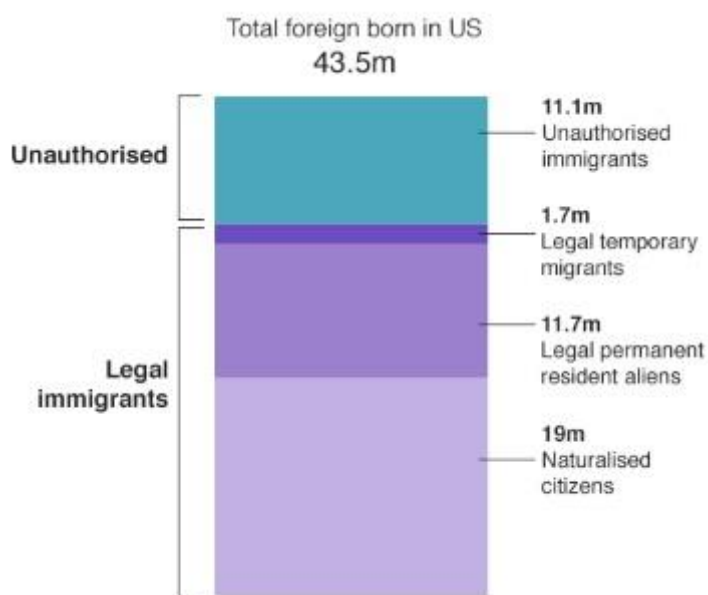
BARACK OBAMA BESTE PRESIDENT

3-8-2019 - Deze week vond het tweede landelijke debat plaats tussen de Democratische kandidaten voor de presidentsverkiezingen 2020. Net als in juni waren het er 20, verdeeld over twee avonden. Het geheel werd georganiseerd door CNN.

Erg opvallend waren diverse aanvallen op voormalig Democratisch president Barack Obama. Reden daarvoor is natuurlijk het feit dat diens vicepremier Joe Biden nu in de Democratische voorverkiezingen bovenaan staat in de peilingen.

In het bijzonder het feit dat er ook onder Obama (en eerdere presidenten) illegale immigranten werden teruggestuurd, wordt nu met terugwerkende kracht als een schandaal gepresenteerd. Voor ons nog gedramatiseerd door het gebruik van het woord deportatie (deportation) dat om andere historische redenen een lugubere bijklank heeft. Maar dat de grens oversteken zonder eerst je paspoort te laten zien en blijven zonder verblijfsvergunning niet mag is een basisgegeven in het internationale recht.

Wie illegaal een land binnenkomt en geen asiel aanvraagt is gewoonlijk strafbaar, zo ook in de Verenigde Staten. Obama heeft op een terughoudende manier de wet uitgevoerd, waarbij het bewust beleid was de meerderheid van illegalen te ontzien en kinderen niet lastig te vallen. Dan nog: er zijn in zeven jaar 2,5 miljoen mensen met een nader strafblad teruggestuurd. (lees verder na de tabel)

Het totale aantal eerste generatie immigranten in de VS is 43,5 miljoen (bron: Pew/BBC, gemeten in 2014)

Democraten op de radicale vleugel willen illegale immigratie helemaal accepteren of alleen straffen met een boete vergelijkbaar met die voor een verkeersovertreding. Een idee dat door de overgrote meerderheid van de Amerikanen wordt afgewezen.

Joe Biden vatte samen dat iedereen moet aansluiten in de rij.

Het aanvallen van Obama is een gegarandeerde nederlagenstrategie.

Ten eerste omdat wie Obama afvalt geen zwarte kiezers overhoudt.

Ten tweede omdat het afkraken van de meest succesvolle Democraat sinds twee decennia onvermijdelijk de Democratische Partij aantast.

Ten derde omdat de kiezers, Democratische en Republikeinse samengenomen, Barack Obama veruit de beste Amerikaanse president vinden die ze in hun leven hebben meegemaakt. Hij wordt gevolgd door Ronald Reagan, Bill Clinton en Donald Trump.

Er zijn er weinig die vader en zoon Bush noemen: Irak!

Aldus onderzoek in juli 2018 van **Pew Research**

Foto Washington Times

Een paar dagen later kwam Rahm Emanuel, Obama's chief-of-staff in het Witte Huis, met een heel wat uitvoeriger reactie op de aanvallen op de voormalige president. **Lees verder...**

REDACTIE BALTIMORE SUN VERGELIJKT TRUMP MET ONGEDIERTE

28-7-2019 - Het belangrijkste dagblad van de stad Baltimore, de *Baltimore Sun*, zegt in een redactioneel commentaar dat je 'beter wat ongedierte in je buurt kunt hebben dan het zelf te zijn.'

Aanleiding was de zoveelste persoonlijke tweet-onder-de-gordel vanuit het Witte Huis, ditmaal aan het adres van Elijah Cummings, het zwarte Democratische lid van het Huis van Afgevaardigden vanuit Baltimore, die volgens Trump komt uit een 'door ratten en ongedierte besmet' district.

Wanneer dat al zo is, heeft Trump daar als de machtigste politicus van het land meer verantwoordelijkheid voor dan Cummings, schrijft de redactie van de *Baltimore Sun*. Maar hij is incompetent en 'de meest oneerlijke man die ooit het Witte Huis heeft bewoond, de bespotter van oorlogshelden, de gluiperige grijper naar de private delen van vrouwen, de serieel failliete zakenman, de nuttige idioot van Poetin.'

Cummings is voorzitter van de commissie die onregelmatigheden in het Witte Huis onderzoekt.

Het heeft in de reguliere pers eigenlijk nog lang geduurd voor Donald Trump werd tegengesproken in zijn eigen taal.

JOE BIDEN: GEEN BOKSBAL MEER

26-7-2019 - Voormalig vicepresident Joe Biden heeft het helemaal gehad. De meest herhaalde scène uit het eerste landelijke debat tussen Democratische presidentskandidaten, afgelopen juni, was een aanval van kandidaat Kamala Harris op Biden. Ze waren het niet eens over 'busing', het beleid dat ooit is ontwikkeld om zwarte kinderen per bus naar scholen buiten hun eigen wijk te brengen om integratie te

bevorderen. Biden bleef in die botsing in het defensief. Na afloop van het debat bleken hun meningen uiteindelijk maar weinig uiteen te lopen, maar het beeld bleef hangen.

Ook de Afrikaans Amerikaanse kandidaat Cory Booker, senator voor New Jersey en voormalig burgemeester van Newark, heeft Biden al een aantal keren fel geattaqueerd. Biden, Harris en Booker strijden om de zwarte kiezer en tot nu toe heeft Biden daar het meeste succes mee.

Deze week werd in Detroit de conventie van de NAACP gehouden. De National Association for the Advancement of Colored People werd opgericht in 1909. De naam van deze organisatie had eind jaren zestig zelfs voor een verre Hollander als uw verslaggever een magische klank. De NAACP was een sterke en constante factor in de strijd voor burgerrechten in de Verenigde Staten. Alle Democratische presidentskandidaten die de zwarte kiezer wilden aanspreken, waren nu dan ook present in Detroit.

Joe Biden bracht in zijn toespraak even onder de aandacht dat hij al sinds de jaren zestig lid is van de NAACP (ook rivaal Bernie Sanders heeft in die tijd zijn sporen verdiend in de burgerrechtenbeweging) en op een campagnebijeenkomst in hetzelfde Detroit antwoordde hij op een verwijt van Cory Booker, die hem bij de NAACP 'de architect van de massaopsluiting' had genoemd.

In de jaren negentig zijn onder president Bill Clinton wetten aangenomen die als – niet helemaal voorzien – gevolg hadden dat honderduizenden zwarte jongeren voor lange tijd in de gevangenis terecht kwamen wegens bezit van verdovende middelen. Bendeoorlogen terroriseerden de arme zwarte wijken van de grote steden, waar elke dag doden vielen, en er werd gezocht naar oplossingen.* Een extra als discriminerend ervaren factor was dat het bezit van cocaïne, populair in witte (!) kringen, licht werd bestraft, terwijl het bezit van heroïne, dat vooral de ronde deed in zwarte milieus, zeker bij een tweede of derde veroordeling tot monstrueuze straffen leidde. Joe Biden was toen voorzitter van de juridische commissie van de Senaat en hielp ondanks eigen kritiek de wetgeving mee schrijven en aannemen.

Alsof Booker zelf een ongeschonden blazoen heeft, reageerde Biden. 'Cory weet dat het niet waar is. Weet u, een aanzienlijk deel van die opsluitingen vond al plaats voor die wet geschreven werd, dat is punt een. Als je kijkt naar de eigen loopbaan van de burgemeester van Newark... zijn politie hield mensen aan en fouilleerde ze, meestal Afrikaans Amerikaanse mannen. Wij traden daar tegen op, het ministerie van justitie trad daartegen op, en riep de politie ter verantwoording. Hij maakte bezwaar tegen de bemoeienis van de federale regering. Wanneer hij terug wil gaan in de tijd en wil praten over C.V.'s, ben ik graag bereid dat te doen.' (quote opgetekend door David Weigel van de *Washington Post*). 'Je kunt mensen niet met bullshit laten komen en dan niet antwoorden,' zei iemand uit Bidens' omgeving tegen verslaggevers van *The Hill*.

De boodschap is: Biden laat zijn verzoenende benadering varen en gaat zelf ook stoten uitdelen aan zijn Democratische rivalen. Hij is misschien niet meer de vanzelfsprekende winnaar van de Democratische voorverkiezingen, maar gaat vechten om zijn eerste plaats te verdedigen.

* Zie voor een - ook tegenover de zwarte gemeenschap - kritische impressie van de toestand in de zwarte wijken in het zuiden van Los Angeles de speelfilm *Boyz N the Hood* (1991) van de Afrikaans Amerikaanse regisseur John Singleton (lees hieronder verder na de afbeelding).

Cuba Gooding Jr en Ice Cube in Boyz N the Hood.

WIE WORDT HET? #2

16-7-2019 - Veel meer dan een leuk spelletje kan het niet zijn, zo ver voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2020: wie gaat die verkiezingen winnen? Maar ik laat er na een eerdere keer op 2 april toch weer een 'educated guess' op los. Een weinig optimistische:

Donald Trump wordt herkozen. Mochten de Democraten toch winnen, dan wordt Kamala Harris president.

Hoewel je er in de Nederlandse media nauwelijks een woord over hoort of leest: het gaat erg slecht met de Democratische Partij. Wanneer het nog een poosje op de huidige voet voort gaat, zijn er straks in wezen twee Democratische partijen die vooral elkaar bestrijden.

Nu al suggereert radicaal-links binnen de partij dat de Democratische voorzitter van het Huis van Afgevaardigden Nancy Pelosi racistisch is en over andere gematigd-linkse Democraten wordt het hardop gezegd. Pelosi probeert intussen net te doen of de linkervleugel weinig voorstelt. Wat waar is en niet waar. In het Huis van Afgevaardigden vormen ze weliswaar een vrij kleine minderheid, onder partijleden en een deel van de aanhang hebben ze wel degelijk invloed, mede door een goed georganiseerd activisme.

Tegelijk moet gezegd worden dat tijdens de tussentijdse verkiezingen van 2018 voor het Huis van Afgevaardigden en de Senaat veruit de meeste Democratische kandidaten die een Republikein versloegen gematigd-links waren. Aan hen is de nieuwe Democratische meerderheid in het Huis te danken, niet aan de linkervleugel, die erin kwam via districten die toch al gegarandeerd Democratisch waren.

Het activisme bestaat er onder meer uit dat vanuit landelijke organisaties als 'Justice Democrats' wordt geprobeerd in kiesdistricten en op andere niveau's gematigd-linkse Democraten te wippen ten gunste van een radicaal. Het gaat hier dus om een interne partijstrijd. Daarin werd afgelopen weken een soort kritische grens bereikt: ook gezeten zwarte Democraten worden nu aangevallen door scherper linkse rivalen, met gevolg dat de meeste zwarte afgevaardigden in het Huis zich tegen radicaal-links keren.

Aan al die middelpuntvliedende krachten binnen de Democratische Partij lijkt alleen een halt toe geroepen te kunnen worden door een wapenstilstand tot de presidentsverkiezingen. En dat is misschien alleen maar haalbaar wanneer er een presidentskandidaat opstaat die beide kampen aanspreekt.

Onder de nu belangrijkste kandidaten kom ik dan uit op Kamala Harris. De leeftijd van Joe Biden (nu 76) en Bernie Sanders (nu 77) blijft een kwestie waar ze vroeg of laat over kunnen struikelen. Elizabeth

Warren profileert zich met haar programma, maar ook als persoon, zo links dat ze lastig een brug zal kunnen slaan naar meer gematigde partijgenoten.

Dan is er de jonge en getalenteerde Pete Buttigieg (37) die tussen de twee richtingen in staat. Maar bij zijn optreden als burgemeester rond een rassencrisis in zijn stad South Bend miste hij, vind ik, vooral natuurlijk overwicht. Het was allemaal uitgebreid in beeld te zien via diverse Amerikaanse media. Dat hij aan de aanleiding zelf - witte agent schiet zwarte man dood - betrekkelijk weinig kon doen, zullen de meesten wel zien, maar hij slaagde er ook niet in een rol te spelen als 'geruststellende aanwezigheid'. Buttigieg is denk ik eerder een presidentskandidaat voor 2024.

Kamala Harris is niet direct gematigd, maar ook niet zo uitgesproken radicaal als Elizabeth Warren. Bovendien zou ze de eerste zwarte vrouwelijke president kunnen worden (ze is van Jamaicaans/Indiase afkomst).

Maar aan deze voorspellingen kunnen geen rechten worden ontleend...

DIT IS WAT DE DEMOCRATISCHE KIEZERS WILLEN ZIEN

12-7-2019 - Uit alle onderzoeken blijkt dat de meeste democratische kiezers voor de presidentsverkiezingen van 2020 geen slappe hap willen, maar ook geen radicaal-linkse versie van de Tea Party. Op onderstaande foto's komen twee presidentskandidaten elkaar tegen op campagne in Iowa: Kamala Harris, de linkse senator uit Californië, en Amy Klobuchar, de gematigd-linkse senator uit Minnesota. De een is volgens haar campagneslogan 'Tough. Principled. Fearless,' de ander is de vrouw uit het middenwesten die 'dingen voor elkaar krijgt.' (lees verder na de afbeeldingen)

Het zijn de belangrijkste foto's die deze zomer rond de presidentsverkiezingen zijn gemaakt, maar haalden zelfs de Amerikaanse landelijke pers niet: ze stonden op de Twitteraccount van een lokale journalist in Iowa. De tegenstellingen binnen de Democratische Partij lopen op in Washington. De Democraten zullen hun interne tegenstellingen opzij moeten zetten, willen ze winnen van Donald Trump. Ze kunnen wel een grotere aanhang hebben, maar wanneer hun kiezers door chaos en negatieve beeldvorming niet naar de stembus gaan, is de Donald de lachende derde.

DEMOCRATEN MOETEN ZICH ZORGEN MAKEN

5-7-2019 - Donald Trump herhaalt zich weer eens, was ook mijn aanvankelijke reactie op de kick off van Trumps herverkiezingscampagne in Orlando, Florida, op 18 juni. Het was tussen haakjes niet het moment waarop hij zich herverkiesbaar stelde: dat had hij al officieel gedaan kort nadat hij het Witte Huis betrok.

Zijn toespraak in Orlando rechtvaardigt een nadere beschouwing. Trump heeft wel degelijk resultaten geboekt waarnaar hij in zijn campagne zal kunnen verwijzen. Zie hierover het commentaar op de politieke blog van de **Brookings Institution**. Waar ook wordt gezegd: 'Hij heeft een uniek vermogen om af te leiden van de realiteit en de aandacht te richten op het ideale. Wanneer hij erin slaagt dit in 2020 net zo te doen als in 2016, wordt hij herkozen.'

Ik kan hier alleen maar aan toevoegen: behalve als de Democraten er een breed aansprekende kandidaat tegenoverstellen met een programma dat ingaat op de noden en zorgen van de zwarte, hispanic en witte middenklasse. Tot die middenklasse worden volgens Amerikaans gebruik ook de arbeidersklasse, eenvoudige boeren, middenstanders en bijvoorbeeld lager kantoorpersoneel gerekend. Mensen die vaak ver onder 'modaal' verdienen.

KAMALA HARRIS WINNAAR TELEVISIEDEBAT

2-7-2019 - Kamala Harris is de grote winnaar van het Democratische presidentskandidatendebat van vorige week. Ze staat nu in drie peilingen op de tweede plaats na Joe Biden: CNN, Quinnipiac en de Iowa Poll van USA Today/Suffolk. In de poll van de The Hill staat ze derde na Biden en Bernie Sanders. Bij Quinnipiac is het verschil tussen Biden en Harris nog maar 2 procent. [Aanvulling 3-7: een peiling door YouGovBlue/DfP/Trailer had Harris gisteren op drie achter Biden en Elizabeth Warren.]

Californisch senator en Democratisch presidentskandidaat Harris had tijdens het televisiedebat met 20 hopefuls - verdeeld over twee avonden, ieder 10 - een confrontatie met Biden die in de zwarte gemeenschap insloeg als een bom. Het ging over 'busing': zwarte kinderen werden vanaf de jaren zestig met de bus naar scholen buiten hun eigen wijk gebracht om segregatie te doorbreken. Kamala Harris was een van die kinderen. Joe Biden nam hierover een soort tussenpositie in die ze hem zwaar aanrekende.

Hoe dan ook, Kamala staat op de kaart. Ze kreeg de nauwelijks verholen steun van de Afrikaans-Amerikaanse veteraan en politieke reus Jesse Jackson tegen Biden en heeft sinds vorige week meer senatoren die officieel hun support voor haar hebben uitgesproken dan Biden. Nou ja, eentje meer. Tot afgelopen week was Biden de onbetwiste kandidaat van de zwarte gemeenschap, maar dat is aan het veranderen. Hij had tijdens het televisiedebat enkele zwakke momenten, waardoor de vraag rees of deze man op leeftijd het in een debat kan opnemen tegen Donald Trump.

Drie maanden terug, op 2 april, schreef ik op deze blog vrij speculerend: 'President wordt Kamala Harris. Al blijft de kans vrij groot dat het gewoon weer Trump wordt.' Op 1 mei: 'Een kandidaat als Kamala Harris zou hem [Biden] weleens voorbij kunnen streven onder zwarte en hispanic kiezers.' Op 13 mei: 'De nog altijd minder bekende Kamala Harris blijft in South Carolina mijns inziens Bidens belangrijkste potentiële rivaal.' South Carolina is de cruciale eerste staat in het zuiden waar Democratische

voorverkiezingen worden gehouden, met in de partij een meerderheid van Afrikaans-Amerikaanse kiezers.

Er kan nog heel veel gebeuren. Hoe het er over een half jaar uit ziet, weet niemand. Ik ben wel zo vrij te constateren dat de grote Nederlandse nieuwsmidia bovengenoemde observaties in de afgelopen maanden ten onrechte *geen van allen* hebben gedaan. Wat ik maar wil zeggen: van het lezen van deze blog wordt u meetbaar wijzer!

Senator Kamala Harris (officiële foto)

OORLOG LEIDT NIET ALTIJD TOT POPULARITEIT

22-6-2019 – Een bekende veronderstelling is dat leiders hun land achter zichzelf kunnen verenigen door ten oorlog te trekken. Soms is dat zeker waar, maar lang niet altijd, of het duurt maar even. Zo kreeg de Republikeinse president George Bush Sr in 1991 toestemming van het Congres en (volgens de polls) steun van de meerderheid van de bevolking voor de Eerste Golfoorlog. Aanleiding was de bezetting van Koeweit door Saddam Hoessein. De internationale coalitie tegen Saddam won en de populariteit van Bush steeg – eventjes. Maar in 1992 verloor hij zijn herverkiezing aan de Democraat Bill Clinton. Bush bleef een one-term president.

Zou Donald Trump door hebben dat hij grote kans loopt de presidentsverkiezingen van 2020 te verliezen wanneer hij op zijn beurt een oorlog aangaat met Iran? Barack Obama won zijn presidentsverkiezingen onder meer door de Tweede Golfoorlog af te keuren en de belofte dat hij de eindeloze oorlogen zou beëindigen.

Hoe onwaarschijnlijk ook, op dit punt lijken Obama en Trump verbazend veel op elkaar. Trump heeft een lange historie, al van voor hij zich kandidaat stelde voor het presidentschap, van kritiek op buitenlandse avonturen en pogingen tot regime change in andere landen.

Zijn standpunt hierover bleef tijdens zijn campagne ongewijzigd en werd een belangrijke reden voor kiezers om op hem te stemmen – ook onder Republikeinen.

Dat Trump gisteren besloot een vergeldingsaanval op Iran af te blazen, tien minuten voor die zou worden gestart, is dus voor de verandering tamelijk consequent. De aanleiding was het neerschieten van een peperdure (onbemande) Amerikaanse drone door Iran. Volgens Iran vloog dit toestel in het Iraanse luchtruim, volgens de Verenigde Staten vloog het boven de internationale wateren.

Dit detail maakt een verschil van dag en nacht en roept herinneringen op aan een eerdere oorlog waar de Verenigde Staten (mede) zijn ingestapt door een kwestie die hier veel op lijkt. Je kunt zeggen dat de Amerikaanse deelname aan de Vietnamoorlog pas echt losbarstte door het 'Tonkin-incident'. In de Golf van Tonkin vond in 1964 een confrontatie plaats tussen enkele Noord-Vietnamese torpedoboten en een jager van de Amerikaanse marine, de USS Maddox. De schade aan de Maddox was 1 kogelgat, gewonden waren er niet. Binnen de kortste keren besloot het Witte Huis dat dit een casus belli was. Later bleek het ook volgens Amerikaanse overheidsdocumenten aanzienlijk ingewikkelder te zijn geweest.

Zo zou het nu in de Perzische Golf ook best eens minder zeker kunnen zijn waar de drone zich precies bevond, dan is gezegd. Of was het niet helemaal waar dat het ding boven internationale wateren vloog. En wist men dat wellicht in de Situation Room van het Witte Huis.

Maar ook wanneer alles wel duidelijk was, mogen we blij zijn dat Trump zijn order introk. Het risico op oncontroleerbare escalatie is groot.

Intussen heeft Trump hiermee meteen een aanzienlijk deel van zijn aanhang op haar wenken bediend. Hoewel de Republikeinse haviken kritisch waren – hij had erop moeten slaan – overwogen in het Congres de Republikeinse steunbetuigingen voor Trumps besluit. Op den duur zal Trump echter moeten kiezen: zijn minister van buitenlandse zaken Mike Pompeo en zijn nationale veiligheidsadviseur John Bolton sturen aan op een botsing met Iran. Wanneer Trump dat niet wil, kunnen we een kabinetswijziging verwachten.

Wanneer Trump weet vast te houden aan een iets meer gematigde koers tegenover Iran en erin slaagt een nieuwe deal met dat land te sluiten, zo nodig met af en toe dreigen, dan doet hij denk ik een hele grote stap naar zijn herverkiezing. Verheugend is dat verder niet: een tweede termijn kan tot afbraak van de democratische verhoudingen in de VS zelf leiden, met gevolgen voor vele jaren.

De Situation Room van het Witte Huis onder Barack Obama

[Aanvulling bij bovenstaand verhaal: even later meldde de *New York Times* dat Trump zich bij zijn besluit niet aan te vallen onder meer had laten beïnvloeden door Fox-News-man Tucker Carlson, die hem had gezegd dat een aanval zijn herverkiezing in gevaar zou brengen.]

WORDT EEN PRESIDENT BIJNA ALTIJD HERKOZEN?

19-6-2019 - Een breed levende gedachte is dat een Amerikaanse president bijna altijd wordt herkozen voor een tweede termijn. Maar daarop zijn zoveel uitzonderingen, dat het hele idee niet klopt. Tussen 1901 en 2016 werden 11 presidenten gekozen voor een tweede termijn en 8 niet - om welke reden dan ook.

Een zittende president is enigszins in het voordeel, maar kan dat lang niet altijd verzilveren.

Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn niet herkozen:

Lyndon B. Johnson (Democraat, 1963-1969), volgde de vermoorde John F. Kennedy (Democraat, 1961-1963) op tot 1965, maar stelde zich niet meer verkiesbaar na zijn eigen eerste termijn.

Gerald Ford (Republikein, 1974-1977): hij verloor van Jimmy Carter.

Jimmy Carter (Democraat, 1977-1981): verloor zijn herverkiezing aan Ronald Reagan (Republikein, 1981-1989).

George Bush Sr. (Republikein, 1989-1993): verloor zijn herverkiezing aan Bill Clinton (Democraat, 1993-1999).

In de periode tussen 1901 en 1945 zijn niet herkozen:

William Howard Taft (Republikein, 1909-1913)

Herbert Hoover (Republikein, 1929-1933)

Daarnaast overleed president Warren G. Harding (Republikein, 1921-1923) tijdens zijn eerste termijn.

In de negentiende eeuw was herverkiezing een uitzondering: 6 presidenten werden gekozen voor een tweede termijn, 19 niet.

BERNIE EN HET SOCIALISME

13-6-2019 – Gisteren hield Democratisch presidentskandidaat Bernie Sanders een toespraak aan de George Washington University in Washington DC waarin hij de grondslagen van zijn maatschappijvisie en van zijn kandidatuur voor het presidentschap uiteenzette.

Die grondslag is in een woord het socialisme, bleek uit zijn speech. Bernie is al decennia lang democratisch socialist en stelde zich ook nu tot taak deze visie op de wereld als een geheel voor het voetlicht te brengen. Hij ontleent daar zijn kracht aan en tegelijk is het in de huidige omstandigheden een zwakte. In Europa is het niets ongewoons zich democratisch socialist, sociaaldemocraat of iets dergelijks te noemen. In de Verenigde Staten ligt dat zoals bekend anders, hoewel een meerderheid van Amerikaanse jongeren tegenwoordig een positieve associatie heeft bij het woord socialisme – niet in de laatste plaats door de campagne van Bernie Sanders zelf in de presidentsverkiezingen van 2016.

Maar wat heeft het in de Amerikaanse verhoudingen voor zin het socialisme als samenhangend geloof te willen propageren? Bernies voorstellen, zoals Medicare for All, een minimumloon van 15 dollar et cetera, maken meer kans met praktische argumenten maar zonder ideologie. Dat is wat Elizabeth Warren doet, op dit moment zijn belangrijkste concurrent in de presidentsrace, hoewel zij in de praktijk vaak aanzienlijk radicaler is dan hij (ik kom hier nog op terug). Sanders riep in zijn toespraak ook Franklin D. Roosevelt aan, de uitgesproken sociale Democratische president van 1933-1945. Maar Roosevelt had niets met het etiket 'socialisme' en geloofde ook in het stimuleren van het particulier initiatief.

Ik vrees dat Bernie zich en het land tekort doet met zijn trouw aan wat we in Europa een links-sociaaldemocratische leer zouden noemen. Hij staat namelijk meer open voor de beperkingen van de realiteit dan je daaruit kunt afleiden. Ook hier kom ik in een latere bijdrage op terug.

Maar nu over de vraag waarom het socialisme een zo andere rol in Amerika speelt dan in Europa.

Honderddertien jaar geleden moest er een Duitser aan te pas komen om de vraag te beantwoorden: 'Waarom is er geen socialisme in de Verenigde Staten?' Werner Sombart schreef een boek met deze titel dat in 1906 in Duitsland verscheen en spoedig ook in het Engels aan gene zijde van de Atlantische Oceaan. In die tijd hadden de meeste Europese landen al socialistische c.q. sociaaldemocratische massapartijen met grote politieke en maatschappelijke invloed. In de VS was daar in 1906 geen sprake van en ook later is het nooit zo geworden. Natuurlijk waren er socialisten in het land, waren er ook organisaties en was er af en toe een presidentskandidaat die zich als socialist presenteerde en enige invloed kon laten gelden. En er waren actieve vakbonden waar het socialisme leefde.

Maar anders dan in Europa wist het in de Verenigde Staten nauwelijks door te dringen tot het hoofdpodium van de Amerikaanse politiek. Werner Sombart had daar in zijn tijd al allerlei verklaringen voor, maar ik denk dat met twee constateringingen het meeste kan worden gezegd: de Amerikaanse maatschappij is, door het vrijheidsideaal van de stichters van de Verenigde Staten en door wat de frontiermentaliteit wordt genoemd, wezenlijk anders als Europese samenlevingen. Op een manier die het denken van haar bewoners van hoog tot laag vorm geeft.

De frontiermentaliteit is meer dan het oude streven naar de horizon, naar het steeds verder naar het westen verleggen van de grenzen. Het is ook meer dan nieuwe terreinen exploreren in de wetenschap, de industrie, de ruimtevaart en wat al niet. Samen met de vrijheidsgedachte waar de Verenigde Staten vanaf het begin op zijn gebouwd, betekent hij ook dat elke Amerikaan het recht en de taak heeft zijn eigen stukje Amerika af te palen en daar zijn eigen geluk te creëren. Ook de gemeenschap speelt daar traditioneel een grote rol in, maar dan de lokale, vaak christelijke, soms utopistische, soms zelfs utopisch-socialistische gemeenschap, die op zichzelf gesteld was in een grotendeels lege wereld.

Die wereld was natuurlijk niet leeg en vrijheid gold niet voor slaven, maar deze levensvisie blijft tot op de dag van vandaag een sterke - en voor immigranten inspirerende! - realiteit, die moeilijk verenigbaar is met de voorstelling van socialistische massapartijen of -bewegingen die geloven in een centralistische staat.

DE KLEINDOCHTER VAN JOE BIDEN

10-6-2019 - Zondag werd in de balzaal van het Hilton in Cedar Rapids (Iowa) de grootste Democratische verkiezingsmanifestatie van het land tot nu toe gehouden. Van de 24 Democratische presidentskandidaten spraken er 19. Een bijeenkomst waar je hoort te zijn! Grote afwezige: de kandidaat met de meeste aanhang tot nu toe, voormalig vicepresident Joe Biden.

In Iowa worden dan al gauw de wenkbrauwen gefronst: het persoonlijke contact met de kandidaten is in die staat essentieel voor de uitslag van de (voor)verkiezingen. Waarom hij er niet was bleef onduidelijk. Kandidaat Elizabeth Warren sprak tot de schare in Cedar Rapids: 'Ik breng mijn tijd niet door met grootgelddonoren en lobbyisten van de grote bedrijven, ik breng mijn tijd door met jullie.'

Pas na afloop van de gebeurtenissen vertelde Biden dat hij naar het afstuderen van zijn kleindochter moest en daar zelfs 'de inauguratie [tot president] voor zou uitstellen.' Dat laatste kan alleen bij wijze van spreken, en vermoedelijk waren er ook tactische redenen voor zijn afwezigheid, maar die doen er niet meer toe. Je hoeft geen onderzoek te doen om te weten dat de overgrote meerderheid van de Amerikanen (R+D) hem gelijk geeft. 1-0 voor Biden. Hij bezoekt Iowa overigens deze week - net als Donald Trump.

HEBBEN DE DEMOCRATEN VOORTAAN VIJF KANDIDATEN?

9-6-2019 - De bijdragen aan deze blog zijn onvermijdelijk momentopnamen. Wat vandaag bijna

vanzelfsprekend is, kan overmorgen al volkomen achterhaald zijn. Je kunt nu eenmaal alleen maar observeren, analyseren of handelen vanuit wat op zeker moment bekend is. Neem de vorige voorverkiezingen voor het Amerikaanse presidentschap, die van 2015-2016, maar dan aan Republikeinse kant. Op dit moment, 9 juni, maar dan toen, in 2015, had Donald Trump zich nog niet eens kandidaat gesteld.

Er is een nieuwe peiling vanuit Iowa (DMR/Mediacom/CNN, 8-6-2019), de eerste staat in de Democratische voorverkiezingen van 2020. Hij is gehouden onder mensen die verwachten daadwerkelijk te gaan stemmen – deelnemen aan de caucus – over meer dan zeven maanden... Ver weg? Grant Woodard, een expert uit de staat die bij diverse campagnes betrokken is geweest, zei deze week tegen de *Des Moines Register*: 'Je moet [als kandidaat] echt op zoek naar iets van een hoogtepunt waarin je je kunt onderscheiden van de rest en kunt laten zien waarom je in de race bent. Ik weet dat het pas juni is en nog zes of zeven maanden tot de caucus, maar de mogelijkheden om dat te doen zijn voorbij voor je het weet.'

In Iowa lijkt nu een duidelijke scheidslijn te zijn ontstaan tussen de echte kanshebbers en de rest van de 23 gepeilde kandidaten. Dit is het resultaat:

Joe Biden 24 procent, Bernie Sanders 16, Elizabeth Warren 15, Pete Buttigieg 14, Kamala Harris 7. De rest onder de 2 procent, diverse kandidaten kregen geen enkele stem.

Minstens zo veelzeggend: gevraagd naar hun tweede keus, noemden de meeste kiezers ook een van deze vijf namen. Iowa is een grotendeels witte staat en niet persé een afspiegeling van de rest van het land, maar succes daar helpt in volgende staten.

De Democratische Partij heeft hiermee vooralsnog vijf, ieder op hun eigen manier, sterke kandidaten. Maar de vraagtekens zijn levensgroot: Joe en Bernie zijn achter in de zeventig; Bernie en Elizabeth splitsen de radicale aanhang; kan Pete het als getrouwd homo tegen Donald Trump opnemen; kan Kamala alsnog de zwarte en Hispanic kiezers voor zich winnen? Dat laatste wordt bepaald in South Carolina en de rest van het zuiden, niet in Iowa.

WIE HEEFT HET?

8-6-2019 - Misschien ligt de belangrijkste scheidslijn in de Democratische partij heel ergens anders dan tussen centristen en radicalen, zo eindigde mijn blog op 21 mei. Anders gezegd: zowel een gematigd linkse als een meer radicaal linkse kandidaat zou voor de Democratische Partij in het strijdperk kunnen treden tegen Donald Trump – en kunnen winnen. Beide kampen in de partij lijken me op dit punt te rigide in hun overtuigingen. De ene kant is van mening dat alleen een gematigde kandidaat kan winnen, de andere kant denkt dat het publiek zo graag van Trump af wil, dat het elke behoorlijke kandidaat van de Democraten zal kiezen, dus is juist nu het moment om een radicaal naar voren te schuiven.

In deze blog heb ik op 15 maart gesignaleerd dat de scheidslijn tussen gematigd en radicaal voor de kiezers veel minder belangrijk is dan binnen de Democratische Partij. Pew Research is het meest degelijke, onafhankelijke onderzoeksbureau van de Verenigde Staten. Het stelde toen vast dat veel kiezers die voor Joe Biden waren Bernie Sanders als tweede voorkeur hadden, terwijl degenen die voor Bernie waren Joe als alternatief zouden kiezen. Politiek ligt dat allesbehalve voor de hand. Het toverwoord in deze discussie is 'electability': wie is daadwerkelijk in staat in de presidentsverkiezingen van 2020 een meerderheid te veroveren tegenover Trump? Daarbij spelen veel meer factoren dan alleen politieke standpunten.

Zoals: is de kandidaat geloofwaardig, oprecht, betrokken, vertrouwenwekkend, toegankelijk, sympathiek? Begrijpt zij/hij ons? Zijn wij er voor hem, of is hij er voor ons? Iemands persoonlijke

geschiedenis kan veel uitmaken. Hoe groot is de gunfactor? En ook niet te vergeten: is de kandidaat deel van de bureaucratie in Washington of brenger van een frisse wind?

Zo wordt in de Verenigde Staten regelmatig de 'likeability' van kandidaten gemeten. Een recente peiling van CNN/SSRS met de vraag of de Democratische kandidaten gunstig of ongunstig werden gezien (favorable/unfavorable) leverde voor de momenteel belangrijkste kandidaten het onderstaande op. De vraag is gesteld in een steekproef onder alle kiezers, niet alleen aan Democraten:

Joe Biden – 46 favorable-38 unfavorable
Bernie Sanders - 46-44
Elizabeth Warren - 33-38
Kamala Harris - 27-32
Pete Buttigieg - 22-19

Wat ook betekent: 90 procent heeft een mening over oude rot Bernie, slechts 41 procent heeft een mening over nieuwkomer Pete, de burgemeester van South Bend (Indiana). Dat Biden er vrij goed vanaf komt, is niet zo vreemd. Dat Sanders ondanks zijn ver van het midden verwijderde opvattingen maar net minder scoort, is opvallender, en zegt iets over de mate waarin hij ook op niet-programmatische punten wordt gewaardeerd.

Wie aanspreekt en wie niet, blijft moeilijk te voorspellen. Maar een paar dingen zijn er misschien wel over te zeggen.

Wat bijvoorbeeld te denken van kandidaat Elizabeth Warren, senator voor Massachusetts, die zich soms nog ter linkerkant van Sanders positioneert? Ze produceert met de regelmaat van de klok uitgewerkte, doorgerekende plannen voor het oplossen van concrete maatschappelijke problemen. 'I have a plan for that!' is haar campagneleus. De kiezer weet precies wat ze wil en hoe ze het denkt te realiseren. Maar de kiezer weet ook dat een Democratische president op Republikeinse oppositie gaat stuiten en lang niet alles voor elkaar krijgt. Veel kwesties waar een president voor komt te staan zijn bovendien niet te plannen.

Warren haalt zich een technocratisch imago op de hals. De verkiezingen zijn immers niet voor het Centraal Planbureau maar voor het Witte Huis. Minstens zo belangrijk is de persoonlijkheid van de kandidaat, hoe deze kan inspireren, hoe mensen in haar kunnen geloven. Mensen stemmen niet alleen op een programma en soms zelfs helemaal niet.

Pete Buttigieg en Bernie Sanders zijn outsiders in Washington (de laatste bleef dat ondanks zijn vele jaren in de senaat). Hun politieke opvattingen en mentaliteit verschillen, maar op dit punt zijn ze allebei in het voordeel. (Lees hieronder verder na de afbeelding)

Chicago 1963: Bernie Sanders wordt gearresteerd tijdens een anti-racisme-actie.

Bernie Sanders praat alleen maar met grote tegenzin over zichzelf, tot wanhoop van zijn campagnemedewerkers. Maar niemand twijfelt aan de authenticiteit van zijn emoties op dit punt, zodat het toch ook voor hem spreekt. In *Time Magazine* van deze week staat een foto uit 1963 waarop Bernie hardhandig wordt gearresteerd tijdens een anti-racismedemonstratie. Hij heeft hem niet eerder zelf openbaar gemaakt.

Pete Buttigieg schijnt een onuitwisbare indruk op toehoorders te maken. In Iowa rees hij al snel vanuit volstrekte anonimiteit naar een hoge plaats in de polls nadat mensen hem op lokale bijeenkomsten hadden gehoord. Geldschieters die hem nooit eerder hebben gesproken trekken na de eerste ontmoeting enthousiast hun chequeboek. Mayor Pete is er nog lang niet, maar een ding is zeker: hij heeft iets.

Hoe je oprecht blijft, laat Trump op een heel andere manier zien: al die onbeheerste woede en eigenwaan die hij dagelijks de wereld in twittert, is niet bevorderlijk voor het staatsbelang, maar zijn aanhang weet weer: hij is nog steeds zichzelf.

Er zijn vele redenen waarom iemand kan winnen. De strijd in de Democratische Partij ligt nog helemaal open.

AFRIKAANS-AMERIKANEN EN HISPANICS ZIJN ZO RADICAAL NIET

1-6-2019 - Toen Democratisch presidentskandidaat Pete Buttigieg zich voorjaar 2019 met zijn campagne in South Carolina meldde, maakte hij indruk op woordvoerders van de zwarte gemeenschap. South Carolina wordt de eerste zuidelijke staat in de voorverkiezingen voor het presidentschap. Afrikaans-Amerikanen zijn er binnen de Democratische Partij in de meerderheid, zodat hun steun doorslaggevend is.

De zwarte voorzitter van de Democratische Partij in de staat, Jaime Harrison, wees er in de *Washington Post* (24-4-2019) wel op dat homohuwelijken in South Carolina in de partij nog steeds een discussiepunt zijn. Dat Pete een getrouwd homo is, kan onder zwarte kiezers een grotere belemmering zijn dan onder witte. In 2017 was 62 procent van de hele Amerikaanse bevolking voor het homohuwelijk, onder Afrikaans-Amerikanen was dit 51 procent, een cijfer dat in 2015 nog op 39 stond (de krant verwijst naar Pew Research, juni 2017).

Wat in South Carolina voor Buttigieg spreekt is dat hij een overtuigd christen is, op een oprechte en tegelijk moderne manier. Meer in het algemeen zou Pete trouwens, wanneer het om wijsheid gaat, wel eens de nummer een kunnen blijken onder de Democratische kandidaten.

Maar hier wil ik vooral een grotere maatschappelijke realiteit illustreren. Afrikaans-Amerikanen en Hispanics stemmen in grote meerderheid Democratisch, omdat deze partij het racisme sterker afwijst en meer doet voor het verbeteren van de positie van minderheden. Maar tegelijk is een aanzienlijk deel van hen vanuit christelijke overtuiging op bepaalde punten conservatief. (Lees verder na de afbeelding)

De zwarte Emanuelkerk in Charleston werd opgericht in 1816. Zwarte leiders als Booker T Washington, Martin Luther King en Coretta Scott King spraken er. De kerk verwelkomt zowel Democratische als Republikeinse politici. Aan de kathedraal de uit South Carolina afkomstige Democraat Jim Clyburn, die nu 26 jaar in het Huis van Afgevaardigden in Washington zit en 'tweede man' is naast de voorzitter van het Huis Nanci Pelosi. (foto Wade Spees)

South Carolina is door zowel de witte meerderheid als de zwarte bevolking een van de meest christelijke staten van het land. 47 procent van alle inwoners gaat er minstens een keer in de week naar de kerk (www.pewforum.org, Religious Landscape Study). Landelijk gaan de protestantse kerken achteruit, maar de zwarte protestantse kerken niet.

Dat heeft ook politieke invloed. Zo is ongeveer 70 procent van alle Amerikanen voor het behoud van de bestaande redelijk ruime abortuswetgeving, maar wie denkt dat strengere wetten alleen maar steun vinden bij ouderwetse witte Amerikanen heeft het mis.

Hier stuiten we op een cruciaal misverstand bij de linkervleugel van de Democratische Partij. Daar neigt men tot de gedachte dat Afrikaans-Amerikaanse en Hispanic Democraten min of meer vanzelf tot de radicale richting gerekend kunnen worden.

Toch waren ze bijvoorbeeld bij de vorige Democratische voorverkiezingen van 2016 in overweldigende meerderheid voor de gematigde kandidaat Hillary Clinton. De Clintons zijn al sinds de jaren negentig geliefd onder zwarte en Hispanic kiezers. Er wordt altijd bij gezegd dat ze veel voor deze minderheden hebben gedaan. Zoek ik nog uit. Zelfs tegenover Barack Obama was Hillary in de Democratische voorverkiezingen voor het presidentschap van 2008 altijd nog een vervaarlijk tegenstander. De zwarte kiezers gingen overwegend naar hem, de Hispanic kiezers naar Clinton.

In South Carolina staat nu Joe Biden onder zwarte Democraten mijlenver voor op andere presidentskandidaten. Hoewel hij belooft de bestaande federale abortuswetgeving overeind te houden, is hij zelf als gelovig katholiek geen voorstander van abortus.

EEN OLIFANT BIJ DE DEMOCRATEN

27-5-2019 - De Democraten hebben een olifant in de kamer, en een grote ook. Zoals het met zulke

beesten gaat, wordt er niet over gesproken. Nog veel opvallender is dat de Republikeinen er niet van reppen.

Wanneer Joe Biden voor de Democraten de presidentsverkiezingen wint, blijft het vrijwel zeker bij een enkele termijn. Aan het einde daarvan heeft hij namelijk de gevorderde leeftijd van 82 jaar. Op ABC-televisie werd hem in april 2019 gevraagd of hij zich wilde beperken tot een termijn, waarop zijn onvermijdelijke antwoord 'nee' was. *Get real, Joe!*

De realiteit is dat Donald Trump, ook wanneer hij in 2020 verliest, in 2024 een herkansing krijgt met een goede mogelijkheid van succes. Want reken maar mee. Biden is geboren op 20 november 1942. Trump is geboren op 14 juni 1946. Ze verschillen zo gezegd net een hele ambtstermijn. Wanneer Biden in 2020 gekozen kan worden, kan Trump dat in 2024 op dezelfde leeftijd ook. Maar dat Biden op zijn 82ste - bij leven - herkozen wordt om tot zijn 86ste door te gaan, ligt niet bepaald in de lijn der verwachtingen.

Dit is nogal wat. De belangrijkste reden waarom Joe zo populair is onder Democraten, is dat wordt verwacht dat hij van de Donald kan winnen. De kiezers willen boven alles van Trump af. Maar hoe aantrekkelijk is die hele gang van zaken wanneer de ex-president vier jaar later alsnog opnieuw zijn opwachting maakt?

Is dat misschien de reden waarom ook de Republikeinen erover zwijgen? Er lijken me maar twee mogelijke motieven voor hun stilte: of Trump komt er na de Democratische voorverkiezingen mee voor de dag wanneer Biden eenmaal de uiteindelijke Democratische kandidaat is, of ze blijven stil en hopen erop dat – mocht Trump verliezen – de winnaar Biden heet.

Overigens heeft de 81-jarige mevrouw Barbara Pauling in Des Moines, Iowa, de actiegroep 'Seniors for Buttigieg' opgericht. De Democratische presidentskandidaat Pete Buttigieg (leeftijd 37) is hun held. 'Ik mag Joe, maar ik wil niet dat Joe president wordt,' zei Pauling over Biden.

FOX NEWS, EEN NIEUWE LAKMOESPROEF?

21-5-2019 – De televisiezender Fox News staat niet ten onrechte bekend als spreekbuis van Donald Trump. Leugens en onwelriekende aanvallen op de Democraten zijn er heel gewoon. Het plan van Fox om 'Town Halls' te organiseren met Democratische presidentskandidaten leidde dan ook tot uiteenlopende reacties in het Democratische kamp. Een Town Hall-bijeenkomst is gewoonlijk een lokale aangelegenheid waar presidentskandidaten op campagne in gesprek gaan met hun kiezers en vragen beantwoorden.

Dat kan ook op tv, zoals al decennia terug is bedacht. CNN heeft dit jaar al een reeks Town Halls met presidentskandidaten georganiseerd. Fox News volgde. Waarbij trouwens bedenkelijke motieven kunnen meespelen: tegenover drie Democratische optredens kun je dan ook weer drie Republikeinse rechtvaardigen: alledrie met Donald Trump... Maar anderzijds: Fox doet toch wat het wil.

Drie Democraten hebben aan zulke Fox News Town Halls meegedaan: Bernie Sanders, Amy Klobuchar en Steve Buttigieg. Ze konden, niet gestoord door vijandige Fox-opiniemakers, hun verhaal doen en vragen van het publiek beantwoorden. Fox News is de meest bekeken zender van het land. Bernie had er 1,5 miljoen kijkers. (tekst gaat op de volgende pagina verder na de afbeelding)

De Fox News Town Hall van Bernie Sanders (screenshot)

Maar inmiddels hebben anderen, tot nu toe met name Elizabeth Warren en Kamala Harris, verklaard dat ze Fox verwerpelijk vinden en aan zoiets dus niet zullen meedoen. Vast vanuit een begrijpelijke, authentieke afschuw, en daarnaast om zich ter linkerzijde te onderscheiden van Bernie Sanders, maar wanneer je erover nadenkt pleit het niet voor ze.

De linkervleugel van de Democraten heeft er een mode van gemaakt iedereen te beoordelen met behulp van 'lakmoesproeven'. Bijvoorbeeld: wie niet voor Medicare for All is, deugt niet. Het is een kwestie met veel onbekende factoren, maar er zijn peilingen (Quinnipiac, Pennsylvania, mei 2019) waarin ook de armen liever een uitbreiding hebben van Obamacare dan Medicare for All.

Dit terzijde. Wat is dan de scheidslijn tussen degenen die naar Fox gingen en degenen die dat weigeren? Ik maak me nu ook schuldig aan rechtlijnigheid, maar zeg het toch maar zo: het is menselijkheid tegenover fanatisme. Hoe jammer het misschien ook is, een deel van de potentiële Democratische kiezers kijkt naar Fox. Bovendien zijn dat mensen die moeilijk op een andere manier te bereiken zullen zijn. Het zijn mensen bij wie Klobuchar en Sanders, en naar het zich laat aanzien ook mayor Pete, me oprecht betrokken lijken. Ondanks hun sterk verschillende politieke visies. Misschien ligt de belangrijkste scheidslijn in de Democratische partij heel ergens anders dan tussen centristen en radicalen.

PROFESSOR SCHMIDT WAARSCHUWT DE IOWANS (EN DE REST VAN HET LAND)

16-5-2019 - Zojuist heeft de 24ste* Democratische kandidaat voor het presidentschap zich gemeld: burgemeester van New York Bill de Blasio. Hij had duidelijk het artikel van professor Stefan Schmidt van Iowa State University niet gelezen. Schmidt, hoogleraar politieke wetenschappen, wijst de Democratische kiezers van zijn staat in de *Des Moines Register* (24 april 2019) op hun verantwoordelijkheid. Als eersten in de voorverkiezingen kunnen ze uit een lange rij kandidaten kiezen. Die rij moet zo snel mogelijk korter, zegt Schmidt. Wanneer een te groot aantal hopefuls tot ver in de Democratische voorverkiezingen blijft meedoen of het als mededinger zelfs tot op de Democratische Nationale Conventie van juli 2020 brengt, kan er een verdeelde conventie (brokered convention) van komen, waar in de chaos van het moment ineens een onvermoede maar wellicht ook ongewenste kandidaat wint. En de Democraten de nederlaag tegen Donald Trump tegemoet gaan. (tekst gaat op de volgende pagina verder na de afbeelding)

De Democratische Nationale Conventie vindt in juli 2020 plaats in het Fiserv Forum in Milwaukee, Wisconsin.

De professor schildert een mogelijk scenario van warrige voorverkiezingen. Ook minder hoog peilende kandidaten kunnen daarin altijd nog een of enkele staten winnen. Zo zakt de aandacht voor Beto O'Rourke momenteel weg, maar in zijn thuisstaat Texas, een van de grootste staten van het land, maakt hij goede kans te winnen en een massa afgevaardigden naar de conventie aan zich te binden. Amy Klobuchar zit landelijk onder de 5 procent, maar in haar eigen staat Minnesota kan ze winnen. Kirsten Gillibrand gooit hoge ogen in haar staat New York. Enzovoort. Wanneer zo niemand een meerderheid haalt, blijft er voor iedereen hoop en proberen ze allemaal het einde te halen.

Volgens Schmidt is Iowa al meteen doorslaggevend. Hij gaat zover te zeggen: 'Ik geloof dat, tenzij op de avond van de Iowa caucus het kaf van het koren wordt gescheiden op het Democratische veld, er een verdeelde conventie zal komen, omdat dan geen enkele Democraat de meerderheid van de afgevaardigden haalt die nodig is voor de nominatie.'

* Er valt over te twisten of er 23 of 24 kandidaten zijn. Het twijfelgeval is Mike Gravel (89 jaar), die wel officieel kandidaat is, maar nauwelijks campagne voert. Gravel is ex-senator en was in 2008 in de voorverkiezingen voor het presidentschap een serieuze, zij het verliezende kandidaat.

HET VELD WORDT VOOR NU DUIDELIJKER

13-5-2019 - Een peiling in opdracht van de *Post and Courier* uit Charleston, South Carolina, laat zien dat de verhoudingen tussen de Democratische presidentskandidaten duidelijker beginnen te worden. South Carolina is de eerste zuidelijke staat waar te zijner tijd voorverkiezingen worden gehouden. Dit zijn de cijfers van een peiling onder Democratische kiezers daar. Een groot deel van hen zijn Afrikaans-Amerikanen.

Biden 46 procent, Sanders 15, Harris 10, Warren 8, Buttigieg 8. De rest 4 procent en minder.

Of Joe Bidens enorme voorsprong beklijft moet nog blijken, maar zeker is dat die grotendeels te danken is aan zijn populariteit onder zwarte kiezers. Zie hierover eerdere bijdragen in deze blog. Bernie Sanders volgt, maar op zijn campagnebijeenkomsten in South Carolina viel op dat er voornamelijk jonge witte aanhangers aanwezig waren. De nog altijd minder bekende Kamala Harris blijft in South Carolina mijns inziens Bidens belangrijkste potentiële rivaal.

'CONSTITUTIONELE CRISIS' IN WASHINGTON

12-5-2019 - De Democraten staan al langer voor het dilemma of ze zich zullen richten op juridische- en afzettingsprocedures tegen president Donald Trump, of zich op de eerste plaats moeten houden bij een

inhoudelijke verkiezingscampagne voor 2020. Nancy Pelosi, Democratisch voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, heeft er steeds op gehamerd dat de energie naar de campagnes voor 2020 moest gaan. Dus wanneer zelfs zij op haar persconferentie van 10 mei zegt dat er in Washington een 'constitutionele crisis' heerst, met andere woorden een situatie waarin de grondwet wordt bedreigd, dan is er wat aan de hand.

Sinds de verschijning van het Muellerrapport over Trumps mogelijke samenwerking met Rusland voor de verkiezingen van 2016, vindt de president zelf dat hij is vrijgepleit. Hij gaat nu in de aanval en de afgelopen weken is zijn koers geworden alle vragen, eisen en dagvaardingen van het Congres (Huis van Afgevaardigden en Senaat) te dwarsbomen. In een enkel geval ook na verzoeken van Republikeinen: Trump junior werd gedagvaard door de Republikeinse voorzitter van de senaatscommissie voor de inlichtingendiensten Richard M. Burr.

Omdat Trump de wet tot het uiterste oprekt en als het hem uitkomt demonstratief overtreedt, is de term constitutionele crisis inderdaad gerechtvaardigd. Het is veelzeggend dat zelfs in het gematigde dagblad *USA Today* (10 mei 2019) teksten verschijnen als: 'De taak van het Congres is niet Trump maar de grondwet te verdedigen.' Een vermaning die vooral geldt voor Republikeinen in de door hen beheerste Senaat.

Voor Democraten wordt de noodzaak om procedures tegen Trump aan te spannen hierdoor steeds groter. Met de kans dat hij er tijdens de verkiezingscampagne 2020 alleen maar voordeel uit haalt. Het verhaal van de 'lock her up'-toeter zal zijn dat zijn tegenstanders hem met alle middelen onderuit willen halen, wat het goed zal doen bij zijn aanhang. In peilingen vindt ook meer dan twee derde van alle kiezers tot nu toe dat er geen afzetting van de president moet worden nagestreefd.

Mocht het Trump lukken in 2020 te winnen, dan moeten we naar Erdogan in Turkije kijken om te zien hoe het verder kan gaan. Steeds opnieuw een volgend schijnargument om de democratie uit te hollen of buiten werking te stellen. We kunnen er zeker na de gebeurtenissen van de afgelopen weken vanuit gaan dat de rem eraf gaat in een tweede ambtstermijn voor Trump.

Maar eerst nog Rusland. De volgende feiten waren al vóór de publicatie van het Muellerrapport bewezen. Rusland heeft zwaar geïntervenieerd in de presidentsverkiezingen van 2016 door in te breken in de computers van de Democratische partij, door massaal interne documenten openbaar te maken en door desinformatie via sociale media. Donald Trump junior heeft met Russen overlegd over het ondermijnen van presidentskandidaat Hillary Clinton. Paul Manafort, een tijdlang Trumps campagneleider, had in die periode geheime Russische relaties.

President Barack Obama kondigde sancties af vanwege de toen al aangetoonde beïnvloeding van de verkiezingen door Moskou. Waarop Trumps beoogde adviseur voor Nationale Veiligheid Michael Flynn nog tijdens Obama's presidentschap met de Russische ambassadeur overlegde over opheffing van deze sancties, wat veel weg had van landverraad. Flynn werd na twee weken in het Witte Huis door Trump ontslagen.

Tussen Donald Trump senior en de Russen heeft Mueller geen directe verbinding gevonden. Wel liet Mueller weten dat het de taak van het Congres was te bepalen of Trump de rechtsgang had belemmerd. Later liet hij doorschemeren dat de president dit inderdaad had gedaan. Diens reactie op het hele gebeuren was een telefoontje naar Vladimir Poetin: het onderzoek was een 'hoax' geweest, bedrog, vals alarm. Het was de zoveelste keer dat Trump zijn fascinatie voor buitenlandse autocraten voor liet gaan op het landsbelang van de Verenigde Staten. Er is overigens nog steeds geen ongecensureerde versie van Muellers rapport openbaar gemaakt.

In de afgelopen weken heeft Trump zoals dat juridisch heet herhaaldelijk 'minachting voor het Congres' getoond, wat strafbaar is. Trump verbiedt medewerkers en overheidsfunctionarissen gewoon naar een verhoor of hoorzitting te gaan, of probeert het onmogelijk te maken dat documenten die aan het Congres beschikbaar horen te worden gesteld worden overhandigd.

De Democraten blijft zo geen andere keus dan een tweesporenbeleid: een inhoudelijke campagne is nodig om de verkiezingen van 2020 te winnen; procedures zijn onvermijdelijk om de democratie te verdedigen.

Democratisch presidentskandidaat Kamala Harris, die in de Senaat zit en openbaar aanklager in Californië is geweest, heeft aangekondigd dat ze haar juridische kennis meer gaat inzetten tegen Donald Trump. Dat lijkt me geen slim besluit. Er zijn andere specialisten genoeg voor. De kandidaten zullen boven alles de straat op moeten blijven gaan om het over de dagelijkse zorgen van de bevolking te hebben.

KAN EEN VROUW DE AMERIKAANSE PRESIDENTSVERKIEZINGEN WINNEN?

6-5-2019 - Verslaggevers van verschillende media, onder wie David Weigel van de *Washington Post*, spraken met bezoekers op campagnebijeenkomsten van Joe Biden. Vrouwen die eigenlijk meer voelden voor een andere (vrouwelijke) kandidaat, vertelden dat ze toch Biden steunden, onder meer omdat een vrouw de verkiezingen niet kon winnen. Hierbij speelt ongetwijfeld de teleurstelling mee over de nederlaag die Hillary Clinton leed in 2016.

Maar er klopt iets niet. Hillary had bijna drie miljoen stemmen meer dan Donald Trump, waarmee is bewezen dat een vrouw de presidentsverkiezingen *wel* kan winnen. In de peilingen gold ze vrijwel ononderbroken als aanzienlijk meer competent voor het presidentschap dan Donald Trump. Dat ze toch geen president werd, had weinig of niets met haar vrouw zijn te maken. Het ingewikkelde kiessysteem in de VS speelde zoals bekend een belangrijke rol, maar daarnaast had ze persoonlijke gebreken zoals een hardnekkige afweerhouding tegenover openbare kritiek (e-mailaffaire!), die ze deelde met haar echtgenoot Bill. Meer een familiekwaaal dan een genderkwestie. Ook andere struikelblokken, zoals haar onderschatting van de onvrede onder witte arbeiders - traditioneel Democratische kiezers - hebben met haar vrouw zijn weinig van doen: menige van haar mannelijke campagneleiders leden aan hetzelfde euvel. En niet te vergeten was er ook de miskennis van de onvrede onder witte arbeidersvrouwen. Blijkens verkiezingsonderzoek gingen hun stemmen in de Democratische voorverkiezingen deels naar Bernie Sanders en in de presidentsverkiezingen naar Trump.

Dat er in de VS nog geen vrouwelijke president is geweest is een feit. Maar in 2016 had er al eentje kunnen zijn en de bevolking van de Verenigde Staten is ook niet zo achterlijk dat het in 2020 niet alsnog zou kunnen. Ongeloof daarin kan een self fulfilling prophesy worden. Het aantal kiezers dat bereid is op een vrouw te stemmen (een grote meerderheid) is hoger dan het aantal dat denkt dat anderen op een vrouw willen stemmen (onderzoek Quinnipiac).

Om wat meer perspectief in het verhaal te brengen volgt hier eerst een incompleet lijstje van vrouwelijke premiers en presidenten van over de hele wereld:

Argentinië: Christina de Kirchner

Australië: Julia Gillard

Denemarken: Helle Thorning Schmidt

Duitsland: Angela Merkel

Filipijnen: Cory Aquino; Gloria Macapagal-Arroya

Groot-Brittannië: Margaret Thatcher; Theresa May

India: Indira Gandhi

Israël: Golda Meir
Liberia: Ruth Perry; Ellen Johnson Sirleaf
Litouwen: Dalia Grybauskaitė
Myanmar: Aung San Suu Ky
Noorwegen: Gro Brundtland; Erna Solberg
Oekraïne: Joelia Tymosjenko
Pakistan: Benazir Bhutto
Schotland: Nicola Sturgeon
Servië: Ana Brnabic
Slowakije: Suzana Caputova
Sri Lanka: Sirinavo Bandaranaike
Thailand: Yingluck Shinawatra
IJsland: Johanna Sigurdardottir; Katrin Jakobsdottir; Vigdis Finnbogadottir

Hier zijn landen bij die heel wat minder modern waren of zijn dan de Verenigde Staten nu.

Rest nog wel de vraag welke vrouwelijke kandidaten er voor 2020 daadwerkelijk beschikbaar zijn. Dat zijn aan Democratische kant Kamala Harris, Elizabeth Warren, Amy Klobuchar, Tulsi Gabbard, Kirsten Gillibrand en Marianne Williamson. Je weet het nooit, maar ik denk dat Gabbard, Gillibrand en Williamson geen kans maken omdat ze of te bizarre ideeën hebben, of teveel one-issue kandidaten zijn.

Maar Harris, Warren en Klobuchar zijn aansprekende en competente kandidaten waarbij het niet aan hun gender zal liggen wanneer ze niet winnen. Voor Kamala Harris zal de grootste opgave zijn om naast de zwarte en hispanic kiezers ook een deel van de witte arbeiders- en middenklasse te bereiken. Enzovoort.

Verder zijn er ook bij de Republikeinen kanshebbende vrouwen. Deze partij is er al beleid van aan het maken meer vrouwen en leden van minderheden kandidaat te stellen voor het Huis van Afgevaardigden en de Senaat. Maar ook presidentskandidaten kunnen opstaan. De eerste aan wie ik dan denk is voormalig ambassadeur bij de Verenigde Naties Nikki Haley, die onder omstandigheden Donald Trump zou kunnen verslaan.

Nikki Haley tijdens een toespraak voor de Verenigde Naties (screenshot CNN)

GEEN OPENBARE BELASTINGAANGIFTE? DAN GEEN KANDIDAAT

4-5-2019 - De Californische senaat heeft een wet aangenomen die in de staat alleen kandidaten voor de (presidents)verkiezingen toelaat, die hun belastingaangiften van de laatste vijf jaar openbaren. Ook de staten Illinois, Washington en New Jersey zijn met zulke wetgeving bezig. Of die uiteindelijk constitutioneel is, moet nog blijken, maar de belangrijkste kandidaat die eronder zou vallen is Donald Trump, die inzage weigert en onder de Californische wet niet eens aan de Republikeinse

voorverkiezingen in deze staat mag deelnemen. Net als voor veel juridische kwesties rond de president geldt: wordt vervolgd.

JOE BIDEN LOOPT UIT

1-5-2019 - Sinds voormalig vicepresident Joe Biden in Pittsburgh (Pennsylvania) nog geen week geleden eindelijk zijn eerste verkiezingsrede hield als officieel Democratisch kandidaat, schiet zijn steun in de polls omhoog. In niet minder dan vier recente peilingen staat hij nu veel verder voor op Bernie Sanders dan voorheen. Sanders staat al langer meestal tweede.

Landelijke polls:

Joe Biden: 39 , 38 en 36 procent (respectievelijk bij CNN, Quinnipiac en Morning Consult).
Bernie Sanders: 15, 11, 22 procent (zelfde onderzoekers)

In New Hampshire: Biden 20, Sanders 12 (Boston Globe).

De eerste voorverkiezingen zijn pas over negen maanden en daarin kan nog heel veel veranderen, maar feit is dat Biden snel uit de startblokken vliegt.

In de noordelijke, vooral witte staten, zullen Biden en Sanders voorlopig wel de twee grote kandidaten blijven. Maar of dit ook zo zal zijn in de zuidelijke en zuidwestelijke staten met veel zwarte of hispanic kiezers, is maar de vraag. Joe Biden gooit ook in het zuiden hoge ogen. Daar wordt Barack Obama bewonderd. Biden was acht jaar diens vicepresident, wat Obama 'een van de beste beslissingen uit mijn loopbaan' heeft genoemd. Maar tevens onderhoudt Biden zelf al vele jaren de beste betrekkingen met leidende figuren uit de zwarte gemeenschap. Bernie Sanders is op zijn beurt een overtuigd antiracist. Hij liep al in 1963 mee in Martin Luther Kings Mars naar Washington en heeft in de Senaat vele malen stelling genomen. Maar een kandidaat als Kamala Harris zou hem weleens voorbij kunnen streven onder zwarte en hispanic kiezers. We zullen het zien.

DES MOINES REGISTER: ELKE VIER JAAR WERELDBEROEMD

28-4-2019 - Des Moines is de hoofdstad van Iowa en Iowa is de eerste staat in de voorverkiezingen voor het Amerikaanse presidentschap. Dus volgen journalisten van over de hele wereld elke vier jaar weer een tijdlang het dagblad *Des Moines Register*. Dat is al zo sinds mensenheugenis. Het magazine *Politico* publiceerde een long read over deze beroemde krant die niemand mag missen die hart heeft voor de vrije pers, de regionale journalistiek en de eeuwige zoektocht naar hoe het echt in elkaar zit. **Lees verder...**

The Des Moines Register

TIP: De Europese website van de *DMR* is heel erg mager. Ga naar de Facebookpagina van de krant en klik daar de artikelen aan.

NIEUWE POLLS VOOR DE VROEGSTE DEMOCRATISCHE VOORVERKIEZINGEN

24-4-2019 - Er zijn nieuwe polls gehouden onder Democraten in Iowa en New Hampshire. Dit zijn de resultaten:

Iowa (Gravis): Biden 19 procent, Sanders 19, Buttigieg 14, Harris 6, Warren 6, O'Rourke 5, Booker 4, Klobuchar 4, rest minder dan 4.

New Hampshire (University of New Hampshire): Sanders 30 procent, Biden 18, Buttigieg 15, Warren 5, Harris 4, O'Rourke 3, Booker 3, rest minder dan 3.

Opvallend is natuurlijk het succes van Pete Buttigieg, oftewel 'mayor Pete'. Dat Sanders ver boven Biden staat in New Hampshire heeft iets te maken met het feit dat Bernie uit buurstaat Vermont komt. Maar ja, Warren komt uit buurstaat Massachusetts en heeft daar weinig voordeel van, terwijl Klobuchar uit Iowa's buurstaat Minnesota komt...

Maar het belangrijkste: het gaat hier om staten zonder grote zwarte of hispanic bevolking. In South Carolina, ook vroeg in de voorverkiezingen, ligt het wat anders. In een poll begin april was dit de uitkomst:

South Carolina (Change Research): Biden 32 procent, Sanders 14, Harris 10, Booker 9, O'Rourke 9, Stacey Abrams 7, Buttigieg 7, Warren 6, rest 1 procent of minder.

Biden is, net als eerder Obama en Clinton, populair onder Afrikaans-Amerikanen. Een belangrijke reden voor Hillary om in 2016 deelname van Joe aan de presidentsverkiezingen te vrezzen, was dat hij een deel van haar aanhang onder zwarte en hispanic kiezers in het zuiden zou aantrekken (zoals Allen en Parnes signaleren in hun boek *Shattered*). Let ook op de 7 procent voor Stacey Abrams, die niet meedoet, maar in 2018 als zwarte kandidaat bijna gouverneur van Alabama werd.

DE KERKEN VAN SOUTH CAROLINA

24-4-2019 - 'De weg van de campagnes voor 2020 loopt door de kerken van South Carolina' luidt een kop in het grootste dagblad in de staat, *The Post and Courier* uit Charleston. Het schrijft verder kort samengevat:

Langzamerhand hebben de Democratische presidentskandidaten hun standaardspeech wel glad gepolijst. Maar in South Carolina zouden ze ook weleens een preek nodig kunnen hebben. Hopefuls voor het Witte Huis proberen contact te leggen met de zwarte kerken, omdat succes in de eerste presidentiele voorverkiezing van het Zuiden kan neerkomen op steun van invloedrijke Afrikaans-Amerikaanse kerkgangers. 'De zwarte kerk is de ideale plaats om je boodschap te laten horen,' zegt professor Bobby Donaldson. Kamala Harris woonde een Paasdienst bij in Columbia (SC) en Cory Booker en Bernie Sanders waren bij een herdenkingsdienst voor Martin Luther King in een andere zwarte kerk in Columbia.

Kirsten Gillibrand neemt deel aan een dienst in de Mount Moriah baptistenkerk in Noord-Charleston (Foto AP).

De ontkerkelijkte Nederlandse lezer kan zich vergissen in het karakter van dit alles: ook onder de Democratische presidentskandidaten zijn aardig wat praktiserende christenen.

JOE BIDEN STELT ZICH KANDIDAAT

20-4-2019 - Volgens het gerenommeerde magazine *The Atlantic* (sinds 1857) is het nu zeker: Joe Biden, vicepresident onder Barack Obama, heeft definitief besloten zich kandidaat te stellen voor het presidentschap. De officiële aankondiging zou over enkele dagen plaatsvinden. Grote media als CNN, de *Washington Post* en de *New York Times* hebben het nieuws nog niet overgenomen.

De eerste in Nederland die erover bericht is niemand minder dan uw ijverige verslaggever.

[Aanvulling: de *Washington Post* bracht het nieuwtje op 23 april, *NRC Handelsblad* op 24 april.]

IT'S NO LONGER (JUST) THE ECONOMY, STUPID

18-4-2019 - Donald Trump heeft in 2016 onder meer gewonnen door de immigratiekwestie centraal te stellen. 'Take back control', had niet in de laatste plaats te maken met het gevoel dat Amerikanen het niet meer voor het zeggen hadden in hun eigen land. Ze voelen zich, om het met de titel van een beroemd boek van de linkse sociologe Arlie Russell Hochschild te zeggen *Strangers in their own land*. In de traditioneel Democratische staten met veel witte (ex-)arbeiders, noemden deze laatsten in de exit-polls bij de verkiezingen van 2016 immigratie als de belangrijkste reden om voor Trump te stemmen, niet hun vaak schrijnende armoede, niet hun werkloosheid.

Radicaal links stelt daar zijn eigen identiteitspolitiek tegenover, die er kort door de bocht op neer komt dat immigratie geen maatschappelijk probleem is, maar een manie van radicaal rechts. Daar staan de gematigde richting in de Democratische Partij (en misschien de meer naar het midden neigende vleugel in de Republikeinse Partij) tegenover, die het er liefst zo weinig mogelijk over willen hebben. Zij mikken op de dagelijkse, vooral economische problemen van Amerikanen uit de lagere en middenklasse. Daar is reden genoeg voor, maar zich daartoe beperken is een nederlagenstrategie. Bill Clintons credo 'It's the economy, stupid' volstond in de jaren negentig van de vorige eeuw, maar nu niet meer. Het midden zal ook op het thema immigratie een duidelijke eigen visie moeten laten horen, tegenover radicaal rechts en net zo goed tegenover radicaal links. Dat geldt voor de Verenigde Staten en ook voor Europa.

GEFELICITEERD BERNIE

14-4-2019 - In 1932 kozen de Amerikanen met een overweldigende meerderheid een miljonair in een rolstoel tot president. Franklin Delano Roosevelt, FDR, leidde het land door de economische crisis van de jaren dertig en door de Tweede Wereldoorlog. Hij werd een van de grootste presidenten uit de historie van de Verenigde Staten. In 2016 kozen de Amerikanen net op het randje een miljardair in het Witte Huis. We zullen zien wat diens plaats in de geschiedenis wordt.

En nu blijkt ook presidentskandidaat Bernie Sanders 'miljonair'. De democratisch socialist die nogal eens tegen 'miljonairs en miljardairs' tekeer is gegaan, zal zich op zijn wereldberoemde hoofd hebben gekrabbd toen hij dit nieuws vernam van zijn belastingadviseur. Bernie heeft twee boeken over zijn revolutie geschreven die erg goed zijn verkocht, vandaar. *Good for you, Bernie!* Niet elke miljonair is een monster. Een commentator van persbureau Bloomberg – goed bekend op Wall Street – liet de kans niet voorbij gaan om te schrijven: 'Gefeliciteerd Bernie.' Denk er een grijns bij. En zei te hopen dat de oude socialist nu wat genuanceerder zou worden.

Een van de biografieën van president Roosevelt (door H.W. Brands) heet *Traitor to his class*: FDR bewees dat wie geld heeft ook partij kan kiezen voor de armen. Bij Bernie Sanders is er weinig reden om te denken dat hij nu ineens een geldwolf is geworden. Ook het bericht dat hij twee of zelfs drie huizen zou hebben, is politiek niet zo relevant als vooral de Republikeinen graag beweren. Een Amerikaanse senator woont in zijn eigen staat maar kan daarnaast nauwelijks zonder een woning in Washington DC. Senator Bernie Sanders van Vermont woont bijvoorbeeld ongeveer duizend kilometer van zijn werkplek in de hoofdstad.

Verder maakt hij al zijn financiën openbaar, wat glitterkoning Donald Trump na meer dan twee jaar presidentschap nog steeds weigert.

Beluister Ry Cooder met een lied dat in 1936 is geschreven door 'Atilla the Hun': **FDR in Trinidad** en het **origineel van Atilla**.

DEMOCRATEN: LAVEREN TUSSEN DE KLIPPEN DOOR

11-4-2019 – Een deel van de Democratische Partij hoopt in de komende presidentsverkiezingen de truc van Donald Trump te herhalen, maar dan niet over rechts, maar over links. Trump lapte immers alle waarschuwingen van de meer gematigden in de Republikeinse Partij aan zijn laars en won met rechts-radicalen praatjes. Dat kan links ook, is de gedachte.

Een algemeenheid die we hier tegenover kunnen stellen is dat er ook in de Verenigde Staten een maatschappelijke trend naar rechts is, zodat dit allesbehalve vanzelf spreekt, ook niet voor kiezers die genoeg hebben van Trump.

Maar wat dan wel? De Democraten staan waarlijk voor een hele lastige opgave. Alleen al door het simpele gegeven dat radicale partijleden in de primary's aanzienlijk meer gaan stemmen dan gematigde democraten. Wat het vermoeden wettigt dat zij ook vaker naar de campagnebijeenkomsten van de presidentskandidaten gaan, die hierdoor naar links worden gedreven en minder meekrijgen van wat er leeft bij anderen. Toch gaan die anderen straks bij de presidentsverkiezingen wel degelijk stemmen.

Kandidaten moeten in de primary's wellicht zo ver naar links, dat de uiteindelijke Democratische presidentskandidaat het zal afleggen tegen Trump. Radicaal links is sterk in zich rijk rekenen, figuurlijk en letterlijk. Figuurlijk bijvoorbeeld vanwege de overtuiging dat een meerderheid warm loopt voor een favoriet streven als 'Medicare for All'. Maar in enquêtes onder de bevolking als geheel loopt die steun uiteen van boven de 70 tot onder de 30 procent, al naar gelang hoe het accent wordt gelegd.

In de meest uitgesproken vorm (Bernie Sanders) gaat het kortgezegd om een ziekenfonds. Iets dat in Europa in allerlei landen gebruikelijk is (of was). Inclusief de hogere belastingen om dit te financieren. In onze contreien zijn de belastingen in een periode van driekwart eeuw gestegen samen met de opbouw van de verzorgingsstaat. In Amerika is dat veel minder gebeurd en is het nog steeds een levend ideaal om helemaal geen belasting te betalen. Hoge belastingen zijn er bij veel Amerikanen taboe, ook in de lagere en middenklasse, en Medicare for All gaat mogelijk ook hun veel geld kosten. Er is nog geen enkele afgeronde berekening (teveel onzekere factoren) over de kosten en de baten. Rijk rekenen gebeurt op de radicale vleugel ook in letterlijke zin, vanwege het overmatige optimisme over de mogelijkheid om belastingen en staatsschuld te laten groeien.

Wat het voor de Democraten verder ingewikkeld maakt om een strategie uit te stippelen, is de diversiteit van de aanhang. Die kan opgeteld een voordeel zijn, maar kan ook gemakkelijk een splijtzwam blijken. Voorbeeld zijn de sinds kort door diverse Democratische kandidaten bepleite reparatiebetalingen aan de verre nazaten van zwarte slaven. Een meerderheid onder Afrikaans-Amerikaanse kiezers is daarvoor. Maar bij het electoraat als geheel is een grote meerderheid tegen. Kandidaten kunnen voor de keuze komen te staan om of zwarte kiezers of andere kiezers te verliezen, terwijl ze beide nodig hebben. Mede doordat ze zulke kwesties zelf zo hoog opspelen, brengen ze zich in een onmogelijke positie.

Verreweg de beste analyse (ook wat de cijfers betreft) van de dilemma's waar de Democratische Partij voor staat, is van Thomas B. Edsall en verscheen gisteren in de *New York Times*. **Lees verder...**

BIJBEDOELINGEN

3-4-2019 - Lucy Flores, voormalig Democratisch lid van het Huis van Afgevaardigden in de staat Nevada, maakte vorige week in een eigen artikel in *New York Magazine* bekend dat de mogelijke Democratische presidentskandidaat Joe Biden haar een paar jaar terug te na was gekomen tijdens een politieke

manifestatie: hij stond op het podium achter haar, had zijn handen op haar schouders gelegd en haar op haar achterhoofd gekust.

Lucy heeft er natuurlijk groot gelijk in wanneer zij wat zegt wanneer ze van zulk gedoe niet gediend is. En ze had, het moment eenmaal voorbij gegaan, bijvoorbeeld een brief aan haar partijgenoot kunnen sturen om hem er dringend op te wijzen dat hij met zulke dingen moest ophouden. Zo'n benadering was temeer redelijk geweest omdat zelfs veel critici (m/v) van Joe ervan overtuigd zijn dat hij er geen seksuele bedoelingen mee heeft, maar gewoon een (inmiddels voor menigeen irritante) knuffelaar is. Hij geniet er al vele jaren landelijke bekendheid mee. Naast diverse vrouwen die nu met meer van zulke verhalen komen als Lucy Flores, zijn er aardig wat die vergelijkbare ervaringen met Joe Biden hebben, maar melden het geen enkel probleem te hebben gevonden. En in te staan voor zijn integriteit. Niettemin: de tijden zijn veranderd!

Alleen is het geen toeval dat Flores uitgerekend met haar verhaal komt een paar weken voor Biden vermoedelijk in de strijd om het presidentschap stapt. Flores is een bekend aanhanger van Bernie Sanders, die haar (verloren) campagne voor de senaat steunde en geld voor haar ophaalde. Haar klacht is dan ook op de eerste plaats een politieke zet: Biden staat al voor hij meedoet in bijna alle polls boven Sanders, in sommige staan ze gelijk. Dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Waarom een, ondanks zijn hebbelikheden, naar verhouding fatsoenlijk man als Joe Biden er op zijn 76ste nog zin in heeft aan zo'n campagne mee te gaan doen, is een raadsel. De Democratische voorverkiezingen worden een bloedbad, zoveel lijkt nu al duidelijk, wanneer ook de meer radicale kandidaten geen rem zetten op de interne strijd die door hun aanhang bewust wordt aangewakkerd volgens het Tea Party-model.

Ik kom dan ook nu al terug op mijn speculatie van gisteren over wie de verkiezingen gaat winnen. De radicalen in de Democratische Partij hebben er geen besef van hoeveel gewone Amerikanen er genoeg hebben van de rigiditeit van het politiek correcte denken. Dat zijn beslist niet alleen arme witte arbeiders. Sterker zelfs: blijkens een zeer omvangrijk onderzoek is deze afkeer onder diverse minderheden nog groter dan onder witte Amerikanen (zie hieronder bij 2-12-2018).

Wanneer op dat gebied elke ruimte binnen de Democratische Partij door een partijminderheid wordt weggevaagd voor het zelfs maar tot een behoorlijke discussie over de politieke doeleinden van de kandidaten kan komen, moet Donald Trump het wel heel bont maken wil hij in 2020 niet winnen.

DE 2020-LEESCLUB VAN IOWA

2-4-2019 – De Democratische presidentskandidaten voeren lang niet alleen campagne in Iowa. Ook de andere vroege staten in de voorverkiezingen – New Hampshire, South-Carolina, Nevada – volstaan allang niet meer. Een maand na de caucus in Iowa van 3 februari 2020 is het alweer Super Tuesday, de dag waarop niet minder dan 11 staten tegelijk stemmen, waaronder Californië, Texas, Alabama en Virginia. De kandidaten zwermen dan ook nu al uit over vrijwel het hele land. In South-Carolina zijn ze zowat allemaal op campagne en tal van andere staten worden bezocht. Het is alleen al fysiek en mentaal een grote prestatie wanneer je een eind komt in de voorverkiezingen. Wie na bijna twee jaar campagnevoeren uiteindelijk wint en 'president-elect' wordt, is menselijkerwijze toe aan een adempauze van maanden.

Maar toch nog eens terug naar Iowa, waar de verkiezingscultuur zo mooi zichtbaar wordt. Tien maanden voor de caucus hebben zich daar al 550 mensen aangemeld voor de Iowa 2020 Leesclub. Zoals bij ons lezers zich rond de koffie, de thee of de witte wijn gezamenlijk buigen over Tommy Wieringa en Peter Buwalda, zo nemen leesclubs in Iowa alle boeken van presidentskandidaten door. Dat zijn 17 boeken, aangezien alle huidige gegadigden er eentje hebben geschreven.*

Zo publiceerde Cory Booker uit New Jersey *United: Thoughts on Finding Common Ground and Advancing the Common Good*. Kamala Harris kwam met *The Truths we Hold: An American Journey*. En ga zo maar door. Bernie Sanders heeft vast nog boeken op voorraad uit de campagne van 2016. Ter ontspanning kunnen de lezers uitwijken naar de fantasy *Hope Never Dies: An Obama Biden Mystery* of het voorleesboek *Revolution Road: A Bernie Bed-time Story*.

*Bij het cijfer 17 ga ik uit van iedereen die publiekelijk eenduidig heeft verklaart zich kandidaat te stellen. Dat er dan over een paar weken nog een formele aankondiging voor de media op de agenda staat, is geen maatstaf. Joe Biden zit niet in deze 17.

WIE WORDT HET? #1

2-4-2019 – Elke voorspelling over wie er in 2020 tot president wordt gekozen is een slag in de lucht, maar in de glazen bol kijken is nu eenmaal een leuk spelletje. Hier volgt dan ook mijn eerste voorspelling over wie de Democratische kandidaat wordt en wie president van de Verenigde Staten.

Hoewel mijn grootste sympathie uitgaat naar Amy Klobuchar, gok ik op Kamala Harris. Amy gaat het denk ik niet redden, ondanks het feit dat zij tot de weinige gematigden behoort, meer wetten door de Senaat heeft gekregen dan wie ook, op basis van haar verdiensten razend populair is in haar thuisstaat Minnesota en zich ook in haar campagne in Iowa het vuur uit de sloffen loopt om mensen met praktische problemen te helpen. Wanneer het om 'kitchen-table gesprekken' over alledaagse sores gaat, is Amy je vrouw. Zij krijgt dingen gedaan, lokaal en in Washington. Maar het ontbreekt haar aan een grotere visie. Ze kampt met 'the vision-thing' zoals George Bush Sr. het noemde. Die vermaledijde vraag van de kiezers naar een toekomstvisie die hij niet had.

Kamala Harris, van half Jamaicaanse, half Indiase afkomst, is een vroege vijftiger met een sterke staat van dienst in Californië en de Senaat. Ze staat symbool voor de grotere diversiteit in de Democratische Partij, heeft charme, maar straalt ook krachtdadigheid uit en lijkt de gematigde en de radicale vleugel van de Democraten te kunnen verzoenen.

Daarbij heeft ze een geheim wapen. Tot chagrijn van een deel van de linkervleugel van haar partij was ze als openbaar aanklager 'tough on crime', ook in de zwarte wijken van de Californische steden. Wie denkt dat dit haar zwakke plek is, vergist zich, en het is voor haar campagne te hopen dat zij dat ook zelf inziet. Ik denk dat ze minder radicaal is dan ze zich nu binnen de Democratische Partij profileert, wat haar kansen groter maakt.

Afrikaans-Amerikanen zijn de belangrijkste slachtoffers van criminaliteit en al was niet alles goed wat ze op dat gebied heeft gedaan, ze heeft in ieder geval gepoogd iets in beweging te krijgen. Zwarten worden benadeeld in het huidige Amerikaanse rechtssysteem. Samen met haar voorstellen voor sociale verbetering kan krachtig optreden zonder discriminatie haar juist vertrouwen en stemmen opleveren, van zwarte kiezers, witte kiezers en andere minderheden.

President wordt: Kamala Harris. Al blijft de kans vrij groot dat het gewoon weer Trump wordt.

>> Lees verder op de volgende bladzijde

EEN VROUW ALS VICEPRESIDENT?

Een van de meest populaire Democratische presidentskandidaten is Kamala Harris (foto AP)

26-3-2019 - In de Democratische Partij slagen ze er altijd weer in een zelfdestructief conflictpunt in eigen gelederen te creëren. Zo werd afgelopen weken aan een aantal mannelijke presidentskandidaten op campagne nogal indringend de vraag gesteld of zij, mochten ze de Democratische voorverkiezingen winnen, een vrouw als vicepresidentskandidaat zouden aanwijzen. Verschillende hopefuls werden meteen zenuwachtig en beloofden grif, of nog net niet helemaal maar wel bijna, dat ze voor een vrouw zouden kiezen. Ze zagen niet aankomen dat dit een valkuil was: wie aarzelde was al ongeveer een seksist, maar wie ja zei was nog erger. Wat dachten ze wel niet: dat ze zomaar konden bepalen of er een vrouw onder hen mocht werken? De meegaandheid van sommige kandidaten roept de vraag op of ze stevig genoeg in hun schoenen staan voor het Witte Huis.

Het enige juiste antwoord was immers dat de uiteindelijke Democratische presidentskandidaat – wanneer die er eenmaal is in de zomer van 2020 – tegen die tijd diegene tot 'running mate' zal kiezen, *die het beste kan helpen bij het verslaan van Donald Trump*. Daarbij spelen tal van factoren een rol, zoals de vraag of zo iemand uit een staat komt die de doorslag kan geven, een bepaalde bevolkingsgroep voor zich kan winnen, meer vrouwen zal overhalen, et cetera. Wie het meest geschikt is, blijkt pas veel later in de presidentsrace.

Dus wie nu verlangt dat een kandidaat (m/v) zich vastlegt op een vrouwelijke running mate, heeft er weinig van begrepen. Bovendien, op de 16 Democratische presidentskandidaten van dit moment zijn zes vrouwen, waarvan er enkele prima geschikt kunnen zijn voor het presidentschap. Waarom dan energie steken in het belagen van mannelijke kandidaten in plaats van actief te worden voor een van die vrouwen?

IOWA: ER BEWEEGT WAT

25-3-2019 - De Democratische kiezers van de staat Iowa hebben de afgelopen paar maanden een karavaan aan presidentskandidaten in hun steden en dorpen voorbij zien trekken. Bernie Sanders hield massabijeenkomsten, Elisabeth Warren hield het bewust kleinschalig en Beto O'Rourke sprong her en der op een tafel in een koffiehuis. Maar ook bijna alle andere kandidaten kwamen langs en zullen dat blijven doen tot de caucus in februari 2020. Veel kiezers gaan naar meerdere sprekers luisteren en de ernst waarmee dat gebeurt, kun je rustig indrukwekkend noemen.

De voorlopige uitwerking ervan kan worden afgelezen aan de eerste poll in Iowa sinds geruime tijd (onderzoeksbureau Emerson, 24-3-2019):

Biden 25 procent, Sanders 24, Buttigieg 11, Harris 10, Warren 9, Booker 6, O'Rourke 5, Klobuchar 2.

Joe Biden en Bernie Sanders staan bovenaan, maar boze tongen beweren dat dit vooral komt doordat ze nu nog hun naamsbekendheid vanuit het verleden voor hebben. Nummer drie, Pete Buttigieg, komt bijna uit het niets, maar Iowans hebben hem inmiddels ontmoet en zien blijkbaar wat in hem. Let op het percentageverschil met de zoveel bekendere Beto O'Rourke, die met enige fantasie nog het meeste op hem lijkt.

Buttigieg is burgemeester van het stadje South Bend in Indiana, ooit de vestigingsplaats van de Studebaker autofabrieken. Net buiten de gemeentegrenzen ligt de University of Notre Dame. Onder Buttigiegs leiding werd South Bend van een crisisoord tot een plaats waar techbedrijven floreren. Hij is getrouwd homo, Afghanistanveteraan en heeft nooit een functie vervuld in Washington, wat veel Amerikanen eerder een pre dan een nadeel vinden. In de media maakt hij een verstandige, vertrouwenwekkende en innemende indruk. Zelfs zijn jonge leeftijd, nu 37, kan aanspreken voor wie na de zeventigers Trump, Biden en Sanders toe is aan een generatiewisseling. John F. Kennedy was 43 toen hij president werd.

Pete Buttigieg op campagne (foto Boston Globe)

POLLS ONDER DEMOCRATISCHE KIEZERS 19-3/20-3-2019

Alle onderstaande polls waren over de hele Verenigde Staten.

Door onderzoeksbureau Morning Consult:

Biden 35 procent, Sanders 27, Harris 8, O'Rourke 8, Warren 7, Booker 4, Klobuchar 2 (anderen 1 procent of minder).

Door CNN:

Biden 28 procent, Sanders 20, Harris 12, O'Rourke 11, Warren 6, Booker 3, Klobuchar 3.

Door onderzoeksbureau Emerson:

Biden 26 procent, Sanders 26, Harris 12, O'Rourke 11, Warren 8, Booker 3, Buttigieg 3.

De cijfers verschillen wat, maar de trend op dit vroege tijdstip in de campagnes is duidelijk.

MAAR WAT ALS DE DONALD...

18-3-2019 - Donald Trump heeft de Republikeinse Partij in zijn zak, zoveel is wel duidelijk nu de presidentsverkiezingen van 2020 in zicht komen. Op een enkele onafhankelijke geest zonder

noemenswaardige steun in de partij na, durft niemand zich als Republikeins presidentskandidaat te melden. De Donald is immers de gedoodverfde winnaar?

Maar wat als Trump bedenkt dat hij het toch maar niet gaat doen? Als de Amerikaanse politiek een ding geleerd zou kunnen hebben, is het dat bij Trump alles mogelijk is. Ook dat hij er op een gegeven moment geen zin meer in heeft president te spelen. Hij is er narcistisch genoeg voor en tenslotte heeft hij - vindt hij zelf - al bewezen dat hij het kan. Dus waarom niet wat anders gaan doen? Uit niets blijkt dat de Republikeinen een Plan B hebben.

DE DEMOCRATEN MOETEN NAAR HUN KIEZERS LUISTEREN

Democratisch voorzitter van het Huis van Afgevaardigden Nancy Pelosi (foto Getty)

15-3-2019 - In de Democratische Partij zijn sterke krachten in verschillende richtingen aan het werk. Wanneer die niet getemperd worden, kan Donald Trump zomaar de lachende derde worden.

Voor we daaraan toekomen is het goed te kunnen vaststellen dat deze tegenstellingen nauwelijks aan de Democratische kiezers besteed zijn, zoals blijkt uit onderzoek van het toonaangevende instituut Pew Research. Dat vroeg hun welke presidentskandidaat hun eerste voorkeur had en wie hun tweede. Terwijl Joe Biden en Bernie Sanders als tegenpolen gelden, zeggen degenen die op Biden stemmen in meerderheid dat Sanders hun tweede voorkeur is, en omgekeerd. Dit waren de voornaamste resultaten: 1 Biden – 2 Sanders. 1 Sanders – 2 Biden. 1 Harris – 2 Biden. 1 Warren – 2 Sanders. 1 O'Rourke – 2 Sanders. Etc.

Maar binnen de partij ziet de Democratische voorzitter van het Huis van Afgevaardigden Nancy Pelosi de bui al hangen. Dat het maar goed is dat ze daar nog steeds de leiding heeft, bleek deze week, toen ze verklaarde dat de Democraten hun energie niet moeten steken in Trumps impeachment, ook al was hij volgens haar ethisch, intellectueel en politiek ongeschikt voor het presidentschap. Ze moesten hem verslaan in de verkiezingen van 2020.

Voor dit standpunt zijn goede argumenten. Een afzetting is vrijwel uitgesloten, aangezien daar een twee derde meerderheid in de overwegend Republikeinse Senaat voor nodig is. Wezenlijker is dat impeachment de polarisatie in het land alleen maar groter maakt en de kans om Republikeinse stemmers voor de Democraten te winnen verkleint. Trump zo weg krijgen is kortom een schijnoverwinning. Vooral mensen op de Democratische linkervleugel veroordeelden Pelosi's standpunt.

Tekenend is ook de felle manier waarop Beto O'Rourke, binnen twee dagen nadat hij zich als presidentskandidaat meldde, door eigen vuur werd afgebrand. O'Rourke staat als gematigd bekend en wist vorig jaar in het Republikeinse Texas bijna te winnen in de senaatsverkiezingen. Hij kreeg er landelijke populariteit door. Direct nadat hij zich kandidaat stelde voor de presidentsrace vond een aantal Texaanse Democraten het nodig hem in de *Washington Post* in het openbaar aan te vallen.

In dezelfde krant stond een overigens diepgravend onderzoeksartikel over O'Rourke's werk in El Paso, waar hij in het stadsbestuur zat voor hij in het Huis van Afgevaardigden kwam. Hij had campagnegeld gekregen van rijke Republikeinen (naast in 2018 tientallen miljoenen van Democraten uit het hele land), had volgens sommigen omstreden bouwprojecten gesteund en had wel erg intensieve contacten met het zakenleven. Hoe dit allemaal zit, zal de tijd leren.

Maar opvallend was de vanzelfsprekendheid waarmee steun van Republikeinen in het artikel als verdacht werd beschouwd, terwijl je ook zou kunnen denken dat het juist goed is wanneer Beto Republikeinen over de streep kan trekken. Ander interessant feit in dit verband: een analyse van de Texaanse uitslagen van 2018 in de *New York Times* toont aan dat Beto's winst op de eerste plaats werd veroorzaakt door een verschuiving onder witte kiezers, en niet zoals eerder verondersteld door groei onder het Hispanic electoraat, dat toch al in grote meerderheid Democratisch stemt.

Het toppunt van absurditeit werd in enkele media bereikt bij Beto's trip door een paar buurstaten van Texas om over zijn grote beslissing na te denken: zou hij zich kandideren of niet? Als hij daarvoor in echte millennial-stijl zo'n reis wil maken moet hij dat toch zelf weten? Nou nee. In het magazine *The Atlantic* en op CNN werd dit door sommige commentatoren geduid als 'White Male Privilege', want, aldus *The Atlantic*, 'vrouwen en mensen van kleur hebben deze voorbije maanden besteed aan werken en organiseren'...'zij hebben de luxe van deze vrijheid niet.'

Alsof niet elk van de inmiddels 16 Democratische presidentskandidaten, vrouwelijk, mannelijk en van alle kleuren, inclusief roze, hetzelfde had kunnen doen. Dat de onderklasse, inclusief de witte, zich zoiets lastiger kan veroorloven kan kloppen, maar daar behoort geen een presidentskandidaat toe. Of Beto de beste onder hen is, is wat anders, maar dit heeft met witte privileges niets te maken.

Ook een frappant voorbeeld van het opstoken van de interne tegenstellingen. Kandidaat Kirsten Gillibrand, senator voor New York, steunt sterk op de #MeToo-beweging. Ze was de eerste die in 2018 van de Democratische senator Al Franken aftreden eiste toen er (op dat moment onbewezen) beschuldigingen over seksueel grensoverschrijdend gedrag werden geuit. 'Zero tolerance,' zei ze. Franken vertrok voor er onderzoek was gedaan.

Begin 2019 bleken er ook klachten over een medewerker van Gillibrands eigen campagneteam te zijn. Hem heeft zij niet direct ontslagen (wel teruggezet in de hiërarchie). Toen het verhaal in de media kwam volgde alsnog ontslag. Een nogal opvallende tegenstrijdigheid met vorig jaar. Maar niet de genadeloze manier waarop ze eerder tegen Franken optrad werd nu in twijfel getrokken, en dat ze er blijkbaar menselijker op was geworden werd niet geprezen, het schandaal was dat ze de boosdoener niet meteen uit haar team had geschopt. Toch is het begrijpelijk dat je iemand die je kent minder snel verdoemt dan iemand in de verte waar je bijna niks vanaf weet, en zou dit iets meer te denken moeten geven. Maar verontwaardiging over Kirsten alom. Wat de verdachte campagnemedewerker eigenlijk had gedaan, werd niet duidelijk.

Nancy Pelosi zal er een zware dobber aan hebben alle kikkers in de Democratische mand te houden. Er zijn erbij die hun eigen partijgenoten met liefde zouden verscheuren. Ook al zitten de meeste kiezers daar allesbehalve op te wachten.

TWIJFELS OVER JOE BIDEN

13-3-2019 - Enkele weken geleden kregen diverse Democratische aspirant-presidentskandidaten een telefoontje van het kantoor van voormalig vicepresident Joe Biden. Een van hen was Sherrod Brown, senator voor Ohio en populair in het Midden-Westen en niet te vergeten in zijn eigen staat, waarover de statistisch onderbouwde wijsheid gaat dat wie Ohio wint, president wordt. Brown besloot af te zien van deelname aan de Democratische presidentsrace. Naar verluid na voornoemd telefoontje, waarin hem was meegedeeld dat Joe Biden 'voor 95 procent' zeker wist dat hij zich zou kandideren.

Een tijdje later, op 12 maart, hield Biden in Washington een toespraak voor de vakbond International Association of Firefighters, die standaard de Democraten steunt en tegen de primary's gewoonlijk een happening met diverse Democratische kandidaten houdt. Maar ditmaal was alleen Biden uitgenodigd. De brandweerlieden, sinds 9/11 terecht Amerikaanse helden, weten al zeker dat het Biden moet worden. De hoop dat deze ter plekke eindelijk echt zijn kandidatuur bekend zou maken, kwam alweer niet uit. We zullen gauw meer horen, is het nieuws.

Zo langzamerhand begint Biden op deze manier het imago te krijgen van een notoire aarzelaar. Bij de vorige presidentsverkiezingen liet hij tot ver in de primary's de mogelijkheid in de lucht hangen dat hij alsnog ging meedoen, om er daarna toch vanaf te zien. Zijn zoon was een tijd daarvoor overleden, wat zijn gedraal toen begrijpelijk maakte. Maar nu?

Je kunt je bovendien afvragen of de brandweerorganisatie hem een dienst heeft bewezen door hem als enige uit te nodigen. Het kan gauw lijken op een zwakgebod, een poging de confrontatie met concurrenten uit de weg te gaan. De verslaggever van de *Washington Post* was niet erg onder de indruk van Bidens speech voor de brandweermensen en schreef over de beelden van eerdere optredens van de hoge gast, die op de bijeenkomst vooraf werden vertoond, dat die 'onvermijdelijk de leeftijd en de langzamere spreekstijl benadrukken' waarmee Biden het nu moet doen. Rond de verkiezingen van 2020 zal Biden 78 jaar zijn, in zijn eventuele vierde jaar als president 82.

Op dit moment is Joe Biden volgens alle polls de meest populaire Democratische (mogelijke) presidentskandidaat, en misschien zijn de Verenigde Staten na Trump ook wel dringend toe aan een ervaren, oudere, witharige president die zich niet gek laat maken. In Afrikaanse culturen is zulk haar niet helemaal voor niets een teken van wijsheid. De kiezers (en de wereld) weten in ieder geval dat ze met Biden geen opgewonden standje of ongeleid projectiel in het Witte Huis krijgen, en dat is veel waard.

Maar dan moet hij nu wel heel snel zijn kandidatuur bekend maken en aan de slag gaan, want er zijn zowel bij de gematigden (Beto O'Rourke, Cory Booker, Amy Klobuchar) als op de linkervleugel van de Democratische Partij (Bernie Sanders, Kamala Harris, Elizabeth Warren) heel capabele uitdagers.

De Texaanse belofte O'Rourke heeft zich trouwens ook nog steeds niet uitgesproken over zijn kandidatuur.

>> Lees verder op de volgende bladzijde

AFTELLEN NAAR DE IOWA CAUCUS

Een caucus in Iowa

10-3-2019 – Het is nog bijna een jaar tot de Democratische primary's voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen. De allereerste wordt op 3 februari 2020 de caucus* in Iowa. Ook vanwege de landelijke invloed die de uitslag van deze staat zal hebben, zijn de meeste Democratische kandidaten er nu al geruime tijd campagne aan het voeren. Er is dan ook heel wat af te lezen aan recente ontwikkelingen in Iowa, dat eerder voor Barack Obama koos, maar in 2016 met een vrij grote meerderheid voor Donald Trump.

Weetje 1: DMR/CNN/Mediacom Iowa Poll onder Democraten d.d. 10-3-2019: Joe Biden 27%; Bernie Sanders 25%; Elizabeth Warren 9%; Kamala Harris 7%; Beto O'Rourke 5%; Cory Booker 3%; Amy Klobuchar 3%.

Weetje 2: de Californische kandidaat Kamala Harris trok voor de campagne in Iowa voornamelijk medewerkers aan die vorige keer voor Hillary Clinton werkten.

Weetje 3: de Hawaïaanse kandidaat Tulsi Gabbard heeft besloten helemaal geen campagneorganisatie in Iowa op te bouwen. Zij mikt op de zuidelijker staten (waarmee ze weinig blijkt te hebben geleerd van de ervaringen van Hillary Clinton in 2016).

Weetje 4: Op een kiezersbijeenkomst op Central Middle School in Waterloo (Iowa) kreeg kandidaat Elizabeth Warren (Massachusetts) de vraag uit de zaal hoe ze dacht om te gaan met eventuele tegenstellingen binnen de Democratische Partij. Ze zei onder meer: 'Ik zal onze uiteindelijke Democratische presidentskandidaat steunen. All the way.' Even later verklaarde ook Bernie Sanders op drie grote bijeenkomsten in verschillende plaatsen in Iowa dat hij 'wie de [Democratische] nominatie ook krijgt', hij die 'krachtig zal steunen.' Hopelijk nemen Amerikaanse journalisten deze vraag over en stellen ze hem aan alle Democratische hopefuls tot ze een duidelijk antwoord krijgen.

Weetje 5: De Democratische kiezers in Iowa interesseert het geen bal of Elizabeth Warren Native Americans onder haar voorouders heeft of niet, en het politiek correcte relletje erover houdt ze totaal niet bezig. In geen enkele van de verslagen in lokale kranten, op radiostations of op de twitteraccounts van journalisten in de staat komt het onderwerp zelfs maar ter sprake. Ook in New Hampshire, na Iowa de tweede staat met Democratische voorverkiezingen, was het voor de kiezers geen onderwerp.

Weetje 6: Bijna alle Democratische kandidaten hebben zich uitgesproken voor subsidie op ethanol. Ook Bernie Sanders, ook Elizabeth Warren. Alleen Kamala Harris heeft zich nog niet laten horen. Dit blijkt uit een inventarisering door het Amerikaanse magazine *Politico*. Een feitelijk met overheidssteun in stand gehouden overproductie aan ethanol, gestookte maisolie, wordt bijgemengd bij fossiele brandstoffen om boeren uit Iowa en het verdere middenwesten overeind te

houden. Zowel in de Republikeinse als in de Democratische partij zijn velen daar vanouds tegen. Maar het is ook een oude regel dat een kandidaat die niet voor ethanolsubsidie is, Iowa kan vergeten. Obama was ook voor. Zijn Republikeinse tegenstrever John McCain had indertijd een rechtere rug, maar ook meer neiging tot zelfdestructie, en zei, nog net niet met zijn middelvinger in de lucht: 'Ik drink elke dag een glas ethanol voor het ontbijt'. Hij verloor. Landbouwers steunen is een reden om ervoor te zijn, vinden de Democratische kandidaten nu. Mag zijn, maar het is vreemd contrasterend met het afwijzende standpunt van de ecologen en met de Green New Deal die de meesten hebben omarmd.

Zou de linkervleugel toch niet zo radicaal zijn als hij zich graag voordoet?

**Wat is de Iowa caucus?*

Hiervoor verzamelen kiezers zich in de hele staat gelijktijdig op lokaal niveau in klaslokalen, zaaltjes achter drugstores en zelfs huiskamers, waar ze een discussie over de kandidaten voeren. Daarna gaan ze elk in een hoek staan met degenen die voor dezelfde kandidaat zijn. De koppen worden geteld en de uitslag telefonisch of per computer doorgegeven naar de hoofdstad Des Moines. De afgevaardigden naar de Democratische conventie uit Iowa worden naar rato over de kandidaten verdeeld. Geen 'winner takes all'.

IS HET AMERIKAANSE ELECTORAAT ZO LINKS ALS ZE IN DE DEMOCRATISCHE PARTIJ SCHIJNEN TE DENKEN?

28-2-2019 - Volgens velen in de Democratische Partij hebben de vorige verkiezingen aangetoond dat het geen nut heeft een gematigde kandidaat naar voren te schuiven, zoals lang de praktijk is geweest. Centrumkandidaat Hillary Clinton was er immers niet in geslaagd van Republikein Trump te winnen? Een opvatting die de ronde doet is zelfs dat Bernie Sanders meer kans zou hebben gehad Trump te verslaan. Dat zullen we helaas nooit weten, maar feit blijft dat binnen de Democratische Partij zelf niet Bernie maar Hillary heeft gewonnen. Enkele andere argumenten die de trek naar links motiveren zijn dat millennials nu een groter deel van het electoraat vormen dan in 2016 en dat vrouwen politiek actiever zijn geworden en verandering willen.

Maar is het wel zo simpel? Heeft Hillary – ondanks trouwens haar gewonnen popular vote – verloren omdat ze te gematigd was? Ik geloof het niet. Probleem was eerder dat ze niet als betrouwbaar ervaren werd omdat ze tot ver in haar campagne volhield dat het niet zo belangrijk was dat ze als minister van Buitenlandse Zaken de staatsveiligheid riskeerde door met haar onbeschermd computer thuis te werken. Hillary straalde verder teveel uit dat ze er als lid van de Clintondynastie een soort recht op had president te worden. En niet in de laatste plaats: het ontbrak haar op het beslissende moment aan politieke intuïtie. In het boek *Shattered, Inside Hillary Clinton's Doomed Campaign* van Jonathan Allen en Amie Parnes wordt op een gegeven moment verteld hoe de oude vos Bill Clinton erop aandrong in de Rust Belt meer naar kleinere gemeenschappen van witte (ex-)arbeiders te gaan, in plaats van alleen naar de steden, zoals de rekenaars van de campagne adviseerden. Hillary volgde de raad van de laatsten. Diverse van zulke staten gingen zoals bekend naar Trump.

Met andere woorden: een andere gematigde kandidaat (v/m) had best kunnen winnen en zelfs Hillary had dat gekund wanneer ze iets meer zelfkritisch was geweest.

Ander argument: de groep millennials zal in 2020 gegroeid zijn.

Er wordt al te gemakkelijk gedacht dat millennials logischerwijze een radicale Democratische kandidaat zullen steunen. Maar er zijn ook in die leeftijdscategorie Republikeinen, gematigde Democraten en bovendien linkse Democraten die verder kijken dan hun neus lang is en een gematigde kandidaat zullen steunen wanneer dit de kans groter maakt dat Trump wordt verslagen.

Volgend argument: vrouwen zijn politiek meer actief geworden en willen verandering. Kan kloppen, maar wat betekent het? Een opvallend verschijnsel tijdens de mid-termverkiezingen van 2018 was dat veel suburbs die in 2016 voor Trump waren, nu een Democraat kozen. Vooral vrouwen veroorzaakten deze omslag. Let op: zij stemden dus vorige keer helemaal niet, of ze stemden Trump. Dit wijst er vooralsnog niet op dat deze vrouwen nu ook dringend een radicale Democraat willen.

Dan heb ik het nog niet over het opmerkelijke historische gegeven dat in heel de Westerse wereld het vrouwenkiesrecht onder druk van links werd ingevoerd, waarna door de vrouwelijke stem in veel gevallen de conservatieve invloed bij de daaropvolgende verkiezingen groeide. Dat is lang geleden, maar dat vrouwen nu over het geheel linkser zijn dan mannen, moet nog blijken.

Overigens blijkt uit de meeste polls die van december t/m februari onder Democraten zijn gehouden de volgende voorkeur: 1. Joe Biden, 2. Bernie Sanders, 3. Kamala Harris.

P.S. Uitgerekend 9-3-2019 komt *de Volkskrant* met onderzoek waaruit blijkt dat Nederlandse vrouwen linkser stemmen dan mannen. Toch zijn de VVD en D'66 onder vrouwen de grootste partijen en heeft links ook bij hen alleen maar een nipte meerderheid wanneer D'66 en ChristenUnie bij links geteld worden.

DEMOCRATISCHE PRESIDENTSKANDIDATEN VOOR 2020: ZIJN ZE (EIGENLIJK) WEL LINKS GENOEG?

Amy Klobuchar maakt in Minnesota haar kandidatuur bekend in vertrouwd Coen Brothersweer.

5-2/update 11-2-2019 - De Amerikaanse presidentsverkiezingen komen er alweer aan. Ik hoop hier bij leven en welzijn regelmatig commentaar op de campagnes te geven. Er zijn mensen die de aandacht voor zulke Amerikaanse verkiezingen overdreven vinden. Toch zijn het de belangrijkste ter wereld (in China zijn geen verkiezingen, daar heerst een éénpartijdictatuur). Wie er in het Witte Huis komt, heeft verstrekkende repercussies voor ons, zoals het beleid van Donald Trump maar al te goed laat zien. Dat het Amerikaanse verkiezingsproces ook nog eens meeslepend theater oplevert, is een mooie bijzaak.

In de Democratische Partij lopen de kandidaten zich warm om het tegen Trump op te nemen. Op dit moment zijn er al acht* die hun kandidatuur officieel bekend hebben gemaakt en er staan er een aantal in de wachtrij, onder wie niet de geringsten. De eerdere kandidaat voor 2016 Bernie Sanders, voormalig vicepresident Joe Biden en de Texaanse rijzende ster Betan O'Rourke moeten zich nog uitspreken.

De Democratische Partij is verdeelder dan ooit. Er zijn altijd al gematigd-linkse en meer radicale stromingen geweest, maar nu staan ze fel tegenover elkaar. Zelf zou ik zeggen dat Barack Obama uitgesproken links was, ware het niet dat hij door de hedendaagse linkervleugel in de Democratische Partij niet als zodanig wordt erkend. In dat geval heeft er in de ruim 70 jaar sinds de Tweede Wereldoorlog nog nooit een radicale kandidaat presidentverkiezingen gewonnen.

De kandidaten worden door links stevast op hun zuiverheid beoordeeld en krijgen vroeg of laat te horen dat ze een vlekje hebben. Zelfs antiraciste Elizabeth Warren. Zij 'claimde' - hele gewone media gebruikten dit verdachtmakende woord - Native American voorvaderen te hebben. Of het waar is weet ik niet, maar de strekking van de kritiek illustreert de verziekte sfeer. 'O wat leuk, zoek eens uit hoe het precies zit,' is een zin die je op het verwijt van racisme kan komen te staan. Wit is fout en mag niet hopen via een trucje goed te worden!

De acht kandidaten tot nu toe:

Cory Booker (M, 49), senator voor New Jersey, voormalig burgemeester van arbeidersstad Newark. Trefwoorden: zwart, burgerrechtenbeweging, is in arme zwarte wijk blijven wonen, wil tegenstellingen in het land overwinnen, getalenteerd spreker.

Julian Castro (M, 44), burgemeester van San Antonio (Texas), minister voor huisvesting onder Obama. Trefwoorden: Mexican-American, gematigd.

John Delaney (M, 56), Lid Huis van Afgevaardigden vanuit Maryland, zakenman. Trefwoorden: gematigd, pragmatisch maar soms ook principieel links. Sterk voorstander van samenwerking tussen Republikeinen en Democraten.

Tulsi Gabbard (V, 37), Lid Huis van Afgevaardigden vanuit Hawaï, militair, Irakveteraan. Trefwoorden: geboren op Samoa, Hindoe, steunde Bernie Sanders, links maar met opvallende kanten: is tegen homohuwelijk en abortus en ging op eigen initiatief praten met Assad.

Kirsten Gillibrand (V, 52), senator voor New York, eerder lid Huis van Afgevaardigden, advocaat. Trefwoorden: wit, vroeger gematigd, nu radicaal, voorvechtster van de #MeToo-beweging, oogstte kritiek vanwege harde aanvallen op mannelijke partijgenoten.

Kamala Harris (V, 54), senator voor Californië, voorheen openbaar aanklager. Trefwoorden: Indiase moeder, Jamaicaanse vader, uitgesproken links, maar was als openbaar aanklager volgens datzelfde links veel te streng.

Amy Klobuchar (V, 58), senator voor Minnesota, openbaar aanklager. Trefwoorden: wit, enige kandidaat uit het Midden-Westen, gematigd, gericht op praktische resultaten, wil meer samenwerking tussen Republikeinen en Democraten.

Elizabeth Warren (V, 69), senator voor Massachusetts, 'assistant to the president' onder Obama, professor economisch recht, o.a. aan Harvard Law School. Trefwoorden: wit, inkomensgelijkheid en beperking van de macht van banken en grote bedrijven, noemde het Amerikaanse rechtssysteem racistisch, populair bij de linkervleugel.

* In totaal hebben al meer dan 180 mensen zich ingeschreven als Democratisch presidentskandidaat, van voetbalcoaches tot mental coaches, maar bij de meeste houdt dit niets in. Anderzijds hebben bijvoorbeeld de serieuzere burgemeester Pete Buttigieg uit Indiana en senator Sherrod Brown uit Ohio zich nog niet ingeschreven, maar voeren ze al campagne in Iowa en New Hampshire.

MCMASTERDOCTRINE

4-2-2019 - Trumps Nationale Veiligheidsadviseur Herbert McMaster is zoals bekend voorjaar 2018 de laan uit gestuurd. In een eerder stuk heb ik aandacht gevraagd voor een nog steeds bijzonder actueel boek dat McMaster al in de jaren negentig schreef over de relatie tussen politieke en militaire leiding in Washington: *Dereliction of Duty*. Donald Trump trekt zich steeds minder aan van de professionals op het gebied van internationale betrekkingen en defensie. Hierover schrijft McMaster iets van groot belang: hoewel de president de opperbevelhebber van de strijdkrachten is, de commander-in-chief, heeft de militaire leiding volgens de grondwet niet alleen verplichtingen tegenover de president, maar onafhankelijk daarvan ook een rechtstreekse verantwoordingsplicht aan het Congres. Laten we het de McMasterdoctrine noemen. Zoals deze in zijn boek uitlegt is een van de redenen waarom de Vietnamoorlog verloren (en begonnen) werd, dat de generaals en admiraals zich neerlegden bij de wens van het Witte Huis het Congres er zoveel mogelijk buiten te houden, in plaats van zich te houden aan hun grondwettelijke verplichtingen. Het is te hopen dat dit anno 2019 anders loopt.

GEMATIGD-LINKS ONDERZOEKSIINSTITUUT: 80 PROCENT VAN AMERIKANEN HEEFT EEN HEKEL AAN POLITIEK CORRECTE CULTUUR

2-12-2018 - Op 16 juni 2016 werd Jo Cox, parlamentslid voor de Britse Labour Party, vermoord door een rechtsextremist.

In haar nagedachtenis werd de organisatie More in Common opgericht, die in diverse landen onderzoek doet naar de betrekkingen tussen verschillende bevolkingsgroepen. In de Verenigde Staten publiceerde More in Common in oktober 2018 een onderzoek onder 8000 Amerikanen met de titel **Hidden Tribes**. (Onder deze naam gemakkelijk te vinden. Link is in deze PDF vervallen) Een overweldigende meerderheid van 80 procent wees de politiek correcte cultuur af. Onder zwarte Amerikanen (75 procent), Hispanics (87), Native Americans (88) en Aziaten (82) week dit percentage maar weinig af van dat onder witte Amerikanen (79). Ook leeftijd bleek weinig uit te maken. Het grote onderscheid zit hem in opleiding en inkomen. PC is vooral een bubbel op en rond de Amerikaanse universiteiten, verwijderd van de echte samenleving. Zelfs 61 procent van de aanhangers van de Democratische Partij ziet het politiek correcte denken als een maatschappelijk probleem. Het is niet de enige reden - ik kom er nog op terug - om te denken dat Trump ook na 2020 in het Witte Huis zit, wanneer er een radicaal-linkse Democratische tegenkandidaat voor het presidentschap komt. De enige die vanuit die hoek enige kans maakt is Bernie Sanders, die met witte arbeiders overweg kan en ook nog eens voor wapenbezit is: misschien niet aanbevelenswaardig, maar daardoor wel een echt mens. In zijn Vermont houden ze van jagen.

Natuurlijk betekent dit niet dat PC-kritiek altijd onterecht is, maar soms zeker wel. Dit komt doordat men een veelvormige samenleving wil dwingen in steriele, al dan niet onzinnige theoretische concepten. Soms

is er zonder meer sprake van linksextremisme. Daar zijn de rechtse tegenvoeters blij mee. Links- en rechtsextremisten doen niets liever dan samen de grote meerderheid in gijzeling nemen met de eis tussen hen te kiezen. Zoals vaker is de weerbaarheid van het brede midden bepalend voor het behoud van een beschaafde samenleving. Maar: dat brede midden zal sociaal zijn of niet zijn.

Zie ook *The Atlantic*. Link is in deze PDF vervallen.

BIJ DEZE BLOG

Voor een bronnenoverzicht, scroll naar beneden

Deze blog zal regelmatig feiten en visies over de Amerikaanse presidentsverkiezingen bevatten die elders in de Nederlandse media niet te vinden zijn.

Dat hij al in december 2018 is begonnen, laat enigszins zien dat hij vooral is gericht op degenen die zich meer dan een beetje verdiepen in de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Daar is reden genoeg voor. Het zijn de belangrijkste verkiezingen ter wereld. Bij de andere grootmacht China hebben ze geen verkiezingen die de naam waard zijn, daar heerst een eenpartijdictatuur. Wie in de Verenigde Staten president wordt, heeft rechtsreeks invloed op hoe het ons vergaat.

In zo'n blog is het bijna niet te doen steeds opnieuw lastige woorden of omstandigheden uit te leggen. Maar wie hem regelmatig leest, kent ze al. Misschien komt er nog een woordenlijst met onvermijdelijke termen als 'Iowa caucus' en een routekaart met de verschillende etappes in de lange weg naar de presidentsverkiezingen van november 2020.

Mijn ambitie met deze blog is harde informatie te verstrekken, maar ook een eigen interpretatie van de feiten te geven. Als historicus nieuwste geschiedenis met vijftig jaar politieke passie :) zal ik maar zeggen. De presidentsverkiezingen van 2016 heb ik vanaf dag 1 op dezelfde manier gevolgd. Tijd om er dit keer in de openbaarheid wat nuttigs mee te doen.

Ik volg elke dag enkele tientallen nationale en lokale Amerikaanse dagbladen, de weekbladen, magazines en andere landelijke en lokale belangrijke (online-)publicaties; de welbekende televisiezenders en lokale radiozenders over het hele land, twitterberichten van betrokkenen bij de campagnes; blogs van Amerikaanse journalisten en andere waarnemers die met de kandidaten onderweg zijn; de onderzoeken onder kiezers, sites van oppositiegroepen en organisaties binnen de grote partijen; discussieplatforms op lokaal en nationaal niveau.

Later in de campagnes zal ik bij tijd en wijle ook ter plaatse gaan kijken.

Peilingen

Geen verkiezingen zonder peilingen. Ook in deze blog komen ze regelmatig voorbij. Maar een peiling (of een exit-poll) is, zoals bekend, geen een-op-een weergave van de realiteit. In de Verenigde Staten is het om verschillende redenen nog moeilijker dan elders om in de buurt te komen.

Bijvoorbeeld omdat het nauwkeurig meten en wegen van de cijfers onder de verschillende invloedrijke minderheden ingewikkeld is en veel kan uitmaken. Net als de verhouding tussen verschillende leeftijdsgroepen. Een algemene complicatie is dat wie een mening geeft aan een pollster daarom nog niet naar de stembus gaat.

Bovendien zijn de landelijke cijfers die voortdurend in de VS worden gepeild niet doorslaggevend, zoals Hillary Clinton in 2016 en Al Gore in 2000 hebben moeten ervaren. De verkiezingsuitslag kan uiteindelijk

beslist worden door enkele duizenden kiezers in een of enkele 'battleground states'. In een landelijke peiling zijn die niet eens terug te vinden.

Al deze factoren leiden ook weer tot de in Amerika zo populaire complottheorieën. De modellen en berekeningen die onderzoekers gebruiken, zouden hierin vooral bedoeld zijn om de positie van een favoriet of een tegenstander bewust anders voor te stellen.

Ik denk dat dit, uitzonderingen daargelaten, aantoonbaar niet klopt.

Een kleine illustratie: de sterk pro-Trump georiënteerde zender Fox News houdt regelmatig eigen polls. Die wijken maar zelden fundamenteel af van de peilingsresultaten van onderzoeksinstellingen die erkend onafhankelijk zijn, of er in onlineroeddels van worden verdacht pro-Democratisch te zijn.

Peilingsresultaten zijn indicaties, ze wijzen op trends in een bepaalde richting, ze geven redelijk aan voor welke kandidaten wel interesse bestaat bij de kiezers en voor welke niet, enzovoort. Wanneer een kandidaat 46 procent peilt en een andere 15, kunnen we ook veilig concluderen wie er voor staat. Maar het blijft wijs peilingen met de nodige terughoudendheid te bekijken.

GEBRUIKTE BRONNEN

Dagbladen

Courier-Journal (Kentucky)

The Denver Post (Colorado)

Des Moines Register (Iowa)

The Hollywood Reporter

Los Angeles Times

Manchester Union Leader (New Hampshire)

Miami Herald (Florida)

Milwaukee Journal Sentinel (Wisconsin)

New York Times

OregonLive/The Oregonian (Oregon)

Post and Courier (South Carolina)

The State (South Carolina)

USA Today

Wall Street Journal

Washington Post

Washington Times

Weekbladen, (internet)tijdschriften, blogs en websites

The Atlantic

Bloomberg

Brookings Institution

Cook Political Report

FiveThirtyEight

The Hill

Huffington Post

The Intercept

Iowa Starting Line

Jacobin

New York Magazine

New York Review of Books

The New-Yorker
National Review
Pew Research
Politico
RealClearPolitics
Reddit
The Trailer
U.S. Elections Project
Vanity Fair
Vox

Radio, televisie, streaming

ABC
CBS News
C-span
Florida Public Radio Network
Fox News
Iowa Public Radio
MSNBC
NBC News
New Hampshire Public Radio
Oregon Public Broadcasting
South Carolina Public Radio
Wisconsin Public Radio

Verder een aantal Amerikaanse onderzoekers, journalisten en commentatoren op Twitter.